א' חשון תשל"ט, 1.11.78 שנה 43 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2148

העולם הזה

איך הסתבך בגין ערב קבלת פרס נובל

הבלוף של העיבור

תשקיף

פצצת אטום

בידי עיראק?

ההסכם הצבאי שנחתם בין סוריה ועיראק מהווה איום צבאי ישיר על ישראל, לא רק ביגלל האפשרות שאוגדות עיראקיות משוריינות תוצבנה בגבול סוריה־ישראל. הברית הצבאית בין שתי המדינות עלולה לשנות את מאזן־הכוחות בין ישראל וסוריה, בעיקר בשל העובדה שעיראק עומדת, ככל הנראה, להיות המדינה הערבית הראשונה שברשותה תהיה פצצת אטום.

העיראקים הקימו בשעתו כור גרעיני, בעזרת ידע ויעוץ של ממשלת צרפת, הכור האטומי בדימונה, נבנה את הוא בפיקוח הצרפתים. על־פי ההערכות של מומחים כחו"ל, עלולים העיראקים להגיע בעזרת כור זה לייצור פצצת־אטום משלהם תוך השנתיים הקרובות.

נוכח האפשרות, שממשלה ראדיקאלית כמו ממשלת־הבעת בעיראק, שאינה כפופה להשפעה ישירה של הסובייטים או האמריקאים, תעשה שימוש בפצצה שתהיה בידה נגד ישראל, הובעה חרדה בחוגים בינלאומיים, כי הברית הצבאית בין עיראק לסוריה תוביל להתלקחות מילחמה חדשה במרחב.

גם אחרי שייחתם חוזה־שלום בין מצריים לישראל. **מומחים צבאיים זרים חרדים כי הסכנה של הימצאות פצצת־אטום בידי עיראק עלולה לפתות את ישראל למיקחמת־מנע נגד סוריה ועיראק, במטרה למנוע מעיראק את ייצור הפצצה.**

אין מיקלט

לרוצחי אל־סיבאעי

נשיא קפריסין, ספירוס קיפריאנו, נמצא לאחרונה במצוקה חמורה, מחוסר יכולת למצוא פיתרון לבעיית שני רוצחי המדינאי המצרי יוסף אל־סיבאעי, הממתינים בקפריסין לביצוע דין המוות שנגזר עליהם. הביצוע נדחה כמה פעמים, והמועד האחרון שנקבע הוא ה־15 בנובמבר.

ממשלת קפריסין נמצאת בין הפטיש והסדן נוכח הלחצים המופעלים עליה, הן מצד ממשלת מצריים, הלוחצת לביצוע גזר־הדין, והן מצד האירגונים הפלסטינים, התובעים לבטלו.

קיפריאנו היה מעדיף לגרש מארצו את שני הרוצחים, השייכים לאירגונו הפורש של אבו־ניידאל. לאחרונה נעשו מאמצים לקבל את הסכמת אחת המדינות הערביות לקבלן. אולם המסתבר שאף מדינה אחת, כולל מדינות שנתנו בעבר מיקלט לפידאיון פלסטינים, אינה מוכנה לקבל את רוצחי אל־סיבאעי, כנראה מחשש לתגמול מצד מצריים.

הופעתו של גיליון

העולם הזה

בשבוע הבא תתאחר ביום אחד, ביגלל השבתון של יום הבחירות לרשויות המקומיות.
הגיליון הבא, ובו דיווח ופרשנות על תוצאות הבחירות, יימצא למכירה בתל־אביב החל ביום הרביעי, 8.11.78, בשעות הערב, ולמחרת היום יהיה מצוי בכל דוכני המכירה בארץ.

יותר מ־12 מדינות ערביות, וביניהן מדינות כמו דרום־תימן ועיראק, השיבו בשלילה לפניית קפריסין.

שמיר עלול

להתפטר?

לא מן הנמנע כי יו"ר הכנסת, ח"כ יצחק שמיר, יחליט בימים הקרובים להתפטר מתפקידו, כדי להצטרף לפעילות פוליטית במיסגרת אירגון נאמני ארץ־ישראל של גאולה כהן, יגאל הורביץ והרב דרוקמן, נגד הסכמי קמפ־דייוויד. מקורביו של שמיר טוענים כי הוא נמנה עם השוללים הקיצוניים של ההסדר, והוא קרוב לדיעותיה של גאולה כהן.

אם יוסרו הקשיים בדרך להסכם בשיחות וושינגטון, עשוי שמיר להתפטר כדי להטיל את כובד מישקלו לצד שולדי ההסדר.

זכויות חוזרים –

"רק ליהודים!"

ממשלת ישראל הוציאה תקנה מיוחדת, שתמנע את הענקת הזכויות המיוחדות, הניתנות עליידי הממשלה לאזרחים חוזרים, למי שאינם יהודים.

התקנה קובעת כי ההקלות והזכויות המיוחדות לאזרחים־חוזרים תינתנה רק לאזרחים "שעליהם היה חל חוק־השבות, אילמלא היו אזרחים".

אחרי שמפיק־הסרטים הישראלי, אלכס מסיס, היושב בניו־יורק, פנה לשר־הקליטה כדי לברר את הדבר, אישר לו דובר משרד־הקליטה במיכתב רישמי שאכן הזכויות מיועדות ליהודים בילבד.

"העיניים של המדינה" בחו"ל

הצעיר הטברייני בני מסס, שהתפרסם ברחבי ישראל בתואר "העיניים של המדינה", יצא לחו"ל כדי לחפש את עתידו שם. בני מסס, שהיה חייל בחטיבת "גולני", התפרסם לפני חמש שנים, אחרי מילחמת יום־הכיפורים, כאשר רואיין בטלוויזיה וסיפר על הסתערות יחידתו על מוצב החרמון, שאותו הגדיר "העיניים של המדינה". לפני כשלוש שנים הוא נשפט על חריגת ערבי מנצרת, בעת קטטה שנערכה בטבריה, ונידון לשלוש שנות מאסר.

לא מכבר השתחרר מסס מבית־הכלא, ותוך הסכם עם המישטרה יצא לחו"ל, כדי למנוע ניסיון של נקמת־דם מצד מישפחת הערבי שהרג.

דאגה למצב גולדה

אישפוזה החוזר, בשבוע שעבר, של ראש־הממשלה לשעבר גולדה מאיר, מעורר דאגה בקרב רופאיה. עד כה נטען כי גולדה אושפזה פעמים אחדות בחודשים האחרונים, אחרי שסבלה כאבים בגבה כתוצאה מפגיעת וירוס. אישפוזה האחרון היה על רקע של כאבים באחת מרגליה, שבה סבלה בעבר מטרומבוזה.

נראה כי גולדה אינה סובלת מפגיעת וירוס אלא מתהליך דגנרטיבי, הפוגע בחוליות חוט־השדרה שלה, ושכתוצאה ממנו תיאלץ להתאשפז לעיתים קרובות גם בעתיד.

הכתבים הצבאיים

בסיור בארה"ב

הכתבים הצבאיים של חמשת היומונים הגדולים במדינה ייעדרו למשך כחודש ימים מהארץ. הם הוזמנו על־ידי ממשלת ארצות־הברית לסיור־לימודים במיתקני הצבא האמריקאי ברחבי ארצות־הברית.

לסיור הוזמנו הכתבים הצבאיים של "ידיעות אחרונות", "מעריב", "דבר", "הארץ", "ג'רוזלם פוסט". הסיור ממומן כולו עליידי משלם־המיסים האמריקאי.

פושע־מילחמה

נאצי – במוזיאון ת"א

דיוקנו של פושע־המילחמה הנאצי, תעשיין הנשק של היטלר, אלפרד קרופ, התגלה בתערוכה אמנותית של דיוקנות מצולמים, המוצגת במוזיאון תל־אביב. בתערוכה מוצגים תצלומיו של אמן־הצילום היהודי־האמריקאי ארנולד גיומן, שהנציח אישים רבים, בעיקר יהודים, מתחומי התרבות, האמנות והמדיגאות ברחבי העולם.

אזרח שגילה בין התמונות גם את דיוקנו של קרופ, מחה על כך בפני הנהלת המוזיאון. אולם המוזיאון לא הסיר את התמונה, בטענה שהדיוקן הוא צילום סובייקטיבי של האמן, המבטא "דמוניזציה" של הרמות, ולא היתה בהצגת התמונה כוונה לדוקומנטציה ולהנצחת קרופ בגדריית אישיו השם.

צפוי משבר

באיגוד הכדורסל

באיגוד הכדורסל הישראלי צפוי משבר, ביגלל פרשת גיורו של הכדורסלן השחור של מכבי תל־אביב, אולסי פרי, אחרי שהסתבר שאיגוד הרבנים האורתודוכסיים פסל את כשרות גיורו של אולסי עליידי בית־הדין הרבני תפארת ישראל בברוקלין, בעיקבות מיכתב פרובוקטיבי של המזכיר הכללי של אגודת הפועל תל־אביב.

אנשי הפועל טענו כי שיגרו את המיכתב כדי לברר אפשרות לגיור כדורסלן שחור גם עבור קבוצתם, אולם נוסח המיכתב מעיד על הכוונה השקופה של כותביו.

וזה נוסח המיכתב ששיגר מזכיר הפועל: "כדורסלן כושי אמריקאי פנה אלינו והביע את רצונו להתגייר, כדי להתיישב באופן קבוע בישראל ולשחק בקבוצתנו. ידוע לנו כי בית־הדין הרבני תפארת ישראל גייר בתהליך מקוצר של חודשיים את הכדורסלן הכושי אולסי פרי. נהיה אסירי תודה לכם אם תודיעו לנו בדחיפות, האם אתם מאשרים את הרבנים הנ"ל, וממליצים בפנינו לפנות אליהם כדי לבקש את שירותיהם בעניין המוזכר."

כיוון שאולסי פרי הוא במעמד של אזרח־על־תנאי, כל עוד לא חלפו 90 יום מיום קבלת אזרחותו, עלולה התערבות של חוגים דתיים למנוע את אזרחות־הקבע שלו, וממילא לפסול את שיתופו במישחקי הליגה של מכבי.

אם ייעשה שימוש בטענה שגיורו של אולסי לא נעשה כהלכה — דבר המוכחש מוטאלית עליידי עסקני מכבי תל־אביב — ותימנע ממנו האזרחות, עלולה מכבי לפוצץ את הליגה הלאומית לכדורסל בהעלאת טענות בקשר לכשרות יהדותם של כדורסלנים אמריקאיים נוספים המשחקים בליגה.

בינתיים עומדת קבוצת כדורסל אחרת בליגה הלאומית לפנות לבית־המישפט ולבקש את הפסקת מישחקי־הליגה, עד שתתברר כל פרשת הגיורים.

אוסקי הושעה

מאגודת העיתונאים

שרון "גירדה" "2" אוכם אנסקי, הוא העיתונאי שוועדת־האתיקה של אגודת העיתונאים החליטה מחשעתו מחברות באגודה, בעיקבות פעילותו בבחירות האחרונות לכנסת, בתעמולת הבחירות למען הליכוד. הדיון בהשעייתו של אנסקי חזר רק אחרי שפירסם את ספרו, "מבירת הליכוד", שבו גזל את כל פירמי העסקתו כמסע־הבחירות של הליכוד, ומעון פי גם עיתונאים אחרים עשו זאת בניגוד לתקנות, אך נמנע מנגלות את זהותם. למרות תביעתם של כמה מחברי הוועדה, היא לא ציינה בהחלטתה שנמסרה לפירסום, את שמו של העיתונאי שהרשעה. ניסיון זה להעלים זהותו של עיתונאי שחוענש עורר ביקורת רבה בקרב הוועדה.

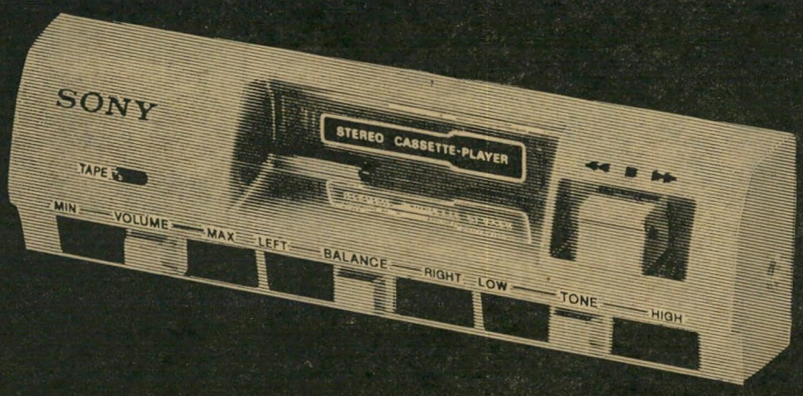
ברישג ידך...

TC-28

רדיו-טייפ קסטות סטריאו למכונית

- 2 גלים FM/AM סטריאו
- 2 מנועים
- עיצוב חדיש בטעבי 43 מ"מ בלבד
- 7.3 וואט יציאה לכל ערוץ ● AUTO-SHUT OFF
- כפתור להרצת הסרט קדימה ואחורה
- זוג רמקולים

TC-17

טייפ-קסטות סטריאו למכונית

- 2 מנועים
- עיצוב חדיש בטעבי 45 מ"מ בלבד
- 6 וואט יציאה לכל ערוץ ● נורית במרה
- כפתור להרצת הסרט קדימה ואחורה
- זוג רמקולים

SONY

פרסום מלניק/רכאל עיראן

העולם הזה
השבועון העצמאי הראשון

„העולם הזה" 836
תאריך: 29.10.53

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא את החלק השלישי בסידרת כתבות־התחקיר שדנו בהעמקת הקיטוב החברתי בישראל, תחת הכותרת „דופקים את השחורים". עיקרה של הכתבה עסק באי יכולתה של העלית שבין עולי ארצות אסיה למלא בישראל את התפקידים אותם הם מילאו בארצות מוצאם. כתבת־השער הוקדשה לתולדותיו ולדיוקנו של מזכיר־המדינה (שר־החוץ) האמריקאי, ג'ון פוסטר דאלס, אבי מדיניות על עברי פי־תהום, שהביאה להחלטתה של המילחמה־הקרה, בין המערב למזרח. דאלס, בעזרת שיתוף־פעולה אמריקאי־ערבי, הביא לקיצוץ במעמקים האמריקאים לישראל, תוך הכאתה אלי קף של משפר־כלכלי.

השבוע לפני 25 שנה, התפרסמו בעולם הדיה של פעולת־התגמול הישראלית, בכפר הערבי קיבייה, פעולה שהכיכוו העולם כולו כתגובה הראשונה והתקיפה ביותר של ישראל על הטרור הערבי. „העולם הזה" היה העיתון הישראלי היחיד שהתנגד לפעולה זו. כתב השבועון בפאריס, מקסים סלומון, הביא בכתבה תחת הכותרת „ישראלים בפאריס", את סיפורה של תלמידת־האמנות הרוגמנית־העורים הישראלית חנה אשר, ותלאותיה בעיר־האורות. סופר השבועון לענייני קולנוע ותיאטרון, מיכאל אלמז, הביא תחת הכותרת „צ'ארלי, צ'ארלי" את סיפור חייו של אמן הקול־נוע צ'רלי צ'פלין.

כשער הגיליון: מזכיר־המדינה האמריקאי, ג'ון פוסטר דאלס („אם אין אללה מלבד הדולר, עבדאלס הוא נביאו").

שערוריית פעולת־התגמול בכפר־קיבייה ✶ להקים קיוסק ליד צריפו של בן־גוריון ✶ מדוע לומד יגאל מוסינזון צרפתית?

עיתונות

ללא הכנה

...לאחר שאזלה תחמושתם של אנשי המעמד הראומי (25 כדורים לא"ש) חדרו הישראלים לתוך קיבייה, כשבידיהם רו־בים ותת־מיקלעים. הם קטלו כל גבר, אשה וילד שמצאו, אחר היפנו את האש אל הצאן. בתום מלאכה זו פוצצו 42 בתים, בית־ספר ומיסגד. צעקות הגוססים נשמעו בין הפיצוצים. הכפריים שהתחבאו בין השיחים יכלו לראות חיילים ישראליים משחרטים על מיפתן בתיהם, מעשנים ומתלוצצים, כשהלהבות מאירות את פניהם...

שלושה מיליון קוראי שבועון־החדשות טיים, קראו השבוע את התיאור הזה. מאות מיליונים קראו תיאורים אחרים, לא פחות מזעזעים. ההסתנגות הערבית לישראל הוד־כרה לרוב רק בשתיים־שלוש מילים מסייגות.

היה זה קודם כל התגשמות החוק ה־פסיכולוגי הישן, הידוע לכל תועמלן מומ־חה. תאונת־רכבת אחת, בה נהרגים שלו־שים איש, מזעזעת את הציבור פי אלף יותר מאשר תאונות שיגרתיות, הקוט־לות מאות בני אדם משך שנה.

מעשה קיבייה יצר הלם. הזעזועים הר־עידו את העולם.

מברקי הזוועה. אולם היה זה גם כישלון מעשי של מנגנון התעמולה של מדינת־ישראל. כל מדינות־ערב שיכללו את שירותי־התעמולה שלהם, כדי שיאים מיקצועיים. עיתונאים זרים ומקומיים זר־כים בהן להקלות מרחיקות־לכת, מתקב־לים בקלות על־ידי ראשי המדינות, מ־שיאקלי עד נגיב.

בירדן פועל מנגנון זריז מאד תחת פי־קוחו של נאשאשיבי הפיקח, בעבר מנ־היג פלסטיני ותיק. הוא החיש את העי־תונאים לקיביה שעות מעטות אחר גמר הפעולה. הם עוד מצאו את החורבות עש־נות, את הפלחים מיללים, את הפצועים זועקים. תמונות הזוועה הוברקו ללונדון ולוושינגטון בו ביום.

מנגנון התעמולה של ישראל, לעומת זאת, אינו מצטיין בגאוניותו. כימעט כל העיתונאים הזרים התלוננו מאז ומעולם שאינם יכולים להגיע למקורות האינפור־מציה. רובם יצאו את ישראל בשבילכם טינה. עיתונאים וצלמים מקומיים, זוכים רק לעיתים קרובות לעידוד, ולא עלה על דע תאיש לנצל את פרי עבודתם למען המדינה.

רק השבוע רצו פקידי הממשלה אל העיתונים, וביקשו באופן בהול מיסמכים, שיעזרו לבסס את טענות נציגי ישראל באו"ם *. נתברר כי ניספחי ישראל בחוץ־לארץ, העולים למדינה כסף לא מועט, לא ניהלו בחודשים האחרונים שום תעמולה נגד הסתננות, לא מסרו לעיתוני העולם שום אינפורמציה בעלת־ערך. אחת הסי־בות: הניספחים הם ברובם פונקציונרים מיפלגתיים, חובבים, וחסרי ניסיון במיק־צוע העיתונות.

* בין השאר הובהלו לנציגי ישראל תמונות **העולם הזה** (810) מתקריות־הגבול בירושלים.

הממשלה

לא להרגיז

כשקיבל פינחס שיגער, ראש מישלחת השילומים** בקלן, גרמניה, מיברק דחוף מאת ממשלת ישראל, לבוא במהירות האפ־שרית לירושלים, לא יכול היה לנחש את סיבת ההזמנה הפתאומית. זה עתה חזר מישראל לגרמניה, כשבידו רשימת סחו־רות השילומים לשנת 1954/55. הוא מיהר להגיש לממשלת בון את הרשימה ב־1 ב־אוקטובר לפי הנוהל, ולא הספיק עדיין לפרוק את מזוודותיו בבית־המלון הגר־מני, והנה נקרא לחזור. האם שכח משהו?

באותו זמן המו מישרד ראש־הממשלה וצמרת מישרד־האוצר ככוורת. מעצבי ה־מדיניות הישראלית עיינו בכובד ראש ב־דו"ח שגריר ישראל בארצות־הברית, אבא אבן, שהודיע בצורה שלא השתמעה לשתי פנים, כי הממשלה האמריקאית החליטה לעכב את מתן המענק לשנת הכספים ה־שוטפת לישראל, ביגלל אי־ציותה להו־ראות ראש משקיפי האו"ם, ראגן באניקה, להפסיק את העבודות בערוץ הירדן.

כי. ג'י. נגד שרת. הדו"ח ירד כי מהלומה כבדה על ראשי המדינה. גם הידיעות הקודמות על מגמות האמריקאים לקצץ ב־10 מיליון דולר במענק בן 67 מיליון דולר, גרמו כאב־ראש הגון לשר־האוצר, לוי אשכול, ולשר־המיסחר והתע־שייה, פרץ ברנשטיין. מישרדיהם נחפזו לערוך מחדש את התקציבים במטבע חוץ, לקצץ בכל הסעיפים האפשריים, מנות הקפה והתה הוקטנו מייד, ועדיין היתה יד המקצץ נטוייה.

כשנתקבל האיום על הפסקת המענק, נדמה היה שיד המתונים בממשלה תהיה על העליונה. שר־החוץ, משה שרת, היה עוד לפני כן נגד הסתבכות עם ראש מש־קיפי או"ם ועם ג'ון פוסטר דאלס, חיפש מוצא של כבוד מעניין חפירת התעלה ליד גשר בנות־יעקב. אולם ההצבעה בממשלה הוכיחה הפעם אחרת: שרת נותר במיעוט גמור (לצידו עמדו רק משה שפירא ופרץ נפתלי). הציונים הכלליים (כיום המפ־לגה הליברלית), למרות הרוגז ביגלל ה־פעולות בערוץ הירדן ופעולות תגמול ש־נערכו ללא ידיעתם, תמכו בראש־הממ־שלה.

הקש הטובע. אולם עם ההחלטה לא להיכנע ללחץ האמריקאי, נשאר חור פעור בקופת האוצר. לפני שנה, בתקופה זו, עבד כבר מישרדו של מק־דניאל במלוא הקיטור. האדמיניסטרציה של ממשלת טרו־מן העבירה באותה תקופה כבר סכום של 50 מיליון דולר, והממשלה יכלה לס־תום פיות כמה נושים ולמלא בזרם הדו־לרים את המחסנים הריקים. השנה לא קיבלה עדיין אף סנט. החובות שרבצו עליה לא היו קלים כל עיקר. 70 מיליון דולר היה עליה לשלם תוך תקופה קצרה.

מישהו הזכיר לפתע את השילומים. שיוכלו לעמוד לעזר בזמן צרה. כשם שהטובע נאחז בקש, ולמרות שלא האמינו בעזרתה של גרמניה, יצא מיברק מבוהל לפינחס שיגער.

תוכן השיחה בין לוי אשכול לשיגער לא פורסם ברבים. יושב־ראש מישלחת ה־קניות, המכיר את גרמניה לא פחות טוב מאשכול את קופחו, לא השאיר כל אש־ליה שהיא לגבי אפשרויות החלפת השי־לומים ב־60 מיליוני הדולרים של המענק האמריקאי. לא ידוע עדיין מה היו תוצ־אות השיחות המוקדמות של שיגער בגר־מניה. אולם ארצה הגיעו קטעי עיתונות המתייחסים בספק רב לגבי האפשרות לחלץ את ישראל מן המצוקה הכלכלית.

- גרמניה קונה בעצמה חיטה מארצות אחרות.
- לגרמניה יש השנה מאזן שלילי עם ארצות גוש השטרלינג.

אולם חוגים גרמניים שהיו יותר גלויי לב, הביעו את הסתייגותם לגבי העזרה הכלכלית לישראל, גם לו היה בכוח ממ־שלת בון לעזור:

- לא להרגיז את ג'ון פוסטר דאלס.
- לא להרגיז את הערבים.
- לא להרגיז את הגרמנים.

אנשים

- בדרך האופיינית לו, הגיב על ה־שמועה של השתקעות בן־גוריון בנגב, **אברים גוזמן**, מזכירה הנימרץ, החיי־כני ובריא־הגוף של התאחדות הסוחרים. הוא אמר: „אם יקימו צריף לראש־הממ־שלה בנגב, כל בקשתי היא שיתנו לי רשיון להקים לידו קיוסק".
- ידידים שפגשו את קצין קשרי־הציבור של המישטרה והסופר **יגאל מוסינזון**, המרכיב כרגיל משקפיים כהות זכוכית וכובע קצין מישטרה, בכניסה ל־בית הספר ללימוד שפות ברלין, **בתל־אביב**, הופתעו לשמוע מפיו כי החליט לעת זיקנה (34) ללמוד צרפתית. המטרה: לקרוא את גדולי הספרות הצרפתית במ־קורם.

רענן לוריא

צייר הקריקטורות של מערכת **העולם הזה**, השבוע לפני 25 שנה, היה רענן לוריא, שהיה באותם ימים בראשית דרכו, אם כי ציורין ניחנו באותו קוו מאפיין של היום. הקריקטורה הרצ"ב הופיעה על עמוד השער האחורי, ועסקה בתיאור מדינת ישראל, בלא המענקים האמריקניים.

„אגוזי של עלית-אגדה"

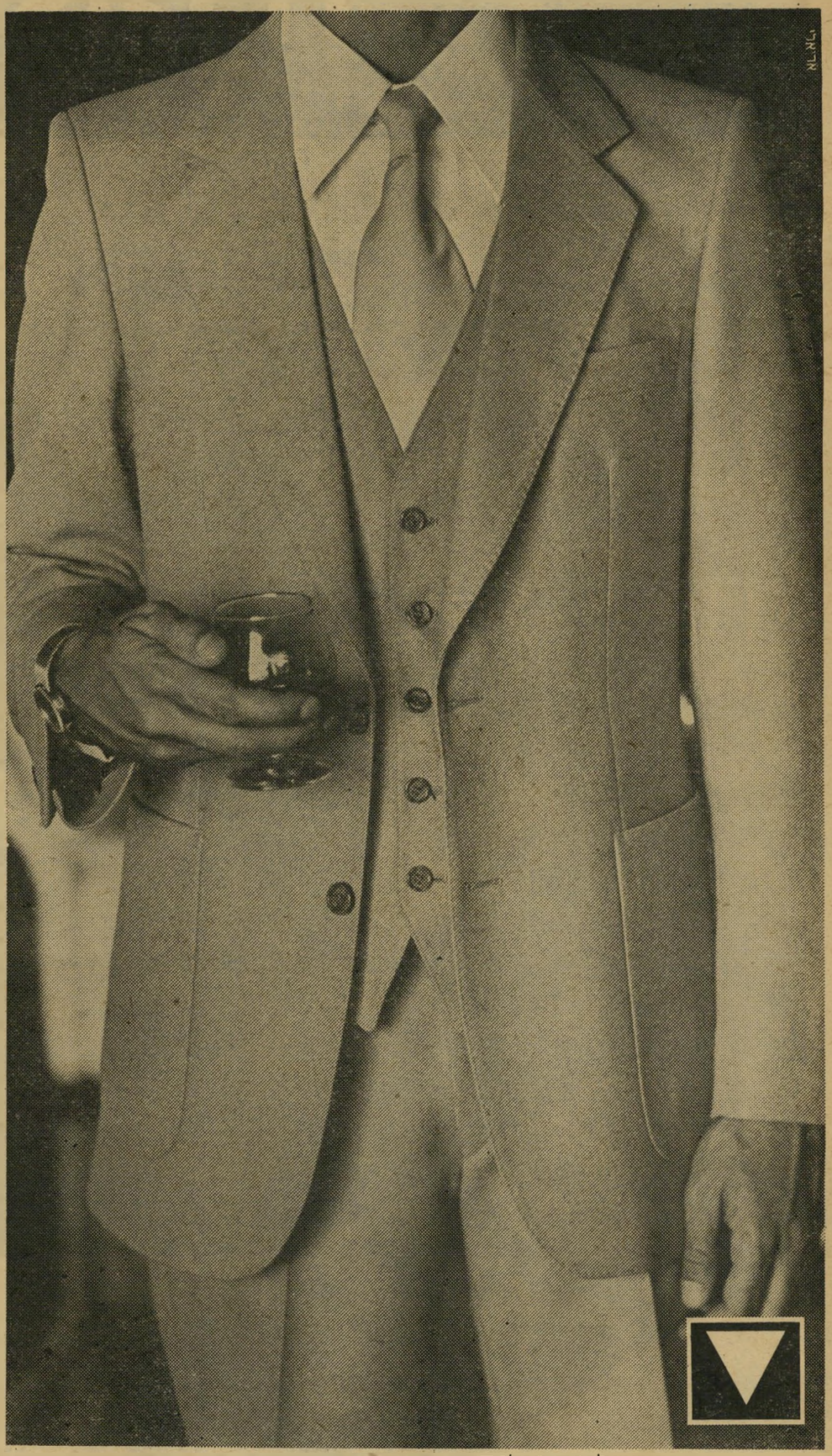

"כדורגלן השנה" עודד מכנס אומר:
"אגוזי של עלית - אגדה ! "
- כדורגלן הגון לעולם לא יקח סמים ממריצים,
אבל אם יש לו שכל
הוא יאכל אגוזי או שניים
לפני כל אימון ולפני כל משחק
חתיכת אגוזי היא "פצצת-אנרגיה" קטנה המכילה:
שוקולד, סוכר, גלוקוזה, שמני מאכל, אבקת-חלב,
אגוזים, קרמל-חלב - אגדה !

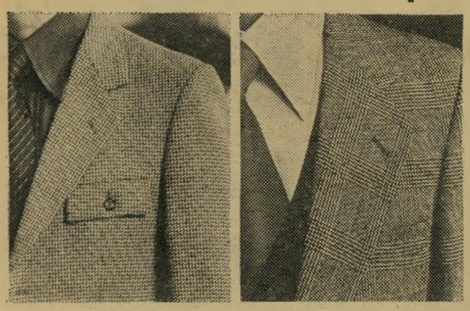
תאכלו וגם אתם תאמרו -

טוב לי עם אגוזי של עלית

אולי אינך יודע את מי תראה החורף במונטה-קרלו, אבל אתה יכול לדעת מה הוא ילבש בערב.

בגיר הביאה לכאן את ואן דייק — מעצב אופנה שחתימתו מפארת את העלית שבאופנת הגברים בעולם — כדי שגם אתה תוכל להראות כמו עמיתיך בבירות האופנה בעולם.
קולקציית החורף של ואן דייק, המיוצרת בארץ ע"י "בגיר", כוללת חליפות ליום ולערב בקו ספורט־אלגנט ובעיצוב שנועד להעניק לך נוחות מירבית. כי ואן דייק חושב שגם בחליפה אתה צריך להרגיש גמיש וחופשי.

מעתה לא יהיה עליך לנסוע לחו"ל כדי לרכוש לעצמך מלתחה אופנתית. הכנס לבוטיק האקסקלוסיבי של ואן דייק, בדיזנגוף סנטר, או לאחד מבתי האופנה הידועים בארץ ותפגוש בה שם.

Van Dyke OF LONDON-הקו החדש של בגיר.

מיוצר ע"י בגיר מתשלובת פולגת

Van Dyke® OF LONDON - שם שטוב להראות בו.

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע„מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע„מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע„מ • העורך הראשי אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שגיב • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו„ל: העולם הזה בע„מ.

קודא יקר,

לפני כחודש יחצי נודע לכתבת העולם הזה כי השחקנית־דוגמנית, מגדי ריס־דייוויס־שאולי, נישאה בחשאי בחו„ל. הערכנו כי ידיעה זו שווה יותר מאשר מישפט או שניים במדור אנשים או קטע במדור רחל המרחלת. סוף־סוף, מגדי אי־גה רק שחקנית וכוכבת קולנוע ישראלית ודמות בולטת בחוגי החברה. בשל מעורבותה בשעתו בשערוריית פרופיומו בברי־טניה, שגרמה להתפטרותו של שר־המיל־חמה הבריטי, היא הפכה דמות בינלאו־מית, שהעיתונות ברחבי העולם מגלה בה התעניינות.

כאשר גילה העולם הזה, לפני כחצי שנה, למתיחה. למגדי היו כנראה נימוקים אי־שיים משלה לשמור את דבר נישואיה ל־ז'אן־שארל בסוד.

אבל ההכחשה הופיעה בשבועון אחר. שבועון הבידור להיטון פירסם כעבור שבוע ידיעה, שהציגה את הסיפור שפורסם בהעולם הזה על חתונתה של מגדי כ„פרי דימיונו הפרוע של הכותב." באותו סי־פור צוטטה גם מגדי כמי שאמרה: „אינני מתכוונת להתחתן בעתיד הקרוב, לא עם ז'אן שארל ולא עם אף אחד אחר."

לא היה לנו עניין להיכנס בוויכוח עם אותו עיתון בעניין שולי מעין זה. הנח־נו שבמוקדם או במאוחר תצא האמת לאור. כך גם קרה. לפני שבועיים נאלץ אותו שבועון לפרסם תיקון לידיעתו, סיפר ל־קוראיו כי מגדי בכל זאת נישאה לז'אן שארל. אלא שעורכי אותו עיתון לא העלו כלל על דעתם להתנצל בפני העולם הזה על שניסו להפריך סיפור אמיתי ולהציגו כשקר. מחלנו להם גם על כך.

בשבוע האחרון היתה לנו הזדמנות לברר אצל מגדי, בעת שהופיעה בפומבי עם בעלה החדש, מדוע ניסתה להכחיש את נשואיה. „אני פורשת מהחיים הציבוריים," סיפרה, „אני עוזבת את התיאטרון והקול־נוע והופכת לחיית־בית." לא בדיוק. מג־די מתכוונת לערוך את מדור האופנה בירחון מוניטין, להוציא ספר עצות ל־נשים בנושאי יופי ולנהל עסק בידור קטן בתל־אביב.

„אבל מדוע הכחשת כי נישאת?" הת־עקשנו לדעת.

„לא הכחשתי," טענה מגדי. „אתם כתב־תם שנישאתי בברלין. האמת היא שנישאתי בבריטניה..."

„אבל להיטון ציטט אותך כמי שאמרה, שאין לה שום כוונות להינשא בעתיד הקרוב..."

„כן," עשתה מגדי תנועת ביטול בידה, „ממתי כל מה שכותבים זה מה שאומרים?"

■ ■ ■

כמינהגו מזה שנים, טרח הקורא דני גספר מנתניה לערוך גם השנה סיכום סטא־טיסטי של גיליונות העולם הזה שראו אור בשנה החולפת. כמה מהנתונים שהעלה במחקרו הפתיעו אותנו ויעניינו בוודאי גם אותך.

הנה סיכומו המשוערתי של דני גספר:

תקופת החגים תמה. אבל לפני שנכנס לשיגרת החיים האפרוריים, עלי לבשר ל־מישפחת העולם הזה את תוצאות סיכומי המספריים, עם חתימתו של כרך השנה ה־42, שבו נשברו לא פחות משבעה שי־אים על־ידי המערכת הפועלת ללא ליאות.

השנה ה־42 החלה בגיליון 2088 (גי־ליון הסיכום של שנת תשל"ז) ותמה ב־גיליון 2142 (אשי־השנה עזר וייצמן חנך את השנה ה־43). בסך הכל הופיעו בשנה זו 55 גיליונות שעלו לכיסו של הקורא הנאמן 676 ל"י (בתנאי שרכש אותם ב־השנה הורכב הכרך מ־24 גיליונות בני 56 עמודים, 17 גיליונות בני 60 עמודים, 13 גיליונות בני 68 עמודים וגיליון אחד של 84 עמודים. נו, ובאם נשבר שיא ה־תכולה כיצד לא ישברו שיאי התוכן? 6255 תמונות ו־2179 מודעות פורסמו ה־שנה, לעומת 5039 תמונות ו־1743 מודעות פירסומת שהופיעו בכרך השנה ה־41.

מדור המיכתבים (כולל פורום) הכיל השנה 954 מיכתבים לעומת 914 בשנה שעברה. אך בנושא אחד ישנה יריד: רק ל־51 מיכתבים צורפו תמונות כות־ביהם. מינהג זה שהיה נפוץ בהעולם הזה בשנות החמישים והשישים הולך ונע־לם — וחבל. טוב תעשה המערכת אם תרתם שוב להחדרת נוהג זה כבימים עברו, כדי שהקורא יוכל להתרשם גם „עם מי יש לו עסק" מלבד קריאת הדעה המו־בעת במיכתב.

המדור דף תשקיף סיפק השנה 687 ידיעות מול 603 בשנה שעברה. מדור אנשים סיפק 1664 סיפורים קטנים על אנשים חשובים ופחות חשובים — שי־פור עצום לעומת שנים קודמות; במדור במדינה הופיעו 421 כתבות מול 363 בכרך ה־41. ולסיום חידוש לחובבי הרכילות: השנה נוסף לסיכום הסטאטיסטי גם מדור רחל המרחלת שהספקו היה השנה 517 קטעי רכילות, לא עלינו (לעומת 309 בשנה הקודמת).

אכן חג לעיניים. וכיוון שלא ייתכן חג ללא איחולים — אז שתהיה לכם שנת עבודה פוריה. ולנו הקוראים אאחל, ש־לעולם לא נקבל מוצר פחות בטיבו מ־הכרך ה־42 של העולם הזה.

עד כאן מיכתבו של דני גספר, שאילוליא הוא, לא היינו מודעים לעולם למידת הגידול המתמיד והעקבי של העולם הזה משנה לשנה.

מגדי וז'אן־שארל לפאוזר השבוע
„להפוך לחיית־בית"

השער האחורי („העולם הזה" 2141)
חתונה חשאית

מגדי: לא התחתנתי

ה כתבה שהופיעה בגיליון השבוע שעבר של „העולם הזה", ואשר בה סופר בפרטי־פרטים על טקס נישואיה של מגדי ריס־דיוויס וידידה, התקליטן ז'אן־שארל — היא פרי דימיונו הפרוע של הכותב!

„ממש צחקתי כאשר תירגמו לי את הכתבה על החתונה שלי — דבר שלא היה ולא נברא", הגיבה השבוע מגדי באוזני כתבתנו, נעמי רין. „הם ממש המציאו סיפור שלם סביב הטקס, כולל תגובות הקהילות במשרד רישום בברלין. הכל מצוץ מן האצבע!"

„העולם הזה" הקדיש לכתבה לא רק עמוד שלם — אלא גם את השער האחורי שלו!

- מגדי וז'אן־שארל בילו אמנם באחרונה בברלין, אך מכאן ועד להתנה הדרך עוד ארוכה. „אינני מתכוונת להתחתן בעתיד הקרוב, לא עם ז'אן־שארל ולא עם אף אחר אחר", אמרה מגדי.

הידיעה ב„להיטון", 21.9.78
„לא כל מה שכותבים זה מה שאומרים..."

מכתבים

שיא הצביעות

אינני יודע איזה תיקונים החליטה ממשלת ישראל לתבוע, באשרה את טיוטת הסכם השלום. אולם עצם העובדה, שמתנגדים מובהקים להסכמי קמפ־דייויד מסרו גם של זבולון המר וחיים לנדאו, סמכו את ידיהם על החלטה זו מעוררת חשד. מה קרה? האם נבהל מנחם בגין מהאופוזיציה שקמה לו בתוך מפלגתו ובתוך ממשלתו?

יוסף עמיאי, בת־ים

את שיא הצביעות השיגה בימים אלה מיפלגת העבודה. אחרי שממשלת הליכוד קיבלה למעשה את תביעת המערך לעיבוי

הישובים ביהודה ובשומרון, לא יכלו מנהיגי המערך להשלים עם כך שהליכוד מקבל את כל דרישותיהם. איזו מין ממשלה זאת שמסכימה עם כל מה שאומרת האופוזיציה? אבל אל דאגה. חכמי המערך כבר מצאו פסול בהחלטה על עיבוי הישובים. ההחלטה היא בסדר, הם אומרים. מה שלא בסדר זאת ההצהרה עליה. את העיבוי היה צריך לעשות לדעתם בחשאי „ללא פומבי וראיונות" כדברי גד יעקובי.

רבותי אנשי המערך, האם זאת הדרך בה אתם חושבים לשוב לשילטון? בהתנהגות צבועה מעין זו ספק אם אתם זכאים אפילו להיות אופוזיציה.

יהודה גזילי, גבעתיים

מסקנתכם, שהמשבר בשיחות השלום בוושינגטון לא היה אלא משבר מפוברק (העולם הזה 2147), היתה ככל הנראה מוקדמת מדי. ממשלת ישראל מעוניינת במשבר. היא רק לא רוצה שיאשימו אותה בו. כמה חבל שהמצרים אינם מתנהגים כפי שמצפים מהם ואינם מפוצצים את הוועידה, כדי שכל העולם יראה מי הם אלה שאינם מעוניינים בשלום.

גיורא קליין, תל־אביב

● ● ●

חלוצים — מיזרחה!

קיים במדינה חוק ברור וחד־משמעי לגבי הסתה או ניסיון הסתה נגד המדינה, חוקיה ומוסדות השילטון שלה. אינני יודע מהו החוק המתייחס לניסיון של התנגדות בכוח הנשק לפעולות חוקיות של הממשלה ומוסדותיה. אם עדיין אין חוק כזה, מוטב לחוקקו מייד. הדברים אמורים לגבי אנשים מכובדים, וביניהם ח"כים נכבדים, המנסים לעשות או עושים פעולות הסתה בקרב מתיישבי פיתחת־רפיח ורמת־הגולן. כן אמורים הדברים לגבי כמה מלוחמי אצ"ל ולח"י לשעבר, שכבודם במקומו מונח, שהצהירו על כוונה להתנגד בכוח ואפילו בכוח הנשק לפינוי ישובים. בעיקר אמורים הדברים לגבי הרב מאיר כהנא ואנשיו, שהודיעו במפורש על כוונתם לקיים שליטה בשטחי יהודה ושומרון, כשיפונו מהם כוחות המימשל הצבאי. הודעתם לא עוררה תגובה רשמית כלשהי.

באשר למתיישבי פיתחת־רפיח, חלקם הגדול, כך אני מאמין, בא להתיישב בי מקום מתוך היענות לקריאת הממשלה ליישב איזור זה. חלקם בא מתוך מניעים פחות חלוציים. מתיישבים אלה, אם הם חלוצים של אמת, לא יתקשו — ואפילו מתוך כאב שבהכרח — לעבור ליישובים חדשים שייבנו עבורם כמה קילומטרים מזרחה, תוך קבלת בתים ומשקים מקבילים לאלה שעזבו.

ג. כהן, תל־אביב

● ● ●

דימוקרטיה אמיתית

לדעתי, אין זה צודק, שאזרח שאינו ממלא את חובותיו למדינה רשאי לקחת חלק בקביעת דרכה ומדיניותה. אי לכך אני מציע לחוקק חוק שיבטיח, שרק אזרחים ששירתו בצה"ל (או בשירות ביטחון אחר) יהיו זכאים להשתתף בבחירות. זוהי, לדעתי, דמוקרטיה אמיתית.

רלף הינגר, תל־אביב

● ● ●

הזדמנות למחאה

עוד בסרם קיבל ציבור השכירים את משכורות חודש אוקטובר, בהן כלולות תוספות־היוקר החדשות וההפרשים בשינוי דרגות המס, כבר עומדת הממשלה לנגוס מתוספת ההכנסה הזאת באמצעות ביטול סובסידיות וייקור מצרכי־מזון חיוניים. ביד אחת הממשלה נותנת ואילו ביד השניה היא לוקחת. אלא שהיד הלוקחת יודעת לעשות זאת תמיד יותר מהר. בצורה זו הופך כל עניין תוספת־היוקר לפארסה אחת גדולה. ההסתדרות, הצריכה לייצג

את האינטרסים של העובדים, מסתפקת באיומים ובהצהרות, המתגלות בכל פעם כחסרות שיניים. הגיע הזמן שהציבור יביע את דעתו על האינפלציה הדוהרת ועל התיקרות, ההופכים את החיים במדינה לאנשים עובדים וישרים לבלתי אפשריים. ההזדמנות לכך היא בבחירות המוניציפאליות, העומדות להיערך בקרוב. הצבעה בעד מועמדי הליכוד בבחירות אלה תהיה תמיכה גלויה גם במדיניות הכלכלית של הממשלה. אם יצביע הציבור העובדים בעד מועמדי הליכוד הוא יראה לכל הגזירות שגוזרים עליו.

ע. נרקיס, אשדוד

● ● ●

פרחיינן בכישכן

נדהמתי לקרוא בעיתונכם (העולם הזה 2144־2141) תגובות כה עויינות כלפי נשיאנו. אני אישית מכירה את מישפחת הנשיא באמצעות ידידים וכן הייתי בביתו. בקשר לשיפוצים שנעשו בבית הנשיא — באישור — נעשה רק שיפוץ עיקרי אחד: המדרגות מחדרי הילדים לחצר. וזה, לדעתי, בהחלט הגיוני, שהרי לא ייתכן שהילדים יירדו דרך המישרדים. חדרי הילדים שניבנה במישכן הנשיא הוא צנוע מאד, שני הילדים דרים בחדר אחד, ולא כפי שנהוג היום בחברה המתירנית שלנו.

הצניעות במישכן הנשיא ניכרת בכל פינה. הפרחים באגרטלים הן מגן המישכן

(המשך בעמוד 10)

הרגע לו אתה מצפה חודשים כה ארוכים יגיע השבוע, ביום חמישי או ביום ראשון, הוא גם יהווה עבורך סימן לפתיחת תקופת־חיים חדשה. אין צורך למחוק את העבר, אך השתדלי לבנות עתיד טוב יותר. כוח השיכנוע שלך גובר, אתה אומנם מוצא את עצמך מבודד, אך יחד עם זאת מאושר ובעל כוח בלתי־רגיל. אפילו יריבים, עליהם תשפיע בנושא מסויים, יכבדוך ולאו־דווקא מאהדה. הרבו בשבוע זה במסעות.

* * *

רומן סוער, משוגע ממש, נפתח בפניך, בת שור, אם יהיו לך רק העיניים לראות את האיש, הנראה כבלתי־נכון. זה יתחיל בריב, זה יימשך בסערה, זה יגיע לשיאו באהבה גדולה. גם בעניינים־כספים יש סערות, אבל לאט, דווקא שליליות: דע לעמוד על שלך, אך ברכות ובאצילות מסויימת. שמור על עצמך מבעיות־קיבה — ואל תחן למועד סיום הביטוח שלך לחלוף. זה מסוכן. כי חייבים אתם בני שור להיזהר השבוע בנסיעותיכם.

* * *

אט־אט, מתחילים מאמציך המתוסכסים ל־שאת פרי. דאג שלא יקלקלו לך את העניינים, ועוד יותר — שאתה עצמך לא תקלקל לעצמך, מתוך הזנחה או מתוך שינאה עצמית. זכור שלא רק אתה אדם עם כבוד עצמי. תאומה: הוא אוהב אותך, אבל אם תלכי בדרך שהחלטת, כלפיו, את עשוייה להתפיד אותו. כסף ממקור סמוי יגיע לידיך. היזהר! זה כרוך בהתחייבויות שלא ברור אם תוכל למלא. צבע כחול טוב השבוע.

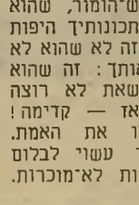
* * *

יהירותך הטבעית, הכרוכה בחוסר־ביטחון משווע, תוריד אותך שאולה, אם לא תדעי לרסן את שניהם ולהוריד להם מידה אמיצה של חוש־הומור, שהוא אחת מתכונותיך היפות ביותר. זה לא שהוא לא רוצה אותך: זה שהוא בטוח שאת לא רוצה אותו. אז — קדימה! גלי לו את האמת. כוח־ההרתעה של מתנגד עשוי לבלום התקדמותך. היזהר מתרופות לא־מוכרות.

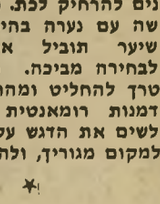
* * *

יום ה' פותח פרק חדש במאבקך המיצועי או האישי. אם אתה תדע להסתכל מסביב לפני שתקפוץ, לשקול את כל האפשרויות ולא להיכנס להתנגשויות עקרות — יש לך סיכויים מצויינים להרחיק לכת. פגישה עם נערה בחירת־שיער תוביל אותך לבחירה מביכה. תצטרך להחליט ומהר: אחרת תפסיד הזדמנות רומאנטית גדולה מאד. עליך לשים את הדגש על פעילות דווקא מחוץ למקום מגוריך, ולהסתכן מעט מאד בכך.

* * *

שבוע מצויין — אם תדעי לנצל אותו ואם לא תנטרלי את עצמך, מתוך דוקאיזם. הכוכבים מבשרים על פגישות־לב ופגישות־כיס, ובשני המישורים — על הצלחות קטנות וגדולות. אתה יכול למצוא עצמך, לפתע, במצב חדש בו לא רצית. בדוק אותו מחדש. אתה תגלה משהו חדש.

ימים קשים אך טובים עוברים עליך. אתה יודע זאת, אבל אינך מסוגל עדיין להעריך את מלוא־המאמץ הדרוש ממך, משום כך, פזר את האחריות ואת העבודה על־פני כל ימות־השבוע. אל תשקיע את כל אונך ביום אחד, ואת כל כספך ב־נקודה אחת ויחידה. אתה תידרש להחליט מה עדיף. נוח השבוע.

* * *

שב בשקט, בייחוד ביום ה'. זה לא כדאי להסתבך ביגלל רצונך הטיבעי לבלוט. גם הפירסומים האחרונים לא עשו לך דווקא טובה. מוטב שתתרכז ב־ענייני־הלב ובענייני־כספך. במישור היצירה — אתה ממשיך לחוש בבצורת מסויימת, אך השינוי תלוי בך. אם את רוצה בהישגים, דחי זאת עד שתראי מצב בן־זוגך.

* * *

הקסם האישי שלך יסייע לך להיחלץ ממצב מבין. הדימיון הפורה בו חנן אותך מזקק עלול להיראות השבוע בעיני אנשים מסויימים כהפרזה בתפיסת המציאות. עליך להישמר מ־להיות אכזר כלפי אחד האנשים הקרובים אליך ביותר. אכזבה ריגשית תימוג ותיראה באור שונה. לבשי סגול.

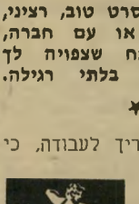

הוויכוחים והמריבות שאתה שותף להם לא יעזרו להפגת המתח, אלא רק יגרמו לך לדפרסיה. במייוחד הימנע מאי־נעימויות עד יום ראשון. אז תתחיל להרגיש בהפגת המתח. התאזר ב־הרבה סבלנות. לך לראות סרט טוב, רציני, לבד, או עם חברה, ותיווכח שצפויה לך הנאה בלתי רגילה.

* * *

השתדל לא להציק לחבריך לעבודה, כי בעתיד הקרוב מאד תזדקק לכל רצונם הטוב. היחסים המתוחים עם בן זוגך ישתפרו בעקבות פגישה בלתי צפויה עם ידיד קרוב, אותו לא פגשת זמן רב. אל תיקח על עצמך סיכונים מיותרים בענייני כספים, ואל תיכנס להרפתקאות־נפל פיננסיות.

* * *

גם לך בת מזל דגים יש יום אהבים — אבל הרבה יותר רציני. היום שלך הוא יום א'. דעי להפיק ממנו את המכסימום. צרות בעבודה. ליקוי בריאותי קל שבקלים. יהיה זה שבוע מלווה התפרצויות עצבים ב־עניינים שונים, אך בסופו יהיה מתוק. בקנותך תכשיטים או דברי ערך, קחי איתך בעל מיקצוע מהימן.

בעצם מה צריך ה"בנאדם" בחורף?...

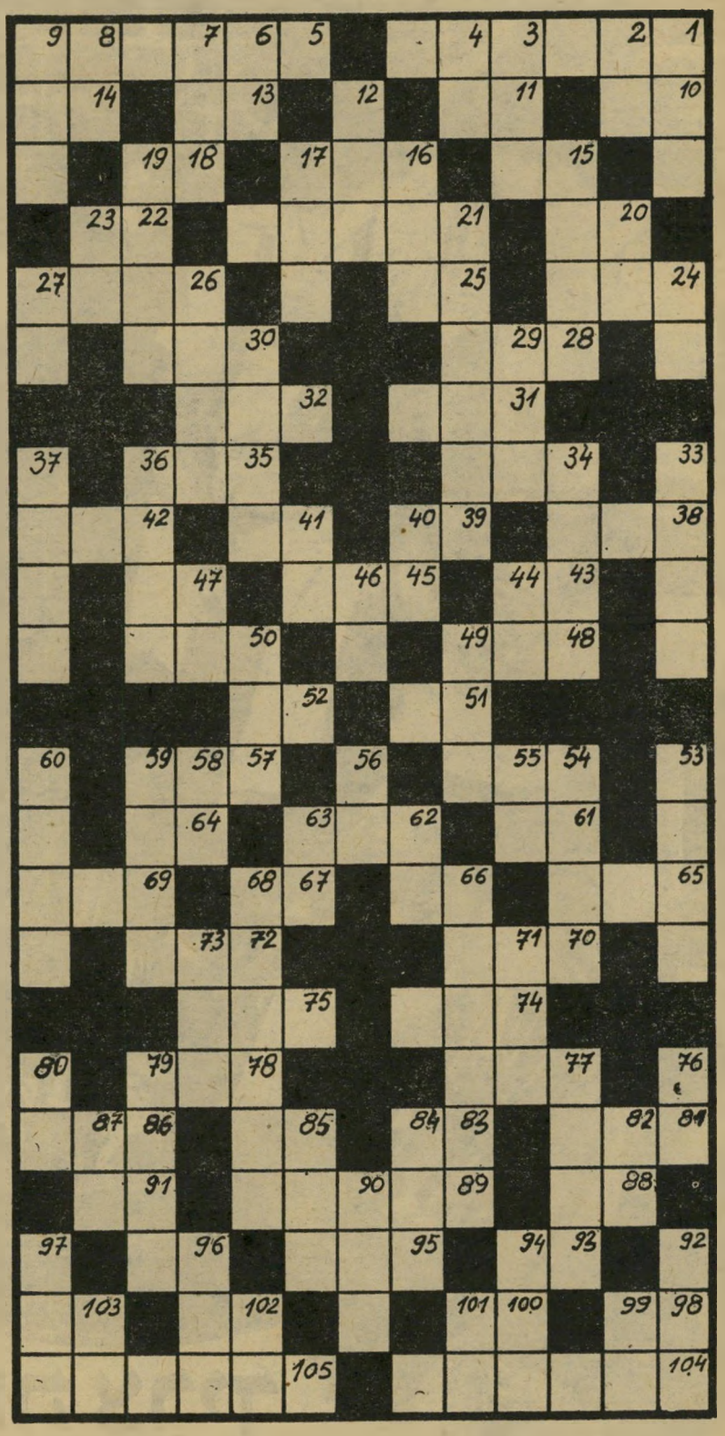
...איזה מעיל "זרוק"
חתיכה לענין, שיהיה חם גזעי ושובב!
ונעליים של "גלי"
עם סמל הצפרדע כמובן המבטיחה לכם
צעדים רבים רבים רבים...
...וחורף גזעי לענין.
דרך אגב הנעליים מתלכלכות? רחצו אותן..
כן!!! במים וסבון.
ועוד משהו קטן. שימו לב לכפתור האדום!

Gali-גלי®

והצפרדע המבטיחה לכם צעדים רבים רבים...

מאוזן:

1. ציפור ססגונית; 5. שם מרפדים רהיטים; 10. צאצאה; 11. מחלקי הראש; 13. מידת שטח; 14. הדרך הקצרה בין 2 נקודות; 15. כיתה דתית; 16. לבוש; 18. יהיר; 20. אם הפנינה; 21. מחלקי העין; 22. מילת שלילה; 24. התגוררו; 25. מונח בתורת החשמל; 26. בתוך ה־צוואר; 28. קטף ענבים; 30. תקופת זמן; 31. תעלת שופכין; 32. דמו בנפשכם! 34. משמשת לקיבוע האוהל; 35. עובד בגינון; 38. נתקל ב־; 39. בת־קול; 41. תווית; 42. ציפור־שיר קטנה; 43. רצועה; 45. כופר בעיקר; 47. חס־וחלילה (ר"ת); 48. עזיב; 50. טס; 51. אילו; 52. קריאת הבקר; 54. דיון־ודברים; 57. בנגה; 61. קידומת הולנדית; 62. סיום; 64. משאבת הגוף; 65. מימטר; 66. הבל; 67. פקודה מפורשת; 69. מחול אצילי; 70. בוץ; 72. קל מאד; 74. רב־ערך; 75. מוט; 77. קריאה טלפונית; 78. צמית; 80. ספינת המידבר; 82. ידית; 84. חודש עברי; 85. חלק בראש; 87. מטבע צרפתי; 88. יונק מפריס פרסה; 90. ועוד, בתוספת; 92. ריקבון; 94. הוא הארנבת; 95. מזמר; 97. בהמת־עבודה טיבטית; 99. נוח ונעים; 101. פרוסה; 102. בוא הלום; 103. עיסת־שקדים; 104. ג'ינג'ל.

מאונך:

1. המגיפה השחורה; 2. סיומת לרבות; 3. מבני נוח; 4. במקום הזה; 6. ראש אגף (ר"ת); 7. פרח־בר אדום; 8. כמו 97 מאוזן; 10. נכסים; 12. בן־צבע; 15. ירק־גינה; 16. מוצג בקולנוע; 17. זכר בעיזים; 19. כנף העוף; 20. מתגורר; 21. מילחמת־שוורים; 23. בשבילו; 24. מחוס־פס; 26. גן לפעוטים; 27. דגל; 29. כלי־עבודה; 30. בצדיה; 33. אסקופה; 34. אבן יקרה; 36. זנוח; 37. רצרצי גלים; 40. נוזל החיים; 41. חי לילי; 44. כועס; 46. מצבת־זיכרון; 47. מועד; 49. יובל; 50. פגם; 53. תורה רוחנית במיזרח; 54. נוטר; 55. מטבע יפאני; 56. מיקווה־מים ענקי; 58. נהר באפריקה; 59. בית; 60. בהמת בית; 62. מזל; 63. מכלי השח־מת; 66. שש־בש; 68. עיר בקנאדה; 71. בעל־החיים הגדול ביותר; 73. שב־הים; 76. מיכסה הבית; 77. לכאן! 79. כלי־עבודה; 81. מושת על כל אזרח; 83. חי לילי; 84. כוח; 86. תרופה; 89. אשד; 91. נוזל חיוני; 93. כלומר; 95. ציר הדלת; 96. בד דק יקר; 98. לא חם; 100. מן הסכו"ם; 101. ענף; 102. בוסתן.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

ולא כפי שהיה בעבר — מחנויות יוקרה בירושלים. מאחר שאני מכירה היטב את הילכות בית הנשיא, אני זועקת נגד העוול שגרמו הקוראים, שכתבו כאילו נעשה שם ביזבוז. מדוע לראש ממשלתנו מותר לע־שות מסיבת יום־הולדת, שהיא לכל הדעות ביזבוז משווע, ועל זה לא זעק איש מלבד־כם ולא אמר דבר?

לדעתי לא קם ולא היה במדינה נשיא צנוע יותר מיצחק נבון ופשוט כואב שיש אנשים המחפשים מתחת לאדמה כדי להק־ניט.

ראה ויקן, בני־ברק

● ● ●

אנו אנו הפלמ"ח

כפלמ"חאי לשעבר עלי לציין בסיפוק, כי העולם הזה היה העיתון היחיד במדינה שהקדיש לכנס הפלמ"ח את הכיסוי הראוי

המלכלכים — לדין

לידיעה שפורסמה בעיתונכם (העולם הזה 2146), במדור תשקיף, „צ'יצ' מלכלך את תל־אביב," ברצוני להבהיר, כי ברגע שנודע לראש־העיר, מר שלמה להט, כי גורמים פוליטיים, כולל אנשי הליכוד, מד־ביקים פלקטים עם תמונתו בניגוד לחוק ולא על השלטים שנקבעו לשם כך — הורה להסיר אותם.

ראש־העיריה גם הורה לתבוע גורמים אלה לדין בשל ליכלוך העיר.

עמיקם שפירא, דובר העיריה, תל־אביב

● ● ●

גמר חשבון בלבנון

האם העזרה לנוצרים בלבנון

דויד ניב ומאיר פעיל בכנס הפלמ"ח 1962
אותם הפנים —

מאיר פעיל ודויד ניב בכנס הפלמ"ח 1978
— אחרי 16 שנים

לו. היו עיתונים במדינה שלא מצאו אפילו לנכון להזכיר את עובדת קיום הכנס. צריך לזכור שבמדינה קמו דורות חדשים, ש־המושג „פלמ"ח" אינו אומר להם מאומה, מילבד כמה עובדות יבשות שמלמדים אותם בבית־הספר. טוב עשיתם שהזכרתם את תרומת הפלמ"ח למדינה ולצה"ל.

מיכה נבון, באר־שבע

בפעם האחרונה שכיסיתם את כנס ה־פלמ"ח, היה זה לפני 16 שנה. עיינתי בכרך משנת 1962, השמור עמי, ומצאתי להפתעתי כי בין התמונות שפורסמו אז (העולם הזה 1307) היתה אחת דומה לזו שפירסמתם גם מכנס הפלמ"ח הנוכחי: מיפגש בין מאיר פעיל (שהיה אז במדי צה"ל) לבין הגיאולוג דויד ניב. מעניין להשוות בין שתי התמונות שפורסמו בהב־דל של 16 שנה.

אריה קמחי, תל־אביב

● מי שרוצה להשוות יוכל לעשות זאת באמצעות שתי התמונות לעיל.

נובעת מאהבת הנוצרים ומרצונה של ישר־אל להגן עליהם ולמנוע את השמדתם, או שהיא נובעת מתוך שינאה לפלסטינים ותומכיהם? ההתערבות הישראלית ב־מילחמת־האזרחים בלבנון מבוססת על ההתכחשות לעצם קיומו של העם הפלס־טיני.

היא מתאימה לפיתגם הערבי האומר, כי האוייב של אוייבי הוא ידידי, ולא משנה מי זה ומה זה. ישראל דואגת לנוצרים ב־לבנון וזועקת על מר גורלם בו בזמן שהיא מקיימת קשרים עם מדינה כמו דרום־אפ־ריקה, שטובחת בכושים ללא רחמים. יש־ראל גם הצדיקה את השאה של איראן, ה־מדכא את העם שהתקומם נגדו. זה מוכיח שההתערבות הישראלית בלבנון לא נובעת מרחמים או מדאגה לנוצרים. זהו ניצול של הזדמנות כדי לגמור את החשבון עם הפלסטינים.

מוחמד קיפעה, באר־שבע

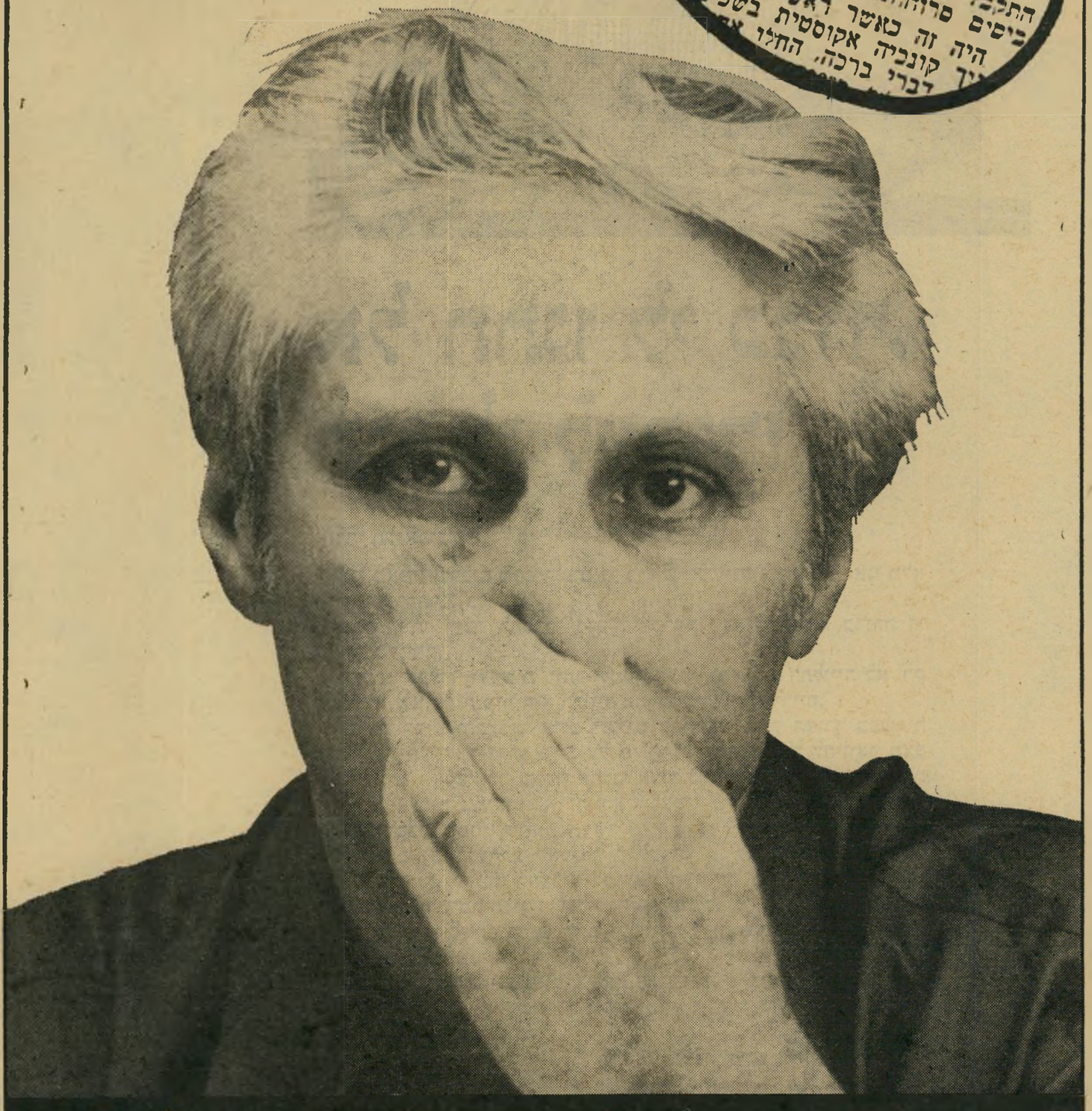
לא רק בשכונת התקוה התנפצה „אגדת־צ׳יץ".

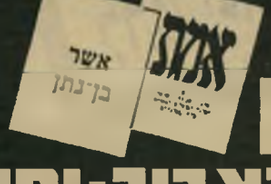
לא רק ברחוב ירמיהו גילו התושבים את פרצופו האמיתי.

אך לא צריך ביצים סרוחות, כדי להצביע נגד שלמה להט.

פשוט יותר, להצביע בעד אשר בן־נתן.

הצביעו
אשר בן־נתן
לראשות עירית תל־אביב־יפו

אל תתנו לי כבוד, תנו לי לעבוד!

אזרחי תל־אביב־יפו,

אני מאמין שרבים מכם רוצים בי כראש העירייה גם בעתיד. אני מלא תודה והערכה על כך.

אבל הייתי רוצה להסביר נקודה מכרעת, שאולי איננה ברורה די הצורך מעצמה:

יכולתי לפעול ולעשות יותר למען העיר ותושביה התלוייה לא רק בבחירתי. לא פחות מזה היא תלוייה בהרכב מועצת העירייה.

דברים רבים וחשובים אינם יכולים להתבצע בגלל הצורך בפשרות קואליציוניות. ועוד גרוע מזה: על פי החוק החדש, **יכול להיווצר מצב קשה ביותר — שאזכה באמון תושבי העיר כראש עירייה, אבל במועצת העירייה אשאר במיעוט.** אז בוודאי שצפוי שיתוק כללי שהעיר וכל תושביה יסבלו ממנו קשות.

לכן, אם יש בדעתכם לאפשר לי לעבוד — **לא די שתצביעו בעדי כראש עירייה.** עליכם להצביע **למועצת העירייה** בעד הרשימה ששמי כלול בה — **רשימת הליכוד, שסימנה — מח"ל.**

רק כך תתנו לי תמיכה ממשית לעשות את מה שצריך לעשות — וגם לשאת במלוא האחריות לתוצאות.

אני אוהב לעשות ואני מוכן לשאת באחריות — בעזרתכם.

בכבוד רב,

שלמה להט

שלמה להט
מחל
הליכוד

מילכוד 78'?

חמש שנים אחרי אותו ערב דרמטי, בו הוחל בגיוס בהול של כוחות המילואים לקראת המילחמה האכזרית והחשובה ביותר בתהליך ההתפכחות ההיסטורי של המזרח־התיכון; בערב זה שוב פועם הלב בדאגה ובחשש לבאות. קשה להתעלם מהסמליות שבהתרחשותם של אירועים דרסטיים וגורליים לעם ישראל, דווקא סביב היום החשוב ביותר שבאמונת היהודי.

קשה גם שלא לשים לב להקבלה המהופכת — יום כיפור 1973, תחילתה של מילחמה נוראה שחביאה לשינוי מושגים בעם ישראל; יום כיפור 1978, תחילתן הרציונית של שיחות השלום בין ישראל למצריים, שב־אם תצלחנה תשנה שוב מושגים רבים. ב־1973 מנה־לים אנשי צבא מאבק אכזרי זה בזה במצעות המוח והתותח; ב־1978, חלק מאותם אנשי צבא, שהפכו מדי־נאים, ממשיכים לנהל את אותו המאבק באמצעות ה־מוח אבל ללא תותח. להראותנו שלמלה, למישפט ול־שיח יש אותה עוצמה לפחות כמו לתותח.

המעניין, המרתק והמדאיג בכל המתרחש הוא, שה־אדם שמאחרי מאורעות אלה — מחבר התסריט, ה־במאי והשחקן הראשי, המתכנן, היזם והמבצע — הוא אדם אחד, היריב שמנגד, האוייב מאתמול — אנוור אל־סאדאת. הצלחתה של התצוגה בטווח הנראה לעין תלויה במידה רבה בו — לשבט או לחסד.

■ ■ ■

מדינת־ישראל נקלעה למצב שבו מרחב התימרון שלה הולך ומצטמצם, ולא רק ביחסיה עם מצריים אלא בעיקר ביחסיה עם שאר מדינות העימות. ישראל צו־עדת להסדר שלום בחזית הדרומית, שיחייב אותה בעתיד הקרוב לשמור על אותה רמת כוננות בחזית זו, ובה בעת עדיין נשארות הבעיות בחזיתות המזרח וה־צפון סבוכות ומסובכות, דבר שיחייב את ישראל להג־ביר את רמת הכוננות שם.

האם נכנסה ישראל למילכוד?! האם לקינו בעיוו־רון ואין אנו רואים וקוראים נכון את המתרחש?! האם בכלל יש מוצא הגיוני אחר מחסבך?

דבר אחד אפשר לומר בוודאות, מתוך הניסיון — קל יותר להתמודד עם העתיד הנעלם, בבואנו לקבל החלטות בהווה, כאשר ישנם קווי־יסוד מנחים וברו־רים של תפיסת־עולם, כאשר ישנה אידיאולוגיה ברורה, והיא המכתיבה לאדם את כיוון צעידתו ועל פיה הוא מקבל את החלטותיו. הבעיה באידיאולוגיה היא, שכ־כל יצירת־אדם אחרת, לעולם אין היא מושלמת ואין היא מביאה בחשבון את כל המצבים האפשריים וה־משתנים.

למנחם בגין היתה אידיאולוגיה כזאת והוא זנח אותה. האם צדק או שגה? רק לעתיד פתרונים. דבר אחד ברור — בין אם צדק או שגה, היה זה מהלך היסטורי מבחינתו. אבל עם ישראל נותר ללא אידיאו־לוגיה, מילבד אחת, רצוצה: אידיאולוגיית הביטחון, שעליה ניתן להתווכח ולהתמקח.

וכך יכול אל־סאדאת לתבוע מישראל ויתורים מפ־ליגים ואף לקבלם. ישראל נתבעת לוותר על דברים ממשיים — על שטחי קרקע שנלקחו במילחמה שלא ישראל יזמה. הצדק ההיסטורי לא מצפה מישראל ל־ויתורים מפליגים והיתה סבירה, מבחינתו, הסכמה של מצריים להתפשר על כמה קילומטרים מרובעים מאדמתו החולית ו„חקדושה" של חצי־האי סיני.

איך ייתכן שכאשר צועדים לשלום אמת, עומדים בתוקף על דרישה אולטימטיווית לעקור אנשים מאד־מה שיישבו, מפרנסתם ומדרך־חיים שבחרו בה, ובכך הביאו תנופת פיתוח לאיזור שלם, שבלעדיהם היה נש־אר במצבו הקודם — וזאת רק בגלל השתייכותם ללאום אחר?

היה זה נכון, צודק ואפשרי, לתת למתיישבי פיתחת־רפיח לפחות את אפשרות הבחירה, אם להישאר בבתי־הם או לנטוש אותם עם החלפת השילטון באיזור.

■ ■ ■

אם יתברר בעתיד ששגינו, נעמוד בפני הצורך לה־שיב על השאלה, כיצד יכולנו להתעלם מהעובדה שה־מתרחש נעשה על פי תסריט של סאדאת, ומבחינת הזמן — ביחס למישכו של הקונפליקט הערבי־ישראלי — גם במהירות רבה. השאלה המרה שעלולה להישאל בעתיד היא, כיצד יכולנו להתעלם מהסימנים הברו־רים המצביעים על כוונה להשיג בדיפלומטיה מפוכחת את שלא ניתן היה להשיג בשדה־הקרב?

זוהי שאלה המזכירה במידה רבה את השאלה ש־נשאלה למחרת מילחמת יום־הכיפורים: כיצד יכולנו להיעמד לקונספציה מטופשת, לאטום את אוזנינו ול־סרב להבין את שרואות עינינו וקולטות אוזנינו?

יחד עם זאת, ולמרות זאת, דומה שעלינו ליטול את הסיכון ואל לנו לבלום את התהליך — תחיינה כוונותיו של סאדאת אשר תהיינה. שכן, לכוונותיו של סאדאת חשיבות משנית כל עוד מעשיו תואמים את אינטרס השלום, שהוא האינטרס שלנו. זאת בראש וראשונה מאחר ומתנהל כאן מאבק היסטורי בין שתי צורות שילטון ובין שתי תפיסות חברתיות — האחת מתקדמת וצודקת והשניה מיושנת ומבוססת על תפי־סות העבר. זהו המאבק בין ההשקפה שהמנחיג הוא ש־טיה. זהו גם המאבק בין ההשקפה שהמנחיג רק נותן ביטוי ל־רצון העם ומנסה לכוון ולהכתיב את קצב האירועים, תוך ניצול עיתויים מתאימים במצבים משתנים.

מבחינת המצב עתה ניתן להסיק שהמישטר במצ־ריים, הבא לביטוי בפעילותו של סאדאת, יעיל יותר בהכתרת הקצב וכיוון התהליכים. אולם סיבתה של יעילות זאת בתנאים. האיסטרטגיה המצרית תואמת את רצון מרבית העם המצרי, העם הישראלי ואת האינ־טרסים של ארצות־הברית במזרח־התיכון. מיבחנה ה־אמיתי בעתיד, אם אכן כוונותיו האמיתיות של סאדאת הן שונות. מיבחנו האמיתי יבוא ברגע שירצה לשנות כיוון, נגד רצון העם. האם יוכל סאדאת, או כל מנהיג מצרי אחר במקומו, להשפיע על עמו לשינוי כיוון. ואם כן, עד כמה?

בשאלה זו טמונה תיקוותנו. בה נמצא הסוד לחס־כמתנו ליוזמה המצרית, למרות הוויתורים המפליגים, הסיכונים העצומים וחרף כל סימני השאלה והאזהרות. במעשינו היום אנו מעצבים את דמות העתיד. לכן עלי־נו לפעול בכל כוחנו למניעת היווצרות מצב, שבו יוכל מנהיג מצרי להשפיע על עמו לשנות כיוון ולהחזיר את גלגלי ההיסטוריה לאחור.

לכן עלינו לעמוד היום בתוקף, כחלק מצרכי הביט־חון שלנו, על כך שמצריים תפעל הן בחצי־האי סיני וחן במצריים גופה, בסיוע ישראלי ואחר, להעלאת רמת־החיים של העם המצרי, לחוצאת עגלת הכלכלה המצ־רית התושלת מהביצה שבה היא תקועה. אם נצליח בכך, יילכד סאדאת עצמו ביוזמתו העכשווית, גם אם תוכניותיו ותיקוותיו לגבי ישראל שונות מהמוצהרות.

למען ביטחוננו בטווח הקצר והמיידי עלינו לתת־עקש ולא לסגת משום שטח או נקודה איסטרטגית, לפני שנשתכנע כי תהליך השלום מתחולל במצריים גופה. כלומר, שמדיניותה הכלכלית של מצריים משתנה ממדיניות של מילחמה לכלכלה של שלום.

הטענה המושמעת מעת לעת, שעל פיה אימץ לעצ־מו סאדאת את הדעה שאת ישראל אין צורך לחסל במילחמה, מפני שהיא תתחסל מעצמה בשלום, אינה רלוונטית כלל למצב. זוהי היפותזה שטרם הוכחה וספק אם תוכח אי פעם. קיומה של ישראל וחוסנה החברתי במצב של נורמליזציה ביחסים שבינה לבין שכנותיה, נמצאים בידי ישראל בלבד. רק לנו השליטה על עצמנו ועל בעיותינו הכלכליות והחברתיות. אם לא נשכיל לתת את התשובות המתאימות לבעיות אלה, הרי שאין לנו כל הצדקה היסטורית להמשיך ולהתקיים כעם במדינתו.

זהו האתגר שלנו, כעם השואף לחיות ככל עם נור־מלי. רק לנו התשובות לבעיות אלה ואין כל סיבה שלא נוכל להתמודד עמן.

גד גזית, תל־אביב

יריד בבית־הקברות

פעם בשבוע, כצורה של כפרה, אני עולה אל קבר אמי ואל קבריהם של אחדים מידידי, שהלכו לעולמם. אני משוחחת איתם בליבי, מניחה פרחים, וכעבור כשעה אני חשה רגועה יותר ואשמה פחות בכל הקשור למצפוני כלפי אותם שהלכו מאיתי.

כשהאוטובוס מגיע לתחנה הראשונה, בדרכי חזרה מבית־הקברות, מתחילה „הפלישה" של תלמידי בית־הספר בגילים 15—16. בצריחותיהם, שריקותיהם ופטפו־טיהם קורעים לגזרים את רגעי השקט שלי, ומשאירים אותי עצבנית עד לסופו של היום.

ניסיתי פעם לפתוח את הפה. בקשתי מעט התחשבות ברגשות הנוסעים, שזה עתה עזבו את בית־הקברות וכעת ישבו המומים מהרעש והתמולה שסביבם. בקשתי נענתה בצעקות ועצה מאחד „הגבורים" שבקבוצה: „קחי טכסי, בפעם הבאה!" מאז לא פציתי יותר את פי. אין חשיבות למילים. הנהג היה חרש, הנוסעים האחרים חלושים. נותרה בידי רק האפשרות לסטור ל„ראש הקבוצה" בפרצופו המגחך — מעשה שהוא, כמובן, אסור בארצנו ה„תרבותית". תמהתני — האם זו תרבות? אולם ככל שזה נראה רע קיימים דברים גרועים מאלה, חקשורים לטכס, או שמא לחוסר הטכס בישראל.

■ ■ ■

האם יש צורך בטכס? לדעתי אומנם כן. בכל צורת חיים משותפת, בכל תרבות, מהפרימיטיווית ועד למתקדמת ביותר, הטכסים קיימים ורוחשים להם כבוד. כפי הנראה, העלאת זכרונם של אלה היקרים לנו לא קשורה בכבוד בארצנו — דבר שלא רק הופך אותנו למכוערים בעיני הצופים בנו, אלא למכוערים וחסרי־ערך כעובדה בפני עצמה.

אנסה להסביר: השנה נפל ערב יום־הכיפורים באותו היום בשבוע שבו אני עולה לקבר אמי. קמתי מוקדם, משום שידעתי שביום זה ייסגר בית־הקברות מוקדם מהרגיל. כשהגעתי, לפני הצהריים, היו שם 3 אוטובוסים שפלטו אבלים, דבר שהוא כשלעצמו יוצא דופן, אך מובן, משום שביום־הכיפורים כל אחד חש בצורך לכפר. אך הדבר שפגע בי כמכה ממש, היה נוכחותם של תגרנים ורוכלים שונים, על מרכולתם הפרושה בצבעוניות רועשת, על מיני שולחנות מאולתרים, מכריזים בהת־להבות על הסחורה וה„חזדמנות". היה שם שולחן עם מיני מיצים צבועים, בקבוקי בירה טבולים בקרח, שולחן עם עוגות טריות ומעוררות תיאבון, עם גרעיני שומשום שהוכרזו בקולניות, ועוד שולחן עם רוכל שצעק: „ביגלס חמים, ביגלס טריים!" דוכן הפרחים הקטן, הקבוע בשער בית־הקברות, הוכפל על־ידי עוד 3 מוכרי־פרחים אחרים, במרחק מה ממנו, ומשה, מוכר הפרחים החביב, שתמיד משאיר לי את ניצני הוורדים הטריים ביותר שלו ואף נותן לי פרחים חביתה, היה מוקף בקהל אנשים מיוזעים ונרגשים. כולם מופתעים ממחירים הגבוה של הפרחים, כולם בלתי מרוצים מזרי הפרחים הדלים שעבורם רצו לשלם, כולם כועסים, קוליניים וזולים בהתנהגותם, מתעלמים מהמקום, מהתאריך ומסיבת בואם לבית־הקברות. אדון אחד, לבוש היטב, ביקש ממשה מוכר־הפרחים קבלה על הסכום שהוציא בעבור זר הפרחים! ומשה קרץ לעברי כאומר: „הוא יוכח את זה כהוצאה במס־ההכנסה — על בטוח!"

■ ■ ■

כן, חברי הישראלים, הרעש היה מהמם, עליו ושמח, כמו שעליו להיות ואף פעם אינו ביום־העצמאות, שגם בו חסר הטכס המתאים. אנשים שהזיעה ניגרת מהם, פרחים בידיהם, באו לדומייה של בית־הקברות ומלאו דומייה זו בברכות „שלום" ו„אהלן", שיחות קולניות ואווירה כללית של פגישת־חברים. קרוב למקום בו התפללתי על ברכי, ניסתה אשה אחת, כמיטב יכולתה, לגהק משהו הדומה לבכי היסטרי, וכעבור זמן מה תפסה את מצב הרוח המתאים ופתחה בייבבות וצרחות.

התפלאתי. עיני היו יבשות. עורי הצתמרר בעצבנות. האם התנהגותי שלי היתה יוצאת־דופן לנוכח התנהגות שאר האנשים, או שמא ההפך הוא הנכון? לא הייתי בטוחה עוד. הספק החל לכרסם: מי טועה — אני או האחרים?

קמתי והלכתי לאיטי לכיוון השער. במקום שני הקבצנים המוכרים היו שם לפחות כחצי תריסר — לכל אחד מהם צלחת־ענק עם מטבעות כסף לפניו, כל אחד מהם זועק לתשומת־לב, צועק את ברכותיו אחרי קבלת הנדבה בקול כעוס וצרוד שנשמע כקללה.

הרם־קול החריש אוזניים בקריאת שמו של נפטר חדש והעמיד ב„כוננות" את קרובי המת. מחוץ לשער השיחים המלבלבים „קושטה" הסביבה למהדרין בכוסות פלסטיק לבנות אחרי שימוש, בעטיפות צלופן של עוגות וממתקים ובבקבוקי בירה. הרוכלים עדיין צעקו והכריזו על טיב מרכולתם, האוטובוסים המלאים באו ונסעו, הקבצנים קיללו, הרם־קול צרח, הרבנים לבושי השחורים ניכנסו בינתיים לאט למישרדיהם, מבלי להתערב, כתו־שביו של כוכב־לכת אחר.

שאלתי את משה, מוכר־הפרחים, אם אווירת ה־קירקס הזו היא דבר רגיל ביום קדוש זה והוא ענה: „מה אפשר לעשות? אין ברירה!" חייכתי בעצב. ומה שחסר לי באמת, על מנת להשלים את האווירה ביום־הכיפורים בבית־הקברות בחולון, היו בלונים צבעוניים. זה היה חסרון רציני בנוף הכללי. רשמתי לעצמי לומר זאת למנהל הקירקס, אבל הוא לא היה שם. אמרו לי שהלך חביתה מוקדם, כדי להתכונן לקראת היום הקדוש.

אירנה גטרי, תל־אביב

מכתבים

מה מותר לברטוב?

ברטוב

איך מתיישבת התקפתו הפרועה של דן עומר על חנוך ברטוב. ביגלל כתיבת סיפרו על דדו (העולם הזה 2147) עם מאמרו של אורי אבנרי, המייחס חשיבות חיובית לגישתו של דדו למילחמת הגנרלים (העולם הזה 2146)? מדוע אסור לברטוב להקדיש את מיטב כישרונותיו לעריכת ספר המציג, בדיעבד, את גירסתו של דדו על המילחמה?

אבי חנניה, רמת־גן

● שתי הגישות אינן מתיישבות. לחברים שונים של מערכת העולם הזה יש דיעות שונות על נושאים שונים, והם חופשיים לבטאן במדורים אישיים וחתומים. אורי אבנרי סבור כי סיפרו של ברטוב על דדו הוא תרומה חיובית לוויכוח.

● ● ●

פנים חדשות בתמונה

במדור רחל המרחקת בעיתונכם (העולם הזה 2145) הופיע סיפור על הציירת מרים דאובר, שאימצה ילד וייט־נאמי. אבל התמונה המופיעה בסיפור אינה דומה כלל לתמונתה של מרים דאובר. עד כמה

גילגי קלינה (מימין) ודאובר
דרך הגב

שזכור לי, מרים דאובר היא בלונדית ולא כהת שיער. כמו האשה המופיעה בתמונה.

אריאדה מיר, תל־אביב

● הצדק עם הקוראת מיר. האשה בתמונה היא השחקנית גילגי קלינה, הערה מדת לפתוח בחאן הירושלמי תיאטרון אנגלי של ירושלים. מרים דאובר מופיעה עימה יחד באותה תמונה, מאחרי גבה.

● ● ●

מילחמת הגורילות

ראיתי בהעולם הזה (2146) ציור המתאר גורילה, בצירוף מיכתב של אחד, ז'אן פול

קידר

משהו, או יוחנן פאולוס, או משהו כזה — המופנה אלי. אותו כתבן צנוע, המבקש להיישאר בעילום־שם, רוצה להצטייר — ומצליח — כאיש פירסומת גרוע. אולם מה שגרוע יותר זה, כמובן, הריגשום עצמו. חלש, ז'אן דומיניק, חלש מאד. אבל אין דבר, יוחנן, עוד תתבגר.

דן קידר, תל־אביב

● ● ●

עלי זית ותאנה

אני מתייחס לקטע שהופיע במדור קוראים (העולם הזה 2144) בו מסופר שהצייר דב ליפ צייר סקיצה לשער גיליון השנה בה נראה עזר וייצמן מציץ מתוך נץ עוטה שיריון כשבפיו עלה תאנה, „כמו היונה בתיבתו של נוח". הייתכן שאני טועה ועלה הזית היה הכיסוי של חווה אמנו?

י. גוזן, באר־שבע

אריאלי

למען התענוג...

אני כבר מצאתי את התענוג האמיתי.
אירופה, דלת ניקוטין בעישון, עשירה בטעם.

הנדון:

תשלום עבור העבר. מיקדמה על חשבון העתיד

NOBEL OBLIGE

ה אם זה הגיע לו? האם דווקא מנחם בגין היה צריך לזכות בפרס־נובל לשלום?

הפיתוי הראשון הוא לומר: מה פיתאום?

האם אין בישראל מאות אנשים הראויים לפרס הזה יותר? אנשים שסיכנו את עצמם, ולעיתים גם את חייהם ממש, במאבק על השלום? אנשים שוויתרו על קאריירות מבטיחות, שיצאו למידבר הפוליטי, מפני שהעמידו את אידיאל השלום מעל לכל אינטרס אישי? אנשים שסבלו במשך שנים ארוכות מעלבונות, מהשמצות, מאיומים — בשעה שמנחם ובגין נמנה עם המעליבים, המשמיצים ו־המאיימים?

כוודאי, יש כאלה.

האם לא הגיע הפרס לאנוור אל־סאדאת לבדו? האם לא סיכן נשיא מצריים את חייו, את מעמדו, את עתידו, כאשר הגה את המעשה ההיסטורי ובא לביקור בישראל? כיצד ניתן להשוות את מעשיו של בגין, שהגיב על מעשיו של אל־סאדאת בהתאם לרגשות הרוב המכריע של בני עמו, למעשיו של עמיתו המצרי, שהתקומם נגד הרגשות ששלטו בעולם הערבי במשך שלושה דורות?

כוודאי, קשה להשוות.

ובכל זאת:

הגיע למנחם בגין להתחרק בפרס הזה. זה צודק. יחשוב יותר: זה נכון.

■ ■ ■

ל ודם כך, לגבי הצדק.

בעיני תמימים, קרה מה שקרה לפני שנה כמו בסיפור של אגדה: ביום בהיר אחד החליט הנסיך המצרי לבקר אצל היפהפיה הנרדמת הישראלית, ולפתע התמלא הארמון ששון ושימחה.

זה לא קרה כך.

לביקורו של אל־סאדאת קדמו, כמובן, שבועות ארוכים של מגעים סודיים, הכנות ודיונים.

הם התחילו, למעשה, ברגע שמנחם בגין עלה לשילטון. או — ולא לפני כן.

עזר וייצמן מספר שבשיחתו הראשונה עם בגין, אחרי הבחירות, דיבר המועמד הפיתאומי לראשות־הממשלה רק על נושא אחד: השלום. בגין ראה בהשגתו את התפקיד העיקרי של ממשלתו, שעדיין לא קמה.

מן הסתם לא הבין עדיין בגין, באותן שעות של אופוריה מתפעמת, מהן בעיות השלום, ואיזה מחיר הוא יידרש לשלם שבורו. בוודאי האמין למה שאמר כל השנים, כי הערבים ישלימו עם ארץ־ישראל השלמה ויעשו עימה שלום.

אך חשוב כי כבר באותם ימים האמין בגין כי תפקידו העיקרי הוא להשיג את השלום — וכי הצליח להנחיך לכעליישיחו את ההרגשה שאמונתו זו כנה היא ואמיתית.

בוודאי יעברו שנים עד שיתגלו פרטי כל הדיונים הסודיים, שקדמו לביקור ההיסטורי. אך ברור כי לפחות שני אנשים חשובים, שעימם נפגש בגין בחודשים הרא־שונים של שילטונו, השתכנעו כי בגין מסוגל להתקדם, אל עמדות־המינימום הדרושות לשלום.

שניים אלה הם ג'ימי קארטר האמריקאי וניקולי צ'אוצ'סקו הרומני. הם העבירו את הבשורה לאנוור אל־סאדאת. קרוב לוודאי שדבריהם הם שחיטו את כף־המאזניים בקיבו, ושיכנעו אותו ככך שיש מקום לויזמה גדולה.

■ ■ ■

ה עובדה היא שאנוור אל־סאדאת בא לירושלים אחרי שמנחם בגין נבחר כראש־הממשלה, ולא כאשר ישבו על הכס הרם הזה גולדה מאיר ויצחק רבין.

מדוע אז? מדוע לא קודם לכן?

בוודאי ניתן למצוא סיבות רבות, אובייקטיביות וסוב־ייקטיביות, לעיתוי הזה.

אך אין להטיל ספק בכך שאי־שיותו של מנחם בגין, מיזאה תפקיד בחישוביו של אל־סאדאת.

הוא לא האמין, כנראה, שניתן לדבר עם גולדה. (מי יעז לומר שלא צדק?) מן הסתם גם לא האמין כי יצחק רבין הוא די חזק, כדי לקבל את ההחלטות המסוכנות שיהיו דרושות כדי לצאת למסע־ההרפתקות אל השלום.

תהיה הדיעה על אישיותו של בגין כאשר תהיה: ברור כי משהו באישיות זו שיכנע את אל־סאדאת. הוא עצמו אמר לאחר מכן ששוכנע כי בגין רוצה בשלום, ושהוא די חזק כדי לקבל את ההחלטות הדרושות ולבצען.

על סמ שתי הנחות חיוניות אלה גילגל את ויזמתו הכבירה.

אחרי מילחמת־העולם הראשונה התחלף סיפור על הפלדמרשל הגרמני פאול פון־הינדנבורג, שעמד בראש הגייסות הגרמניים שנחלו, באוגוסט 1914, את הנצחון באחת הקרבות הגדולים ביותר בהיסטוריה, הקרב של טאננברג.

הכל ידעו כי את התוכנית המזהירה לניהול הקרב לא הגה פון־הינדנבורג הקשיש, שכלל לא הספיק עדיין להגיע אל זירת־הקרב באותה שעה, אלא סגן־אלוף צעיר, מאכס הופמן, שלא היה אלא סגן קציין־המיבצעים של הארמיה הגרמנית השמינית.

פעם נשאל פון־הינדנבורג המהולל אם יש אמת בטענה זו. המצביא הזקן ניענע בראשו ואמר: „כן, אומרים שהופמן הוא שניצח. אך אילו הפסדנו בקרב, היו אומרים שאני הוא שהפסדתי."

זהו כל תורת האחריות על רגל אחת. אדם הנושא באחריות, אחראי גם להישג וגם לכישלון.

קל להעלות על הדעת מה היינו כותבים

חתני פרס־נובל אל־סאדאת ובגין: פטיש וסדן

בים איזו הכשיל מנחם בגין את היוזמה ההיס־טורית. יתיה זה אך נאה אם נכיר כפה מזא בכך שמנחם בגין הוא שותף להצלחה.

■ ■ ■

א חרי שנשיא מצריים השתכנע שבגין הוא שותף סביר למשא־ומתן, הוא גילגל את הדברים מאחרי הקלעים.

נשיא מצריים הוא אדם נועז, אך אין הוא הרפתקן. לא היה עולה על דעתו לצאת לביקור, לולא הובטח מראש, בביטחון של ברזל, כי ראש ממשלת ישראל מוכן לתת לו את המינימום הדרוש — החזרת כל סיני למצרים.

כדי לוודא זאת, שיגר את יועצו האישי, אל־תוהמי, לפגישה סודית עם משה דיין על אדמת מארוקו. דיין הביא עימו את ההבטחה הזאת. לשם כך נפגו הביתה, התראה עם בגין, וסיכם עימו את הדברים.

כל גורל היוזמה, שאיש עדיין לא חלם עליה באותם הימים, מילבד קומץ יודעי־סוד, היה תלוי בהחלטתו זו של בגין. בגין היה נאלץ לקבל את ההחלטה לבדו, כי לא יכול היה להתחלק בסוד עם איש, מילבד השליח עצמו.

כאשר החליט בגין להודיע לאל־סאדאת שהוא מוכן להחזיר לו את כל חצי־האי סיני תמורת שלום, עשה מעשה היסטורי.

נכון, הוא ניסה לאחר מכן להתחכם, לתת פירוש משלו למושג „ריבונות", לטעון כי הבטחתו אינה מונעת את המשך קיומן של ההתנחלויות בצפון־סיני בחסות „כוח־מגן ישראלי." נכון שהיתה זאת התחכמות מיותרת ומזיקה, שגרמה לאובדן של חודשים ארוכים והוציאה את הרוח ממיפרשי תנופתו של אל־סאדאת.

אך כשעת ההכרעה, נשאר בגין נאמן להבי־טחתו המקורית, והסכים לסיזוק כל חיישובים מסיני. ההחלטה היסודית היא שקבעה, ועל כך בוודאי מגיע לו פרס.

■ ■ ■

א חרי הפגישה החשאית במארוקו, באה פרשת „נייר העבודה" בעת ביקורו של דיין בוושינגטון.

„נייר־העבודה" הזה (מוטב לקרוא לו, בעברית, „טיוטה") סיפק את הרגל השניה ליוזמה. כי מילבד החזרת כל סיני, היה אל־סאדאת זקוק להתקדמות בעניין ה־פלסטיני, לפני שהיה יכול להעז לצאת לדרכו.

באותה טיוטה דובר לראשונה על השתת־פותם של נציגים פלסטיניים בתהליך השלום.

לא נאמר בה הרבה על נושא זה, ומה שנאמר לא התקרב אף למינימום שבמינימום הדרוש כדי לפתור את הבעייה, אך אין זה גורע מגודל המהפך שחל בגישתו של בגין.

כל ממשלות המערך סירבו להכיר בצורה כלשהי בקיומו של עם פלסטיני, ושיש לו זכויות לאומיות כלשהן ושיש לשתפו בתהליכי השלום. העובדה ההיסטורית היא שה־ממשלה שפסעה את הפסיעה הראשונה לעבר הכרה זו היתה ממשלתו של מנחם בגין — אותו בגין שהיה קיצוני מאין כמותו בשלילת עצם השימוש במילה „פלסטיני" („פלששששתינאי", בלשונו).

גם על מעשה זה מגיע לו פרס.

■ ■ ■

א מנם, קשה להשוות את תרומתו של בגין ליוזמת־השלום לזו של אנוור אל־סאדאת.

אך קשה גם להשוות את תפקידו של הפטיש, בידיו של הנפח, לזה של הסדן.

הפטיש הולם. הפטיש פועל. הפטיש מכה בברזל המלובן. ואילו הסדן אינו עושה, לכאורה, דבר. הוא רק נמצא שם.

אך בלעדי הסדן, לא יכול היה הפטיש למלא את תפקידו.

ותפקידו של הסדן אינו קל יותר מזה של הפטיש.

במהלך המאורעות הדרמתיים, שהפכו את השנה העומדת להסתיים ב־19 בנובמבר לשנה כה גדולה בחיינו, היה זה סאדאת האיש הפעיל, היוזם, המעז, המסתכן. אך בלי שיתוף־הפעולה של בגין, לא יכול היה להצליח.

יש הגיון במתן הפרס לפטיש ולסדן גם יחד.

■ ■ ■

מ י שאינו משתכנע מכל הנימוקים האלה, מוטב לו לחשוב על ההגיון הפוליטי והפסיכולוגי שבחלוקת הפרס שווה־בשווה.

כל הענקה של פרס־נובל היא אקט פוליטי, והענקת פרס־השלום על אחת כמה וכמה. אנשים פוליטיים מקבלים את ההחלטות המכריעות לגבי הפרסים, והם פועלים בזהירות, תוך התחשבות מירבית ברגישויות פוליטיות, ולא פעם גם כדי להשיג יעדים פוליטיים.

ציניקאי יכול לומר כי הפרס חולק בין אל־סאדאת ובגין, מפני ששום מוסד סקנדינבי לא היה יכול ליתת פרס למנהיג ערבי בילבד. הדבר היה מתפרש כפעולה אנטי־ישראלית, וכעלבון לראש ממשלת־ישראל. דעת־הקהל בארצות סקנדינביה, ובאירופה כולה, עדיין רגישה לעניינים הנוגעים ליהודים.

מכיוון שאי־אפשר היה שלא להעניק השנה את הפרס לאל־סאדאת — הרי המסקנה ה־פוליטית הנכונה היתה להעניק אותו לשני המנהיגים גם יחד.

■ ■ ■

א ך אין צורך לבחור בפרשנות הצינית דווקא. יתכן מאד שמעניקי־הפרס פעלו גם מתוך תבונה פסיכולוגית.

מנחם בגין עלה על דרך השלום. הוא עשה בה כמה צעדים נועזים, אך הוא גם היסס, נעצר, ומדי פעם גם נסוג. ההחלטה השערוריתית, המטרפת־כימעט, על „ייעבור" ההתנחלויות בגדה, שנתקבלה ערב הענקת פרס־נובל, מדגימה זאת היטב.

התיקווה הגדולה היתה, ונשארה, שמנחם בגין יסחף בתנופה של עצמו, וכתנופה של התהליך שהוא שותף לו. במידה מסויימת דו־מה בגין ליחודי בטיפורי־הבדיחה, שלכך את הכוב. היהודי ככר היה מוכן להניח לדוב — אך איך עושים זאת?

מנחם בגין לכד את הדוב של השלום. יש לעשות את הכל שלא יוכל להרפות ממנו.

המלאכה עדיין לא הושלמה. אחרי השלום עם מצריים יהיה צורך להגיע לשלום גם עם הפלסטינים והסורים. למנחם בגין עדיין ממתינות החלטות קשות ומכאיבות מאד.

הענקת פרס־נובל לשלום תיתן לבגין דחיפה גדולה נוספת בדרך אל השלום. היא תגביר את התנופה העצמית שיו בכיוון הנכון. היא תחזק את התדמית־העצמית שלו כאיש שייזכר בתולדות העם והעמים כמביא־השלום.

אני מניח שכמה ראשים סקנדינביים טובים חשבו על כך, כאשר החליטו מה שהחליטו. אני סבור שהיתה זאת מחשבה נבונה.

ולחתן — ברכה.

וזו הברכה: יקבל נא את הפרס, לא רק כתשלום עבור העבר, אלא גם כמקדמה על חשבון העתיד.

גולדה מחלוננת על כך שבגין קיבל את פרס נובל, במקום פרס אוסקר

■ כשנשאל דובר ראש־הממשלה, **שלמה** („נקדי") **נקדימון**, מה יעשה **מנחם בגין** בכספי פרס הנובל, בסך 80 אלף דולר, השיב בלצון: „הוא יעביר אותם לקרן תל־חי."

■ דובר אחר של ראש־הממשלה, **דן פתיר**, סיפר כי־צד קיבל בגין את ההודעה על קבלת הפרס, ומה היתה תגובתו הראשונה. „בשעות ה־צהריים של היום השישי אמר־תי לראש־הממשלה כי נודע לי ממקורות שלי, כי כימעט בטוח כי הוא ו**אנוור אל־סאדאת** יזכו בפרס. סמוך לשעה שש בערב התקשרה עימי טלפונית שגרירתנו ב־אוסלו, והודיעה לי כי פורסם שבגין וסאדאת הם חתני ה־פרס. טילפנתי מיד לראש־ה־ממשלה וסיפרתי לו על כך. התגובה שלו היתה: 'נו, אז אתה צדקת'."

■ בשיחת־טלפון שערכה ראש־הממשלה לשעבר, **גול־דה מאיר**, עם יושב־ראש מיפלגת העבודה, ח"כ **שימ־עון פרס** ביום השישי ב־לילה, דיברו השניים כמובן גם על זכייתו של מנחם בגין ב־פרס נובל. אמרה על כך גול־דה, במרירות: „אני רואה ש־הם לא קיבלו את ההצעה שלי לתת לבגין את פרס האוס־קאר."

■ מסיבת־העיתונאים ש־ערך מנחם בגין במוצאי־השבת האחרונה לכבוד קבלת הפרס היתה נטולת חגיגיות, ומילבד נכדיו של ראש־הממשלה, ש־היו עליזים ושמחים, היו כל שאר הנוכחים חמורי־סבר. ה־עצוב מכולם היה צלם־הטל־ויזיה של יו־פי־אי, **אריה** („רוזי") **רוזנפלד**, שמיהר מתל־אביב במכוניתו כדי להס־פיק למסיבת־העיתונאים, וב־דרך תפס אותו רדאר מישטר־תי כשהוא דוהר במהירות של 130 קילומטרים לשעה.

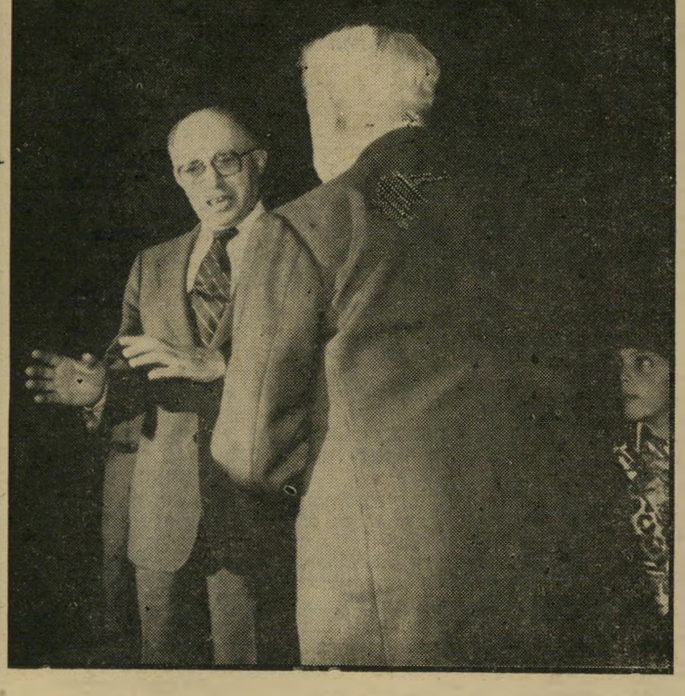
■ פליאתו של ראש־הממ־שלה על כך, שהאמריקאים הופתעו מהחלטת הממשלה על עיבוי היישובים בגדה המע־רבית, למרות שלטענתו חזר והשמיע את הכוונה לעשות זאת באוזני הנשיא **ג'ימי קארטר**, הזכירה לפיזמונאי **דידי מנוסי** את הסיפור ה־בא: „בגין נוהג כמו אותו יהודי שהצהיר: אם אני אומר שאני לא משלם — אז אני לא משלם. ואם אני אומר שאני כן משלם — אז אמרתי.."

■ עוזרו האישי של שר־החוץ, **אלי ריבנשטיין**, כבר זכה בעבר בשבחים וב־מחמאות בשל זיכרונו המופלג וכושר־עבודתו. עתה, בוועידת וושינגטון, שוב זוכה רוביג־שטיין בהתפעלות כללית. ה־ישראלים המשתתפים בדיונים כבר התרגלו לכך, אבל המצ־רים והאמריקאים עדיין מת־בוננים בו בישיבות המשותפות בהשתוממות. למשל, כשהוא מאזין לדברים הנאמרים באנג־לית, רושם אותם בידו האחת בעברית בעוד ידו השניה נו־ברת בערימת מיסמכים, כדי לשלוף ממנה בו־זמנית מיסמך

דויד רובינגר

הצלם הירושלמי הוותיק, צלם הטיים־לייף בארץ, הצליח לתפוס מקום בשורה הראשונה במסיבת העיתונאים שאותה ערך ראש־הממשלה, מנחם בגין, במוצאי השבת האחרונה, לרגל זכייתו בפרס נובל לשלום. למרות שרובינגר הוא ידיד מישפחה של בגין, הוא לא הוזמן אל תוך הבית, כדי לצלם את בגין משוחח בטלפון עם אל־סאדאת, ובכבוד זה זכה צלם לישכת העיתונות הממשלתית, יעקוב סער. רובינגר ניסה לשלוח פתק־בקשה לעליזה בגין, באמצעות אחד משומרי־הראש, כדי שתזמין אותו לתוך הבית, אך שומרי־הראש של ראש־הממשלה סירבו להעביר את הפתק, למרות שידעו כי דויד רובינגר הוא ידיד אישי של אשת ראש־הממשלה.

מנחם בגין

הופיע למסיבת העיתונאים בחברת חמ־שת נכדיו, ביניהם נכדיו מבנו אדם, שחזר בשבוע שעבר משהות בת שנים רבות בחוץ־לארץ. הנכדים לא כל־כך רצו להשתתף בהצגה של סבא, ובגין נראה כשהוא מושך אותם לעבר העיתונאים. לבסוף עמדו הילדים בשקט ליד בגין בנאמנו.

ארתור רובינשטיין

הפתעה לבאי מסיבת העי־תונאים של בגין היתה הפסנתרן הקשיש ארתור רובינשטיין, שליווה את ראש־הממשלה, יחד עם אשתו הצעירה והנאה אל עבר העיתונאים. רובינשטיין עמד זקוף, כבחרדת־קודש, ליד בגין בעת שנאם והיחיד שמחא לו כף.

לאנשים הנכונים!

777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון חכרון יעקב

אנשים

הדרוש לדיונים. למרבה מבטי התמיהה המופנים לעברו של רובינשטיין, העיר אחד מחברי המישלחת הישראלית: „חכו, חכו, זה עוד לא הכל... אתם צריכים לראות מה קורה כשרובינשטיין עובד גם ב־רגליים...“

■ התנגדותו של שר־האנרגיה **יצחק מודעי** להסכמי קמפ־דייויד זוכה בפירושים שונים בקרב חבריו למיפלגה הליברלית. יש המייחסים את עמדותיו הקיצוניות לעובדה שמזה חודשים אחדים, מאז נהרגה בתו בתאונת־דרכים, התחזקה הכרתו הדתית של מודעי והוא נוהג להתפלל שלוש פעמים ביום. אמר עליו אחד מחבריו לממשלה: „ב־דרך זו הוא עוד יגיע אל גוש אמונים.“

■ מנכ"ל רשות שמורות־הטבע, האלוף (מיל.) **אברהם יפה**, חזר לפני שבוע מכנס בינלאומי של מנהלי שמורות־טבע, שנערך בברית־המועצות. כאשר שאלו אותו מכריו ל־התרשמותו מארץ־הסובייטים התלוצץ יפה: „זה עולם ה־מחרא!“

■ רק עתה התגלה מדוע לא השתתף סגן ראש־הממשלה, ומי שהיה הרמטכ"ל השני של צה"ל **יגאל ידין**, בכנס הפלמ"ח. המארגנים שכחו, כפי הנראה, לשלוח לו הזמנה, או שההזמנה לא הגיעה אליו. יו"ר מיים לפני הכנס התקשר עם ידין מי שהיה מפקד הפלמ"ח, ח"כ **יגאל אדין**, ושאל אותו אם יבוא לכנס. ידין, שנעלב על כך שההזמנה מגיעה כל־כך מאוחר, החליט להחרים את הכנס.

■ בישיבת סיעת המערך בכנסת, שנערכה בסוף השבוע שעבר, התלונן מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ **יוחם משל**, על שאין נותנים לו את רשות־הדיבור: „כאן נותנים את רשות־הדיבור רק למיקצועיים בענייני־ביטחון!“ ענה לו מי שהיה שר־המישטרה, ח"כ **שלמה הילל**: „דווקא אתה, כמזכ"ל ההסתדרות, צריך לת־מוך במאבק מיקצועי.“

■ ח"כ המערך **דניאל רוזוליו** („דני“) רוזוליו, איש קיבוץ כברי, עומד לצאת לניו־יורק כחבר מישלחת ישראל לאו"ם. ערב צאתו פנה רוזוליו אל מישרד־החוץ וביקש מיסמכ־ים שונים, כדי להתכונן לנסיעה. פקיד מישרד־החוץ הביע בפ־ניו את תמיהתו ואמר: „זו הפעם הראשונה שחבר־כנסת מבקש חומר כדי להכין שיעו־רי־בית.“ ענה רוזוליו: „אין פלא. אני במיקצועי מורה!“

■ אגב, כאשר דנו בסיעת המערך בסקרי דעת־הקהל ה־אחרונים, המראים כי הפיפ־לריות של ראש־הממשלה מנ־חם בגין נמצאת בעליה מת־מדת, הרגיע רוזוליו את חב־ריו לאופוזיציה „בזמן מיל־חמת־העולם השניה עבר מעל שמי חיפה מטוס גרמני. אחד הפקחים המקומיים התחיל לש־רוק וצעק 'מטוס גרמני! מטוס גרמני!' כששמע זאת ראש הפקחים באיזור הוא הו־רה לו 'תן לו לעבור'.“ הסביר רוזוליו „גם לנו אין בריה. צריך לתת לבגין לעבור.“

■ הבדיחה האחרונה המס־תובבת בבוהימה התל־אביבית היא על ראש־הממשלה, מנחם בגין, ששלח לאפיפיור החדש **יוחנן פאולוס** ה־2 ברכה ב־צורת פיזמון. שם הפיזמון: אנחנו שנינו מאותו הכפר.

■ בדיחות פוליטיות מוש־מעות גם על חשבונו של ה־סופר **משה שמיר**, הסטאלי־ניסט־לשעבר, שהפך הקיצוני הימני של נבחרת הזית־הסי־רוב הישראלית. הבדיחה האח־רונה על חשבונו של מחבר הוא הלך בשדות היא „שמיר עומד להוציא לאור ספר חדש: הוא הלך משדות...“

■ בחוגי המערך בחיפה מתלוצצים על ח"כ **אמנון לין**, הרץ בראש רשימה עצ־מאית לראשות עיריית חיפה: „הוא סומך כנראה על־כך ש־רבים מתושבי חיפה אינם יוד־עים ש**אבא חושי** מת, ולא יעזו להצביע נגד חתנו.“

■ הכל נשאר במישפחה, בזאת נוכחה לדעת **דליה בן־אדיעזר**, אשתו של **יריב בן־אליעזר**, נכדו של **דויד בן־גוריון**. היא הלכה לתו־מה לערוך קניות בסופרמרקט בנווה־אביבים, כאשר פגשה **בשלמה** („צ'יצ'“) **להט**, ש־לחץ ידי קונים וביקש את קולם בבחירות הקרובות. דליה אמרה לו שלא תוכל להצביע עבורו, כי בעלה עובד בשביל **אשר** („ארתור“) **בן־נתן**. אחרי ש־התברר ללהט מיהו בעלה של דליה, אמר לה שדודתו של בעלה, הד"ר **רננה שלם**, בתו של דויד בן־גוריון, מצ־ביעה עבורו. דליה לא התעצ־לה, טילפנה אל רננה כדי לב־רר עבור מי תצביע. הבטיחה רננה, שגם היא וגם בעלה יצביעו עבור מועמד מיפלגת־העבודה.

■ היה לא נעים בטורניר הטניס שנערך ברמת־השרון, כאשר כמה סדרנים, שעמדו ליד הדלת, לא הכירו את **לאה רבין**, אשתו של חבר־הכנסת **יצחק רבין**, ולא רצו לתת לה להיכנס. רק אחרי שנודע להם מי היא, נתנו לה להיכנס בכבוד גדול. היתה זו לאה שחנכה את המקום ב־1976, כ־אשר היתה אשת ראש־הממ־שלה.

פסוקי השבוע

● **שר החוץ משה דיין** על חוזה השלום המוצע: „על החוזה הזה אפשר לאמר רק דבר אחד: חוזה לך ברח.“

● **העיתונאי אסף אי־ריין**, בחוזתם: „האפיפיור הוא ממוצא פולני; ראש ממשלת־ישראל הוא ממוצא פולני; יו־עץ הנשיא קארטר לענייני־ביטחון־לאומי, זביגנייב בז־ז'ינסקי, הוא ממוצא פולני; נשיא פולין הנרי יבלונסקי הוא ממוצא פולני; יו"ר מיפ־לגת העבודה שימעון פרס הוא ממוצא פולני; וגם מאיר תל־מי, מזכ"ל מפ"ם, הוא ממוצא פולני. התאחדות יוצאי פילין שלטת עלינו. טוב שגם בין הפולנים יש חילוקי־דיעות. אחרת לא היינו מסתדרים.“

● **ח"כ חרכ מנחם הד־כהן**: „עתה, לאחר הכתרתו של יוחנן פאולוס השני — יש גם לעולם הנוצרי אפיפיור מ־מוצא פולני.“

אנדי מייזלס

כתב רשת הטלוויזיה, אי־בי־סי בארץ, היה בין עשרות העיתונאים והצלמים שהמתינו שעה ארוכה למסיבת העיתונאים של בגין בחצר ביתו בירושלים. מבעד לחלונות הבית ראו הצלמים כיצד בגין משתעשע עם נכדיו וידידיו, בעוד שהם קופאים בקור הירושלמי מחוץ לבניין. כדי להתגבר על הקור, החליט מייזלס לשעשע את עצמו ואת חבריו העי־תונאים. הוא התייצב מול סוללת המיקרופונים שהוכנה מבעוד מועד, ונשא נאום ארוך באנגלית שבו חיקה את קולו של ראש־הממשלה ואת ההעוויות האופייניות של בגין, ביניהן ישור העניבה. רעמי הצחוק שליוו את ההצגה הפרטית של מייזלס הביאו למקום את עוזרי ראש־הממשלה, אשר מיהרו להגיע לתוך הבית וחזרו עם מנחם בגין, כדי שהצגת הכפיל שלו תסתיים במהרה.

אריה נאור

מזכיר הממשלה הגיע אל בית ראש־הממשלה כשבידיו המיסמך הרשמי הראשון המאשר את שידעו כולם: מיברק משגרירות ישראל באוסלו, המבשר על הזכייה של בגין בפרס נובל. נאור ניצב בפני העיתונאים והקריא להם את תוכן המיברק. כשביקש אחד העיתונאים את המיברק, השיב לו נאור: „אני מוכרח בכל זאת לתת אותו לבגין.“ ליד אריה נאור עומדת כתבת ידיעות אחרונות בירושלים, ריבי תבורי, וכתב מעריב בבירה, יהושע וקסמן.

מירי איבגי

מזכירתו של מועמד הליכוד בבחירות לעיריית ירושלים, יהושע מצא, הגיעה אף היא לבית ראש־הממשלה, כדי לברך את המנהיג של הבוס שלה. מצא עצמו היה עסוק מדי באותו ערב ולא הופיע. אולם יופיה של איבגי והיחסים שלה עם מצא לא עזרו לה אצל שומרי־הראש הנוקשים, שלא התירו כניסתה.

אנשים

הבעל עושה ספונז'ה למען אשתו המועמדת. והבעל־לשעבר התקין תאורה לנשואי גרושתו

■ היכן נפגשו השחקן **יענקל'ה בן־סירא**, סגן ראש העיר **חיים כסוק** ואבי הפצועים **שימחה היצ־ברג**? בבית הכנסת של ה־רבי ממוז'יץ, דווקא. בערב שימחת־תורה השתתפו שלוש־תם בהקפות ושרו שירים, ש־הרבי שלהם חיבר בעצמו. איך יענקל'ה למד את השירים? פשוט: „רק משמיעה. אני לא יודע תווים." באותו בית־הכנ־סת מתפללים באופן קבוע ה־משורר **אבות ישורון** וראש לישכתו של ראש־הממשלה, **יחיאל קדישאי**.

■ למיבצע הקשה של החז־זרת יורדים מאמריקה גרתם גם הרב **איקא ישראלי**, החוזר־בתשובה הוותיק ביותר מבין אנשי הבוהמה בתל־אביב. איקא הגיע לניו־יורק במטרה להיפגש עם ישראלים ולהחזירם — לא רק לארצם אלא גם לחיק היהדות. מיבצע־השיכנוע שלו הועיל, וכמה ישראלים נרשמו לישיבה של איקא אור שמח, ומתכוננים לחזור גם לארץ גם לתורה וגם למיצוות.

■ שדרני־רדיו, המטיילים בניו־יורק, מרגישים כמו בבית כאשר הם נכנסים לבוטיק של שדרן גלי צה"ל לשעבר, **יו־רם יוגב**, בווילג' במנהטן. לא זה בילבד שיורם נמצא שם, גם **עיינה אירון**, השדי־רנית לשעבר, בחה של השח־קנית **ליה** (כנר על הגג) **דו־ליצקיה**, מוכרת אצלו בחנות בשעות שאינה משדרת בתוכ־נית העברית, המוגשת שם מדי ערב.

■ ליושבי כסית הקבועים קשה להבין איך זה שדווקא בעל המקום, **משה איש־כסית**, לא ישב ביום הולדתו בכסית. כאשר מלאו לו 31 שנים, לקח משה הרבה אוכל ומשקאות מהקפה, ובחר לחגוג את האירוע בהוד־השרון, ה־־חק מההמון החוגג של דיזנ־גוף.

■ **עליזה טימור** הרצה בבחירות לראשות מועצת

משה גת

אחד החשובים שבציירי ישראל, זכה השבוע בהצלחה מסחררת. הוא התבקש על־ידי בעלת הגלריה התל־אביבית לוטה גיא להציג תערוכה של יצירותיו. כיוון שחלפו רק עשרה חודשים מאז שהציג את תערוכתו האחרונה, לא היו בידיו די ציורים להצגה. גת החליט להציג רישומים שרשם במחברתו כסקיצות לסידרות ציורי־שמן שצייר בעבר על נושאי מילחמות־שוורים, יונים ודייגים מכסיקאים. יותר ממחצית הסקי־צות הממוסגרות, שנמכרו במחירים שבין 3000 ל־6000 לירות, נחטפו כבר בליל פתיחת התערוכה, שהיה גם יום הולדתו ה־43 של גת. בתמונה: הסופר יגאל מוסינזון מבשר לגת על הולדת בנו החדש.

אלים בודנפילד

הישראלית לשעבר, שהיתה נשואה לאמן־החצוצרה המנוח אדי קל־ברט והמתגוררת בלוס־אנג'לס, שם היא עובדת עתה כמנהלת־חש־בונות, הגיעה לארץ לביקור־מולדת. כשנכחה באירוע פומבי הת־עניינה: „האם גם אריה דולצ'ין יהיה כאן?" הסבירה אליס: „בשעתו, כשהייתי בת 18, והייתי עוברת על־פני בית־הקפה שבו ישב דולצ'ין, הוא היה רץ אחרי עם ספל־הקפה ביד. אני רוצה לראות אם הוא יעשה זאת גם עכשיו." אליס, הבודקת את אפשרו־יות עלייתה־מחדש לארץ, מבקשת לדעת אם דולצ'ין יוכל לסייע לה.

יונה אליאן

שחקנית תיאטרון הבימה, פורשת בעוד כשבועיים מתפקידה בהצגת חלום ליל קיץ. יונה, הנמצאת בחודש השביעי להריונה, מפסיקה לשחק את טיטיאנה המפתה, מלכת הפיות, ומפנה את מקומה לשחקנית הצעירה עדי לב. כדי שלא תשתעמם בבית עד הלידה, היא עוסקת אליה לשבועות אחדים. כדי שהוא לא ישתעמם שם, מצאה לו

פיטר פריי

הבמאי ואשתו השחקנית, תלמה רובי, חזרו זה עתה מדרום־אפריקה. תלמה שיחקה שם את תפקידה של גולדה בחצגה בשם זה, ופיטר הצטרף אליה לשבועות אחדים. כדי שהוא לא ישתעמם שם, מצאה לו תלמה עיסוק — עבודה עם חוגי שחקנים באוניברסיטה של הודים, שעימם עשה אימפרוביזציות, כפי שהוא עושה כאן. תלמה מת־לבטת לגבי התפקיד שתשחק עתה. אחרי „גולדה", כל תפקיד יהווה ירידה בשבילה. הגיב על כך פיטר פריי: „היא תצ־טרך לשחק את מנחם בגין, כדי לשמור על רמה גבוהה."

נוהה־מונוסון, עסוקה בימים אלה עד כדי כך שאינה מספי־קה לעשות דבר בבית. בעלה, איש הטלוויזיה **משה טי־מור**, נרתם לעבודות הבית ועושה ספונג'ה, באין ברירה.

■ כשכל הבוהמה — אנשי מוסיקה, עיתונות ותיאטרון — נוהרת לטבריה דווקא. סימן שיש לה סיבה טובה לכך. על צלע של הר, מעל לכינרת, עם תאורה רומנטית. נישאה **תלמה אילגון**, בתה של ה־עיתונאית **עופרה אילגון**, שהיא גם תמלילנית ומפיקת תקליטים, לידידה **יורם רזיז**. התאורה היתה לפי טעמה של הכלה, שהיא גם תמלילנית ומ־פיקת תקליטים, ונעשתה ביד מיקצועית. מי יכול להיטיב ל־דעת. מה אוהבת תלמה יותר מאשר בעלה לשעבר, שהוא איש־תאורה בתיאטרון? כל התאורה היתה מעשה ידיו ל־התפאר. הוא גם בא לברך את גרושתו ביום נישואיה, והראה לה שהוא יכול להאיר את חייה בדרך אחרת מאשר בעבר.

■ על אחד הרישומים של **משה גת**, שהוצגו בתערו־כתו, היתה חתימה של השחקן הגרמני **מכסימיליאן שר**. כאשר גת שהה בספרד נהג ללכת ולחזות במילחמת־שוו־רים, כשבידו האחת דלי קטן של מים, ובשניה בקבוק עם טוש שחור. בעת ההופעה הוא רשם כל הזמן. השחקן הגרמני, שהיה נוכח באותה הופעה, ניגש לבחור, שנראה מוזר ב־עיניו, ושאל אותו למעשיו. גת הסביר לו שכך הוא מצייר את מילחמת־השוורים. מכסימיליאן של התפעל עד כדי כך מה־רעיון, שהחליט לחתום על אחד מציוריו של האמן הישי־ראלי.

■ מי עוד זוכר היום, כי הצייר ומנהל־הנופש **משה ינוקא** היה פעם רב־סרן ב־צנחנים? ובכן, ינוקא מזכיר זאת לאחרונה. מאז חתימת הסכמי קמפ־דייוויד הוא מת־לוצץ: „אני חוזר לצבא־ה־קבע..." כששואלים אותו „מה פיתאום?" הוא משיב: „עכ־שיו זקוק צה"ל לאנשים כמוני — אני אחד הבודדים שעדיין מכיר את הנגב."

לאב ולבן יש שלוש עיניים מגנטיות, והאפיפיור עושה סקי

אסי דיין אינו אוהב את אביו אך אוהב את אהרונה

איש־הסרטים ובנו של שר־החוץ, אסי דיין, שהה לא מכבר באיטליה בניסיונותיו למכור למפיקים תסריט ש־כתב, המתאר פרשיות ריגול יהודיות במוסקווה שבהם מעורבים הק־ג־ב והסי־איי־איי. כאשר היה באיטליה נתן אסי ראיון לשבועון האיטלקי רב־התפוצה „אוגי", בו אמר דברים חריפים ביותר על אביו, משה דיין, דברים ש־כמותם לא נאמרו בארץ מ־עולם על־ידי „דיין הצעיר", כפי שהוא מכונה לאורך כל הראיון.

כותרת הראיון היא: „דיין הצעיר: אבי מנצח במילחמות, אבל סאדאת ניצח ב־שלום."

המראיין האיטלקי הציע לאסי להיעזר בהמלצות של אביו כדי למכור את התסריט שלו. אסי השיב לו: „12 שנה אני עובד בקולנוע כבמאי, סופר ושחקן, ואבי מעולם לא ראה סרטים שביימתי, כתבתי או שיחקתי בהם. הוא מעולם לא התעניין בפעילות שלי. בין השאר אני מוכרח לציין ש־איננו מתראים לעיתים קרובות, וגם אין לנו טעם משותף ותחומי־התעניינות משותפים. אנחנו רק דומים, אולי, פיסית. חבר שלי, מפיק סרטים, ש־התבדח על הרטייה של אבי, טוען שלשנינו יש שלוש עיניים מגנטיות. אחרים רואים את הדימיון בחיוך, אבל לא יותר מזה. כשהציעו לי לגלם את דמות אבי בסרט, השבתי ש־יש לי דברים אחרים בראש.

„פעם שאלו אותי באיזו מידה השפיעה דמותו של אבי על הקאריירה שלי. אמרתי שאני תמיד עומד מצויין על רגלי־שלי. אבי מעולם לא יעץ לי עצות, ואני אף פעם לא ביקשתי זאת ממנו.

המראיין מתעקש: „בכל זאת, אב מפורסם שווה הרבה יותר מכל מסע־פירסומת טוב."

אסי דיין: „אני חושב ש־לא. ייתכן שהסקרנים אומרים, נראה איך משחק הבן של משה דיין', אבל אם המישחק או הבימוי שלי אינם טובים, הם לא יבואו לראות אותי בסרטים הבאים. אתה רואה ז השם לא משרת."

המראיין: „אז מדוע לא החלפת את שמך ז"

אסי: „זה היה מאולץ, קרוב לוודאי כניעה. אני מאמין שצריכה להיות צורה מסויימת של תחרות בין אב לבן, גם כשפועלים בשטחים כל־כך שונים.

„מעולם לא הקשבתי ל־נאום של אבי, ואני גם לא מצביע בעדו בבחירות. אני נותן את קולי למיפלגה שמאלית קטנה*. על אף הסיכון להישמע אדיש, אני מודה ש־אני מרגיש רתיעה אינסטינקטיוויה מנציגים ומאירגונים פוליטיים בדרך כלל.

המראיין: „מה דעתך על הנשיא סאדאת ז"

אסי: „אני מעריץ בו את אומץ־הלב שלו, שבזכותו עשה את הצעד הראשון לקראת השלום. הוא בא לישראל, כבש סביבה עויינת, שם זר על קבר החייל האלמוני. הוא אדם בעל אנושיות בלתי־רגילה. הוא, אולי יותר מאחרים, זכה בשלום. ללא שום קשר לשיחות קמפ־דייוויד, קיימת נחיצות אבסולוטית למצוא פתרון חיובי למצב העכשווי ב־מיזרח־התיכון. נדמה לי ש־זאת, אם־כי בניסוח אחר, גם דעתו של אבי. אבל דעתי ה־אישית יותר בסיסית ויותר אלמנטרית. ישראל במילחמה כבר 30 שנה, והגיע הזמן ל־הפסיק. בישראל סבורות שכבות גדולות יותר ויותר שה־שלום יותר חשוב מחתיכת אדמה. אומרים זאת ליברא־לים אחדים, שמרנים אחדים, סוציאליסטים, קומוניסטים, ואפילו אנשים ממיפלגתו של בגין. זה גם צודק שלפלסטי־נים תהיה מדינה משלהם, כמו שישראל צריכה מדינה משלה. בקרוב יפוג הסכם הפסקת האש מ־1975, וצריך לזכור את איום המילחמה. נקווה שזה לא יחזור. אני ש־תתפתי כבר בשלוש מילחמות..."

המראיין: „באיזו הרגשה ז"

אסי: „במילחמת ששת־הימים עמדתי מול העימות בתמימות, כמו רוב הצעירים בארץ. הייתי בן 22. אחר־כך, מילחמות יום־הכיפורים וה־מילחמה הקצרה נגד סוריה לא הצליחו לעורר בי שום התלהבות להשתתף בהן. חשתי רגש עמוק של רתיעה, אפשר לומר גם של פחד, כן, פחד נורא. יש אפיזודה במילחמה שאני זוכר בצער עמוק — מוות של החבר שלי, אדם. עבדנו באותה חברה של שחקנים. הוא היה האדם הראחרון שהגיע לו סוף כזה."

המראיין: „פחדת גם בנסיבות אחרות ז"

אסי: „לפני שמונה שנים, בנמל התעופה במינכן, כשלושה ערבים התקיפו ברימונים וירו לכל עבר. היה הרוג אחד והרבה פצועים, ביניהם חברתי לטיסה, השחקנית חנה מרון, שנפצעה קשה. קטעו לה רגל. לגביה הקאריירה נגמרה."

המראיין: „היית משחק תפקיד של מחבל פלסטיני ב־סרט ז"

אסי: „אני חושב שכן. בתנאי שהסרט לא יהיה קיצוני, לטובת ישראל או לרעתה."

המראיין: „מה למדת ז מה אתה קורא ז"

אסי: „הפסקתי ללמוד פילוסופיה, אבל אני מקווה לחזור ללמוד בשנה הבאה. הסופרים שלי הם ז'אן פול סארטר, אלבר קאמי ולאחרונה סול בלו. אבל לא הייתי ממחיז לעולם אחת מעבודותיהם."

המראיין: „אתה דתי ז"

אסי: „אני לא מאמין. זה מעניין, בישראל כולנו חיים באווירה דתית אבל הדתיים הם מיעוט ולעיתים קרובות מושמים ללעג. ההיסטוריה שלנו היא דתית. כך, למשל, השם אסף הוא שם של גנרל בצבא שאול."

המראיין: „מה ההבדל בין הדת היהודית לקאתולית ז"

אסי: „התפילה. היהודים מקרבים ומתקרבים אל האלוהים דרך התפילה, נשארים עובדי־אלוהים באופן מוחלט ומצייתים לעשרת הדיברות. התפילות של הקאתולים הן, בדרך כלל, תפילות של בקשות, כמעט אף פעם לא של פחד."

המראיין: „במה אתה מאמין ז"

אסי: „בנישואין. אני נשוי 11 שנה לאשה שאני מעריץ."

* על־פי הצהרותיו של אסי דיין בארץ, הכוונה ל־ש"ל.

A colloquio con Dayan junior

MIO PADRE VINCE LE GUERRE MA SADAT HA VINTO LA PACE

« Del presidente egiziano », dice il figlio di Moshe Dayan « ho ammirato il coraggio con cui ha voluto la pace con Israele » - « E' giusto che i palestinesi abbiano una loro terra » - « Il brutto ricordo della guerra » - « Faccio l'attore da dodici anni, ma mio padre non mi ha mai visto recitare » - « Gli assomiglio? Un mio amico, scherzando sulla benda di papà, dice che in due abbiamo tre occhi magnetici »

Milano, Assi Dayan, 33 anni, figlio del generale Moshe. E' attore e regista di cinema.

האלבום הפרטי של לולק

שליחי מרבית העיתונים הגדולים בעולם נשלחו לפולין, כדי לדלות פרטים על עברו של האפיפיור החדש, יוחנן פאולוס ה־2, האפיפיור הלא־איטלקי הראשון מזה 450 שנה והפולני הראשון מזה 1000 שנה.

עיתונאי ה„ניוז־וויק" האמריקאי העלו בחכתם גם שלל תמונות, מתקופות שונות בחייו של האפיפיור, המכונה על־ידי ידידיו בשם החיבה הפולני הנפוץ לולק. בתמונה מימין הוא נראה, בעת שהיה כומר צעיר בעיירה קטנה ליד קראקוב, חובב ספורט מושבע. עיקר אהבתו בספורט נתונה לסקי, ובתמונה האמצעית הוא נראה באחת מחופשות הסקי שלו בפולין. בתמונה משמאל נראה יוחנן פאולוס ה־2 לאחר הכתרתו.

מסעדת „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של
„מורלה", היזהרו מחיקויים!

„רובקס"
הגיע מדאי חדש של הצלחות
הנפלאות של „רובקס"

דרושים
מורי דרך
דוברי הולנדית,
צרפתית
לעבודה אחראית וקבועה
למשך השנה
לקבלת פרטים נא לפנות:
טיולי הגליל טבריה,
טל. 067-22660—067-20550.

בעיות ולבטים
בחיי המין
מאת
חד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

פרווה
עכשיו כדאי לתקן ולשנות
אצל
אלכסנדר
סירקין 27, תל-אביב

מסעדת „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היזהרו מחיקויים.

„רובקס"
הגיע מדאי חדש של הצלחות
הנפלאות של „רובקס"

קול השלום –
הקול שלך!

מחנה שלום לישראל שוויון לישראל שלי

שאלות חיים ומוות נחרצות
לא רק בקמפ־דייוויד
או: מדוע חובה להצביע
בבחירות לעיריות

- יש להכניס סוף-סוף למועצת העיריה אופוזיציה לוחמת, שתחשוף מחדלים ועיוותים של הליכוד והמערך, שתוקיע קנוניות בינם ובין המפד"ל, שתשתתף בכל מאמץ חיובי.
- ההתמודדות העיקרית היא בין הליכוד והמערך. הבעיות המוניציפליות הן חלק בלתי-נפרד מהמדיניות הכלכלית-חברתית. אם אתם רוצים לתת תשובה הולמת לשיטות רבינוביץ-ארליך (יוקר משתולל + הון שחור + רווחים אדירים + דפיקת השכירים) — עליכם לתמוך בשל"י.
- לבחירות המוניציפליות יש גם משקל פוליטי רב. לכן — אם אתם רוגזים על „העיבוי" של בגין ועל נוקשותו בשאלת הגדה. אם אתם כועסים על המערך המנסה לאגף את הליכוד מימין ומשתמש שוב בחלפון הידוע — עליכם לתת לכך תשובה הולמת ולתמוך בשל"י.
- ואם אתם שואלים — מה תוכל לעשות במועצת העיריה סיעה קטנה — אנו משיבים: מה שעושות סיעות של"י בכנסת ובהסתדרות — יוכיח.

אנשי שמאל, סוציאליסטים וליברלים מתקדמים,
שוחרי שלום ושוויון — ביום הבחירות
אל תשבו בבית —

בירושלים, בת"א, בבאר־שבע

הצביעו ש

בשבת 4.11.78 ב־11.00 בבוקר, בכיכר הפועלים ברמת־גן,
הרצל פינת קריניצי
האם יביא בגין את השלום?
ח"כ מאיר פעיל, יאיר צבן
על עמדת של"י בבחירות לעיריית רמת־גן
עלי נפתלי
— השלישי ברשימת „לקידום" — כר"ג הצביעו מ'

בכיכר המתנדב, רחוב הילל 37, ביום חמישי 2.11.78,
בשעה 20.00.
ירושלים של שלום ושוויון

מ פ ר ש — הוצאה לאור בע"מ, ת.ד. 4412, ירושלים

כולם מדברים על פלסטינים; כולם מדברים על פליטים;

את

גברים בשמש

מאת הסופר הפלסטיני — עסאן כנפאני כבר קראת?
תאור ספרותי מרתק שנושאו קיומו הנואש של הפליט הפלסטיני הדוחף אותו לנסיונות פריצה טרגיים.

עוד בסדרה

אוסף מסות מאת פרופ' נ. חומסקי
ילדי סואטו מאת פ. ברנטל
המדיניות הכלכלית של סאדאת מאת ד"ר פ. מורסי

* * *

פרטים על ההוצאה ועל תכניות מנויים ת.ד. 4421 — ירושלים.
הפצה: ערמוני בע"מ, בלפור 4, תל-אביב.

אתה והלירה

1 לירה ישראלית אחת תשכ"ט

מאת יגאל לביב

צ'יצ' וסגירת המיסעדות

ראש עיריית תל־אביב, **שלמה להט**, הורה לפקידיו לשלוח ל־14 בעלי מיסעדות וסטייקיות בצפון תל־אביב צו המחייבים לסגור את עסקיהם בחצות. בתוספת לצווים נשלח גם שוטר לוודא אם מקפידים על ביצוע הצווים. כל המיס־

מיפעדן שאזי זמועמד צ'יצ'
חוג בית

עדות שנכפתה עליהן הסגירה הן באיזור הרחובות יורדי הסירה וירמאהו. שלוש מיסעדות באיזור זה לא קיבלו צו סגירה והן מורשות לפעול עד שעה 2 אחר חצות: „תל־אביב הקטנה", הבמבו המזמר" ו־„המועדון". שלושתן שייכות לקבוצת **רפי שאולי**.

דובר העיריה, **עמיקם שפירא**, הס־ביר כי הצווים נשלחו רק למקומות המו־ציאים שולחנות אל המדרכה. הוא טען, כי המיסעדות של שאולי אינן גורמות רעש ולכן לא נקטה נגדה פעולה. בתשובה לשאלה מדוע נשלח צו־סגירה למועדון של **רפי ניצחון**, הנמצא בקומה השלי־שית, בפינת בניין הפונה לנמל ולא ל־איזור מגורים, ואינו יכול להוציא שול־חנות החוצה, השיב הדובר כי במקום מופיע זמר, ויש תיזמורת־דיסקו הגורמת רעש. שפירא נשאל גם מדוע נסגרת ב־חצות „פיצריה הראל", ליד שער הנמל הישן, שאינה מוציאה שולחנות ואין בה זמר או תיזמורת. תשובתו: המקום לא נסגר!

בניגוד לגירסת הדובר מסר **יצחק כהן**, המפעיל את המקום, כי הוא סוגר כל לילה בחצות, כיוון שבכל פעם בא שוטר הכופה עליו לעשות כן.

עורך־הדין **אמנון חלד**, המייצג את רפי ניצחון, מסר כי יגיש בג"צ נגד ה־עיריה, שאישרה בכתב ללקוחו את פתיחת המקום עד 2 אחר חצות, ועל סמך זה נפתחה במקום מיסעדה בהשקעה של 250 אלף לירות.

דובר העירייה אישר כי „תל־אביב ה־קטנה" אינו מוציא שולחנות למדרכה, מכיוון שעל המדרכה הקים שאולי מיבנה לא־חוקי. הדובר אמר כי קיים צו־הריסה למיבנה, מזה זמן רב, וכי הצו יבוצע במועד המתאים, בהתאם ללוח־הזמנים של העיריה. כן אישר, כי הוצא צו־הריסה מטעם העיריה למיבנה בלתי־חוקי שהקים שאולי בתחום המועדון. הוא נש־אל מדוע השתתף ראש־העיריה בחוג־בית שאירגן למענו רפי שאולי, בתוך המועדון שעליו הוצא צו־הריסה. השיב עמיקם שפירא: צ'יצ' היה בחוג־הבית לא כ־ראש־עיריה, אלא כמועמד הליכוד ב־בחירות.

הבורסה

אמריקה וישראל

עשרות משקיעים בבורסה האמריקאית הפסידו בימים האחרונים את כספם. הם השקיעו במה שקרוי אופציות, העולות ונופלות בצורה תלולה. הפעם הן נפלו ומשקיעים רבים אמרו שלום לכל כספם. ההפסד שם קץ להתעניינות של ציבור המשקיעים בבורסה האמריקאית, שב־אמצעותה קיוו להרוויח יותר מאשר ב־בורסה הישראלית.

בבורסה הישראלית כדאי לשים־לב ל־שתי מניות. „בנק מזרחי" החליט לסטות ממדיניות אי־ההתערבות שלו בענייני ה־בורסה ויפעל על־מנת ששערי מניותיו יהיו בהתאם לערכן. הבנק כבר עצר בשבוע שעבר היצעים גדולים שהיו למניות אלה וקלט את ההיצעים בלי שינוי ב־שער. הבנק סבור, כי המיזוג הצפוי עם „בנק טפחות" יעלה במידה ניכרת את ערך מניות הבנק. מניה אחרת הראויה לתשומת־לב היא של קבוצת „ירדן", ש־מפרסמת השבוע תשקיף. יש לצפות לכך, כי כמה ימים אחר פירסום התשקיף תבו־צענה עיסקות מבטיחות של החברה ו־שערי מניותיה יעלו.

הכל על הביטוח

ד"ר **פינחס גולדשטיין**, מרצה ב־פקולטה למישפטים באוניברסיטת תל־אביב, הוציא לאור ספר על ביטוח נפגעי תאונות־דרכים בישראל. זהו ספר־חובה לכל מי שעוסק בביטוח נוסעים ברכב והוא כולל מידע מקיף על הנושא.

סם אבנרי עוסק בעיסקי בשר בלאס־וגאס

סם אבנרי הוא ישראלי שפעל שנים רבות בעסקי קולנוע ויהלומים בדרום־אפריקה, רכש חברה לאספקת בשר קפוא למיסעדות ולמלונות בלאס־וגאס והוא מפעילה בהצלחה. הוא סיפר כי קודם לכן עסק עם ישראלי אחר, פתחיה שצ'ל־צ'ינסקי, בהברחת יהלומי־גלם מדרום־אפריקה שנמסרו ליהלומן יהודי מבלגיה. ישראלי אחר היה רוכש את היהלומים ברובע הכושי מסרווי, ופתחיה היה דואג להוצאתם באמצעות עובדי „אל־על" ש־הכיר.

קשריו עם „אל־על" נבעו מכך שהיה מחליף לדיילים בכירים של החברה ראנ־דים דרום־אפריקאיים בדולרים. הם מכרו לו דולרים בשער שחור, והוא מסר להם ראנדים שאותם הם נתנו לחברה, כאילו קיבלו מנוסעים במטוס תשלומים בראנ־דים ולא בדולרים. ל„אל־על" נתנו ראנ־דים בשער הגבוה מן השער שבו החליפו אותם עם פתחיה.

סם אבנרי מסר לי כי היה שותף לפתחיה בעסקי הברחת היהלומים, ול־אחרונה פרץ סיכסוך בין השניים.

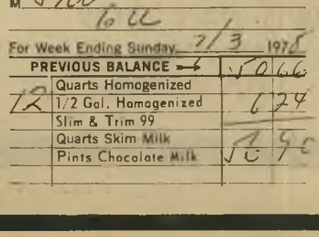
סם נטל את חלקו, לדבריו של סם, בצורת חבילת יהלומים בשווי כמאה אלף דולר, ונסע עימה לארצות־הברית, שם מחפש אותו פתחיה.

גילבוע מנהל „מרכבים"

ברוך גילבוע התמנה מנהל־כללי של מיפעלי „מרכבים", העוסק בבניית של־דיות אוטובוסים. גילבוע, שהיה קודם לכן מנהל מיפעל הרכבת המשאיות של „מאק" ו„ליילנד" באשדוד, הכיר, בתוקף תפקידו, את ראשי „ליילנד" באנגליה. הוא עזר **ארמי אונגר**, סוכן „לאנציה", לקבל את סוכנות „ליילנד" בישראל ועזב את המיפעל באשדוד. מאוחר יותר שקל הגשת תביעה נגד אונגר, על שלא שילם לו די תמורת הסדרת הסוכנות.

החבובות של אבי קורן

כאשר סיים **אבי קורן** את תפקידו, כשליח הקרן־הקיימת בניו־יורק, עשה זאת בצורה מהירה שהדהימה את רעיו. קורן עסק בניו־יורק, נוסף על מישרתו כשליח, גם כמדריך קהיליה — דבר ש־הכניס לו כסף נוסף. הוא סיים את שליחותו, כי קיבל מישרה נאה כדובר ואיש יחסי־ציבור של חברה כלכלית ב־ישראל. מרוב חיפזון שכח קורן לשלם שכר־דירה לכמה חודשים, וכן חובות של כמה מאות דולרים למכולת, לחלבן ול־מכבסה. כל אלה באו אל שכניו של קורן (בשעה שהייתי במקום) והם לא הסתירו את דעתם על קורן ועל הישראלים בכלל.

בל"ל הרחיק סגן־נשיא בבנק האמריקאי

בנק לאומי בניו־יורק, שהוא גוף עצ־מאי, נפרד באחרונה מסגן הנשיא לענייני הלוואות, **אדולפו ריידר**, שהיה סגן־נשיא בכיר. נשיא בל"ל בחצי־הכדור ה־מערבי, **אליעזר לרנר**, אמר כי הבנק הגיע להסדר עם ריידר על פרישתו מ־רצונו, וכי ההפסדים שנגרמו לבנק כתו־צאה מעיסקי ריידר אינם עולים על מיליון דולר.

מקורות מהימנים מסרו, כי ההפסדים עולים על 2 מיליון דולר. ההפסדים מקו־רם בפשיטות־רגל של כמה לקוחות, ש־הבנק הילווה להם כספים. כל הלקוחות הללו קיבלו אישורי הלוואות מריידר. כל הלקוחות הללו עבדו עם אותו רואה־החשבון, שהיה מקורב לריידר. באמריקה נותנים הלוואות ללקוח בעיקר באמצעות רואה־החשבון והמאזן שהוא מגיש, ולא לפי השיטה הישראלית של ביטחונות כ־נגד ההלוואה. כאשר רואה־החשבון עושה

הכניסה לבה"ד
לא פוטר!

קנוניה עם בנקאי ניתן להוציא כספים רבים כהלוואות לעסק המודיע על פשי־טת־רגל, והכסף אינו מוחזר.

לרנר הדגיש כי למרות חקירות רבות לא הצליח הבנק למצוא כל הוכחה לקשר בין ריידר לרואה־החשבון, ולכן לא נקטו נגדו כל פעולות, אלא הסתפקו בבקשה כי יפרוש מן הבנק.

מימצא ארכיאולוגי נדיר הוברח ללונדון

אספן העתיקות הלונדוני **שלמה מו־סאיוף** אישר כי רכש, תמורת 3000 דולר במזומן, לוח אבן שעליו חקוקה מנורה מתקופת בית־שני. לדבריו ראה את הלוח בחנות־עתיקות של **יואב ששון** בירו־שלים וביקש לקנותו, אולם התנה תנאי, שהעיסקה תבוצע בחו"ל, שכן היא בלתי־חוקית בישראל. כעבור כמה שבועות הובא אליו הלוח ללונדון.

ששון נאבק עתה עם אגף העתיקות, המסרב לאשר לו מכירת מימצאים ארכי־אולוגים שרכש, ביניהם חותמות נדירות מתקופת בית־שני. ששון הסכים למכור את האוסף ל„מוזיאון ישראל", תמורת 250 אלף דולר, אולם למוזיאון אין תק־ציב לביצוע העיסקה.

הסוכן בישראל בלמון בע"מ המפיצים חברת נורית בע"מ

ספם "מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היחזרו מחיקויים.

"רובקס"
חניע מראי חדש של חבילות
הנפוצות של "רובקס"

מרפא בהיפנוזה
ילמדך
להשתחרר ממתח
ולהתגבר על בעיות גופניות ונפשיות
טלפון 03-737634

מכון הבריאות
הרזיה, סאונה, מסג',
פיזיוטרפיה, התעמלות
סגל עובדים מדופלם
תא בן יהודה 73
טל. 238063

נגד הענקת הפרס לבגין

אנחנו החתומים מטה יהודים יערבים בישראל, מוחים נגד החלטת הוועדה לחלוקת פרס נובל, להעניק פרס שלום לראש ממשלת ישראל מנחם בגין.

מגוחך הדבר שבעצם הימים האלו, כשבגין הכריז על עיבוי ההתנחלויות ועל התנגדותו המוחלטת להקמת מדינה פלשתינאית הוענק לו פרס נובל לשלום.

ואילו אנחנו משוכנעים, שללא פתרון צודק לבעיה הפלשתינאית לא יכון שלום יציב במזרח־התיכון.

שלום יכון רק על בסיס הכרה בזכויות הלאומיות הצודקות של העם הערבי הפלשתינאי, כולל זכותו להקמת מדינתו העצמאית בגדה המערבית וברצועת עזה בצד מדינת ישראל.

פרופ' קלמן אלטמן
חנא איברהים
אדוארד אליאס
פרופ' הלמוט אפשטיין
עוזי בורשטיין
ח"ח צ'רלי ביטון
ירון בקר

סאלם ג'וברן
פרופ' ארתור גולדרייך
רמיס ג'ראסי
אנדרי דרזנין
עבדול חפיז דרעושה
ח"כ תופיק זיאד
חביב אבו חילו

ד"ר בנימין כהן
יצחק לאור
אריה דקר (לוין)
רות לוין
חנוך לוין
ראובן מושקוביץ
איברהים מאליק

ברזילי נוף
נאיף סלים
אחמד סעיד
טהר מוחמד עלי
ג'מאל קוער
ד"ר נעמי קיס
עזיז שחדי
יגאל תומרקין

המישטרה עצרה את יו"ר ועד העובדים בטענה שעסק במירמה ובדרישת שוחד - העובדים טוענים שזוהי עלילה מטעם ההנהלה כדי לחסל את הוועד - ועל החברה מאיימת השביתה הגדולה ביותר בתולדותיה

מה קורה בצים?

חיפה סוערת ושוב. לא חיפה של היום, אלא חיפה האדומה, מהימים הטובים של אבא חושי, מאבקי עובדים ומילחמות פועלים, בהם מעורבים עסקני מועצת־הפועלים, מעסיקים וכמובן — צי"ם.

הפרשה החלה במעצר מישטרתי רגיל. אורי צוקרמן, יושב־ראש ועד עובדי צי"ם, האיש שהוכיח פעמים רבות להנהלת החברה כי הוא כל־יכול וכי כימעט כל אחד מ־1,400 עובדי החברה עומד מאחוריו, נעצר ביום הרביעי בשבוע שעבר על־ידי המישטרה ל־48 שעות.

האשמה נגד צוקרמן היתה משולשת: הוא החשוד כי קיבל במירמה ביטוח כפול

סמנכ"ל רון
„לא אני!"

עבור תאונה שאירעה למכוניתו; כי קיבל תשלום מביטוח־העובדים שלו אחרי ששבר את רגלו, בעודו ממשיך לקבל את משכורתו מצי"ם, וכי דרש שוחד ממוכר־אהילים חיפאי בשם יוחנן אשר, כתנאי לרכישה מרוכזת עבור ועד עובדי צי"ם.

רק כאשר שוחרר צוקרמן ממעצרו, ב־פקודת שופט, התברר כי גורמים פוליטיים מעורבים בפרשה. התלונות נגד צוקרמן הוגשו, לדבריו, על־ידי אחד או כמה ממנהלי צי"ם. עובדים בחברה טוענים, כי על צו־קרמן העלילו עלילה כדי לחסל אותו כ־יושב־ראש הועד וכדי לפגוע בזכויות ה־עובדים, שאותם השיג באמצעות מאבק עם ההנהלה.

תאונה כפולה

הפרשה הסתבכה עוד יותר, כאשר לתמונה נכנס גם מזכיר מועצת פועלי חיפה, הח"כ לשעבר משה ורטמן. להפתעת הכל החל ורטמן מגמגם כאשר נדרש לצאת להגנת צוקרמן, והידיעות על מגעיו הידי־דותיים עם הנהלת צי"ם היכו את עובדי החברה בתדהמה.

בימים אלה חזר אורי צוקרמן לחדרו המרווח בבניין צי"ם, ברחוב העצמאות 9 בחיפה. הוא ממשיך לכהן כיושב־ראש הוועד לכל דבר. אולם בהנהגתו מכינים עתה עובדי החברה את המילחמה הגדולה בצי"ם. לדברי כמה מהם: „המילחמה של הקציניים והדירוגיים כנגד חברות הספנות תחוייר לעומת המילחמה שלנו." תוך כמה ימים, באם לא תגענה הבהרות והתנצלויות מההנהלה, ובאם לא תודיע המישטרה כי היא מסירה כל חשד מצוקרמן ומבקשת את סליחתו על המעצר, תושבת חברת צי"ם. לדברי העובדים תהיה זו השביתה הארוכה ביותר בתולדות הצי הישראלי.

הרינונים על העברות־כביכול שעשה צו־קרמן, פשטו בבניין לפני כמה חודשים. אחד מפקידי מחלקת הביטוח של צי"ם, אדם כרמי, פנה בתלונה אל ועדת־הביקורת של מועצת פועלי חיפה, שבה פירט את האשמותיו נגד צוקרמן. ועדת־הביקורת חק־רה בנושא, לא מצאה מקום להאשים את צוקרמן. כרמי לא הסתפק בכך. הוא הגיש עיצעור על החלטת ועדת־הביקורת של מועצת־הפועלים המקומית לוועדת־הביקורת של הוועד הפועל. שוב נפתחה חקירה, ו־חברי ועדת־הביקורת של הוועד הפועל קיבלו את הסברין של צוקרמן לכל אחת מהאשמות.

לחשד בדבר הביטוח־הכפול על התאונה היה לצוקרמן הסבר פשוט. מכוניתו הפר־טית היתה מעורבת בתאונה עם מכונית השייכת לצי"ם. הוא קיבל, בשלבים מאו־חרים יותר, את דמי־הביטוח מחברת הבי־טוח הפרטית שלו, ואחר־כך גם דמי־ביטוח בסך 1,365 ל"י ממחלקת הביטוח של צי"ם. כאשר התבררה לו טעות הביטוח הכפול, הוא מיהר לכתוב אל אגף התביעות והביטוח של צי"ם, שבו הורה לנכות משכורו את הסכום המתאים. מיכתבו נשלח ב־8 בספ־טמבר 1977, זמן רב לפני שהועלו החשדות.

גם לגבי קבלת דמי הביטוח עבור פציעתו, בעודו ממשיך לקבל משכורת מצי"ם, היה לצוקרמן הסבר. לדבריו, שבר את הרגל בעת שהיה בפגישת עבודה בבניין הוועד הפועל בתל־אביב. הרופא נתן לו אישור־מחלה לתקופה של כמה ימים, „אולם לחץ העבודה היה כה גדול, שהחלטתי ללכת בכל זאת למישרד, למרות הכאבים ולמרות שהייתי בגבס." צוקרמן הסביר כי לא ידע כלל שאסור לו לקבל שני תשלומים. הוא אף המציא לוועדת הביקורת רשימה של למעלה מ־70 עובדים בכירים בצי"ם, שקיבלו תשלום כפול מסוג זה, כשהיו חולים או פצועים, ובכל זאת המשיכו בעבודתם.

מי הגיש תלונה?

לגבי דרישת השוחד ממוכר האהילים טען צוקרמן: לא היו דברים מעולם! הוא לא יודע על משא־ומתן לקניית אהי־לים, מעולם לא נפגש עם מוכר אהילים כלשהו ובוודאי שלא ביקש ממנו שוחד. צוקרמן אינו מאשים את אדם כרמי על תלונתו. לדעתו, כרמי הוא שליח הנהלת

ראש־ועד צוקרמן
החברה כמישטרה

החברה, שהחליטה לחסל אותו ולשבור על־ידי כך את הוועד החזק של עובדי צי"ם. גורס צוקרמן: כרמי הוא רק שליח קטן, שנשלח לוועדת הביקורת, ומלבד ההטרדה שבדבר לא גרם כל נזק. אולם כאשר התלונן כרמי גם במישטרה, וזו מיהרה לעצור את צוקרמן, הבינו גם צוקרמן וגם חברי הוועד האחרים כי הוכרזה מילחמה. בעת הדיון הודה התובע המישטרתי, רב־סמל ארנסט טל, כי התלונה הוגשה לא רק על־ידי כרמי, אלא גם על־ידי אחד מחברי הנהלת צי"ם. צוקרמן סיפר אחר־כך, כי טל, בשיחה פרטית ביניהם, סיפר לו כי איש זה הוא מרדכי („מוטקה") רון, סמנכ"ל צי"ם והאחראי על כח־אדם בחברה.

השמועה כי היה זה רון פשטה חיש מהר בבניין צי"ם. לגבי העובדים היתה זו הר־כחה מכרעת, כי מקור התלונה אינו ב־שאיפת צדק של פקיד זוטר אלא במדיניות של הנהלת החברה. לעובדים גם נודע, כי עוד לפני המעצר היה זה רון שהודיע לצוקרמן, בשיחה חברית ביניהם, כי ה־מישטרה החלה בחקירה. רון אף הציע לו להודות בכמה האשמות קלות, כדי לחסל את הפרשה.

מאוחר יותר, כשצוקרמן כבר היה עצור,

(המשך בעמוד 38)

צים חברת השיט הישראלית בע"מ

לכבוד

מועצת עובדי "צים"

כ א ן.

נודע לנו כי נעשה מצד גורמים מסויימים נסיון להפיץ עלילה כאילו הנהלת החברה או פקיד מטעמה הם שהגישו את התלונה נגד אורי צוקרמן למשטרה.

נתבקשתי על ידי המנכ"ל להודיעכם כי העלילה הנ"ל היא זדונית וחסרת יסוד וכי הנהלת החברה לא הגישה ולא יפתה כוחו של שום אדם מטעמה להגיש תלונה שהיא נגד אורי צוקרמן.

ככל הידוע להנהלה התלונה הוגשה על ידי אחד העובדים והדבר נעשה שלא על דעתה, ואף ללא ידיעתה של ההנהלה.

ב ב ר כ ה,

מ. רון

ראש מינהל הסגל

החכחשה של הנהלת „צים"
ידנו לא במעל!

זו פניה לאנשים צעירים בגיל וברוח

יצחק ארצי
ראש רשימת ל"ע לעיריית תל-אביב
מועמד לראשות העיריה

לפני חמש שנים לא יכולת לבלות את יום השישי בתל-אביב בערב תוך צפייה שקטה לסרט בבית קולנוע.

גם בשבת בבוקר לא היה מה לעשות בתל-אביב-יפו.

היום המצב שונה: ביום שישי בערב פתוחים בעיר 13 בתי קולנוע. אלפי אזרחים — ברובם צעירים, ממלאים את אולמות בתי הקולנוע, כן פתוחים בעיר כל אולמות התיאטרון. (פרט לתיאטרונים הממלכתיים).

גם בשבת יש כבר מה לעשות בתל-אביב

* כל המוזיאונים פתוחים חינם אין כסף.
* באולמות המוזיאון, בספריה, בקומה השלישית, נערכים מאגאזינים לתרבות ואומנות כגון „שבתרבות", „שבתלאביב" ועוד.

ואל תשכח גם את יוזמות התרבות התוססות שנתנו תנופה חדשה לעיר.

זה שייך להשגים של ל"ע ושל יצחק ארצי בקואליציה זו.

עם הצטרפותנו לקואליציה העמדנו תנאי: פעולות תרבות ובידור בסופי שבוע לנוער ולמבוגרים.

המפלגות הדתיות התנגדו.

נאבקנו קשות — והשגנו.

היום יש כבר „סטטוס קוו" חדש בתל-אביב-יפו,
אם אתה רוצה לשמור על הישגים אלה,
אם אתה רוצה שההצגה ביום שישי בערב לא תהיה ההצגה האחרונה,

הצבע עבור יצחק ארצי לראשות העיריה.

הצבע ל"ע למועצה.

למען חיי תרבות עשירים — תן לנו להמשיך

תן ל"ע

במדינה

העם ואזי ידבר דינאמיט

מנחם בגין יריש את מקומם של פון־זומנר, שווייצר וקינג

אילו אמר מישהו לפני שנתיים כי מנחם בגין, מפקד האירגון הצבאי הלאומי, שנתן עשרות פקודות לפעולות הרג ופיגוע (החל בפיצוץ מלון המלך דוד וכלה בתלייית שני הסמלים הבריטיים), חסיד ארץ־ישראל ה־שלמה, יזכה בפרס־נובל לשלום, היה נתקל ברעמי־צחוק. כל פסיכיאטר טוב היה חותם בלי היסוס על צו לאישפוזו.

אולם דרכי העולם נפתלות. השבוע קרה הדבר שאי־אפשר היה להעלותו על הדעת. פרס־נובל הוענק במשותף לאנוור אל־סאדאת ולמנחם בגין.

כך הצטרף בגין לחבורה המובחרת של אידיאליסטים. בין השאר:

● הנרי דונאנט, יוזם אירגון הצלב האדום ואמנת־ז'נבה (פרס נובל לשלום, 1901);
● הפאציפיסטית האוסטרית הדגולה ברטה (אל תתנו להם רובים!) פון־זוטנר, ידידתו של הרצל (1905);
● הנשיא האמריקאי וודרו וילסון, יוזם חבר־הלאומים (1919);
● חוקר־הקוטב הנורווגי פרידיוף נאנ־סן, אבי הפליטים בעולם (1922);
● הפאציפיסט הגרמני קארל פון־או־סייצקי, שקיבל את הפרס בשעה שישב במחנה־ריכוז נאצי, בטרם נרצח שם (1935);
● האמריקאי הכושי ראלף באנץ', אבי הסכמי שביתת־הנשק בין ישראל ושכנותיה אחרי מילחמת־העצמאות (1950);
● רופא־המצורעים והפילוסוף אלברט שווייצר (1952);
● הגנרל האמריקאי ג'ורג' מרשל, אבי תוכנית־מרשל לשיקום אירופה (1953);
● מזכיר־האו"ם השוודי דאג האמר־שילד (1961);
● הכומר מרטין לותר קינג, מנהיג ה־תנועה לשיוויון־הזכויות בארצות־הברית (1964).

מוות ושתום. עצם העובדה שמי שהיה מנהיג תנועה אלימה וזכה בפרס אינה כה יוצאת־דופן, אם לוקחים בחשבון מניין בא

בלוף ושמו — עיבוי

ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, יכול היה השבוע להגן בלהט ובמילים חוצבות להבות על החלטת הממשלה מהשבוע שעבר, לעבות את הישובים וההתנחלויות בשטחים המוחזקים.

שר־החוץ משה דיין יכול היה גם הוא השבוע לגייס את כל הנימוקים העולים על הדעת, כדי להצדיק את ההחלטה על העיבוי, שהוא היה עד לפני זמן קצר משולליה החריפים ביותר.

לשניהם היו טענות מעוגנות היטב במה שהתרחש בעת דיוני קמפ־דייוויד ואחריהם: ישראל מעולם לא ויתרה על זכות ההתנחלות ביהודה שומרון ורצועת עזה; בגין הבהיר לנשיא ג'ימי קארטר כי גם ההלטתו, להקפיא את ההתנחלויות עד תום המשא־ומתן לשלום עם מצריים, לא תמנע מממשלת ישראל להוסיף מתנחלים לישובים קיימים — ועל כך יש קבלות; ובעיקר — ההחלטה על העיבוי לא היתה אלא תגובה לעמדות שהביע עוזר שר־החוץ האמריקאי, הרולד סונדרס, בפגישותיו עם מנהיגים פלסטיניים בעת ביקורו בישראל.

היו אלה נימוקים משכנעים ביותר. במיוחד הם שיכנעו את משמיעיהם. אולם היה בהם פגם פעוט אחד: הם לא היו אמת.

את ההחלטה על עיבוי היישובים בשטחים המוחזקים לא קיבלה הממשלה כתגובה להצהרות סונדרס וגם לא כדי להכחיר את מדיניותה הדוגלת בהמשך ההתנחלויות בשטחים. היתה להחלטה סיבה אחת ויחידה: למנוע משבר בממשלת בגין.

משבר מעין זה היה מחוייב המציאות לוא היתה הממשלה מעמידה להצבעה את אישור טיוטת ההסכם עם מצרים ללא ההחלטה על העיבוי. אז היה מסתבר כי רק עשרה שרים מתוך 17 שרי הממשלה היו מצביעים בעד אישור טיוטת ההסכם.

רוב קטן יחסית כזה, היה עלול לערער את מנהיגותו של מנחם בגין, ולהשמיט את הקרקע מתחת לסמכותם של ראשי משלחת ישראל בדיוני וושינגטון להמשיך ולנהל את המשא־ומתן. ההחלטה על העיבוי התקבלה כדי להציל את שלום הבית בתוך הממשלה ולא בגלל סיבה אחרת כלשהיא.

כאשר חזרו משה דיין ועזר וייצמן בשבוע שעבר להתייעצויות בארץ, הם לא פיקפקו שהממשלה אומנם תאשר את נוסח טיוטת הפשרה האמריקאית, שניסח הנשיא קארטר ברגע האחרון לפני צאתם לישראל. שניהם כאחד הביעו את דעתם, שזהו ניסוח שיש בו כדי לספק את תביעותיה של ישראל בנושא ההפרדה.

אולם תוך זמן קצר הסתבר להם כי בהעדרם מהארץ התרחש בממשלה משהו שהם לא היו מודעים לו. בעזוד הם מנהלים את המאבק בוושינגטון, התנהלה בירושלים מילחמת יהודים חריפה פי כמה ממילחמתם שלהם באמריקאים ובמצרים.

■ ■ ■

במהלך שיוש הישיבות, שקיימה הממשלה בנושא המדיני, בהן ניתנה זכות התבטאות בלתי מוגבלת לכל אחד מהשרים, הסתבר כי לא פחות משבעה שרים עלולים להצביע נגד או להימנע מאישור הסכם השלום. לכולם היו, כמובן, נימוקים אידיאולוגיים ופוליטיים רבי־משקל, בהם נימקו את התנגדותם לנוסח ההסכם. רובם נאחזו בעניין הזיקה (הלינקג'), שבין ההסכמים לגבי השלום עם מצריים והאוטונומיה לתושבי השטחים. אחרים העלו נימוקים כלכליים מסוגים שונים. אבל במידה רבה היתה ההתנגדות שנוצרה בתוך הממשלה להסכם פרי אינטרסים אישיים. „כל אחד מהמתנגדים עשה את חשבון הרווח וההפסד הפרטי שלו ולא את המאזן הלאומי," התבטא אחד השרים.

ואומנם, על פי תיאורו של אחד מהמקורבים לדיונים, נראה היה כי שיקולי המתנגדים נובעים מתיסכולים וחשבונות אישיים:

● שר־החקלאות, אריק שרון התייצב בראש חזית המתנגדים. התנגדותו הוסברה על רקע תיסכולו מאי צירופו למישלחת וושינג־טון למרות תמיכתו של בגין בכך.

נראה היה כי אריק שרון חושש כי ייאלץ לפרוש מהממשלה בגלל ניגוד האינטרסים שבין עסקיו הפרטיים ותפקידו וחיפש עניין אידיאולוגי כדי להצדיקה.

הכסף לקרן־הפרס. כאשר דיבר מנחם בגין בשפת הדינאמיט, היה קרוב מאד לאלפרד נובל.

נובל, הכימאי והתעשיין השוודי, נודע בעיקר בשל הישגו העיקרי: הוא המציא את הדינאמיט. כאשר נפטר בשנת 1896, השנה שבה כתב הרצל את מדינת היהודים, הוא הקדיש את ההון שהרוויח מהמצאה קטלנית זו להענקת חמשה הפרסים השנתיים (פיסיקה, כימיה, רפואה ופיסיולוגיה, ספרות, שלום) למען הקידמה האנושית.

הוא עבר בחייו את אותה הדרך שעבר — כפי שמקווים מעניקי־הפרס — מנחם בגין.

קשה לפרגן. קשה לדעת מה היתה כוונתם של מעניקי־הפרס הנורווגיים (ראה הנדון). אך דבר אחד הם כבר השיגו, אם התכוונו לכך ואם לאו: הם כפו על שני החתנים את התימת הסכם־השלום.

אף אחד מן השניים שוב אינו יכול עוד להרשות לעצמו לחבל בהסכם — לא למען התנחלויות ולא למען כל מטרה אחרת. פיצוץ המשא־ומתן בשעה זו, אחרי הענקת הפרס וערב קבלתו, היה מציג את שניהם באור מגוחך, שולל מהם את ה־הנאה האישית הגדולה ביותר שאדם יכול לזכות בה.

הדבר כבר בלט השבוע. אל־סאדאת ויתר על החזרת מישלחתו מוושינגטון „להתייעצויות" בקאהיר, כתגמול על התי־לטחה הפרובוקטיבית של ממשלת־בגין „לעבות" את ההתנחלויות בגדה המער־בית, שנתקבלה ערב היוודע ההחלטה על הענקת הפרס. יתכן מאד שבגין עצמו היה מונע את קבלתה של החלטה זו, אילו הוענק לו הפרס שבוע לפני כן.

בעולם כולו סער השבוע הוויכוח על צידקת החלטתם של שליחי הפרלמנט ה־נורווגי. האם הגיע לבגין להתחלק בפרס עם נשיא־מצריים? האם לא היו צריכים להמתין עד לחתימת שלום סופי ומלא? מדוע הושמט הנשיא ג'ימי קארטר מחבורת החתנים?

בשום מקום לא גרמו שאלות אלה ל־וויכוחים רבים יותר מאשר בישראל עצמה. רבים לא יכלו לפרגן למנחם בגין את הפרס. ראשי מיפלגת־העבודה זעפו במיי־חד. אולם אחרי עשרות שנים של שילטון, ובייחוד עשר השנים אחרי מילחמת ששת־הימים, שבהם הוכיח המערך סופית שאינו מסוגל לפעול למען השלום, היה מותר להם לזעום רק על עצמם.

אמר השבוע חבר־כנסת: „קשה לי להש־לים עם מתן הפרס לבגין. אך אני שמח על הענקת הפרס לבגין, כשאני חושב על מה שמתרחש ברגע זה בליבה של גולדה מאיר."

● שר־התיעוד והתרבות, זבולון המר, שהתייצב בשורה אחת עם אריק נתון בלחץ אנשי גוש אמונים ובלחץ שותפו למנהיגות חוג הצעירים במפד"ל, יהודה בן־מאיר. המר חושש שאם יתפשר עם עקרונותיו הוא עלול להפסיד את מנהיגות הצעירים לבן־מאיר המשום כך היה מוכן להתפטר.

● **שר המישפטים, שמואל תמיר, הצטרף במפתיע לחזית השו־ללים בנימוקים ליגאליסטיים, מתוך תיסכול על שבגין ניטרל אותו לגמרי מהצד המישפטי של דיוני־השלום, העדיף לגיים במקומו את השופט העליון אהרון ברק.**

● השר ללא תיק, חיים לנדאו, חסר המישקל והסמכויות בממשלה, שהוא נושא מתמיד לבדיחות והלצות בין חבריה, מנסה ליצור לעצמו עמדת חשיבות, בתיקווה שבגין ינסה לפייסו ולרצותו.

● שר־הבריאות, אליעזר שוסטק, תומך אומנם בהסכם אך הוא כפוף להחלטת סיעתו בכנסת, שלא לאשר את ההסכמים.

● שר האנרגיה והתשתית יצחק מודעי, „עושה שמיניות באוויר" כדי להכשיל את ההסכם כל עוד מדובר בו על הוצאת שדות־הנפט במיפרץ סואץ משליטת ישראל. **מודעי יודע שברגע שישראל תוותר על הנפט של סיני יישאר תפקידו בממשלה ריק מתוכן.**

● השר ללא תיק, משה ניסים, ביקש „להפגין שרירים" ולהתגלות כבעל עמדה עצמאית, על רקע של מאבק כוחות פנימי בתוך המפלגה הליברלית.

רק כאשר היה ברור, ששבעה שרים אלה יצביעו נגד אישור טיוטת ההסכם או ימנעו מהצבעה, הועלה כמעט ברגע האחרון רעיון העיבור. היתה זו הברקה פרטית של משה דיין דווקא, שביקש להעלות אותה כפיתיון למתנגדי ההסכם. דיין היה משוכנע כי הוא יצליח להסביר לאמריקאים ולמצרים גם יחד, שההחלטה נועדה לצרכים פנימיים בלבד ושאין בה כדי לחבל במשא־ומתן. הוא שזרק את הרעיון לבגין וראש־הממשלה קנה אותו מיד.

שניהם לא שיערו מראש איזו סערת רוחות עזולה ההחלטה לעורר ומה תהיה עוצמת התגובה כנפיה ברחבי העולם. מה שעניין אותם היה להשיג רוב גדול ככל האפשר עבור אישור טיוטת ההסכם.

■ ■ ■

מ כך ההחלטות והצעות התיקון שקיבלה הממשלה בישיבה, בה אושרה טיוטת ההסכם „עקרונית", דלפה במתכוון ובמודע החוצה רק ההחלטה על העיבור. לולא הצילו הגורבגים את בגין, בהחלטתם לצרף אותו כשותף לפרס נובל לשלום, עלול היה העיבור לגרום למשבר החמור ביותר בשיחות השלום.

הפעם נראה היה כי האמריקאים מוכנים ליטול על עצמם את האחריות למשבר ולהפעיל לחצים על ישראל עד שתחזור בה מהחלטת העיבור. הם ידעו כי יש בידם קלף חזק, בעזרתו הם יכולים להציג את ישראל כמי שהכשילה שוב את המו"מ במתכוון ובזדון.

אלא שחלפו רק כמה שעות מאז חזרו דיין ווייצמן לוושינגטון עד שהסתברה התרמית שמאחרי ההחלטה על העיבור.

כך פרשת העיבור לא היתה אלא כיזוי אחד גדול שנועד לתיצרוכת פנימית. כדי לבצע „אופרטיווית" את העיבור דרושים שני נתונים יסודיים: כסף ואנשים. שני אלה אינם בנמצא כדי לבצע את העיבור.

בממשלה דובר, כביכול, על סכום של 300 מיליון ל"י, שיוקצב לצורך העיבור. סכום זה כשלעצמו הוא מגוחך ומבוטל בהשוואה לתחשיבי מחלקת ההתישבות של הסוכנות, בהם הוערכו ההוצאות הנדרשות לעיבוי בלבד ולסלילת דרכי הרוחב בגדה. בתחשיבים אלה מדובר על הוצאה בסך של כ־25 מיליארד ל"י בחמש שנים למטרה זו. 300 מיליון ל"י אינם אלא טיפה בים.

אלא שגם סכום זה לא הוקצב ולא אושר. במשרד האוצר מדברים על הקצאת סכום כולל של 90 מיליון ל"י לצורך העיבור, שגם הוא לא יוקצב אלא בעוד מיספר חודשים. בסכום זה ניתן בקושי לשפר מעט את תנאי המגורים בכמה מההתנחלויות הקיימות לקראת החורף הקרב ובא.

אבל גם אילו היתה הממשלה מחליטה לגיים משאבים ככל הניתן כדי לעבות את יישובי יהודה ושומרון היא היתה ניצבת מול שוקת ריקה בתחום המאגר האנושי. האמת העגומה היא שאין, לא לגוש אמונים, לא לבית"ר ולא לשום תנועה התיישבותית אחרת, פוטנציאל [illegible] המוכנים לעבות את יישובי הגדה. כל הדיבורים על [illegible] ויניים ותרמית גדולה אחת.

[illegible] עתה להצדיק את הידלדלות הרזרבואר האנושי [illegible] שהטילה הממשלה לגבי עתיד יהודה ושומרון [illegible] מתנחלים חדשים להצטרף אליהם. [illegible] הממשלה מתירה התנחלות חיפשית [illegible] לאות מונה עשרות ספורות

[illegible] העם בישראל. הצליחו [illegible] שם ישנם עדיין [illegible] חדלה ככל

קורס
מלווי קבוצות לחו"ל

בחסות ובפיקוח: הארגון הבינלאומי למנהלי קבוצות I.A.T.M.

ובביצוע: „יעד", הדרכה והשתלמויות.

לקבלת פרטים וטופסי הרשמה נא לפנות אישית „יעד", רח' ילין 2, ת"א, טלפון 441239, או בכתב לת.ד. 21529, ת"א.

IATM

אני לא תומך בליכוד
אך אני אבחר בשלמה להט -
בראש עיריית תל־אביב־יפו

דן בן־אמוץ

עבר, הווה, עתיד
סוד הצלחה - אושר - אהבה
MERY DUGAN

המדיום המפורסם הגיעה לארץ.

יעוץ אך ורק לפי קביעה מראש —
טל. 03—234513, שעות: 09.00—13.00

עכשיו הזמן לחשוב מחדש על חלקה של ישראל בלבנון

פסק זמן

א תה פוגש אותם בכל מקום באירופה ובמרחב הערבי. בנימלי־תעופה, בבתי־קפה בפאריס, בטרקלינים של בתי־מלון יקרים בלונדון, בשכונות־פאר בקאהיר.

ישבתי השבוע במיסעדה על שפת ימה של פיראוס, בשמש־סתיו אירופית, בחברת כמה ידידים. התבוננו בסירות שהתנדנדו במים, אכלנו חסילונים מטוגנים ודיברנו באנגלית על השלום הישראלי־ערבי.

ראיתי שהאדם הבודד, שישב ליד השולחן הסמוך, מקשיב בעניין. חזות־פניו העידה עליו שהוא ערבי. פניתי אליו באנגלית, בירכתי אותו בערבית, הצגתי את עצמי כישראלי ושאלתי אם היה רוצה להצטרף לשולחננו. הוא נענה ברצון.

התברר שהאיש הוא איש־עסקים לבנוני, המתגורר בשכונה המיזרחית (הנוצרית) של ביירות, למרות שהוא מוסלמי־סוני. הוא ברח ליוון בימי מילחמת־האזרחים. לקראת התחדדות היחסים עם הצבא הסורי, ברח שנית.

כמה לבנונים כמותו יש בחוץ־לארץ? „כמיליון איש," השיב כלי היסוס. מיליון — מתוך שלושה מיליון!

האם ברחו בעיקר הנוצרים? „לאו דווקא. כל מי שיש לו כסף, ברח. הכסף בורח יותר מהר מאשר בני־האדם." שכנינו הנוצרים לא פגעו בדירתו, והוא מתכוון לחזור אליה בהקדם האפשרי.

מי אשם במצב? שוב תשובה, בלא היסוס: „הפוליטיקאים. סלק את הפוליטיקאים, ויהיה לך שלום. העם רוצה בשלום. אין שינאה בין הנוצרים לבין המוסלמים השפויים. כל האסון נובע מהפוליטיקאים. הם רוצים רק להרוויח כסף. כל הרוג מכניס להם כסף!"

כל הפוליטיקאים? מי הגרוע ביותר? „כמיל שמעון. הוא הכי גרוע." ומי מבין הנוצרים הנבון ביותר? „פייר ג'מייל. הוא פטריוט לבנוני." ג'מייל הוא מנהיג הכתא'אב (הפאלאנגות). שמעון הוא מנהיג המיפלגה המארונית השנייה, שהיא ימנית עוד יותר.

האם תקום בלבנון חלוקה? לא, בן־שיחי אינו מאמין בכך. לבנון תישאר מאוחדת.

ואז? האם תהיה תקומה למדינה ולעיר? לבן־שיחי אין ספק. „חצי שנה אחרי השלום יחזור הכל לקדמותו. הבתים ישוקמו, הבנקים שוב יפעלו, והמיסחר הלבנוני ישגשג. כאלה אנחנו. מחלימים מהר." העיקר הוא לסלק את הפוליטיקאים.

אני מושיט לו את כרטיס־הביקור שלי, והוא נותן לי את כתובתו בביירות. „זו לי הפעם הראשונה שאני מקבל כרטיס־ביקור ישראלי," הוא מהרהר בקול־רם. הוא תומך בהסכמי קמפ־דייוויד ובאנוור אל־סאדאת, ומאמין שיאסר עראפאת יצטרף בבוא היום.

גאולה כהן הלבנונית

ש יחות כאלה, שאפשר לנהל כמותן כעת בכל מקום באירופה ובמצריים, מציירות תמונה שונה מאד מזו המתקבלת בכלי־התיקשורת הישראלים.

רצחנים? השמדת הניצרים בידי הסורים? אושוויץ חדשה? אין אף לבנוני המאמין בכך ברצינות. גם לא המארונים שבהם נתקלתי.

יש מצב מסובן ומילחמה אכזרית. אין שום רצחנות.

השבוע ראו המוני הצופים בישראל בטלוויזיה כתבה מביירות, שהגיעה לשיא חדש של חד־צדדיות מטעה. חבל שניצח עליה אהוד יערי, שהוא כתב רציני. אפשר להבין את הסיבות הטכניות של חד־הצדדיות: יערי ראה ושמע את אנשי הימין הנוצרי בלבד. פה ושם הגיב לדבריו רמזים הנוגדים את הקו הרישמי, אך

למרות המילחמה: מלונות במערב ביירות

התמונה כולה היתה מעוותת עד להחריד.

בכתבה לא צוטט אף מוסלמי אחד. לא צוטט גם סולייימן פראנג'יה, ראש הפלג המארוני התומך בסורים. הגיבור היה אותו כמיל שמעון, איש הימין הקיצוני, שגרר את לבנון כבר פעמיים אל תוך מילחמת־אזרחים עקובה־מדם. קצין „שומרי הארזים" צוטט בהרחבה, מבלי שנאמר כמה פעמים מצוטטות בעיתוני ישראל תחנות־השידור של המוסלמים, של אש"ף, או אף של ממשלת לבנון החוקית? אולי פעם אחת בחודש. בכל שאר הימים מצוטטת תחנת־שידור אחת ויחידה — זו של הפאלאנגות שממשלת לבנון החליטה, השבוע, לפעול לחיסולה. אילו היתה קיימת בישראל תחנת־שידור מחתרתית חדשה של

מאת

אורי אבנרי

שהוא מעין גאולה כהן במהדורה לבנונית. ואילו שרבאל קסיס זוהה כ„ראש הגזירים", מבלי לציין שהוא מנהיג גושאמונים הלבנוני, המהדורה הלבנונית של הרב משה לוינגר.

כך מיגזון הדיעות היה — כמו־שגים ישראליים — כמו זה שבין שמואה כץ והרב קוק. מי שיצייר תמונה כזאת של ישראל, יאמין עליו שהוא מסתה את המציאות בצורה מחרידה. ואילו אצלנו, תיאור כזה של לבנון מקובל.

פלג קיצוני? האם מזוהה דובר הפאלאנגות כראוי, כנציג אחד הפלגים הנוצריים הימניים, או כ„דובר הכוחות הלבנוניים" — תואר כוזב לחלוטין, המטעה את הציבור הישראלי? האם מובאת או הובאה אי־פעם גירסת המוסלמים, או הסורים, בצד הגירסה הנוצרית־ימנית על אירוע מסויים (כפי שהיה צריך להיות בכל פעם)? האם ביכלל מובאים הדברים תוך זיהוי המקור, כדי שהקורא יוכל לשפוט בעצמו את אמינותם?

האם הובאה הכתבה של אהוד יערי בטלוויזיה כתיאור של מחנה הנוצרים הקיצוניים, תוך הדגשת ההסתייגות הנובעת מכך, או שנוצר הרושם שזהו תיאור נאמן של המציאות הלבנונית כולה?

איך יכול עם להחזיק החלטות נכונות, הנוגעות לעתידה של ישראל ולגורלה של לבנון, באווירה זו של שטיפת־מוח טוטאלית, כאשר הפוליטיקאים שמוסים לא פחות מן הציבור הרחב, ואילו שוטפי־המוח שטפו גם את מוחם עצמם?

ישדים סותרים

ע תה, כאשר נדמו בלבנון התותחים (לפחות זמנית ויחסית), ניתנה לישראל ההזדמנות להתנער מתוצאות שטיפת־המוח הרת־האסון, ולחשוב מחדש על פרשת לבנון ועל ההתערבות הישראלית בה.

פרשה זו התחילה, עוד בימיו של יצחק רבין, בלי מחשבה יתרה, תוך היגררות אחר המאורעות, כניעה ללחץ (אמריקאי בעיקר) ומחשבות פוליטיות קיצרות־טווח (וקיצרות־רואי). מעולם לא נערך חשבון מפוכח וקר־רוח על האינטרסים הישראליים המעורבים בסיכסוך הלבנוני, ומעולם לא נשקלו בהיגיון צונן המעלות והמיגרעות של ההתערבות הישראלית, הסיכויים והסכנות, באופן מקיף, ממצה ואחראי. אני אחראי לקביעה מדהימה זו.

יש לעניין צד מדיני וצד מוסרי. נדון־נא בשניהם, בזה אחר זה.

ההתערבות הישראלית (וביכללה ההתערבות הקיימת, לפי דיווח העיתונים ומוסדות־ביון בעולם, בצורת אספקה מאסיווית של נשק קל וכבד, גיבוי פוליטי, ועוד) יכולה להיות מיועדת, בתיאוריה, להביא לתוצאות הבאות:

- **קיום לבנון מאוחדת,** תחת השילטון הבילעדי של הימין הנוצרי.
- **חלוקת לבנון** והקמת מדינה נוצרית־ימנית בחלק משיסחה.
- **גירוש הפלסטינים מלבנון,** או החלשת כוחם וניטרולם.
- **גירוש הסורים מלבנון.**
- **משיכת הסורים אל תוך לבנון** והתשת כוחם שם.
- **קידום האינטרסים האמריקאים** בלבנון, לשם החלשת ברית־המועצות.
- **חיזוק כוחו של אנוור אל־סאדאת** והחלשת מתנגדיו בעולם הערבי.

יעדים אלה (ואפשר להוסיף כהנה וכהנה) שוניים זה [illegible] סותרים זה [illegible] למשל,

היה בגדר שטות, ביגלל היעדר יעד ברור. היעדים התחלפו תדיר, ולא פעם התקבל הרושם כי ההתערבות עצמה מכתיבה את היעדים, ולא להיפך. הוספעלה כאן שיטתו של אותו קלעי, אשר ירה תחילה בלוח המטרה, ורק לאחר־מכן צייר את העיגולים סביב מקום־הפגיעה.

ההתערבות הגדולה הראשונה של יצחק רבין, בקיץ 1976, נועדה לשרת את המטרה השלישית והשישית. ישראל הסכימה לפלישת הצבא הסורי עד ל„קו האדום" (נהר הליטאני), מפני שזו באה אחרי הידברות אמריקאית־סורית, ונועדה למשוך את סוריה למחנה המערבי. ישראל הטילה מצור ימי על החוף הדרומי של לבנון, כדי להחניק את כוחות אש"ף ולעזור לסורים, שלחמו אז בפלסטינים ושתמכו בימין הנוצרי.

הקו המנחה היה: מה שרע לפלסטינים, טוב לישראל; ומה שטוב לאמריקאים, טוב לישראל.

בעיקבות השתלשלות המאורעות עברה נקודת־הכובד הישראלית דרומה, ויעדה העיקרי היה ליצור מובלעת נוצרית־ימנית לאורך הגבול הישראלי, כמדינונת־חסות ואיזור־חיץ בין ישראל והפלסטינים.

במארס 1978 פלש צה"ל ללבנון כדי למגר את הפלסטינים. התוצאה היתה כניסת כוחות האו"ם שהעניקו לאש"ף הכרה רישמית, והמגינים כיום על ה„מדינה" המוסלמית־פלסטינית בדרום־לבנון מפני צה"ל.

אחר־כך בא החימוש של הנוצרים בצפון, שחפר אותם לכוח המסוגל להתגרות בצבא הסורי, כדי להתישם, או כדי להביא לחלוקה, או כדי לסייע לישראל במיקרה של מילחמה סורית־ישראלית.

ובכן, כמה מעוניינת ישראל? זאת שואל העולם כולו. אנשי הימין הנוצרי שואלים זאת בראגה גוברת, מתוך הרגשה שישראל רימתה אותם. הגיע הזמן להציג את השאלה הזאת גם מהבחינה הישראלית.

מה, לכל הרוחות, אנחנו רוצים להשיג שם?

„ארץ־לבנון השלמה"

ה יעד האפשרי הראשון — קיום לבנון מאוחדת, תחת שילטון נוצרי־ימני — פשוט אינו בר־השגה. הנוצרים מהווים כיום מיעוט בלבנון. הימין המאורגן מהווה מיעוט אף בקרב הנוצרים.

גם אילו היו כל הנוצרים מאוחדים ברצונם להיות לעם־אדונים השולט על רוב מוסלמי מדוכא (מעין מהדורה לבנונית של חלום „ארץ־ישראל השלמה") — גם אז לא היתה העדה חזקה די צורכה להגשים זאת, אף בעזרה ישראלית. הסורים לא היו מרשים זאת, ואין בכוחם של הנוצרים למגר את הסורים בלא התערבות ישראלית ישירה.

איזו היה צה"ל כובש את לבנון כולה, תוך כדי מילחמה בסוריה, ומקים כה דיקטטורה ימנית־נוצרית — היה הדבר מחריב את לבנון. אין קיום ללבנון, אלא כמרכז כלכלי־מיסחרי המשרת את העזים הערבי ובעיקר את סוריה ומדינות־הנפט. כמדינה המנותקת ממרחב זה, אין לבנון בת־קיום.

מובן שארצות־הברית לא היתה סובלת התערבות ישראלית כזאת, שהיתה דוחפת את סוריה חזרה אל זרועות הסובייטים, אחרי שכבר עברה יותר ממחצית הדרך אל המחנה האמריקאי.

בקיצור: יעד זה אינו מציאותי, ואין הוא אלא מיקסם־שווא. אם דוגל בו מישהו בישראל ברציונות, אין הוא אדם רציני.

מדינת חלוקה

ל תכן שהיעד האפשרי השני קוסם לרבים בירושלים, ואולי הם אף רואים בו את היעד המרכזי.

אם כן, כדאי להם להחשוב על כך בשנית.

חלוקת לבנון לשתי מדינות (מדינה נוצרית בצפון, בתוספת מובלעת ליד הגבול הישראלי, ומדינה מוסלמית־פלסטינית בדרום, עם מובלעת בצפון ליד טריפולי) תיצור מצב בעייתי מאד מבחינה ישראלית.

אומנם תיווצר מדינה נוצרית־ימנית, שתהיה תלוייה בישראל לחלוטין ושתשמש כמשרתת שלה. מדינה כזאת יכולה לסכן את האגף של הסורים ואת העורף של אש"ף בלבנון. יכולים להיות לה שימושים רבים.

אך מדינה כזו תהיה לא רק מכשיר, אלא גם נטל. ישראל תצטרך להעניק לה סיוע מאסיווי ומתמיד, מדיני, כיכלי וצבאי. היא לא תתן לישראל מנוח. היא עלולה לגרור את ישראל בכך עת להרפתקות שאינה רוצה בהן. היא תאלץ את ישראל להסיט חלק מכוחה המוגבל למטרות לא־לה.

לא ברור אם במאזן הסופי, היתרון של מצב כזה שקול כנגד חסרונותיו.

אך יש לעניין גם צד שני:

חלוקת לבנון תנציח את המצב הקיים בדרום־לבנון כבר עתה. שם קיימת למעשה מדינה מוסלמית, שהכוח המדיני והצבאי היחידי בה הוא אש"ף. המינהל אש"פי, הצבא אש"פי, כמחצית האוכלוסייה פלסטינית.

האם יעדה של ממשלת־בגין הוא להביא לידי חיזוק מדינה פלסטינית־עוזה בדרום לבנון, כמרחק שני כמה קילומטרים מן הגבול הישראלי, שמטרתה העיקרית לחיות אבק למען כינון מדינה פלסטינית בגדה וברצועה?

אם כן, [illegible] סביר. אם לא, הקו [illegible] הצבא הפלסטיני בלבנון חזק דיו לעמוד לבדו מול הסתערות הצבא הימני־נוצרי, גם אחרי חימושו של זה בידי ישראל. אילו היה המאזן משתנה, היו הסורים מתערבים בהכרח לצד הפלסטינים, כדי למנוע את השתלטות הימין הנוצרי. אם תהיה פעולה ישראלית־נוצרית משותפת לחיסול המדינה המוסלמית־פלסטינית, יביא הדבר — בביטחון מוחלט — למילחמה כוללת בין ישראל והחזית הערבית המיזרחית.

שיקול זה ממלא בוודאי תפקיד מסויים בהתקרבות המדהימה הנוכחית בין סוריה ועיראק.

(אומנם, דויד בן־גוריון חלם על חלוקת לבנון, כפי שמסתבר עתה מיומנו של משה שרת. אבל בן־גוריון חלם גם על חלוקת אלג'יריה, והציע זאת לשארל דה־גול. אחרי שהגשים את חלוקת ארץ־ישראל, ראה בן־גוריון בחלוקה את הפתרון לכל בעייה בעולם, ואילו ניתנה לו האפשרות לכך היה מציע גם לחלק את בלגיה וקנאדה, בריטניה וארצות־הברית.)

אין לי ספק ששיקול קר־רוח יביא למסקנה כי חלוקת לבנון אינה רצויה לישראל, וכי הנזק הכרוך בה גדול בהרבה מכל תועלת העשוייה להצמח ממנה מבחינה ישראלית.

עזרה לאש"ף

ה יעד של גירוש הפלסטינים מלבנון אינו בר־ביצוע. פשוטו כמשמעו: אין להם לאן ללכת. אין מדינה ערבית המוכנה או המסוגלת לקלטם. גם אילו היו חסרי־מגן, אי־אפשר היה להזיזם. על אחת כמה וכמה כשמדובר בקיבוץ של למעלה מחצי מיליון נפש (ההערכות נעות בין 400 ו־600 אלף), שהוא מאורגן היטב ושיש לו צבא שעמד לכבוש את לבנון כולה, ערב הפלישה הסורית של 1976.

יש רק מקום אחד שבו יכולים המונים אלה להיקלט, ושהם רוצים להיקלט בו: הארץ הקרוייה בפיהם „פלסטין", בין הירדן והים. קשה להניח כי ממשלת בגין רוצה דווקא בכך.

להיפך: דווקא ממשלת בגין צריכה היתה להיות מאורגנת שישארו, ישתקעו ויבו שורשים בלבנון לצמיתות. הדבר מוכיח מחדש עד כמה מתנהלת מדיניות ישראל בלי מחשבה ובלי הגדרת מטרה.

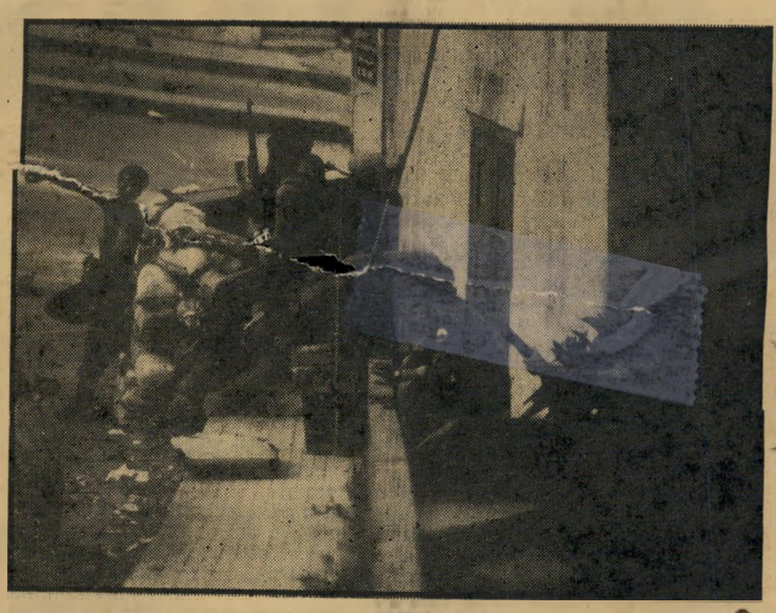
אם המטרה היא להחליש את הפלסטינים בלבנון, איך משרתת אותה מדיניות [illegible] בות הישראלית עד כה מטרה זו. בדרום הוקם איזור־חסות „נוצרי", הכפוף מכל הבחינות לצה"ל, ושנועד לחצוץ בין הפלסטינים ובין ישראל. בצפון חומש הכוח הנוצרי־ימני, המאויים על עורפם של הפלסטינים. אין ספק כי הימין הנוצרי לא היה כלל פותח במילחמת־האזרחים ב־1975, לולא היה בטוח בתמיכה ישראלית מאסיווית. ואילו הסורים לא היו פולשים ללבנון ב־1976 לולא הובטח להם, באמצעות האמריקאים, כי ישראל רואה פלישה זו בעין יפה, מפני שנועדה — באותו מועד — להציל את הנוצרים מידי הפלסטינים שעמדו באותו שלב של המילחמה לנצח.

אולם מחשבה שנייה מלמדת כי היה זה חשבון קצר־רואי. בעיקבות מילחמת־האזרחים, קמה למעשה מעין־מדינה פלסטינית במחצית לבנון, מבירות דרומה עד למובלעת הישראלית.

ראש"ף יש כיום צבא שהוא כימעט סדיר. הסורים הסתכסכו עם הנוצרים ונותנים עתה יד לפלסטינים. כפר־הכד גרמה ההתערבות

(המשך בעמוד 36)

קשקש של שראפאת על זרוע פלסטינית, צלב מעל לרובה נוצרי

לוחמי הפאלאנגות בעמדה בביירות

ראשי הערים הגדולות עלולים למצוא את עצמם כמפקדים ללא מיפקדות

אילו היו ראש עיריית תל־אביב, שלמה („צ׳יצ׳") להט, צריך לשפוט על סיכויי בחירתו מחדש על־פי כנס הבחירות המר־כזי שלו — היו לו סיבות טובות לדאגה. למרות שהנואם המרכזי בעצרת, שכונסה בהיכל הספורט תל־אביבי, היה מנחם בגין ולמרות שרוב המשתתפים בה הובאו למקום בהסעה מאורגנת, לא נכחו בעצרת אלא כ־1500 איש.

ייתכן שיש בכך כדי ללמד על מידת האדישות, שמגלים הבוחרים לבחירות ה־מוניציפאליות שייערכו בשבוע הבא.

הסכנה מדאיגה בעיקר את ראשי שתי הערים הגדולות במדינה: ירושלים ותל־אביב. על־פי כל התחזיות צפויה בחירתם של טדי קולק ושלמה להט מחדש. אפילו סקר המערך מצביע על יתרון לצ׳יצ׳ על פני יריבו, אשר בן־נתן, בשיעור של 44% לעומת 37%. ביגלל מיעוט המתמודדים על ראשות הערים בערים אלה לא קיימת גם סכנה של סיבוב נוסף, בבחירות האי־שיות הראשונות של ראשי־הערים. אלא שגם טדי וגם צ׳יצ׳ חוששים מכך שלא יעמוד לרשותם רוב במועצת־העיר.

במיקרה של צ׳יצ׳ העניין מסובך עוד יותר. שכן, לכאורה מעוניין צ׳יצ׳ לזכות ביותר בוחרים מאשר סיעת הליכוד ב־עירייה. הדבר יאפשר לו להפגין שוב את אי־תלותו במנגנון המיפלגתי. אולם פער גדול מדי בין מיספר המצביעים בעדו ובעד רשימת הליכוד עלול לסכסכו.

ביגוד מיסדרי המטאטאים. רק ב־ימים האחרונים התגלה האיום מצד רשי־מה שולית לכאורה, שכימעט ולא הת־פרסמה ולא ייחסו לה מישקל: רשימת היוזמה החופשית (שאות הבחירות שלה הוא ט׳), המאגדת את סוחרי תל־אביב ובעלי־המלאכה שלה. ציבור זה, היה מאז ומעולם העורף האלקטוראלי של המיפ־לגה הליברלית והליכוד. בתל־אביב קיימים כיום כעשרת אלפים בעלי עסקי מיסחר וכ־15 אלף בעלי־מלאכה. עם בני מישפחותיהם הם מונים ציבור של כ־60 אלף איש, בעל אינטרסים ספציפיים.

צ׳יצ׳ הצליח לריב עם ציבור זה. העי־מות שלו עם הסוחרים בפרשת ניקוי ה־מדרכות והעלאת שיעורי מס־העסקים, הביא את הסוחרים למסקנה שעליהם לרוץ ברשימה ניפרדת.

בתל־אביב היה זה יהושע נהרי, יו״ר התאחדות הסוחרים שיזם את הקמת רשי־מת היוזמה החופשית. אולם ברגע האחרון ערב הגשת הרשימות הופעלו על נהרי, איש המיפלגה הליברלית לחצים כבדים והובטח לו המקום ה־15, הבלתי ריאלי, ברשימת הליכוד. הוא חזר לחיק המיפ־ יחד עם רשימת המועמדים והחתי־ להגשתם, עשה הכל כדי שחבריו לא יוכלו להגיש את הרשימה. במקומו הוצב בראש הרשימה אברהם בן־הר, בעל עסק להפצת צעצועים, איש לח״י לשעבר, ש־ נדון למות בידי הבריטים אחרי שנתפס חיפה. בן־הר, ה־ של בתי־המלאכה של הרכב־ את ר״ן הלי־ ברלית, הצליח לרכז 12 מועמדים ולהגיש את הרשימה בזמן.

בשבוע האחרון התגבר החשש בקרב עסקני הליכוד כי רשימת הסוחרים ובעלי־ המלאכה עלולה להכשיל את הליכוד בבחי־רות למועצה. נהרי גוייס כדי לפעול נגד הרשימה שהוא עצמו הקים. נפתחה מערכת הסברה מקיפה כדי לשכנע את הסוחרים לתמוך בליכוד.

אולם התעלומה עדיין עומדת בעינה: האם יצביעו הסוחרים בעד המיפלגה ש־התכחשה להתחייבותה להגן עליהם?

פשעים

המצוד נמשך

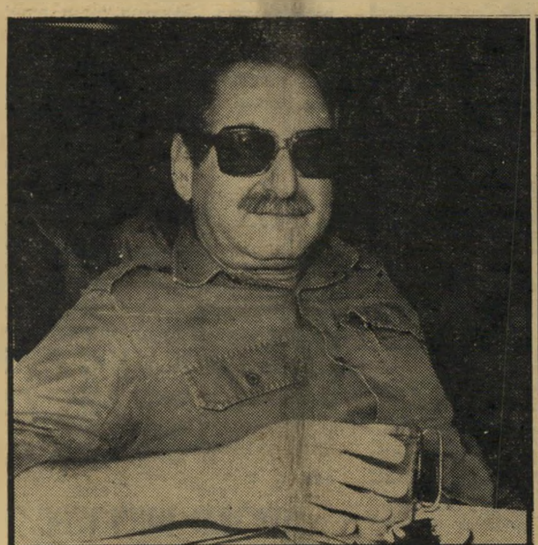
„אני חוזר כתשובה!" טוען האסיר הנמלט

בעוד כל שוטרי מישטרת־ישראל עוסקים בחיפושים אחר דודו דהרי, האסיר הנמ־

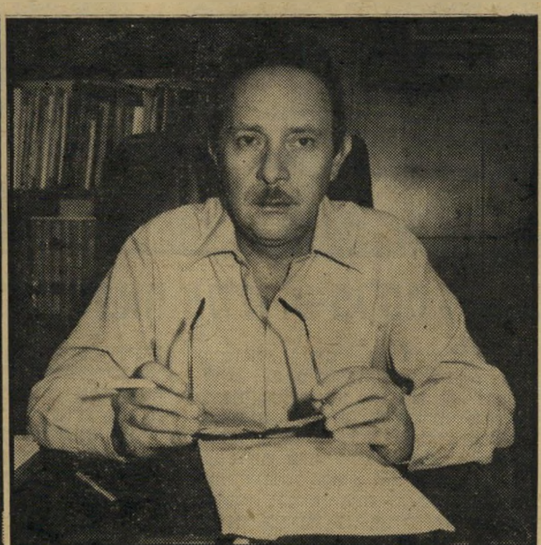
(המשך בעמוד 46)

סוג חדש של מועמדים מת״יצבים לבחירות
פנים חדשות

אחת התופעות הבולטות ביותר בבחירות לרשויות המקומיות, שתיערכנה כשבוע הבא, היא השתלבותם של אישים ודמויות ציבוריות חדשים ברשימות המועמדים למועצות הערים. נראה כי כדי להתחרות ברשימות עצמאיות ובלתי־מיפלגתיות, נאלצו גם הרשימות המיפלגתיות לבחור במקומות הריאליים שלהן אישים שלא מתחום העסקנות המיפ־לגתית האפורה. תחיינה אשר תהיינה תוצאות ההתמודדות על בחירת ראשי הערים — דבר אחד כבר ברור: מועצות העיריות תכלולנה אחרי הבחירות פנים חדשות, העשויות לתרום להחייאה וריענון של הגופים המוניציפאליים. שלוש מדמויות אלה, המתמודדות על מקומות במועצות ולא על ראשות הערים, מוצגות בכתבה זו.

מועמד רוטלוי

מועמד אבניאון

קיטורים במסיבות יום שישי

ה**„קיטורים" של מסיבות** יום־ שישי — אחת מצורות הבילוי הנפו־צות ביותר בחברה הישראלית — הולידו כבר תוצאה חיובית אחת: שני חברי מועצה חדשים במועצה הבאה של עיריית תל־אביב—יפו.

גם איתן אבניאון, המועמד מיספר שניים ברשימת המערך, וגם דוד רוטלוי, ה־ מועמד מיספר 10 ברשימת הליכוד, יהיו חברי מועצת העיריה בגלל אותה סיבה עצמה, אם כי מזווית ראיה שונה.

אומר איתן אבניאון, מנכ״ל חברת ה־ ביטוח ההסתדרותית הסנה, שלא עסק מעולם בפעילות מיפלגתית למרות שחי במיסגרת פוליטית: „השינוי אצלי בא אחרי ה־17 במאי 1977. הגעתי למסקנה שהדרך הקודמת, של לשבת בלילות שישי ולקטר היא שהובילה לאן שהובילה וגרמה [illegible] במדינה."

מבלי לשמוע [illegible] אבניאון, חוזר דוד רוטלוי, יו״ר לשכת עור־ הדין, כמעט על אותן מילים: „החלטתי שמספיק לשבת בלילות שישי ולקטר... חשבתי שאין לי זכות לשבת ולבקר מבלי להקדיש מזמני כדי לעשות משהו."

שניהם הם אנשים צעירים (48), בני או־ תו שנתון, בלתי פוליטיים במובן המקובל של המילה. שניהם הם סיפורי הצלחה, כל אחד בתחומו. כשיישבו זה מול זה ליד שולחן מועצת־העיר, הם עשויים עוד לג־ לות, שלמרות השתייכותם לשתי מיפלגות יריבות, יש ביניהם יותר משותף מאשר בינם לבין כמה מחבריהם לסיעה.

איתן אבניאון שולט כיום על אחד ה־ ענפים המצליחים ביותר במשק ההסתד־ רותי. מזה חמש שנים הוא מנכ״ל קבוצת הביטוח הגדולה ביותר במדינה — קבוצת הסנה. תוך תקופה זו הוא הצליח להפוך אותה מחברה שחלשה על 13% משוק ה־ ביטוח במדינה, לקונצרן שכמעט רבע משוק הפרמיות שייך לו. הוא הרחיב את הקבו־ צה, רכש והקים עבורה חברות חדשות. הנהיג בה שיטות ייעול מודרניות שהפכו אותה לשם דבר.

לאבניאון, מתון הדיבור ובעל הכישרון ליחסי־אנוש, יש שפע של תוארים. הוא יושב ראש איגוד־חברות־הביטוח; יו״ר ראש הוועד־הפועל של חברת אבנר; יו״ר מועצות המנהלים של כל חברות הבנות של הסנה וחבר בדירקטוריונים של מוזי־ און תל־אביב, אוניברסיטת תל־אביב וחב־ רת העובדים. אולם ההישג הגדול ביותר שלו הוא אולי כיו״ר ועדת הכספים של מיפלגת העבודה.

כשנטל את התפקיד, לפני יותר משנה, הסתכמו החובות המצטברים של המיפלגה ביותר מ־50 מיליון לירות. כיום הם נעים בסביבות ה־30 מיליון. ומה שיותר חשוב: החוב שנותר הוא חוב מסודר, עם זמני פרעון קבועים על פי סדר עדיפות. הוא הצליח לקצץ במנגנון המיפלגה ובהוצאו־ תיה, לארגן ביעילות את המגבית למען המיפלגה ואת תשלום התרומות ומיסי־ החבר. וכל זה ללא אף שערורייה מסוג אלה שהיו נחלתה של קרן תל־חי של ה־ ליכוד.

[illegible] רוטלוי הוא כיום אחד מעורכי־הדין הפרטיים ה־[illegible] שותף במישרד עור־ כי־הדין של מקס קריצ׳מן, בו החל את הקאריירה המישפטית [illegible] שך מיספר שנים כיהן כיו״ר ועדת [illegible] קה של לישכת עורכי־הדין, עד שלפני שלוש שנים נבחר בבחירות אישיות ל־ תפקיד יו״ר הלישכה, תוך שהוא זוכה באמון ובהערכה מצד רוב ציבור עורכי־ הדין בישראל.

ביצועיסטים במובן החיובי

ה**מאפיין את אבניאון** ורוטלוי, הוא היותם ביצועיסטים מובהקים ב־ מובן החיובי של המילה: אנשים השקו־ עים בעבודה המהווה כמעט את כל עולמם. יחד עם זה, המקצוענות שלהם היא יעוד המלווה בהשקפת עולם.

רוטלוי הוא חבר רשום אך בלתי פעיל של תנועת החרות מיום שזו קמה, אחרי הקמת המדינה. אבניאון היה חבר רשום בארגון. רוטלוי נבחר בבחירות אישיות כמועמד מטעם חרות במקום השביעי. די־ רוג זה היה מציב אותו ברשימת הליכוד במקום בלתי ריאלי. בהסכמת כל הנבחרים ועל דעתם, הוא קודם למקום הרביעי, ש־ העניק לו את המיספר עשר ברשימת מוע־ מדי הליכוד. משערך עמו היכרות, הכליל אותו שלמה („צ׳יצ׳") להט ברשימת אלה שלא היה מוכן לוותר עליהם בצוות שלו.

בדרך מוזרה יש דמיון רב גם ברקע של שני המועמדים, הדומים זה לזה הן ב־ אופיים והן בצורתם החיצונית.

איתן אבניאון היה בן שנתיים כשעלה עם הוריו מפולין. אביו היה רב ועד שתח־ גייס לצה״ל במילחמת העצמאות. קיבל איתן חינוך דתי, למד בבית־ספר דתי, והיה חניך בתנועת בני־עקיבא. „לא זו של הכיפות הסרוגות, אלא זו שהיתה תנועה ליברלית של תורה ועבודה." דוד רוטלוי הוא בן לתעשיין טכסטיל, שעלה לארץ מפולין לפני 50 שנה והקים את מיפעל הטכסטיל רוטקס הנמצא בבעלות המישפחה עד היום. גם הוא כאבניאון למד בבית־ספר דתי, היה חניך בשבט צופי־ העדה הדתי. אלא שאבניאון גדל בירוש־ לים ורוטלוי בשכונת פלורנטין התל־ אביבית.

במילחמת־העצמאות נילוש כל אחד מהם בחזית אחרת: רוטלוי, שאחד ממוריו היה מרדכי רזיאל, אביו של מפקד האצ״ל דוד רזיאל, הושפע מדיעותיו והיה קרוב לאצ״ל. אבל במילחמה התגייס לגדוד ה־ שלישי של הפלמ״ח, נלחם בגליל, בדגנ־ יות ובבאב־אל־וואד. אבניאון גוייס בגיל 17 לסלוגת יהונתן, שנלחמה בעין־כרם ובמלחה וכשזו פורקה צורף לגדוד מורי־ה של החטיבה הירושלמית. שניהם השתחררו משירות סדיר בצה״ל בדרגות סמלים, הל־ כו ישר מהמילחמה ללימודים אקדמאיים באוניברסיטה העברית בירושלים.

אבניאון בחר בלימודי כלכלה, החל לע־ בוד כפקיד במישרד־האוצר. הוא חזר לאו־ ניברסיטה שנית כעבור כמה שנים, הפעם למסלול מינהל־עסקים. עד ל־1967 עבד ב־ אוצר, תחילה באגף מס־ההכנסה, כעוזר

העירוניות שיתק״ימו בשבוע הבא

במראה

ראשי לניכויים, ואחר כך כסגן הממונה על החיסכון והביטוח. כשפרש מהשירות הממשלתי עבר למשק ההסתדרותי, קיבל על עצמו את ניהול גמוק, חברת ההשקעות של קרנות־הפנסיה ההסתדרותיות. משם עשה את דרכו לבנק הפועלים, היה בו אחד מחמשת המנהלים במעמד של מנהל־כללי־שותף.

רוטלוי לעומתו היה בוגר המחזור הראשון של הפקולטה למישפטים של אוניברסיטת ירושלים. תחילה עסק בפרקטיקה פלילית, היה סניגורו של אחד מנאשמי משפט טבח כפר־קאסם. כשהתמחה בדיני נזיקין ניהל מישפט נגד עיריית תל־אביב, הביא לביטול חוקי העזר העירוניים שאסרו מסחר בבשר חזיר באטליזי העיר וזאת למרות שבהכרתו הוא נשאר נאמן לערכי המסורת והדת. לפני כשש שנים היה אחד מסניגוריו של הטירוריסט היפאני קוזו אוקומוטו.

הבעייה: איכות החיים

לגבי אנשים כמותם, שהעסקנות הפוליטית לא נראתה להם כעניין שכדאי להשקיע בו מאמץ, זמן ומרץ, השתתפות במילחמת הבחירות היא בבחינת כניסה לעולם חדש. למרות שאינם מתמודדים על תפקיד ראש־העיר, הם נוטלים בה חלק פעיל, משתתפים בסיורים ובחוגי־בית משני עברי המיתרס הפוליטי וחושפים את האני מאמין המוניציפאלי שלהם.

אבניאון, אב לארבעה, תושב רמת־גן עד לפני כשנה, שהתחביב היחיד שהוא מרשה לעצמו היא צעידה ברגל של חצי שעה ביום, תוקף את בעיות העיר מנקודת מבט של מנהל: „עיר היא עסק כמו כל עסק גדול וצריך לדעת לנהל אותה בהיגיון, בידע ועם חזון, שלצערי אינו קיים בהנהלה הנוכחית. עיר כמו תל־אביב היא קומפלכס עצום שצריך לנהלו באופן שונה לחלוטין מכפי שעושים להט והליכוד. יש בה בעיות של איכות חיים, נופש, תרבות, שירותים ואכיפת החוק, יש בעיות של אי־זון דמוגרפי ואספקת מקורות תעסוקה. באף אחת מבעיות אלה לא הצליחה ההנהלה הנוכחית. כל ההצלחות שלה הן עוד מתקופת רבינוביץ'. כל מה שנעשה גדול בעיר הואת נעשה בתקופתו. צ׳יצ׳ לא עשה שום דבר חדש. מה שהוא עשה זה חגיגות. אלא שעיר אינה קרניבל. צריך לבנות קודם מידרכות בשכונות לפני שמחדשים את המידרכות ברחוב דיזנגוף.״

רוטלוי, אב לשלושה, הנשוי לשופטת, הנוער סביבה רוטלוי, נגן כינור לשעבר שתחביבו העיקרי היא האזנה למוסיקה, מסנגר על הנהלת העיר הנוכחית ומבקש לאפשר לה לממש את יעדיה לעתיד. גם הוא דוגל בדעה, שאיכות החיים היא ה־ מרכזית של עיר כתל־אביב: „אני [illegible] הוא יצור סביבתי, שה־ [illegible] בתחום המגורים שלו, [illegible] מהבעיות הגדו־ [illegible] הזמן. מן הראוי [illegible] ממנה אנ־ [illegible] לתרום [illegible]

[illegible] ירנון נולד באמסטרדם למישפחה [illegible] גדולה וותיקה. „לא נולדתי כ־ [illegible]״ הוא מעיד על עצמו. „אולם בבית [illegible] שבת וכשרות.״

[illegible] 1932, עת מלאו לו 16, סיים את [illegible] התיכון והכשיר עצמו במשך [illegible] היות יהלומן. אז הצטרף לתנועת [illegible], שבה מצא שילוב של אידי־ [illegible] סוציאליסטית, הומאניסטית וציו־ [illegible]חד. בהיותו בן 18 החל לומד [illegible] והנהלת חשבונות באוניברסיטת [illegible]ם, ובמקביל עבד כמינהלן במיפ־ [illegible]ומים המישפחתי.

לבד מסיפורים צבר הד״ר ארנון גם תארים רבים, מאז שימש כיו״ר ההסתדרות הציונית של הולנד ועד שהתמנה כמועמד מחנה של״י לראשות מועצת עיריית ירושלים. במשך 14 שנים, ובשירותם של ארבעה שרים, שימש ארנון מנכ״ל מישרד־האוצר, שאליו הגיע ביום שבו בוצע בישראל הפיחות הראשון — ב־ פברואר 1952, ושאותו עזב בינואר 1970, [illegible]חרי שלושה פיחותים נוספים.

[illegible]עקב ירנון נולד באמסטרדם למישפחה [illegible]דית גדולה וותיקה. „לא נולדתי כ־ [illegible]״ הוא מעיד על עצמו. „אולם בבית [illegible]ו שבת וכשרות.״

[illegible]ת 1932, עת מלאו לו 16, סיים את [illegible]ר התיכון והכשיר עצמו במשך [illegible] היות יהלומן. אז הצטרף לתנועת [illegible]ן, שבה מצא שילוב של אידי־ [illegible] סוציאליסטית, הומאניסטית וציו־ [illegible]חד. בהיותו בן 18 החל לומד [illegible] והנהלת חשבונות באוניברסיטת [illegible]ם, ובמקביל עבד כמינהלן במיפ־ [illegible]ומים המישפחתי.

בשנת 1934, והוא בן 20, הוסמך להוראת הנהלת־חשבונות. במשך כל תקופת לימודיו היה ארנון פעיל בפועלי ציון ובקהילה היהודית בהולנד. בשנת 1936 נבחר לתפקיד יו״ר ההסתדרות הציונית ההולנדית, ומאוחר יותר היה ליו״ר הפדרציה של כל תנועות־הנוער בהולנד.

בשנת 1938 החליט לעלות לארץ־ישראל, אך קיבל היתר־עלייה משילטונות המנדאט הבריטי רק שנתיים מאוחר יותר, בדיוק יום אחד לפני שנכבשה הולנד על־ידי הנאצים.

במשך כל שנות מילחמת־העולם השנייה חי ארנון במחתרת. בתחילה הסתתר אצל חברים באמסטרדם, ואחר־כך הוברח בעזרת מיסמכים מזוייפים לדרומה של הולנד. „אז איבדתי את אמוני בנייר־רות ובמיסמכים,״ הוא אומר. „במשך המילחמה עבדתי כפקיד במישרד ההקצבה ההולנדי, ולא היה בידי אפילו מיסמך אחד שלא היה מזוייף.״

במארס 1948 עלה ארצה עם אשתו, לבית שהסתתרה עימו כל שנות המילחמה ועם בנם הבכור אריה, שהיה בן תשעה חודשים, ונתבקש מייד על־ידי מינהלת העם להכין תוכנית לפיקוח על היהלומים. עוד לפני הכרזת העצמאות שימש כמפקח ארצי על היהלומים, וכשקמה המדינה ב־15 במאי 1948, הוטל על ארנון להקים את המחלקה הממשלתית לפיקוח על היהלומים במישרד־המיסחר והתעשייה. „הסכמתי לעבוד כפקיד ממשלתי באופן זמני, אולם הזמניות הזו ארכה 22 שנים.״

כעבור ארבע שנים עבר ארנון, על־פי בקשת מנכ״ל האוצר דאז דויד הורביץ, למישרד האוצר, שם החל את דרכו כסגן המפקח על מטבע־חוץ. כעבור שמונה חודשים הקים, בעזרת חמישה כלכלנים צעירים, את ה„יחידה החשובה במשק״ — אגף התקציבים שבראשה עמד עד לשנת 1956 עת מונה, על־ידי שר־האוצר דאז, לוי אשכול, לתפקיד מנכ״ל מישרד־האוצר, שבו שימש 14 שנים.

מספר ארנון: „על לוי אשכול אני רוצה לומר כי אהבתי את האיש מאד, ובמשך השנים נקשרו בינינו קישרי ידידות אמיתיים אמיצים עד־כדי־כך שבהזיותו ראש ממשלה נהג לספר לי את צרותיו.

„אשכול הואשם בכך שלא קיבל החלטה לפתוח במילחמת ששת־הימים שבוע לפני שפרצה. אחרי הניצחון במילחמה הסביר לכתב שידורי ישראל, מדוע לא רצה שהתחלת המילחמה תוקדם. הוא לא ידע שהכתב מקליט אותו, ודבריו, נשמעו מגומגמים כיוון שלא העלה בדעתו שמקליטים אותו. מאוחר יותר, כששודרו הדברים שאמר, נשמע מגמגם ומבולבל.

„כאב לו מאד, לאשכול, שצחקו עליו. כששאלתי אותו מדוע, בעצם, לא החליט על הקדמת המילחמה, הזכיר לי את ההצבעה בממשלה שבה היו תישעה שרים בעד ותישעה נגד, ואמר: ‚כשיש תישעה נגד ותישעה בעד, לא מחליטים על מילחמה!׳

כל אותה התקופה שבה עבד ארנון במישרד־האוצר, עסק בפעילות ציבורית ענפה, ושימש בין השאר מנהל הרשות לתיכנון כלכלי במישרד ראש־הממשלה, חבר פעיל בדירקטוריון המנהל של חברת־החשמל, ויו״ר האגודה לטיפוח ספורטאים מצטיינים. בפוליטיקה לא עסק: „היו לי התלבטויות רבות בקשר לדרכה של מיפלגת העבודה, שגברו והלכו בעיקר אחרי מילחמת ששת־הימים. אולם על פי השקפתי, המושפעת מהחינוך ההולנדי שקיבלתי, אל להם לפקידים ממשלתיים להיות מעורבים בפוליטיקה.״

בסוף שנת 1969, כשקיבל לידיו פינחס ספיר, את תיק האוצר בשנית, פרש ארנון. „אינני יודע אם הייתי נשאר בשירותו של שר אחר,״ הוא אומר, „אבל היו בינינו חילוקי־דיעות לגבי דרך ניהול אוצר המדינה.״

„אני רץ, כי אני מפחד!״

כשעזב את שירות המדינה, החל מגבש את עמדותיו. המעשה הפוליטי ה־

ארנון ואשכול
וידויים אישיים

ראשון שבו נטל חלק היה „מיכתב הפרופסורים נגד הסטאטוס־קוו,״ שנשלח לראש־הממשלה גולדה מאיר.

„ראיתי,״ הוא מספר, „איך במשך השנים איבדה מיפלגת העבודה את דרכה. ההתעשרות הקלה, הזילזול בחשיבותן של גביית המיסים, הרדיפה אחר משקיעי־חוץ בכל מחיר, הפריעו לי מאד. חיפשתי מיסגרת חדשה, ולא היתה. ב־1973 עזבתי את מיפלגת העבודה, אולם רק לקראת הבחירות של 1977 מצאתי את המיסגרת שחיפשתי כל־כך, בדמות מחנה שלי שהיה לי חלק קטן בהקמתו.

„מדוע אני רץ למועצת עיריית ירושלים? כי אני מפחד! כן, אני חושש שמא דברים קטנים שהם בתחום החלטות העירייה, הם שימנעו את השלום. אין לי יומרות רבות, אולם אם נצליח לקבל כמה מנדטים, אולי נוכל לשמש כלשון־המאזניים.

„מילבד זאת, בתחום הכלכלי יש לי כמה השגות. ייתכן שטדי קולק חזק מאד בכל הנוגע לקבלת תרומות, אולם הוצאת הכספים אינה הצד החזק שלו, והיינו רוצים להיות לו עזר־כנגדו.

„הייתי רוצה לראות חלוקה אחרת של תקציב העירייה. יותר כסף לשיפור רמת החיים של הנזקקים הרבים בעיר, במקום למוזיאונים. גם מוזיאונים ומוסדות תרבות הם דבר חשוב מאד, אבל בראש סולם העדיפויות עומדים האזרחים הנתונים במצוקה.

„איך אני רואה את ירושלים בזמן שלום?״ ארנון מחייך. „זאת השאלה החשובה ביותר! הייתי רוצה מאד לראות את ירושלים, שכל־כך חשובה לנו ולכולם כעיר מאוחדת וחופשית. ירושלים יכולה להיות בירה לא רק של מדינת ישראל, אלא גם של ערביי ישראל, שבה יהיו לתושבים זכויות של חופש תרבותי, לאומי ודתי. ורק שלא יאמרו עלי שאני נאיווי!״

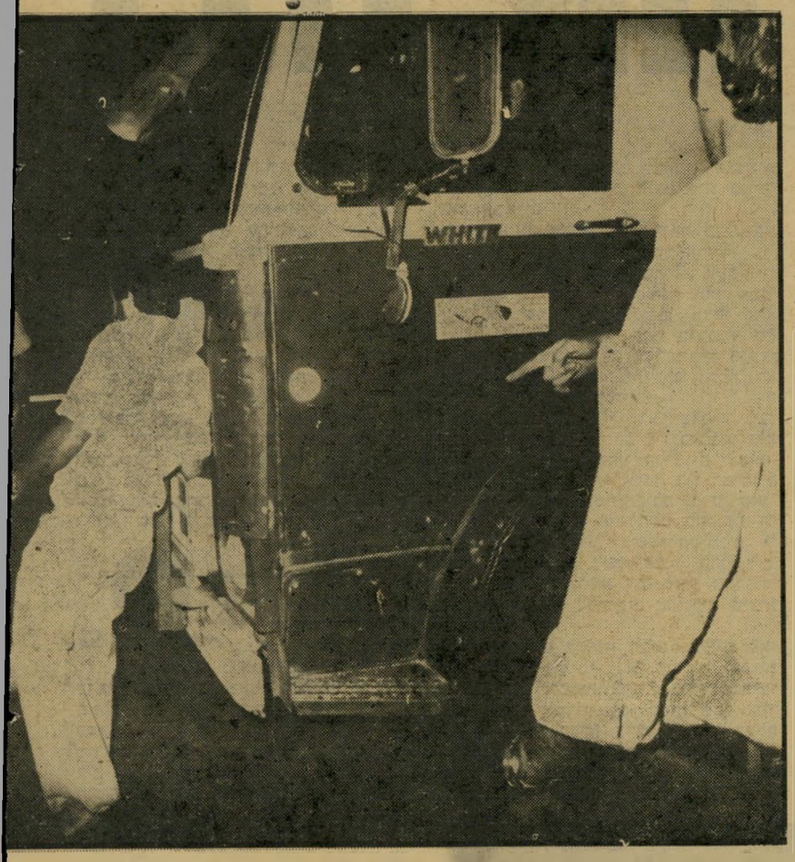

מועמד ארנון (עם פינחס ספיר)
המנכ״ל הלך לכדורגל

השר־לשעבר בא למיפעל, שאת הב

התמלאו השוטרים החלהבות, פיזרו

השר שובר שביתה

הרוחות סערו השבוע במחלבות ה־מאוחדות. המישטרה עצרה חמישה נהגים שהשתתפו בשביתה. נוכחותו של יגאל הורביץ, שהתפטר זה־עתה מתפקידו כשר התעשייה, המיסחר והתיירות, בשטח, חיממה את האווירה עוד יותר. הנהגים ה־שובתים ידעו כנראה מראש שמילחמתם אבודה. כל עוד היה השר־לשעבר במקום, לא יכלו לבצע את רצונם: להשבית את המחלבות.

עוד לא הספיק כיסאו של שר התמ"ת, יגאל הורביץ, להתקרר מהתפטרותו, וכבר חזר חבר־הכנסת עתיר־הנכסים לפעילות במיפעל המישפחתי שנוהל, מאז מונה כ־שר, על־ידי בנו, יוני הורביץ.

הורביץ בא למקום רק כדי "לייצע" לבנו כיצד להתגבר על בעיות השביתה המת־קיימת עתה במחלבות המאוחדות. אולם כשהוזעקו השוטרים לפנות את העובדים המפגינים, לא יכלו להתעלם מנוכחותו של השר־לשעבר וחבר־הכנסת בהווה. ה־שוטרים, שעצרו חמישה מפגינים ופינו מן הכניסה למיפעל כל מי שמנהלי המיפ־על הורו עליו באצבע, לא שעו לתלונות המפגינים על כך שיוני הורביץ ניסה לדרוס אותם.

הפקד הצעיר יאיר יצחקי, צעק על ה־מפגינים כשביקשו ממנו לבדוק אם יוני נוהג במשאית עם רישיונות וביטוח, והטיח בהם: „אינני שואל אתכם למי לבדוק רישיונות ולמי לא! אני לא אבדוק את הרישיונות שלו!"

אולם יצחקי נבהל מייד מן הדברים שיצאו מפיו, וכעבור דקות ספורות שלח ניידת אחרי יוני שנהג את משאיתו על תוצרתה לירושלים. הוא ציווה על השוטרים לבדוק את רישיונותיו של בן השר.

השביתה במיפעל המחלבות המאוחדות פרצה ביום הרביעי שעבר בשעה

שובתים לפני הגלגלים

בעוד יוני הור־ביץ, בנו של השר, ניסה לנהוג את המשאית אל מחוץ למחלבות, רצו הנהגים השובתים והשתרעו על הכביש. פ שניסו למנוע את שב המפרישים סולקו חזר

השר יגאל הורביץ לא התרגש במיוחד מכל העניין: „אני גבר משופשף," טען ויעץ לבנו לא להיכנע.

„לא תחזו!"

קרא אחד השובתים, שהבחין ביוני הורביץ המנסה לחמוק פגוש המשאית וניסה למנוע בכך את התקדמותה. כעבור אחדים מחבריו. השוטרים, שהגיעו גם הם אל המשאית, סילקו את כולם. השובתים צעקו

שבע בערב, כאשר ועד מחלקי התר של המחלבות הודיע על סיכסוך ע הרקע לשביתה אינו ברור. עיקר של 150 הנהגים־המחלקים, שא קבלנים פרטיים המשמשים סוכני המאוחדות, הוא שהם מנוצלים, אי לים את האחוזים המגיעים להם עבודתם, וכי מערכת יחסי־העבודה דרה.

„זה שנה ויותר שבני מישפחת

לות עליו העביר רישמית, ולמראהו
את השובתים ועצרו חמישה מהם

ד יאיר יצחקי ושוטרים סילקו מייד את הנהגים, רת השביתה על־ידי בן השר. אחרי ששני וני אל משאית־הענק ונהג אותה לירושלים.

שותיהם. אך הדבר החמור מכל, ושאין לו אח ורע במשק הישראלי, הוא שהם עובדים גם בחברה המתחרה שלנו — טרה.

זהו עיוות של שנים, שהשתרש כאן עוד לפני שרכשתי את החברה, וזו ההזדמנות שלנו להיפטר מהעיוות. טוב שבני הוא גבר עם ביצים מרובעות, ולא ייכנע. מי מהנהגים שרוצה לחזור לעבודה, בבקשה. אבל על חוזה ושבו יהיה כתוב שהוא עובד ר ק אצלנו. אני מקווה שבני ישמע לי. אני גבר משופשף. אסור לתת להם להתחיל לעבוד בלי שיחתמו על חוזה כזה!"

„לדעתי, יש כאן התערבות של גורמים פוליטיים. אינני יודע מי עומד מאחרי זה, אבל אין לי ספק שלפחות לשניים מהשובתים יש עניין אחר משל השאר, והם אלה שמלבים את היצרים של כולם."

לשאלה, אם חזר לנהל את המיפעל, השיב הורביץ: „אל תערב אותי בעניין! אני כאן רק כדי לעזור לבני בעצות. אין לי ולמיפעל ולא־כלום!" כשנשאל אם לא היה נכון הפירסום בעיתונות כי חזר לעבודה במחלבות, שלל השר־לשעבר את הדבר מכל וכל, וטען שאפילו לא שמע על כך.

אולם באותו הפירסום שבו מדובר, אשר ראה אור ב־22 בנובמבר השנה, נכתב מפי השר המתפטר: „השיבה לעסקים טיבעית אצלי — ללא צל של משבר. התיישבתי אל שולחן במישרדי בטנא־נוגה ליד הבנים שלי, שניהלו עד כה את העסקים המשגפחתיים בהצלחה רבה, והופקרתי לטלפונים אין־ספור של תששיינים, מלונאים, יהלומנים, המפצירים בי לשוב לממשלה."

גם יוני הורביץ, הבן, מצטרף לדעת אביו בכל הנוגע לשביתה במיפעל: „רבים מהנהגים רוצים לחזור לעבודה, אבל הם מפחדים מחבריהם. לא ניכנע להם, לא ניתן להם לעשות כרצונם. אנו מסתדרים די יפה גם ללא עבודת החלוקה של השובתים. הצבא שולח לקחת את אספקתו בעצמו, וגם כמה מוסדות מקבלים את הזמנותיהם כך. בסך־הכל, אני מעריך שאנחנו מצליחים לשווק כ־60—70 אחוזים מהתוצרת, למרות השביתה."

מתנה המוערכת בכ־300 מיליון ל"י, הוכיח לכולם, כולל זר אף על טיפה אחת של חלב. הוא עלה בעצמו על משאית והוא נהג את המשאית היישר לקראתם. בסוף נעצר.

למעצר

המישטרה עצרה חמישה מהשובתים, שישבו במשך כשעה בתוך הניידת. בתמונה נראה הנהג אברהם סדן, העובד במיפעל של מישפחת הורביץ מזה חמש שנים. מתוך הניידת שבה ישב, סיפר מדוע הם שובתים.

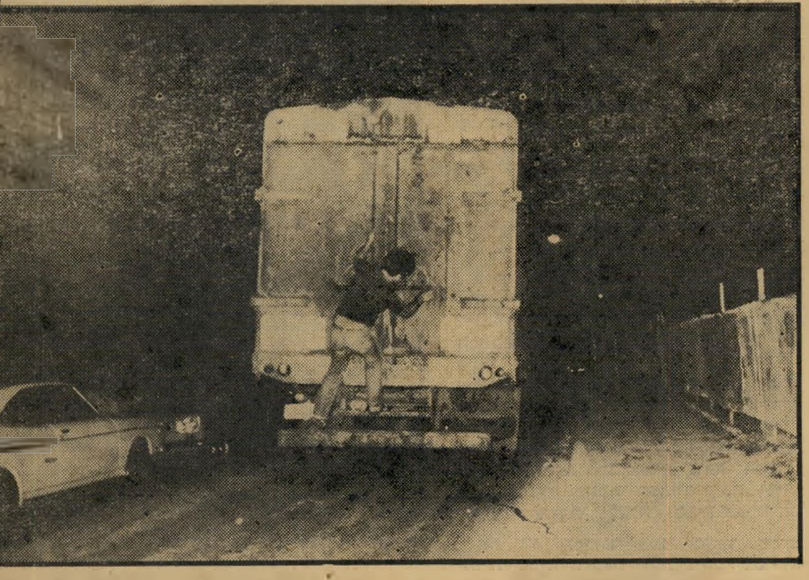
הלה. אך תחילה ביקש מהם לפנות את השטח. השובתים נעתרו לפנייה.

כשפונתה היציאה, פרץ דרכה יוני כשהוא נוהג במשאית ענקית, ובתא־הנהג יושב עימו שוטר במדים.

השובתים זינקו על המשאית הדוהרת, ושלושה מהם השתחוו תחת גלגליה. השוטרים מיהרו לגרור את השוכבים ולהרחיקם. אך השובתים לא הירפו מן המשאית גם כשהתרחקה. אחד מהם ניתלה מאחור וזעק בקולי־קולות. אולם הדבר לא הפריע ליוני הורביץ להמשיך בדרכו, כשהוא מגביר את מהירותו ללא־הרף.

ביום הראשון השבוע, בשעה שמונה בערב, הגיע סיכסוך העבודה לסיומו והשובתים שבו לעבודתם, תוך הבטחה שתוקם ועדה משותפת לבדיקת טענותיהם.

יורם כר ■

משעה שתיים בלילה, ביום הרביעי, התלהטו הרוחות, כאשר ניסה יוני לצאת בעצמו, במשאית עמוסה תוצרת. הנהגים חסמו מייד במשאיותיהם את היציאה מהמיפעל, ופקד יאיר יצחקי נאלץ לאיים עליהם שיפנו את המכוניות מייד, שאם לא כן יזעיק מכוניות־גרר.

בינתיים התערב בסיכסוך ידידו של יגאל הורביץ, סגן־אלוף במילואים, והציע לשובתים לנסות לתווך ביניהם לבין ההנ

ריו אלה אמר היה עצור.
סה שונה לחלוטין. תצות, כאשר חסמו מחלבות, השוכנות כי אין הם יוד־

ביעי בערב, בדיוק הנהגים הודיעו לגו הצלחנו לברר מה דרי־

„עצור מייד!"

קרא אחד השובתים כשיצאה המשאית, נהוגה בידי יוני הורביץ. השובתים לא ויתרו. אחד מהם קפץ וניתלה מאחור, וצעק: „עצור מייד, אני מאחוריך! אתה תהרוג אותי!" יוני לא עצר.

„אריק שרון לחץ את ידו... העיניים של המדינה הכיר לי אותו...
כשהכרתי אותו לא ידעתי שהוא עבריין... המישטרה הציעה לי לבלות
עם בעלי במלון „פלאזה"... הש"ב קנה לו בגדים ושכר לו מכונית..."

מ קט הטלוויזיה כאילו נאלם דום. הדברים שאמר זה־עתה קריין החדשות היכו את המאזינים בהלם. הקריין סיפר על מיבצע יוצא־דופן של שירותי הביטחון, שהצליחו ללכוד צעיר ישראלי בשם יוסף נידם, ששיתף פעולה עם גורמים עוייגים ועמד לפוצץ מיזוודת־נפץ במרכז ירושלים.

הנושא הפך שיחת היום. עם ישראל רגיש במיוחד לבגידה במולדת, וזהו אחד הפשעים שעליהם אין כפרה, ואין מחילה.

העיתונים עטו על הידיעה הסנסציונית כמוצאי שלל רב, וידיעות סותרות התפרסמו מדי יום. חגה, לפתע הסתבר כי לא היה זה מיבצע מוחיר של הש"ב כי אם מיקרה בלבד. יוסף נידם, המכונה ז'וז'אר ג'ו, נתפס על־ידי המישטרה כשהוא נוהג במכונית ללא רישיון. היה זה הוא־עצמו שגילה לשוטרים על דבר מיזוודת הנפץ, הוא שהוביל את אנשי שירותי הביטחון אל מצבורי הנשק, והוא שגרם את לכידת כנופיית הפתח שעימה היה בקשר.

אעזוב אותו. חיכיתי לו שמונה חודשים, כאשר ישב. זה כאב לי, פגע בי, לא חשבתי שהוא עבריין ולא חלמתי על דבר כזה."

אמא של רינה: „לא ידעתי שהוא עבריין. תמיד ראיתי את הדברים היפים — ראיתי סירה, ראיתי דגים. הייתי מקבלת כל שבוע ארגז דגים. כשהסתבר לנו שהוא עבריין לא רצינו אותו, למרות שהוא היה טוב אלינו. אבל לא יכולתי לשכנע את הבת שלי לעזוב אותו."

רינה: „אהבתי אותו ואשבתי שאולי הוא לא אשם. הוא לא השאיר לי כסף, לא היה לו. חייתי על חשבון האמא שלי, וגם המישפחה שלו עזרה לי. כשהשתחרר אמרתי לו שאם עוד פעם יסתבך אני אעזוב אותו. הוא נשבע לי שיחזור למוטב ו־באמת, עד למקרה, הוא תמיד עבד ולא חשדתי בכלום.

„שבוע לפני שהפרשה התפוצצה, זה היה יום אחרי ראש־השנה, צילצלו לי מהמישטרה ואמרו לי שהוא עצור על

„הש"ב עבד עלינו!"

ז'וז'ר נידם, המוכר למישטרה כעבריין שעבירת הברחת־סמים חמורה תלוייה ו־עומדת נגדו, הפך האיש המוכר ביותר בארץ. תצלומיו פורסמו בעיתונות והוא דיבר בטלוויזיה. באותו מעמד דיברה גם אשתו, רינה, שהכריזה קבל עם ועדה: „בעלי חף מפשע."

רינה נידם בת ה־21, מכירה את בעלה מזה חמש שנים. הם נשואים מזה שלוש שנים ויש להם בת אחת, קארין בת ה־שנתיים. רינה, יפהפייה מדהימה בעלת שיער בלונדי מסורק בסיגנון פארה פוסט־מייג'ס ועיניים ענקיות, שהתה בעת ש־פורסמה הידיעה הראשונה בטלוויזיה ב־בית ידידים, בחברת אחיה. ההודעה, אם כי לא תוכנה, באה לה בהפתעה, ואיה ניסתה לשכנע את החברים כי בעלה חף־מפשע, אך הם סירבו לקבל את דבריה והיא נאל־

צה לעזוב את ביתם בבושת־פנים.

רינה ידעה כי בעלה עצור בידי המישטרה. לדבריה, נתבקשה על־ידי בעלה, על־ידי המישטרה ושירותי הביטחון, לשמור על הידיעה בסוד.

„מי שמכיר אותו אוהב אותו"

ל מים אחדים הסתגרה בביתה, והש־תדלה שלא לפגוש באנשים. כמה נהגו גם אביה, שהוא בעל מיפעל לחלקי־חילוף ואמה, העובדת בשירות המדינה. את ה־תינוקת המשיכה לשלוח מדי יום למעון, כדרכה, אך נמנעה מלשוחח עם הגננת. כשהחלו הידיעות שהתפרסמו בכלי־התיק־שורת מאירות במיקצת את הרקע המטוש־טש של הידיעה הראשונה שפורסמה, החלה רינה יוצאת לרחוב, ולדבריה איש לא נהג בה שלא כשורה. שכניה השתדלו לעזור לה כמיטב יכולתם, וקרובי־מישפחה וידי־דים פוקדים את ביתה מדי יום. אמה, שלקחה חופשה מייוחדת בעיקבות הפרשה, נמצאה איתה. רינה מקווה, כך היא טוענת בלהט, כי ז'וז'ר שלה ישוחרר בקרוב, ויקח אותה ואת בתם לאמריקה.

דירתם השכורה שבבת־ים היא בת שלושה חדרים, ובה רהיטים מרופדים סקאי וכתליה מכוסים אוסף של כלי־נשק עתיקים ותצלומיהם של ג'ו ורינה. היא יושבת, לבושה כאילו יצאה זה־עתה מתוך ירחון־אופנה, במיכנסי־ג'ינס שחורים, חול־צה שחורה עשוייה רשת. היא מאופרת למישעי, ומפגינה הופעה של נערת־זוהר.

לידה, קרובי־מישפחה שאינם משים מ־ציידה. הילדה נמצאת במעון. כיצד הכירה רינה היפהפייה את בעלה העבריין, כיצד הסתבכה הבחורה שבאה מבית טוב עם צעיר החשוד בביצוע עבירה שאין לה אח ורע מאז קום המדינה? מספרת רינה: „אני ילידת הארץ. אמא שלי ילידת צ'כיה ואבי הוא ס"ט, כמה דורות בארץ. יש לי אח מבוגר שלומד הנדסאות באוני־ברסיטה. מוצאי ממישפחה טובה, המתגו־ררת בבת־ים. סיימתי שנתיים תיכון, ומייד אחר־כך הלכתי לעבוד במיון אבני־חן.

את ג'ו, המבוגר ממני בעשר שנים, הכרתי בכינרת. באתי לעשות סקי, גם הוא עשה סקי, ונפגשנו ממש בלב ים. אחר־כך הכיר ביניגנו בני מסס, שכולם מכירים אותו בתור „העיניים של המדינה". מאז אנחנו יחד. בהתחלה הוא היה בא לתל־אביב, אחר־כך באתי אני לטבריה. התחלנו לצאת, ואחרי שלוש שנים התחתנו.

„כשהכרתי אותו, ידעתי שהוא דייג. הוא היה אז בהליכי גירושין מאשתו הראשונה, שיש לו ממנה בת. היו לנו חיים טובים ומאושרים. הוא בעל טוב, ואבא טוב. בהת־חלה גרנו אצל אמא שלי, אחר־כך חזרנו לטבריה ומשם שוב לבת־ים. כל החיים — בדירות שכורות.

„אם הוא כזה מיליונר כמו שאומרים עליו, למה אין לנו בית? לי עצמי יש מכונית סימקה, ל־ג'ו אין מכונית כבר קרוב לארבע שנים. אם הוא היה מיליונר, היה נוסע בפונטיאק. הוא היה יוצא לדייג לפנות־בוקר, ולפעמים בערב. היתה לו סירה בגמל יפו, לפעמים היה יוצא לדוג ליד חדרה, איפה שאסור אבל יש דגה טובה. בערבים הייגו יוצאים המון ל־בילויים. ג'ו לא אהב חברים. הוא טיפוס סגור, לא במיוחד קשוח, אבל כשצריך להיות חביב הוא חביב, וכשצריך להיות קשוח הוא קשוח. החברים המעטים שהיו לו, מסודרים כולם. הם בעלי בוטיקים, קצבים, לא שייכים לפשע בכלל. מי שמכיר את ג'ו, אוהב אותו מאד. הוא מסור לבית, דואג, עורך קניות, עושה הכל, משחק עם הילדה."

בשלב זה מצטרפת לשיחה אמה של רינה, המוסיפה: „בתור חתן, אין עוד אחד כמותו. היחס שלו כלפי היה לא־רגיל, אני לא אשה צעירה, ותמיד הציע לי לצאת לסרט או לארוחת־ערב יחד איתם. כשהייתי חולה, היה מבקר אצלי פעמיים ביום, היה עוזר לי בניקיון יסודי בבית. בתי לא אוהבת לעשות את זה אבל הוא תמיד נתן יד. הוא נשמה טובה, אוהב לעזור לכולם. היה בא הביתה, ישר מתרחץ. הוא אוהב מים, גדל על המים. קרא הרבה, מדע והארולד רובינס. אהב לראות טלוויזיה. היה הולך לבית־כנסת."

רינה: „ל־ג'ו היתה תוכנית לחזור בתשו־בה."

מתי, אם כן, נודע לרינה שבעלה עבריין?

„הבנתי את התרגיל"

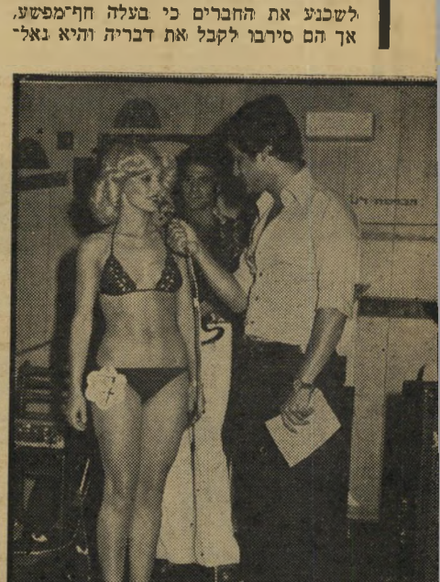
ר ינה: „יום אחד, לפני ארבע שנים, עצרו אותו. שוטרים הגיעו אלי הבי־תה, ואז התברר לי שיש לו תיק על הברחת סמים. אבל עד עכשיו אני לא מאמינה שהוא נכנס לירדן בשביל להבריח. הייתי מבולבלת. ג'ו פחד שיפסיד אותי, שאני

שלילת רישיון. נסעתי מייד למיגרש הר־רוסים אבל לא איתרתי אותו, שמו לא הופיע ברשימת העצירים. חיפשתי, חיפש־תי ולא מצאתי. חזרתי הביתה בשתיים בלילה, ושוב קיבלתי טלפון. הוא ביקש שאבוא לקחת אותו הביתה בבוקר. נסעתי שוב למיגרש הרוסים, נכנסתי ללישכה ל־תפקידים מיוחדים ושם הוא חיכה לי.

„ישבתי איתו. אמרתי לו, בוא הביתה, כי לא הבנתי כלום. אז הקצין אמר לו: תסביר לה מה העניין, אבל בעדינות. והוא סיפר לי כך: קרה לי מקרה שידעתי על איזה עניין, והודעתי למישטרה והס־גרתי להם מחבלים. עוד לא הבנתי אותו. שאלתי: נו, אז יופי, בוא הביתה.

„הקצין אמר לי: רינה, לוקחים את בעלך לעוד יומיים. אל תדאגי, הוא בפנסיון מלא. אמרתי: יופי! בדיוק בערב חג

דוגו טופז מראיין את רינה נידם, כשהיתה מועמדת לתחרות מל־כת האביב. רינה זכתה במקום השני. לד־ברי, המלכה זכתה בתואר בפרוטקציה.

„בחודש הבא ניסע לאמריקה!"

אומרת רינה נידם, המאמינה כי חפותו של בעלה תוכח וכי הש"ב יקיים את הבטחתו ויסדר לה, לבעלה ולבתה קארין בת השנתיים, כרטיסי־טיסה לארצות־הברית. שם, כך היא מקווה, יוכלו להתחיל בחיים חדשים. רינה נסעה לפני שנה לסיול באירופה בגפה, כיוון שבעלה לא היה יכול לצאת את הארץ, עקב צו־עיכוב־יציאה שהוצא נגדו במישפט הסמים.

בילויים בטבריה

רינה וג'ו נידם, באחד ממועדוני־הלילה בטבריה, בחברת ידיד. רינה מספרת כי הוא בעל למופת ושררו ביניהם יחסים מצויינים. הם אהבו מאד לבלות, ונהגו לצאת מדי ערב. סופי־שבוע רבים היו מבלים בטבריה, שם היו להם חברים רבים — בהם בני מסס, הלוחם הידוע.

אתם לוקחים לי אותו?' אמרו לי שאוכל לבוא לפנסיון עם הילדה, ולחזור בלילה הביתה. זה היה ביום שבת. לקחו אותו למלון פלאזה בירושלים, לחדר 715. שכרו לו אוטו, ולמרות שאין לו רישיון סידרו לו רישיון מיוחד. קנו לו שלוש־ארבע חולצות יפות, והתייחסו אליו כמו אל מלך. „לפלאזה לא הגעתי. הוא צילצל אלי ואמר לי שהוא יוצא לסיור ויצלצל כשיחזור. הוא ביקש רשות מהקצין להגיד לי איפה הוא, אך לא אישרו לו, כי זה היה מקום סודי. מאותו היום לא החזירו אותו לפלאזה. נסעתי למיגרש הרוסים. שוחחנו, ולא היה חסר הרבה שיעשו גם לי איזה סידור. השוטר אמר שאפשר שיסדרו לי להיות איתו. אבל אני הבנתי את התרגיל, ולא רציתי.

„מה להגיד איך הרגשתי? כיבדתי את מה שהוא עשה. אמרו לי לא לדבר על זה עם איש. לא היה לי הרבה זמן לדבר עם בעלי ולהבין איך נודע לו על המחבלים. קישרתי את זה שהוא מכיר איזה בן־אדם ערבי מהסמים, וחשבתי שאולי דרכו נודע לו על מה שהמחבלים רוצים לעשות. הייתי שקטה. עכשיו אני לא ישנה."

„הם עבדו עלינו"

אמא של רינה: „יום אחד היא אומרת לי: 'אמא, אני רוצה לספר לך משהו. ג'ו ואני עומדים לנסוע לחו"ל.' אמרתי לה: 'איך את יכולה? בעלך לא יכול לצאת מהארץ.' אמרה לי: 'כן, אבל הוא עשה משהו טוב למדינה, לעם ישראל, ויום אחד אני אספר לך.'"

„רינה: „אמרו לי שיסדרו אותנו בארצות־הברית וישיתנו לנו כרטיסים וכסף. אני מתה לנסוע. לפני שנה נסעתי לבד לחודשיים ונדלקתי. עכשיו אני בכלל מתה, אני רוצה להתחיל הכל מחדש."

מה עבר על רינה במהלך מעצרו הראשון של בעלה?

רינה: „היו איזה יומיים־שלושה שלא הייתי אתו בקשר, הוא היה במקום סודי כזה. יום אחד טילפן ואמר לי: 'בואי, אני מחכה לך. הוא היה חופשי כמו בחור מבחוץ, אכל אוכל מבחוץ ולבש חולצות יפות. לא התנהגו אליו כמו אל עציר. עד עכשיו הוא מקבל יחס אנושי מאוד. אך אחרי שבוע הודיעו בטלוויזיה. זה היה נורא, עד שהחברים שלי ממש לא האמינו לי שג'ו חף מפשע."

אמא של רינה: „לקחתי הופשה. אני עובדת בשירות המדינה ואיך אחזור לעבודה? אני מקווה שיוכח שהוא חף מפשע. אני ציונית ואם תוכח אשמתו לא אכיר בו.

„הייתי בבית"ר, הגיס שלי נפל באלטלנה, נלחמתי באצ"ל. אני פטריוטית. עד היום יש פסל מיוחד במינו של ז'בוטינסקי אצלנו בבית."

רינה: „ברור שאם הייתי חושבת שג'ו אשם הייתי הולכת לבית־דין רבני, אבל אני יודעת שהוא חף־מפשע. אפילו אם ירשיעו אותו אני יודעת שזה תרגיל של הש"ב. הם עבדו עלינו. הוא לא מסוגל לעשות דבר כזה. בראש השנה עשה קידוש, למחרת יילך ויעשה דבר רע? יפוצץ יהודים? זה לא יכול להיות. אני רואה אותו כל יום, הוא יושב עם עוד שני אסירים בתא. בבית־סוהר יודעים את האמת. הסיבה עצירים הירושלמים הבטיחו לו שכאשר ישתחררו יארגנו לו עצומה, כי התל־אביבים לא יודעים להעריך מה הוא עשה. הירושלמים יודעים להעריך. אצלם מתפוצצת פצצה כל יום.

ג'ו הוא מאוד אינטליגנטי. הוא לא סטייל של עבריין בכלל. הש"ב יודעים שהוא בסדר. זה הערבי הזה, אבו־אחמד, שהיה לו קשר עם ג'ו. בזמנו הוא הבריח אתו חרוזים ואני אפילו לא ידעתי. רק עכשיו חברים שלו מספרים לי. הם היו מבריחים ניירות לגילגול סיגריות, שטיחים ותמרוקים. ג'ו סיפר לי שהוא תם בעניין הזה. על כל הברחה קיבל עשר או עשרים אלף לירות ופתאום הציעו לו סכום נוסף. הוא היה תפרן והסכים. כשניסה לפתוח את המיזוודה, הסתבר לו שהיא עם צופן והוא חשד. ג'ו טוען שכאשר קרא על הבן של שייך ג'עברי מחברון הבין שהמיזוודה קשורה לחבלה והתחיל לחשוד."

אמא של רינה: „ישבתי אתו בפורום ידוע בירושלים, ושמעתי אותו מספר שהם אמרו לו: 'למה לך להתעסק בדברים שאתה לא יכול להרוויח יפה? תתעסק בדברים אחרים, שתרוויח יותר. אתה תעביר חצי כמות, ואנחנו נעביר חצי כמות.' אבל מרוב שהוא ג'נטלמן, הוא הציע להעביר את הכל.

„כשהוא התחיל לחשוד, הוא צילצל לפקד אנקורי שאותו הכיר מעבירות הסמים, ודצה למסור לו על המיקרה. פקד אנקורי

(המשך בעמוד 36)

כלה

רינה וג'ו ביום חתונתם, שנערכה במלון מיצפור בטבריה. היחה זו חתונה מפוארת שנמשכה כימעה.

צניחה בכינרת

ג'ו נידם לא שירת בצבא — לטענת אשתו, כיוון שהיה עליו לסייע בפרנסת מישפחתו נתמכת־הסעד. הוא אהב מאד את הכינרת. אחד מתחביביו היה צניחת־מים, ספורט אופנתי ויקר. רינה וג'ו נידם הכירו זה את זה בעת ששניהם ערכו סקי מים ונפגשו בלב הכינרת.

מנחם בגין זכה בפרס נובל -
וא"יבי נתן ערך את החג'יגה

בגין קיבל אייבי נתן

חתן בל' פרס

שניצח על המסיבה הראשונה שבה נחוגה הענקת **פרס נובל** לשלום למנחם בגין ואנוור אל־סאדאת. אייבי נתן הרגיש את עצמו כמחותן הראשי במסיבה.

א **ייבי נתן תמיד** ראשון. ראשון במצריים. ראשון בביאפרה. ראשון ב־לבנון. אפילו את השלום הוא חוגג ראשון.

עוד לפני שעם ישראל כולו הספיק לשמוע, שבזכותו של מנחם בגין תגיע מחצית פרס נובל לשלום לישראל, אייבי נתן כבר חגג את זה. ולא בסתם חגיגה, אלא בכזאת שהשתתפו בה 150 איש — כל אלה שליוו אותו בשעותיו הקשות וברגעיו הגדולים, מאז רשם את השלום על שמו בטאבו.

זה לא היה חס ושלום אילתור של הרגע האחרון. אייבי תיכנן את מסיבת פרס־השלום שלו ימים רבים מראש. ולא היה שום מקום לדאגה. אם הנורבגים לא היו מחליטים להעניק את הפרס גם ל־מנחם בגין, הוא בטח היה מוצא תירוץ אחר, מדוע בחר לערוך את החגיגה דווקא במוצאי השבת האחרונה. אבל כיוון שהפרס ניתן, יכול היה אייבי להעיד על עצמו שהוא צפה את זה, כמו דברים אחרים, מראש.

האמת היא, שמועד החגיגה נבחר כדי לציין מלאות תריסר שנים בדיוק, ליום הסרת הלוט מעל אנדרטת־השלום של אייבי, מול חומת העיר העתיקה בירושלים. אז עוד היה אייבי בגדר בעל מזללה תמ־הוני ובלתי מוכר, שג'וק השלום נכנס לו בראש. הוא הזמין את אנדרטת־השלום מהפסל יגאל תומרקין והציב אותה במקו־מה עוד לפני שביקש רשות לכך מטדי קולק. כאשר הגיש לבסוף את הבקשה לאישור העירייה בצינורות המקובלים לא היתה לעירייה ברירה אלא לאשר אותה. אף אחד מחברי המועצה לא רצה להי־ראות כמחבל בשלום. איש לא האמין ש־יהיה פעם שלום. אז שתהיה לפחות אג־דרטה.

„אלטלנה" כספינת השלום

ך **את אזרי** הסיבה, שבכל משתתפי המ־סיבה ראו לעצמם חובה לנחם את אייבי על שבגין הוא שקיבל את פרס נובל לשלום ולא הוא. „הנורבגים בטח התבל־בלו," ניחם אותו מישהו, „הם ידעו שהם צריכים להעניק את הפרס לאחד שהשיט ספינה מול חופי תל־אביב. אז בטעות הם נתנו את זה לזה שהביא את אלטלנה." לאייבי עצמו לא היו טענות: „אני לא מקבל פרסים — אני נותן." ההוכחה לכך היתה החגיגה, שנערכה באוהל הבדואי שהוקם באכסדרת מלון שרתון בתל־אביב, שהוצאותיה הסתכמו בכמה רבבות ל"י. מחנה־השלום הפרטי של אייבי כלל לא רק אמנים, ח"כים, עיתונאים וסתם ידי־דים, שעזרו בשעתו בעצות או בהזדהות. מלבדם היתה שם גם מנה גדושה של יפים ויפות, שהוזמנו אולי כדי לאשר את ה־אימרה ש„שלום זה יפה". אלה עודדו את אייבי בכך שתפקידו לא יסתיים גם אחרי שיבוא השלום. „תמצא שימוש אחר לספינת השלום שלך," אמרו לו, „תוכל,

השתלבות במרחב

הצייר משה ינוקא (מימין) וסגן ראש עיריית רפיח (למעלה), שהגיע במייחד לחגיגה מהר־צועה, תוקעים שטרות כסף בחזייתה של רקדנית־בטן בת 8, אשר שיעשעה את החוגגים.

החוזה

דן בן־אמוץ, לבוש בגלא־ביה ובגלימה בדואית, היה היחיד מהחוגגים, שבא בתלבושת מתאימה.

המגבית התורכית המאוחדת

רקדנית־בטן תורכיה שהביאה עימה גם את בתה בת השמונה, היתה הראשונה שיצאה ברווח כספי מהשימחה על זכייתו של בנין בפרס נובל לשלום. בנענועי מישמניה היא הצליחה לצבור כמה אלפי לירות, שנתחבו לתוך חזייתה ותחתונית. צופה בה בהתפעלות, כשהוא ישוב על מיזרן, ח"כ המערך עדי אמוראי.

דידי והדדיים

הפיזמונאי דידי מנוסי גילגל שטר של חמישים לירות בצורת סיגר, כדי להיטיב לתקוע אותו בין דדיה של רקדנית־הבטן התורכיה, כאשר הוא מצהיר: „זאת התרומה שלי לשלום."

הקרן הקיימת

„עד לבוא השלום היתה הקופסה הכחולה של הקרן הקיימת," טען הזמר אריק לביא, „עכשיו כבר יש תחליף..." בתמונה נראה אריק לביא כשהוא נועץ את תרומתו לקרן־הקיימת החדשה.

חאפלה על מחצלת

ח"כ שלי לובה אליאב (שני מימין), רעייתו, ואיש הדור הצעיר של מפ"ם, לטיף דורי, נועצים את אצבעותיהם בקערת האורז ובשר הכבש שהוגשה להם על־גבי מחצלת.

למשל, להביא עכשיו מעפילים לחופי הארץ."

צינורות השקאה כחלילים

הבדואים של שייך אבו רביע סיפקו את האווירה. הם היו שם, כמו שטען הזמר אריק לביא, כדי להוכיח שלשלום יש מחיר. והמחיר היה הפעם ישר־בה מזרחית על כריות ומחצלות על הארץ, זלילה באצבעות נוטפות שומן מתוך קערות גדושות אורז ובשר כבש צלוי. האזנה לנעימות בדואיות מונוטוניות, שהושמעו מתוך צינורות־השקאה נקובי חרירים ושירה בציבור על טהרת שירי המזרח.

במרכז התוכנית היתה צריכה לעמוד תצוגת האופנה של יצירות לורנס אישיהודה, שידע ותיכנן מראש את אופנת השלום. הוא עיצב את דגמיו בסיגנון אופנת המידבר בצורה, שאפילו המהודרות שבנשות החברה תתפארנה להופיע בהן. אבל אייבי ידע ששלום בלי ריקודי־בטן זה כמו מילחמה בלי תותחים, והוא דאג מראש שגם במנה הזאת לא יקופחו אורחיו.

הרקדניות שהביא אייבי לחגיגה לא היו אומנם ערביות, אבל גם תורכיה עדיין שייכת ללבאנט. חוץ מזה הן היו צמד לגמרי לא שיגרתי, שנועד לספק את כל הטעמים: אם שופעת בשרים לחסידי פולחן הבטן הקלאסי ובתה בת השמונה, לחובבי הוליוטות.

אייבי, שגילה תחילה ספקנות לגבי נדיבותם ורוחב־ליבם של אורחיו, דאג לצייד אותם מראש בשטות של 50 ל"י כדי שישלשלו אותם, כנדרש בטכסים מעין אלה, לתוך חזיותיהן של הרקדניות. התמריץ עשה את שלו. אחרי שאזלו השטרות שחילק אייבי, החלו האורחים לשלוף שטרות פרטיים משלהם שהעניקו להם את הזכות לגלות את ההבדל שבין רקדניות־בטן לנרות חנוכה: רק הנרות נועדו לריאיה בילבד. רקדניות־בטן אפשר גם למשש. והיו מהדרין שאפילו שילמו עבור המיצווה בשטרות של 500 ל"י.

נציג אישי של בגין

כה מגל ההתנדבות גם הצייר שלמה צפריר. הוא התנדב להיות בן־זוג לרקדנית הבטן וקצין־הביטחון יצחק ג'יבלי לא קיפח אותו, תקע לו שטר של 100 ל"י בתוך מכנסיו. אבל היו גם כאלה שנחשדו בכך שתרמו שטר של 50 לירות לחזיית הרקדנית. אך הצליחו לשלוף משם בתמורה שטר בן 100 ל"י.

רק אחרי שהרקדניות כרעו כימעט תחת עומס השטרות, שהפריעו להן לנענע את משמניהן, נפסקה ההתרמה למגבית התורכית המאוחדת ואפשר היה שוב להתפנות לחגוג את השלום בראש שקט.

כשהתפזרו החוגגים בשעת לילה מאוחרת הם יכלו רק לאחל זה לזה שפרס נובל לא יהיה הדבר היחיד שיוותר משמניהן, נפסקה ההתרמה למגבית התורכית המאוחדת ואפשר היה שוב להתפנות לחגוג את השלום בראש שקט.

כשהתפזרו החוגגים בשעת לילה מאוחרת הם יכלו רק לאחל זה לזה שפרס נובל לא יהיה הדבר היחיד שיוותר משמניהן, נפסקה ההתרמה למגבית התורכית המאוחדת ואפשר היה שוב להתפנות לחגוג את השלום בראש שקט.

(המשך מעמוד 33)

לא היה בתחנה. אבל במישטרה רשמו את הצילצול שלו, והם יודעים. אני לא אומרת ששמה את זה בחינם, הוא בטח רצה לקבל הטבה בתיק של הסמים."

רינה: "ביום שנעצר על נהיגה בלי רישיון, הוא גילה להם לא בגלל שפחד, אלא בגלל שהוא פטריוט! הוא ביקש לקרוא לש"ב. עשרים מכוניות נסעו אחריו עם ורמקולים והכל. כשגילה להם, אמרו לו: ,,גיא, אתה גדול!' עשו אותו שר־הביטחון. אני ראיתי בעיניים שלי אלופים הכי גדולים שהיו שם, שרים ניש־קו אותו, אריק שרון לחץ לו את היד. ראש הש"ב הכי גדול לא הפסיק לחבק אותו. לא היה מקום לגשום מרוב קצינים. ,,באו אליו עוד השבוע מהש"ב, אמרו לו: ,,לא זרקנו אותך לקרשים, תקבל מה שהבטחנו. בבוא הזמן נגלה את האמת.'

,,בעלי מאמין שהוא יצא מהעניין, ואני מאמינה עוד יותר ממנו. השבוע כתב לי מיכתב. הוא קיבל את העניין מאד קשה, לא משלים עם זה שעשו אותו בוגד. הוא כתב לי: ,,אם חס וחלילה אעשה משהו לעצמי על העוול שעושים לי, אז לפחות אני יודע שהשארתי לך דבר יקר מאד והוא בתנו החמודה. לכן אני מבקש שתשמרי עליה כמו ששמרת עלי כל הזמן.' ככה כותב בן־אדם מיואש. אבל אני לא

רינה כרוגמנית־תיסרוקות

כתבה ב„העולם הזה"

מיואשת, אני בטוחה שיוכח שהוא חף מפשע."

בינתיים מתראה רינה עם בעלה מדי יום. לדבריה, היא שוהה במחיצתו בין ארבע לחמש שעות, והיא רשאית להביא איתה חברים וקרובי־משפחה. ג'ו עצמו מטלפן הביתה, לדבריה, מדי ערב, ומשוחח עם הילדה.

רינה עוסקת בזמנה הפנוי בדוגמנות, למרות שבעלה אינו מעודד אותה לכך. לטענתה, הוא מתנגד לקאריירה שלה ב־תוקף. אולם, למרות זאת היא השתתפה בכמה תחרויות־יופי, ובכולן זכתה בתא־רים. בין השאר היתה סגנית מלכת האביב ומיס בת־ים.

רינה השתתפה כבר בתצוגות־אופנה ו־בתצוגות־תיסרוקות, וצלמי־האופנה משח־רים לפיתחה. לכולם היא משיבה בלאו. מצד אחד, היא מודה, היא משתוקקת להצליח בעולם הזוהר, ואכן ניחנה בכל הנתונים: סנים יפהפיות וגוף חטוב. מאידך היא יודעת כי אינה יכולה להמרות את פי בעלה. הוא אוסר עליה, למשל, להצטלם בביקיני, אך כשהופיע תצלום שלה, שבוע לפני מעצרו של בעלה, בהעולם הזה, ב־מיסגרת כתבה על תצוגת תיסרוקות, מיהר לקנות את העיתון ולהביאו הביתה.

מה תעשה הצעירה בת ה־21 אם אכן יורשע בעלה, ואפילו יידון למוות כפי שכותבים העיתונים?

רינה: ,,אני אשבות רעב. אלך לכנסת!"

ואם גם זה לא יועיל? אומרת רינה: ,,מה אני יכולה לעשות? אני עוד צעירה. אצטרך לגדל את הילדה שלי, ואולי אבנה לי קאריירה. אבל אני לא רוצה לחשוב על זה. אני רוצה רק לקוות שכבר בחודש הבא ג'ו, הילדה ואני ניסע לארצות־הברית."

שרית ישי

(המשך מעמוד 27)

הישראלית לחיזוק כוחם ומעמדם של הפלסטינים בלבנון.

למעשה הכירו גם האמריקאים בכך ש־הם מהווים „צד" במאבק הלבנוני, ושיש לשתפם בוועידת־פיוס, אם תתכנס.

סילוק הסורים

אם היעד הוא גירוש הסורים מ־לבנון, הרי הגשמתו רחוקה מאד.

הסורים נכנסו ללבנון בתוקף הסכם חשאי סורי־אמריקאי־ישראלי, שהושג בני־צוחו של הנרי קיסינג'ר. היה קיים שי־תוף־פעולה מלא בין הכוחות הסוריים ש־תקפו את הפלסטינים ובין צה"ל, שהטיל מצור ימי על החוף הלבנוני הנתון בידי אש"ף. לפי בקשת ישראל, נעצרו הסורים ליד הליטאני, ולא הדרימו.

האם חימוש הנוצרים בצפון יביא לסי־לוק הסורים מלבנון?

נרמה שההיפך הגמור נכון.

איש אינו בטוח מהי כוונתם האמיתית של הסורים בטווח הקצר והבינוני. יש לפחות שתי גירסות. האחת אומרת כי ה־סורים מבקשים להישאר, כדי להפוך את לבנון למדינת־חסות במיסגרת סוריה־רב־תי. השנייה אומרת כי הסורים רוצים להסתלק, מפני שלבנון מתישה את כוחם הצבאי, והם נספגים לתוך מצב דמוי־וייאט־נאמי.

אם נכונה הגירסה השנייה (שיש לה תומכים בצמרת מערכת־הביטחון הישרא־לית) הרי חימוש הכוח הנוצרי־הימני משיג את המטרה ההפוכה.

הוא מונע מן הסורים את האפ־שרות להסתלק מלבנון, מפני ש־צבא נוצרי חזק, המהווה חיץ־עזר לישראל, מאיים על העורף הסורי ואין סוריה יכולה להשאירו על כנו.

לדעת מומחים רבים, ההפגזות של החו־דשים האחרונים בביירות באו על רקע זה. הנוצרים גרמו שוב ושוב להתחממות הגיזרה, על־ידי פעולות־צליפה כלפי העמ־דות הסוריות והריגת חיילים סוריים. הם ביקשו להביא למילחמה כוללת, שהיתה מכריחה, לדעתם, את ישראל להתערב ישירות לצידם. ואילו הסורים ביקשו לחסל את הכוח הצבאי של הפלגנות, ולפרוק מהן את נשקן. מאחר שלא העזו להסתבך ב־קרבות־רחוב עם צבא החמוש בנשק אנטי־טנקי, הסתפקו בהפגזות איזורי־המגורים — שיטה ברברית למדי, שנועדה להתיש את הנוצרים ולהביאם לכניעה תוך מיני־מום של לחימה.

אין כוח בעולם היכול להכריח את הסורים לצאת מלבנון, אם הם סבורים שהדבר מסכן את ביטחו־נם הלאומי או את כבודם — מיל־כד פלישה מאסיווית של צה"ל, שתביא למילחמה ישראלית־ערבית כוללת.

ייתכן כי מאחרי המסווה של כוונה זו — לסלק את הסורים — מתכוונים בעלי־ההתערבות להשיג דווקא את היעד ההפוך: למשוך את הסורים לתוך לבנון ולגרום להם להסתבך שם, כדי להתיש את כוחם.

אשר לעצם היעד האפשרי, ספק אם הוא משרת אינטרס אמיתי. אמנם ידוע כי יצחק רבין תמך בפלישה הסורית ללב־נון, בין השאר ביגאל ימוק זה. מבחינה איסטראטגית, התפרסות הצבא הסורי בלב־נון מאריכה את הקווים הלוגיסטיים שלו, תחושת אותו להתקפה, ומונעת ממנו את ריכוז כוחותיו לפעולה נגד ישראל.

אך האם כדאי, למען מטרה מוגבלת כזאת, לסבך את הנוצרים בהרפתקה חס־רת־שחר ומסוכנת לעתידם? האם הסי־תבכות הסורית לא היתה מלווה בהסתב־כות ישראלית, שקשה מאד להחלץ ממנה? האם בכלל היה צורך לסבך את הסורים? במה יכלו הסורים להפריע למשא־ומתן הישראלי־מצרי?

האם חימוש הימין הנוצרי בידי ישראל משרת כיום את האינטרס האמריקאי?

למראית־עין, כן. הימין הנוצרי בלבנון הוא פרו־אמריקאי, בעוד השמאל המוס־למי הוא פרו־סובייטי. אש"ף קשור בברית עם הסובייטים (ולו רק מפני שנסיונותיו להתקרב לוושינגטון נדחו על־ידי האמרי־קאים, בעיקבות הסכם חשאי בין קיסינג'ר ורבין שהושג ב־1975, שאסר על האמרי־קאים קיום יחסים עם אש"ף.)

אך אם חיזוק הימין הפרו־אמריקאי ב־לבנון מביא להתרחקות הסורים מן המחנה האמריקאי, יוצא השכר בהפסד. יחסי אמ־ריקה־סוריה חשובים לוושינגטון לאין־שיעור יותר מאשר יחסי אמריקה־לבנון. אין האמריקאים רואים בימין הנוצרי בלב־נון כוח רציני, שאפשר להעזר בו לאורך ימים. בעיני האמריקאים, איש כמו כמיל שמעון שייך לשוליים המטורפים.

מכאן התופעה, שרבים בישראל תמהים עליה ובוחלים בה: אין האמריקאים תומכים בימין הנוצרי בלבנון. הם משתדלים לחזק את יחסיהם עם סוריה. מעשיה של ישראל מפריעים לכך, ועל כן ארי־צות־הברית מתנגדת להם.

בידוד סאדאת

יותר היעד האפשרי האחרון: חיזוק מעמדו של אנוור אל־סאדאת בעולם הערבי, על־ידי החלשת יריבתו העיקרית, סוריה.

הדבר מבנה את זרקור הניתוח לעבר השאלה העיקרית, הקובעת את הגדרת האינטרס הישראלי בלבנון: מהי, בעצם, מטרתנו לגבי סוריה?

האם מעוניינת ישראל במצב שבו יעמוד אל־סאדאת לבדו מול כל העולם הערבי, מבודד ומנודה, כבעל־בריתה היחיד של ישראל? ואולי מעוניינת ישראל דווקא במצב ההפוך: מצב שבו תישבר טבעת־הבידוד מסביב למצריים, וחלקים גדולים של העולם הערבי יתפייסו עם ישראל ויכוננו עימה שלום מלא ומקיף?

אם נכונה ההנחה השנייה, הרי אין שמץ של ספק בכך שהאינ־טרס הישראלי מחייב את משיכת סוריה לתוך מעגל השלום (כמו שנמשכה סוריה, בשעתו, אל מע־גל הסדרי־הביניים, בעיקבות מצ־ריים).

אל־סאדאת עצמו אינו מעוניין בשום פנים להביא להקצנת העמדה הסורית נג־דו. להיפך, הוא מעוניין למשוך את סוריה ואת אש"ף לצידו. הבידוד מעיק על מצ־ריים, ויוצר מעקה כבדה בלב שיכבת־העילית הפוליטית שלה.

ההתערבות הישראלית בלבנון מרחיקה את סוריה משולחן ה־משא־ומתן, ועל כן היא מזיקה למדיניות־השלום המצרית, למרות שאין המצרים יכולים להתאפק מלגלות שימחה לאידם של הסו־רים המסובכים בארץ־הארזים.

אם המטרה הלאומית העליונה של יש־ראל היא השגת שלום מלא ומקיף, הרי פתקה שלה בלבנון היא איוולת מסוכנת.

היכן האינטרס הישראלי?

ניתוח שטחי זה מגלה טפח מים הבעיות, שהיו צריכות להילקח בחש־בון ולבוא לידי הכרעה בדרך של ניתוח הגיוני, לפני שיצאה ישראל להרפתקה הלבנונית. זה לא נעשה. עתה, לפחות, יש לעשות זאת, לפני שהמדינה תסתבך עוד יותר.

נותרת השאלה המוסרית: האם יכולה ישראל לזנוח את הימין ה־נוצרי, אחרי שהיא משכה אותו אל תוך הרפתקה זו?

קרוב לוודאי כי הנוצרים לא היו שועים לדבריהם של אנשים כמו שמעון וג'מייל, לולא הבטיחו אלה עזרה ישראלית בלתי־מוגבלת. בגישתה קלת־הדעת, קיבלה ישי־ראל על עצמה אחריות כבדה מאד.

אך מוטב להגיד לנוצרים ה־ימנים עכשיו, שישראל לא תוכל לעזור להם מעל למידה מסוימת, ולא תסתבך למענם במילחמה — לפני שהם יעברו את הקו שאין ממנו שיבה.

כדאי להבהיר זאת לנוצרים היטב, לי־טובתם. מוטב להם לזנוח את החלומות של הקמת דיקטטורה נוצרית־ימנית על כל לבנון, או על חלק ממנה.

הם ערבים, ועליהם להסתדר עם העולם הערבי. העצה הטובה ביותר שאפשר לעוץ להם בשעה זו היא לנצל את כוחם הנוכחי, הנובע מן הסיוע הישראלי, כדי להסתדר עם הרוב המוסלמי בארצם, עם הסורים ועם הפלסטינים, בתנאים הטובים ביותר שניתן להשיגם.

זוהי נגישה מוסרית, מפני שהיא נכונה, ומפני שהיא מכטיחה את עתיד הנוצרים בלבנון. כי עצה אחרת היא הרפתקנית, קלת־דעת והרת־אסון לנוצרים בלבנון.

יגאל לביב, שהיה עם
שמת השבוע, מי

הגבר שהשתרע על הכורסה הרכה וצפה בטלוויזיה, חש לפתע ברע. הוא ניסה, כנראה, לקרוא לאשתו, שהיתה ב־אותה העת במיטבח, אך לשווא. קולו בגד בו. הוא הספיק להשמיע גניחה קלה, ש־הגיעה לאוזני רעייתו, וצנח מן הכורסה ארצה. כשפרצה זו לחדר, הכל היה ברור ומוחזר: התקף הלב השני, שממנו חשש במשך שבועות וחודשים, הכריע את האיש.

היא עוד הספיקה לאחוז בו ולהעלותו על הספה, כשהיא פורמת את כפתורי חולצתו, אך לא היה בכוחה להחזירו לחיים. הוא אחז בידה במשך כמה שניות, כשרעד עובר בגופו — ונפח את נשמתו.

כך הסתלק מן העולם יעקב כהן, מי שנחשב במשך שנים רבות לדמות מרכ־זית בעולם ההימורים והפשע של ישראל. סביב דמותו של האיש, שהיה ידוע בפי כל כ„יעקובלה" ולא סתם יעקוב, נשזרו סיפורים ואגדות לרוב. הוא תואר כאדם שידו בכל — בישראל ובעולם הגדול.

כשנפטר החודש בלונדון לא לקח עימו את כל סודותיו לקבר. טפח מהם גילה לפני כמה חודשים לעורך־דין ארווין שימ־רון, שהיה יו"ר הוועדה לחקירת הפשע בישראל, ושנפטר זמן קצר לאחר פירסום מימצאיו, וטפחיים גילה לי. כמה מגילוייו אף פורסמו בהעולם הזה.

ויסקי סקוטי ושאמפנייה

כאשר חש לפתע ברע, לפני כמה חודשים, לא העריך נכונה את מצבו. היה זה אמנם התקף־לב, אך יעקובלה, שכבר סבל בשנים האחרונות מסכרת, חשב תחילה כי יוכל להתגבר על הצרה החד־שה. הרי כבר מילא היה מוגבל לדיאטה חמורה, שגזלה ממנו את אחד מתענוגותיו העיקריים — הזוללה.

האיש, שגילו התקרב לשבעים, חדל לאכול בנוסח שהיה אהוב עליו בימים שבילה במיסעדות כרם־התימנים בתל־אביב. לא עוד כרעי כבש לרוב ושולחן עמוס שיפודים. לא עוד ויסקי סקוטי ו־שאמפנייה צרפתית. עתה, כשהזמינוני לס־עוד בחברתו, הגביל את עצמו לירקות מאודים ולמרק צח. רק מעישון לא יכול היה להתנזר, וחיסל כשלוש חפיסות ביום.

הרופא שבדק אותו אז בקפידה רבה קבע, כי אחת הסיבות למחלה מקורה בהתרגשות הרבה שאחזה באיש, לאחר הפירסומים בעיתונים על עדותו בפני וע־דת שימרון. שוב הוזכר כאחד מגבירי הפשע הישראלי וכמלך העולם התחתון.

הוא הוזכר בתור שכזה גם בשנים עברו, אולם אז לא סבל מכך. עתה השתנה הכל. בנו הצעיר בגר והחל לקרוא עיתונים. מפעם לפעם נתקל בשם אביו — והדבר גרם לו ייסורים ועורר בו רגשות בושה. יעקובלה אמר לי לא פעם, כי מה שמניע אותו במאבקו לטיהור שמו הוא הרצון שבנו יגדל מבלי להתבייש באביו.

הרופא האנגלי שטיפל ביעקובלה קבע, כי לולא חוסנו הגופני לא היה עובר בשלום את ההתקף הראשון. הוא הזהיר אותו מפני מאמץ־יתר ומפני התרגשויות. וכדי להתכונן לבאות, קבע הרופא שכהן חייב לעבור צילום־לב מיוחד (צינטור), ש־הוא למעשה מעין ניתוח. כהכנה לצילום־ניתוח פקד הרופא על מנוחה קפדנית. אלא שמצב החולה החמיר, חרף המנוחה.

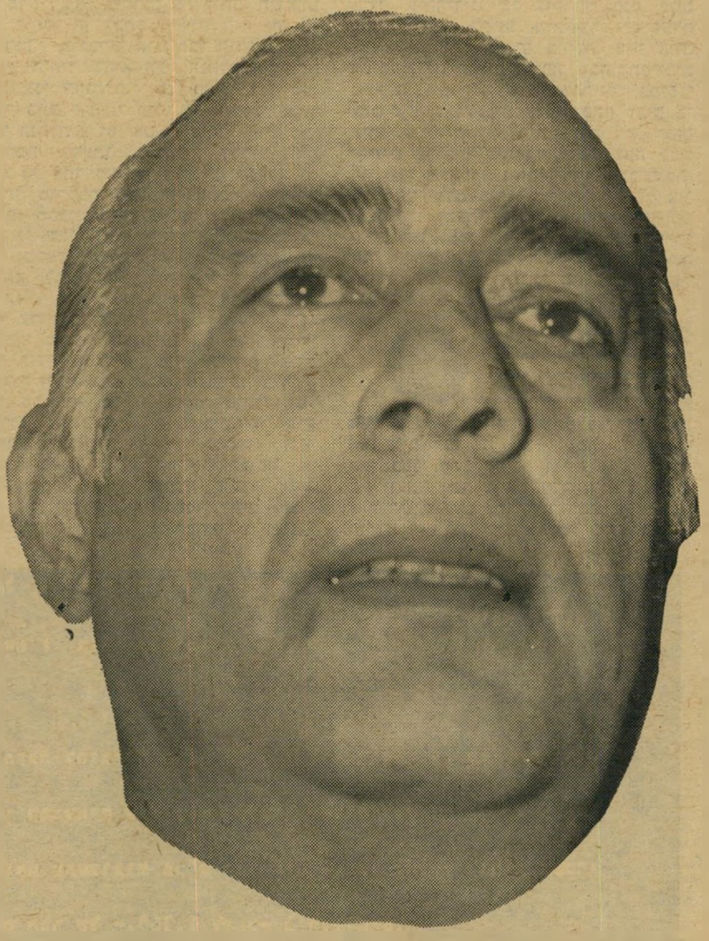
האיש התקשה לנשום וסבל מנדודי שי־נה. לבסוף אף לא יכול היה להשתרע על מיטתו. באותה תקופה פגשתיו במשך כמה ימים, ונוכחתי לדעת כי בילה יממות שלמות בישיבה על כסא.

את ההתקף הראשון קיבל יעקובלה בלונדון. הוא הגיע אז לבירת ברי־טניה כדי להיפגש עם ארווין שימרון ולמ־סור את עדותו. אשתו ובנו הצעיר נשארו בניו־יורק, סמוך לבית אחיו.

כשפגשתי אותו בלונדון — הוא התגורר אז בדירת פאר באדג'וואר רוד — היה יחידי בדירה. הוא סירב להודיע לבני משפחתו על מצב בריאותו והאנשים ה־יחידים שפגש נימנו על קומץ ידידיו. הם סרו לדירתו בתורנות, כדי להשגיח עליו ולדאוג לצרכי היום־יום. ימים שלמים ניזון אז רק מסאלרי מבושל. מישקלו ירד עד 54 קילו והוא נראה כמת מהלך.

יעקבלה בשעותיו האחרונות ושמע רבים מסודותיו, מתאר את איש־המיסתורין

שנחשב בשנים האחרונות כאיש החזק של העולם התחתון הישראלי

ידידיו לקחו אותו אל אחד מרופאי־הלב הנודעים ביותר בבריטניה, ד"ר וב פפ־לאו, שהורה, אחרי בדיקות מקיפות, על המרת התרופות שקיבל עד אז באחרות. ואמנם, מצבו השתפר ללא הכר, עד שהחל לצאת בכוחות עצמו אל מחוץ לבית. ואז, בניגוד להוראות הרופא, טס לניו־יורק, לבלות קצת בחיק המישפחה, וחזר ללונ־דון, כדי לעבור את הניתוח־צילום. יחד עימו הגיעה ללונדון גם אשתו, בטי.

לפני שבועיים עבר את הניתוח־צילום, וכאשר הגעתי ללונדון, מייד עם תום הטיפול, נמסרו לי המימצאים הבאים: משאבת הלב העיקרית נפגעה בצורה רצי־נית כתוצאה מהתקף־הלב; העורקים וה־וורידים הוצרו ושניים מהם אף נסתמו לחלוטין. בהתאם לכך התנגד הרופא לני־תוח לב — הוא היה סבור כי החולה לא יעמדו בו. כמו כן חזה התקף נוסף.

יעקובלה החל עתה להתייחס במלוא הרצינות למצבו. הוא הרגיש, כנראה, ש־סופו קרב. הוא התעניין ברופאים נודעים בארצות־הברית.

שיכנעתי אותו כי טוב יהיה אם רופא נוסף, מוכר וידוע, יבדוק את הצילומים. נקבתי בשמו של פרופסור מוריס לוי הישראלי והבעתי את נכונותי להתקשר עימו מייד עם שובי לישראל.

פרופסור לוי הסכים ופירט בפני לאיזה מיסמכים, תעודות וצילומים ייזדקק, כדי לקבוע חוות־דעת. התקשרתי עם יעקובלה, בלונדון, כדי לבשרו על כך ולעודדו. אך קולו נשמע לאה וכימעט חסר־עניין. ניסיתי לעודדו וסיימנו את השיחה בקבי־עת פגישה בארצות־הברית, אם יוחלט בכל זאת לנתחו שם. כעבור יומיים נפטר.

כיצד עשה האיש את כספו? כי־צד שלט, בעודו צעיר, על מועדוני קל־פים והימורים? את התשובות על כך ייתכן ולא נדע לעולם. מה שידוע הוא, שבחמש־עשרה השנים האחרונות עסק ב־עסקי מימון בהיקף נרחב. הוא נתן הלוו־אות למיפעלי תעשייה, רכש מיגרשים ומכרם וחדר לעסקי מימון בינלאומיים.

סודות הפינקס השחור

ד"ר אגרה מספרת כי יעקובלה לא הפסיד, זולת פעם אחת. הוא נהג להמר למען ידידים שבאו לבקרו בחו"ל, ביניהם אנשי־עסקים ידועים ומכובדים מ־ישראל. הוא היה זוכה בעבורם בכמה אלפים טובים — והמדובר בלירות אנג־ליות! — מוסר להם את הכסף בחיוך ומסרב לקבל מידיהם „אחוזים" או סתם מתנה.

גם מפסידים נהגו לבקשו, שיהמר למע־נם ויחזיר להם את אוצרם האבוד. יום אחד ניגש אליו עורך־דין ישראלי ידוע, אדם שנהג לפקוד את מועדוני ההימורים של לונדון כמה פעמים בשנה, וביקש את עזרתו בהשבת הפסדיו. השניים הכירו איש את רעהו מעסקי מקרקעין שבהם היו מעורבים, אך יעקובלה סירב. „מזלי בגד בי הערב," הסביר אשף ההימורים לעורך־דין המפסיד, „וחבל לי עליך." אלא שזה לא הניח, עד שלבסוף הסכים יעקובלה לשחק, בתנאי שעורך־הדין ישא בתוצ־אות. והתוצאות היו עצובות: יעקוב כהן הפסיד 80 אלף לי"ש.

התוצאה היתה שיעקובלה נאלץ לצרף את שם עורך־הדין הישראלי לרשימת ה־שמות בפינקס השחור שלו. זהו פינקס המספרים האלה. אם הכדור נופל שלוש פעמים ברציפות בקבוצה מסויימת, שים את מירב כספך על כל המספרים בשתי הקבוצות הנותרות. המכסימום של יעקובלה עצמו באנגליה היה שלושים אלף לירות שטרלינג במישחק. ואכן, הישראלי שגדל בשכונות העוני של דרום תל־אביב נהג לשחק בערב אחד בסכומים שנעו סביב מיליון לי"ש. לזהירים יעץ: המרו רק אחרי שהכדור נופל ארבע פעמים באותה קבוצה, שהרי אז קטנים הסיכויים שה־כדור יפול גם בפעם החמישית באותו המקום.

ההימור האחרון

כשחי בארץ נהג כהן לפקוד מדי יום את קפה אכסודוס, בצפון תל־אביב. היה מגיע לקפה ב־11 לפני הצהריים, כשהוא הדור בלבושו ומבושם, ומבלה על אינסוף ספלי אספרסו עד לשעות הצה־ריים. אחר כך היה נעלם לזמן מה ושב לקפה בחמש אחר־הצהריים, עד לשעות הערב. תמיד מנומס, ממהר להצית סיגריה לסובבים אותו ומקפיד לקוד קידה בפני גברת שנקרתה לשולחן. שיחות עדינות נהג לקיים בהליכה ליד הקפה.

יעקבלה עם ארווין שימרון
ירקות מאודים ומרק צח

אפס לעומת שני אפסים

לעתים קרובות היה נעדר מאכסודוס. אז ידעו עובדי המקום ומבקריו הקבו־עים, כי יעקובלה כהן קפץ לחו"ל — לניהול עסקים או למישחקי הימורים.

פעם הסביר לי את שיטתו בהימורים ואת סוד הצלחתו ליד שולחן הרולטה. כלל ראשון, אמר, הוא פשוט בתכלית: אם לשחק, אז לשחק באנגליה. שם יש ברולטה 36 מספרים ואפס אחד, לעומת אמריקה, שבה יש שני אפסים, המבטלים את סיכויי הזכייה של האורח. הרולטה מחולקת לשלוש קבוצות של מספרים: מאפס עד שמונה; משמונה עד עשרים־וארבע, ומעשרים־וארבע עד הסוף. כלל שני אליבא ד'כהן: מנה את מספר הפע־מים שהכדור נופל בכל קבוצה מקבוצות קטן, בעל כריכה שחורה, שבו נהג כהן לרשום את שמות כל הלווים וכל החייבים לו. כאשר רכשתי את אמונו, והוא הראה לי את הפינקס, גיליתי שאותו עורך־דין לא היה האיש המפורסם ביותר ברשימה הארוכה של הלווים והחייבים. הוא סיפר לי הרבה על עסקיו ועל קשריו, במיוחד על אישים נודעים עימם היה קשור בעס־קים שונים ושהתכחשו לו לאחר מכן.

מכיוון שהתגורר בחו"ל ולא יכול היה לחזור לישראל, נמצאו לא מעט ישראלים, שהיו מעורבים בפשעים מקומיים וביג־לאומיים, שניצלו את המצב כדי להעליל עליו ולקשור את שמו בעסקים אפלים. לפעמים היו מציירים אותו כדמות מרכ־זית בפרשה שעליה לא ידע יעקובלה דבר, מטוב ועד רע. דוגמה לכך יכולה לשמש מסכת ההונאות בדרום־אפריקה, שמומנה ובוצעה לרוב על־ידי חבורת הכרם. ידידי החבורה, הן במישטרה והן בעיתונות, קנו את שמו של יעקוב כהן כאחראי למעשים שונים, כך שאנשי החבורה עצמם נשארו חבויים בצל ויכלו להמשיך בעסקיהם בשקט.

כשהחליט יעקובלה להופיע בפני ועדת שימרון עשה זאת מאותן סיבות שהניעו אותו לפתוח את סגור־ליבו בפני. בעזרת הפרטים שסיפר לי — שחלקם יפורסם בעתיד — נחשפה בישראל אחריותה של חבורת הכרם למעשי־פשע רבים. בפועלו למען טיהור שמו סייע יעקובלה כהן לח־שוף פושעים ולגלות פשעים.

יגאל לביב ■

מה בוער בצ"ם?

(המשך מעמוד 23)

טלפן ממלא־מקומו בוועד, אביב קורנגולד, אל עורכי־דינו של צוקרמן וסיפר להם כי היתה לו שיחה עם רון. רון סיפר לו, לדבריו, כי הוא הגיע להסדר עם המישטרה, שאם צוקרמן יודה בסעיף אחד או שניים ינסו לסגור את הפרשה „בזול".

מי שבקיא במערכת הפוליטית החיפאית יודע כי הבטחה של רון, במידה ואכן ניתנה, היא הבטחה של ממש ואפשר לסמוך עליה. מרדכי רון היה עד לפני כמה חודשים ניצב במישטרת ישראל, מפקד מרחב חיפה ואחר כך מפקד המחוז הצפוני של המישטרה. אפשר היה להניח, כי לרון יש עדיין מהלכים במישטרה, וכי הצליח לקבל הקלות אלה למען צוקרמן.

מי הפיץ עלילה?

אולם צוקרמן ידע יותר מכך. הוא ידע כי היחסים בין רון לבין מפקד המרחב הנוכחי, תת־ניצב אברהם תורג'מן, הם יחסי חתול ועכבר. כל אחד מהמעורבים בעולם הפוליטי של חיפה יודע, כי רון אינו יכול כיום לבקש בקשות במישטרה, ואם אכן יבקש, תעשה המישטרה בדיוק את ההפך.

צוקרמן טען באוזני חבריו לוועד, כי רון זמם מזימה: „אם הייתי מודה, אפילו ב־האשמה אחת או בחלקה, היתה הנהלת צ"ם משעה אותי מייד מתפקידי ומנסה לשבור את הוועד."

באותו הרגע הוטל הפור. היה ברור כי העובדים עומדים להכריע על שביתה. אולם כעבור כמה שעות הגיע לידיו של צוקרמן מיכתב מרון, בו הוא מכחיש כי הנהלת החברה היתה מעורבת בתלונה למישטרה. במיכתבו לוועד כותב רון: „נודע לנו כי נעשה מצד גורמים מסויימים נסיון להפיץ עלילה, כאילו הנהלת החברה או פקיד מטעמה הם שהגישו את התלונה נגד אורי צוקרמן למישטרה. נתבקשתי על־ידי ה־מנכ"ל להודיעכם, כי העלילה הנ"ל היא זדונית וחסרת יסוד וכי הנהלת החברה לא הגישה ולא ייפתה כוחו של שום אדם מטעמה להגיש למישטרה תלונה כלשהי נגד אורי צוקרמן. ככל הידוע להנהלה התלונה הוגשה על־ידי אחד העובדים, ו־הדבר נעשה שלא על דעתה ואף ללא ידיעת ההנהלה."

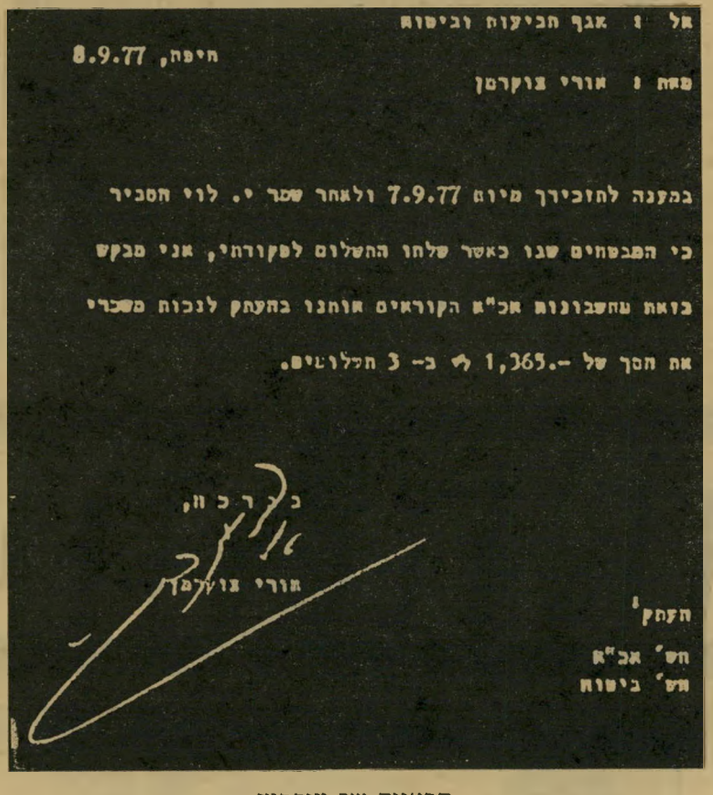
אולם היחסים המעורערים בין הנהלת צ"ם לבין עובדיה גרמו לכך, שכימעט אין עובד שמאמין לנאמר במיכתבו של רון. לפחות צוקרמן משוכנע, כי היה זה רון שעודד ותמך בהגשת התלונה. לצוקרמן יש אף ראיות לכאורה בעניין זה. לפני כחודש הוא תפס את כרמי כשהוא יוצא עם תיקי מיסמכים מבניין צ"ם, דבר האסור על פי תקנות החברה. למחרת בבוקר המתין של צ"ם, זאב וינברגר, הכפוף ישירות למנכ"ל, נתן ביוזמתו עדות למישטרה, ש־אישרה את פרטי התלונה של כרמי. לגבי העובדים זו הוכחה, כי התלונה הוגשה ביוזמת ההנהלה, למרות הכחשותיו של רון. „האם נשמע שפקיד בכיר, חבר הנהלה, יתלונן על עובד מבלי שההנהלה יודעת על כך?" שאל צוקרמן את רותם. תשובתו של רותם, הן לכתב העולם הזה והן ל־צוקרמן: „וינברגר אינו חבר הנהלת צ"ם. האיש היחיד שהוא חבר הנהלת צ"ם זה אני. אני ההנהלה." גם מרדכי רון טען בפני כתב העולם הזה כי וינברגר אינו חבר הנהלת צ"ם, אם כי סירב לפרט ממי מורכבת, לדעתו, ההנהלה. למרות זאת יודע כל אחד מעובדי צ"ם כי הנהלת ה־חברה מורכבת ממנכ"ל החברה, יהודה רותם, מסגנו, האחראי על כוח־אדם, או בלשונו שלו „ראש מינהל הסגל", מרדכי רון, ומראשי האגפים אשר וינברגר נמנה עליהם. לגופו של עניין הכחיש וינברגר כי הגיש תלונה נגד צוקרמן אך הודה כי מסר עדות במישטרה.

חברי מועצת העובדים של צ"ם עמדו כבר לדון בהכרזת שביתה כללית. אולם צוקרמן חשש שמא תראה השביתה בציבור כמו התמיכה שנתנו בזמנו פועלי נמל אשדוד ליהושע פרץ, ולא כמשיבתה על עניין עקרוני. הוא פנה אל משה ורטמן, מזכיר מועצת פועלי חיפה, בבקשת תמיכה. גם יצחק מסיקה, חבר מועצת פועלי חיפה, פנה אל ורטמן. אך ורטמן סירב לצאת להגנתו של צוקרמן, או לבדוק אם מעצרו לפני שבוע, בשעות אחר הצהריים, ויוצא ממנה רק בסביבות השעה 10 בלילה. גם את מרדכי רון וגם את עורך־הדין של ה־חברה ראו כשהם נכנסים לחדרו של רותם."

לצוקרמן הגיעה עוד פיסת מידע, שלדעתו היא בבחינת ראייה לכך, שוורטמן מצוי היטב בעניינים, ודווקא מהצד של הנהלת צ"ם. עורך־דינו של צוקרמן נכנס, ביום שבו שוחרר לקוחו מהמעצר, למיסעדת צלאח שבכיכר פארים בחיפה. זהי היום המיסעדה האופנתית בחיפה, שבה מתקיימים מיפגשי יום־ששי אחר־הצהריים. במיפג־שים אלה משתתפים אישי־מפתח רבים ב־עיר, בעיניהם גם ורטמן וגם רון, שהם ידידים קרובים עוד מהתקופה שבה בשב רון מדי מישטרה וורטמן היה חבר־כנסת. בעל המיסעדה סיפר לעורך־הדין של צו־קרמן, כי ורטמן שהה במיסעדה זמן מה קודם לכן ואמר כי „היום הולכים לקרוע את צוקרמן, הוא יכנס לשבועיים מעצר וזה הסוף שלו." צלאח תיאר את שימחתו של ורטמן כאשר סיפר על כך.

הישג לא רגיל ביחסי־עבודה

משה רון ויהודה רותם מכחישים את קיום הפגישה עם ורטמן, רותם אף טען בפני כתב העולם הזה: „לא ראיתי את ורטמן מכחיש את דבר קיום הפגישה ואת השיחה עם בעל המיסעדה. בפני כתב העולם הזה טען כי לא עסק כלל בפרשה:

הראייה של צוקרמן
לא אשם

„העניין נמצא בחקירת המישטרה ואנחנו לא יכולים לעסוק בכך."

בינתיים דורשים חברי ועד העובדים מ־צוקרמן להחריף את הצעדים כנגד הנהלת החברה. העובדים יודעים כי צוקרמן הוא לצנינים בעיני הנהלת צ"ם. רק בחודשים האחרונים בלבד הצליח צוקרמן להשיג מהחברה כמה הטבות לעובדים, ששום עובדי מוסד ציבורי אחר בארץ לא הצליחו להשיגן. הוא זכה בפסק־דין של בית־הדין האיזורי לעבודה, שחייב את הנהלת צ"ם לתת לעובדיה את דמי אחזקת הרכב, כפי שהממשלה נותנת לעובדיה — הישג בלתי רגיל ביחסי העבודה בארץ, שזכה לפירסום והפחיד לא רק את ראשי צ"ם, שמיהרו להגיש עיירור לבית־הדין הארצי לעבודה, אלא גם מוסדות ציבור רבים אחרים בארץ. בשבוע הבא, ללא כל קשר לפרשה, יגיש עורך־הדין של ועד העובדים בקשה לבית־הדין לעבודה, להורות להנהלה לחלק בין העובדים את מניות חברת צ"ם. אם תתקבל הדרישה, המסתמכת על הבטחות בכתב ש־ניתנו לעובדים מטעם מנכ"ל החברה לשע־בר, משה קשתי המנוח, ויושב־ראש מועצת המנהלים של החברה לשעבר, רב־אלוף בוצע במיסגרת נסיון להתנכל לעובדי ה־חברה. „אני לא צריך להתערב בזה, ש־יתערבו חברי המועצה המחזיקים בתיק של צ"ם," אמר ורטמן. חברי המועצה ה־מחזיקים בתיק של צ"ם, משה גור ויהודה קרן, לא התערבו ומילאו פיהם מים. ה־שניים ידועים כנאמניו של ורטמן.

„הולכים לקרוע את צוקרמן"

אולם תדהמתו של צוקרמן, מכך שמזכיר מועצת הפועלים שלו התעלם ממנו, לא ארכה זמן רב. „בהתחלה חשבתי כי הוא נוטר לי טינה אישית," סיפר צו־קרמן לידידים. בחיפה זכורה פרשת תביעת הדיבה שאותה הגיש צוקרמן נגד ורטמן לפני כחצי שנה. רק לאחר שורטמן ביקש את סליחתו של צוקרמן, על דברי הדיבה שהשמיע נגדו, בוטלה התביעה. „אבל אחר־כך הבנתי," סיפר צוקרמן, „כי לשיטיקה של ורטמן יש משמעות עמוקה יותר. ער־בדים רבים של צ"ם ראו את ורטמן נכנס ללישכתו של יהודה רותם ביום החמישי דויד („דדו") אלעזר המנוח, תחמושט כל המערכת הכספית והכלכלית של צ"ם. כך לפחות טוענים ראשי החברה.

„לפני שיהיו זעזועים"

בעוד הנהלת צ"ם היתה מוכנה לתת העלאות בדרגה ל־55 עובדים, הצליח צוקרמן להשיג העלאות לכ־700 עובדים. הוועד שלו גם שותף בכל ועדה, כולל ועדות המיכרזים, בניגוד לנהוג בחברות אחרות מסוגה של צ"ם. הנהלת צ"ם אינה מצליחה להוציא את חברי הוועד מועדות אלה.

בנוסף עורר עליו צוקרמן את חמת הנהלת צ"ם, כאשר מנע את נסיעתה של גילה שטסל, אשתו של יושב־ראש מועצת המנהלים של צ"ם, חיים שטסל, לטוקיו. גילה שטסל היתה אמורה לנסוע מטעם החברה, כדי להשיק את האוניה אבידג'אן סטאר של צ"ם. צוקרמן הקים קול זעקה, שהגיע גם לעיתונות, ודרש כי במקום אשתו של יושב־ראש מועצת המנהלים תסע אלמנת־מילחמה מקרב העובדים. החברה חרקה שיניים. גילה שטסל נשארה בארץ. ואלמנת המילחמה לא נסעה.

מנכ"ל צ"ם יהודה רותם טוען כי אין לפרישה היבטים פוליטיים. לכתב העולם הזה הוא אמר: „יש ריב בין שני אנשים, כרמי וצוקרמן, וכרמי החליט להתלונן נגד צוקרמן. לנו אין כל נגיעה בעניין. איש לא פנה אלינו בתלונה על צוקרמן, ולו היו היו פונים, היינו מבררים זאת מבפנים, ורק אחר כך מחליטים אם יש כאן מיקרה שבו צריכה להתערב המישטרה. איש מ־צ"ם לא מוסמך לפנות למישטרה בשם החברה בתלונה כנגד צוקרמן מבלי לקבל את אישורי לכך, ואיש לא קיבל את ה־אישור." רותם מקווה כי הפרישה תדגך לפני שיהיו זעזועים של ממש בצ"ם, ו־שלא תפרוץ שביתה כללית בחברה. „לפ־עמים יש חילוקי־דעות עם הוועד ולפעמים אין, אבל אנחנו גומרים את כל העניינים בפנים," טען.

ועד עובדי צ"ם לא הסתפק במיכתבו של רון על אי־התערבות ההנהלה בפרשה, התעלם מהתעלמותם של ורטמן ושל מ־עצת פועלי חיפה, והחליט לדרוש ממזכיר ההסתדרות, ירוחם משל, להתערב בפרשה. במיברק ששלח הוועד אל משל, נאמר: „מועצת העובדים של צ"ם רואה בחומרה רבה את העובדה שמסר קצין מישטרה (הכוונה לרב־סמל ארנסט טל), תחת שבועה בבית־המישפט, שלפיקה התלונה נגד יושב־ראש מועצת העובדים הוגשה על־ידי הנ־הלת חברת צ"ם. אנו רואים בכך הלטה להילחם בוועד העובדים וביושב־הראש ב־אמצעות מישטרה, בנושאים הקשורים ב־נהלים פנימיים של החברה, בשיטות ה־מזכירות מישטרים מסויימים. אנו דוחים בשאט־נפש שיטות אלה של טפילת עלילה ומילחמה בעובדים, ודורשים התערבותך לפני שיהיו זעזועים."

מנכ"ל רותם
לא רוצה שביתה

קצין־הביטחון של צ"ם ליד שער הבניין ותפס את כרמי כשהוא מחזיר את התיקים. הוא ניסה לעצרו, אולם הלה לא שעה לו. כאשר פנו קצין הביטחון וצוקרמן אל ה־מנכ"ל יהודה רותם ואל רון בתלונה על כך, ובדריישה לפנות למישטרה, שתחקור לשם מה לקח כרמי את התיקים לביתו, נענו בסירוב ובמשיכת־כתף.

לצוקרמן גם נודע כי מנהל אגף הביטוח

מזכ"ל־מפ"ח ורטמן
לא רוצה לדעת

המיידית כדי לחסל תופעות אלה, הפוגעות בכלל העובדים, בעודן באיבן."

עתה ממתינים עובדי צ"ם לתגובתו של משל. „אם משל לא יתערב לטובתנו, לא יפסיק את מחוללי־השדים נגד אורי צוקרמן, נוכיח כי כוחנו גדול, ולא רק בצ"ם. אם נפתח במילחמה, ייסגרו מקומות־עבודה רבים בחיפה," אמר השבוע אחד מבכירי העובדים בצ"ם.

שידור

צל"ש

לצל"ש מיוחד ראוי כתב הטלוויזיה ב־וושינגטון, מי שהיה מנהל מחלקת החד־שות, **דן שילון**. הוא כיסה את הדיונים בבלייר־האוס, שכר לו חדר במלון מדיסון, שם מתגוררות המישלחות הישראלית וה־מצרית, והצליח לשתול בחדרים שונים של המישלחות את המיקרופונים והמצלמות שלו.

התוצאה היתה, ששילון קלט ושידר שי־חות אישיות בין ראשי המישלחת הישרא־לית **משה דיין** ו**עזר וייצמן** לבין עצ־

שדר שילון
מיקרופונים שתולים

מם וכן שיחות בין ראשי המישלחת ה־ישראלית לבין ראשי המישלחת המצרית. הסקופים של שילון מחדרי מלון מדיסון צוטטו בהרחבה בעיתוני העולם, שבהם ציינו את מקורם, בטלוויזיה הישראלית ובעיתוני הארץ, שבהם שכחו כמובן לציין את המקור.

מאחרי המסך

מי טוב לבורג

סנקציות שקטות פרצו דווקא במערכת תל־אביב של הטלוויזיה ונשמרו בסוד. היו אלה סנקציות של הצלמים והטכנ־אים, שסירבו להעביר כתבות מתל־אביב לירושלים, בגלל המתוק שנערך עם שר ה־פנים הד"ר **יוסף בורג**.

המתוק עם בורג לא נערך בשידור חי, כרגיל, משום שלבורג לא היה זמן באותו היום ובאותה השעה. השידור הוקלט יום קודם לכן. אולם היה מי שהחליט, שאת ה־שר יאה לצלם דווקא באולפני הטלוויזיה הלימודית **ברמת־אביב**.

הטכנאים והצלמים של תל־אביב נעלבו והפסיקו את עבודתם ליומיים. טענתם היא: „אם אנחנו לא די טובים בשביל בורג, אנחנו לא טובים גם בשביל תוכניות אח־רות."

ידין ואלון עושים חדשות

מוקד אחר שכמעט ולא שודר היה ה־מוקד שבמרכזו עמד סגן ראש־הממשלה, **יגאל ידין**, בשבוע שעבר. ידין, יחד עם חברי הכנסת **יגאל אלון** ו**יהודה בן־מאיר**, הופיע ביום שבו הכריזו טכנ־אי ההנדסה של מישרד התקשורת על ה־סנקציות שלהם, שגרמו לביטול השידו־רים.

אנשי מישרד התקשורת הסכימו לשדר את מהדורת מבט, אך לא את יתר התוכ־ניות. מנהל מחלקת החדשות **חיים יבין** הזעיק את מנכ"ל מישרד התקשורת, ה־אלוף (מיל.) **משה** („מוסיק") **גידרון**, שהצליח לשכנע את עובדיו בחשיבות ה־מישדר עם ידין־אלון־בן־מאיר והם קיבלו את הגירסה כי גם מוקד שייך ל־חדשות.

האירוויזיון כושש

מילחמתה של ההנהלה בטכנאים הגיעה לאבסורד. הטכנאים דורשים מסמנכ"ל ה־רשות לענייני מינהל, **שלמה עבאדי**, לדון עימם בתוספת שכר עבור עבודה אחרי חצות. עבאדי דוחה כבר כמה חוד־שים את הפגישה עימם, בתירוצים שונים, והתוצאה היא ששידורים רבים מופסקים, וכתבות המצולמות לאחר חצות אינן מגי־עות לשידור. כמו־כן מושבתים השידורים לחוץ־לארץ ומישדרי השירות.

אנשי המקצוע ברדיו ובטלוויזיה מתח־נגים בפני עבאדי שיגיע למשא־ומתן עם הטכנאים ויסיים את הפרשה. אולם הוא נכנס למבוי סתום של עקרונות ילדותיים, ועורך עם הטכנאים מילחמה פרטית העולה בכסף רב לציבור משלמי האגרה.

עבאדי זוכה לגיבוי של מנכ"ל הרשות **יצחק ליבני**, בעוד שהוועד המנהל, בראשותו של הפרופסור **ראובן ירון**, אינו נוקט עמדה בסיכסוך. במיסגרת תמיכתו בעבאדי הודיע ליבני לעיתונ־אים, כי אם יימשכו הסנקציות של הטכנ־אים, אי אפשר יהיה לערוך את האירוויז־יון בארץ. הידיעה שפורסמה עוררה בה־לה, ואחד העיתונים אף הקדיש לה מאמר מערכת.

אולם איש מהעיתונאים לא טרח לחשוב קצת או לשאול את הטכנאים. האירוויזיון יסתיים, כנראה, בין השעות 11.30 ל־11.45

מנכ"ל גידרון
הכל למען ידין

בלילה. גם אם יגלוש האירוויזיון אל מעבר לחצות, מוכנים הטכנאים להבטיח כי לא יפעילו את הסנקציות שלהם. הם יבטלו את הסנקציות כפי שעשו בעת השידורים מקמפ־דייוויד.

ליל בחירות מקוצר

מילחמתו של **שלמה עבאדי** בטכנאים גרמה כבר לביטול אחד המישדרים־המיב־צעיים החשובים ביותר של הטלוויזיה — מישדר ליל הבחירות שתוכנן ל־7 בחודש. כוונת מחלקת החדשות היתה לחזור על המיבצעים המוצלחים של ליל הבחירות לכנסת ולהסתדרות, ולשם כך הוקם מטה מייוחד בראשותו של **אלכס גילעדי**, איש המיבצעים מס' 1 של הטלוויזיה.

הכוונה היתה להקים שישה מוקדי־שי־דור, להביא תגובות מהירות ופרשנויות ולהיכנס אל תוך הלילה בשידור מרתוני שיימשך בין שלוש לחמש שעות. התפ־קידים חולקו, נערכה חזרה כללית, ונר־אה היה שהכל ידפוק כהלכה.

עתה החליטו לבטל את המישדר הגדול ולהצטמצם בשידור של שעה אחת בלילה. שיתחיל ב־11 בלילה, עם סגירת הקלפיות, ויסתיים בדיוק בחצות. במיסגרת שידור זה יופעלו רק שני מוקדי־שידור, בירוש־

השר בורג
טכנאים לא די טובים

לים ובתל־אביב, וכוכב השידור היחיד יהיה הסטטיסטיקאי **חנוך סמית**.

הסוביוד'יצה והבידואים

בפני בעיות מישפטיות עומדת כתבה שהכין **גיל סרן**, על בעיית הקרקעות של הבדואים. אחרי שצולמה הכתבה התברר לעורכי התוכנית מבט שני, שבמיסגרתה היתה צריכה הכתבה להיות משודרת, כי יש בה בעיות מישפטיות רבות, ביניהן כאלה של סוב־יודיצה.

היועץ המישפטי של הרשות, **נתן כהן**, החל מטפל בשיפוץ הכתבה ושידורה יידח־חה למועד מאוחר יותר, עד שהיא תתוקן.

טלתורס

לכבוד האירוויזיון נמצאים עתה שלושה בחוץ־לארץ. **יצחק** („צחי") **שמעוני** ה־אחראי על האירוויזיון, עורות וסגנית מנ־הל מחלקת התוכניות של הטלוויזיה **יהו־דית** („גידי") **לוץ** ומנהלת מחלקת הסר־טים הקנויים, שתפסה אף היא טרמפ על תקציב האירוויזיון **מרים רוטשילד**.

חנוך חסון, מנהל מחלקת הבידור ו־**ארנון צוקרמן**, מנהל הטלוויזיה, חזרו לא מכבר מחוץ־לארץ שם עסקו בין היתר בענייני האירוויזיון.

לחצים וזסיעות

בדיקה מחדש של נושא כתבי החוץ של רשות השידור עומדת להיערך עם שובם של **שלום קיטר**, הכתב המדיני של ה־רדיו ו**אלי לניאדו**, הכתב המדיני של הטלוויזיה הערבית, מוושינגטון. למרות שגם אנשי הרדיו וגם אנשי הטלוויזיה הערבית מוכנים להודות, בשיחות אישיות, כי שני כתבי הרשות **דן שילון** ו**אלי ניסן** שרתו את שני המדיומים כהלכה, נוסף על הכתבות ששלחו לטלוויזיה בעב־רית, נכנעו ראשי הרשות ושלחו שני אנ־שים נוספים, בהוצאה כספית גדולה.

קיטל נתן אולטימטומים של ממש כדי ש**יצחק ליבני** יאשר את נסיעתו באופן אישי, מבלי להביא זאת להחלטת פורום כלשהו ואילו לניאדו, שבידו כוח רב מאחר שהוא ראש ועד עובדי הטלוויזיה, החרים את שידוריהם של שילון וניסן מוו־שינגטון פשוטו כמשמעו ולא שידרם, כך שלא היתה ברירה אלא לשלוח גם אותו.

אולם כתבותיו של לניאדו אינן משוד־רות. הטכנאים והצלמים נעלבו על שלא שלחו גם אותם, ומסרבים בינתיים לשדר את דיווחיו.

הדובר קיבל התקף לב

על פי הוראתו של **שלמה עבאדי** פוטרה **טובה הרשטיק**, האחראית על דוברות הרדיו בלישכת הדובר, ותחתיה הובא למישרה **שמואל** („סם") **בושס**,* מי שהיה מנהל מחלקת הגביה ונאלץ לצאת לחופשה ממושכת בשכר בגלל סיכ־סוכיו עם עבאדי.

בושס ידע כי תפקיד דובר הרדיו אינו תפור על־פי מידותיו, וכי הצבתו לתפקיד היא אך שלב נוסף בהתנכלותו של עבאדי אליו, אולם כפקיד־מדינה ממושמע הוא החליט לקבל עליו כל תפקיד.

אך הגורל החליט אחרת. יום לפני שהיה בושס אמור להיכנס לתפקידו הוא לקה בהתקף־לב קשה. יחד עם איחולי ההחלמה המהירה שמשגרים עובדי לישכת הדובר לבושס, שבשיחות המועטות שלהן עימו הצליח להתחבב עליהם, הם מודאגים גם מן העובדה שבמשך תקופה ארוכה לא יהיה דובר לרדיו.

את מי אהבו יותר

בעיקבות עריכת סקר על הצפייה וההנאה מהצפייה בסידרה ראש העיר קאסטרברידג', ערכו בטלוויזיה השוואה בין שבע סדרות ששודרו לאחרונה בלילות שבת: בית ארמה, ששודרה בפברואר שנה שעברה, אני קלאודיוס, ששודרה בספטמבר 1977, וושינגטון מאחרי הקלעים, ששודרה בנו־במבר 1977, עני ועשיר חלק א', נובמבר דצמבר 1977, ג'ני, הסידרה על אמו של **וינסטון צרצ'יל** ששודרה בינואר ה־שנה, זמנים קשים, במארס השנה, וראש העיר קאסטרברידג', ביולי השנה.

מתוצאות ההשוואה מתברר, כי אחוז הצפייה הגבוה ביותר, בין אלה שנהגים לצפות בטלוויזיה בלילות שבת, שייך לבית ארמה, 56 אחוזים, לעומת 55 אחוזים ב־עני ועשיר, 44 אחוזים באני קלאודיוס, 42

ממנכ"ל עבאדי
חורבן הרשות

בראש העיר קאסטרברידג' 40 בג'ני, 27 בזמנים קשים ו־26 בוושינגטון מאחרי ה־קלעים.

מתברר כי וושינגטון אכן היתה לא פו־פולארית. 40 אחוזים מצופי ליל־השבת לא ראו אף פרק אחד מוושינגטון מאחרי ה־קלעים. עולה עליה באי־הפופולאריות רק הסידרה זמנים קשים, שבה לא התבוננו 47 אחוזים מן הצופים.

* אינו קרוב־משפחה של המבקרת הדה בושס.

ליבני לקירשנבאום: „קפוץ ל־!" ✱ התיסרוקות של הכתבים ✱ עריכת חדשות לפי התור ✱ יבין רוצה להשתלם ✱ רמלה מצד הבחירות

● הסגנון ופרס ישראל

בישיבת פורום־החדשות, שנערכה בשבוע ש־עבר, דנו, כמובן, בהפרעה שגורמים יחסי־המינהל הבלתי־תקינים ברשות־השידור לשידורי הטלווי־זיה. כאשר להטו הרוחות, אמר מנכ"ל רשות־השידור **יצחק ליבני** למנהל מחלקת התוכניות **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום**, שהשתתף ב־ישיבה על תקן של ממלא־מקום מנהל הטלוויזיה, ששהה באותו יום בחוץ־לארץ: „מוטי, אתה יכול לקפוץ לי!" תשובתו של קירשנבאום: „יצחק, זה לא יפה לדבר ככה אל חתן פרס ישראל!" קירשנבאום זכה בפרס לפני שנתיים.

● תן הזדמנות במיטה

קיימים חילוקי־גירסות בין מי שהגיש את ה־תוכנית תן הזדמנות, **מייק בורשטיין**, לבין המנהלים, המפיקים והבמאים של התוכנית, לגבי השאלה אם בורשטיין התפטר או פוטר. בורשטיין טוען, כמובן, כי הוא התפטר, ואילו בעלי התוכנית טוענים כי הוא פוטר, משום שלא היה מוצלח.

כך או אחרת מתכנן עתה בורשטיין מילחמה נגד כל מי שקשור בתוכנית. לדבריו הוא יכול להוכיח כי אף זמרת או אמנית אחת שרצתה להופיע לא קיבלה הזדמנות בתוכנית, אשר כל מטרתה היתה גילוי כישרונות צעירים, מבלי ל־התחבב בקשרים עם אחד העובדים. לדבריו, סיבה נוספת לקרע שבינו לבין מארגני התוכנית היא העובדה שמייק לא הסכים כי **קרוליין לנגפורד**, בתו של **כרי לנגפורד**, המפיק והבמאי של תן הזדמנות, תנחה עימו את התוכנית. קרוליין הנחתה תוכנית אחת יחד עם בורשטיין, אולם על פי דרישה אולטימטיבית של הזמר־מנחה סולקה, ול־דבריו נוטר לו מאז לנגפורד טינה.

● שינוי פריזורה

מכה של שינויי תיספרות ותסרוקות בטל־וויזיה. הרב **שמואל אבידור הכהן**, מגיש תוכנית־הדת של ערב־שבת, הסתפר תספורת קצרה ביותר. **אלי ניסן**, הכתב בוושינגטון, שהפתיע את ידידיו בירושלים כאשר התגלה לפני כחודשיים כשזקן עוטר את פניו, גילח את זקנו והוא שוב מגולח למשעי. הכתב לענייני אווירה לשעבר של מחלקת החדשות, **חיים גיל**, שעבר למחלקת התוכניות, גידל לו שפם עבות.

● כולם עורכים

במחלקת החדשות חל קצר מסויים וחסרים עורכי חדשות, בעיקר למהדורות הקצרות המשו־דרות בערבי־שבת, במוצאי־שבתות ובערבי ובמו־צאי חגים. באחרונה החליטו במחלקת החדשות כי כל אחד מהכתבים ישמש כעורך חדשות על־פי התור, מבלי לקבל הכשרה מוקדמת לכך. בין ה־ראשונים שנבחרו היה הכתב לענייני השטחים, הממלא עתה את מקומו של הכתב לענייני ערבים **רפיק חביבי**.

● הדוגמה: רמלה

ניסיון מיוחד־במינו מזומן לכתב **אליעזר** („לייזר") **יערי** ביום הבחירות לעיריית. על יערי הוטל להכין סרט על „אנטומיה של עיר קטנה ב־יום הבחירות". הוא מלווה את מערכת הבחירות, את יום הבחירות מהבוקר עד הליל, ואת מסיבת ה־מיפלגה המנצחת, לעומת ישיבות־האבל של המיפ־לגות המנוצחות. במחלקת החדשות מייחסים חשי־בות רבה לסירטו של יערי, שיצולם בעיר רמלה, ימתכוונים לבנות עליו תוכנית של מבט שני, ש־תוקדש לבחירות.

● יבין רוצה להשתלם

מנהל מחלקת החדשות **חיים יבין**, רוצה לצאת אף הוא להשתלמות ממושכת בנושאי חדשות טלוויזיה בחוץ־לארץ.

יבין פנה בעניין זה אל מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן**, וטען לפניו כי במשך ארבע השנים האחרונות, מאז חזר מניו־יורק, לא היה בחוץ־לארץ וכי לא ראה כיצד התקדמו תחנות הטלוויזיה בעולם במשך תקופה זו.

צוקרמן אישר את מסעו של יבין עקרונית אולם בינתיים, בגלל המאורעות הרודפים זה את זה במיגזר היחסים בין ישראל למצריים, לא נקבע מיעד לצאתו של יבין. כאשר ייסע, ימלא את מקומו **יעקוב אחימאיר**.

● ליבני וה„פלייבוי"

על שולחנו של **ניסים מיזרחי**, איש הכל־בו של הנהלת רשות־השידור, יש פתק, ובו הוראות לגבי קניית שבועונים לבכירי רשות־השידור. ה־בכירים, הזוכים בעיתונים, הם מנכ"ל הרשות **יצחק ליבני**, המקבל את מרבית העיתונים; הסמנכ"ל **שימה עכארי**, הקורא עיתונים לו־עזיים יקרים על חשבון הרשות; הדובר **משה עמרם**, היועץ המישפטי **נתן כהן** ויועץ מנכ"ל הרשות, **ארי אכנר**. הצימוק שברשימה: קניית הירחון פלייבוי למנכ"ל הרשות.

רשות השידור

יום א' – "אקונומיסט"	1.	לעבדי
יום ב' – "לאשה"	2.	ליבני, עמירב
"אלאקספרס"	1.	נתן כהן
יום ד' – "העולם הזה"	2.	ליבני, עמירב
"מעריב לנוער"	1.	ליבני
"הארץ שלנו"	1.	ליבני
יום ה' – "להיטון"	2.	ליבני, עמירב
"טיים"	5.	ליבני, עמירב, ארי, נתן, עבדי
"ניוזוויק"	5.	ליבני, עמירב, ארי, נתן, עבדי.
"את" – פעם בחודש	2.	ליבני, עמירב.
"פלי בוי" – פעם בחודש	1.	ליבני
"מוניסיין" – פעם בחודש	3.	ליבני, עמירב, עבדי.

מיסמך חיזוקת העיתונים למנהלים
המנכ"ל וה„פלייבוי"

1. 11

יום רביעי

● **שאזה שר זמן (5.30).** השעשוען לילדים של עוגניה שמחני מוקדש לספרו של או־רח התוכנית, אליעזר שמאלי, אנשי בראשית, על מישפחת אלכסנדר זייד. בן מישפחתו של זייד יספר זיכרונות, ו־אליהו נאור, ראש עיריית באר־שבע, שהוא גם מספר

הרקדנית שרה

על זייד

אגדות בדואיות, יגלה את מקור השם שייך אברק. הארכיאולוג גדעון פרסטר יציג את מערכת הקברים בבית־שערים. הזמרת אופירה גלוסקא, שבשבועות האחרונים הפכה רקדנית, תשיר

האחים: אומרה
שעה 8.00

את שירם של מרדכי זעירא ואלכסנדר פן: שייך אברק. בין משתתפי החידון יהיו שלו־שה ילדים מקריית־טבעון וילד בדואי מבושמת־טיבעון הסמו־כה, היישוב הבדואי הראשון שנבנה על־ידי הממשלה. את התוכנית מנחה מאיר שלו, מביימת דניה אביאל, ומפיקה עוגניה שימחוני. את שאלות החידון כתב זאב ענר. זוהי התוכנית המוצלחת ביותר של מחלקת הילדים.

● **קסמים (6.32).** ה־סידרה מאחרי הקלעים מוק־דשת הערב לקוסמים. הסרט שיוצג נעשה מנקודת מבטם של יוצרי האשליות זריזי־ה־ידיים. בניו־יורק קיים בית־קסמים עירוני ואחד מוותיקי הקוסמים מספר בגעגועים על התקופה שבה היה הקוסם ב־אמת קוסם ולא שרלטן.

● **ידידי האדם (7.00).** זרזיר־המותניים הוא כלב גיז־עי קדום, שמקורו בתקופה של לפני 6000 שנה. זרזיר־המותניים נחשב הכלב המהיר בעולם, כ־80 קילומטרים ב־שעה, ואין ספק, כי אחרי הק־רנת הסרט תתחיל בחוגים מסויימים אופנה של חיפוש וגידול זרזיר־המותניים גם ב־ישראל.

● **האחים (8.00).** ג'ין אנדרסון, היא אמא מרי, חוזרת מהבראה ומוצאת את מישפחתה מאוחדת נגד ניס־יונות ההתפשטות של מרוני, אך הרוסה מבחינת היחסים ה־אישיים. ג'ניפר ואדוארד ב־ברוגז ובפירוד זמני, ודייוויד רוצה להתפטר מהחברה ושו־פך את ליבו באוזני ג'ין. ה־מתח בין ג'ניפר וג'ין גובר, אך הפלא ופלא, היחסים בין ג'ניפר למרי, אשת מאהבה־לשעבר, מתהדקים. פרק קלא־סי של האחים, עם עלילה מור־כבת ומסובכת.

2. 11

יום חמישי

● **כין האזרח לרשות (7.00).** התוכנית עוסקת ב־אחד הנושאים החשובים ביו־תר הנוגעים לערביי ארץ־יש־ראל: השיכון ומצוקת הדיור במיגזר הערבי. אולם נראה כי האיש היחידי העובד במחלקת התוכניות של הטלוויזיה הער־בית הוא ויקטור נסיב, השו־הה בחופשה בארצות־הברית, ואיש אינו יודע למסור פרטים על תוכניות, גם אם הן חשו־בות.

● **פיצוץ באפולו 13 (9.30).** הפרק האחרון באחת הסדרות הטובות ששודרו ב־מיסגרת תעודה, החיים על כף המאזניים. אחד ממיכלי־החמ־צן של אפולו 13 התפוצץ. מפיקי הסרט שיחזרו, עם שלו־שת טייסי הספינה, את שאירע בה. הפיצוץ, במהירות של 10.000 קילומטרים בשעה, נח־שב ליפיקי טכני מסוכן וחסר־תקדים. במרכז הסרט: מאבקם של השלושה להחזיר את הח־ללית בשלום לכדור־הארץ.

● **מרטין לותר קינג (10.20).** הפרק השני של ה־סידרה. בפרק זה עומדת אמו־נתו של המנהיג הכושי באי־האלימות במיבחן קשה, כאשר בביתו מוטמנת פצצה והוא נאלץ להתנסות בהשפלה של ישיבה בכלא. זמן קצר אחרי מעצרו מתערבים האחים ג'ון וורוברט קנדי למען שיחרורו. פעילותו של קינג מביאה לו תומכים רבים, מקרב שחורים ולבנים כאחד, אך מקימה נגדו

קינג: ויינפירד וטייסון
שעה 10.20

את אוייבו הגדול ביותר, ראש האף־בי־איי, ג'יי אדגר הובר, שתסריטאי ובמאי הסידרה אייבי מאן מאשימו, בעקיפין, ברצח של קינג. מאן הוא גי־בורה האמיתי של הסידרה, ש־הפרק הראשון שלה היה מאכ־זב למדי. אין זו הפעם הרא־שונה שמאן יוצר סרטים ב־נושאים שעשו מהפכות בדעת

המחשבות של

הנשיא קנדי

הקהל באמריקה. סירטו מישפ־טי נירנברג עורר סערה באר־צות־הברית, והנשיא ג'ון קנדי הודה בפומבי כי „הסרט עורר מחשבות וויכוח על גרמניה הנאצית במידה כזו, שחוקי ה־הגבלות על פושעי מילחמה נאציים הורחבו." סרט אחר של מאן, רצח מריוס ונלסון, היה מבוסס על מיקרה אמיתי שבו הועמד כושי לדין על פשע שלא ביצע. השפעתו של הסרט היתה כה גדולה עד ש־הציעיר הכושי שוחרר מהכלא.

3. 11

יום ששי

● **הצריף של תמרי (3.00).** הופעת־בכורה מחדשת של התוכנית שהעבירה את מסע בין כוכבים ליום הראשון בשבוע. השחקן יוסי גרבר ממלא בסידרה, ששודרה כבר לפני ארבע שנים, תפקיד

הצריף חוזר

אחרי 4 שנים

כפול. הוא גם יצר את הבובות המשתתפות בה, יחד עם אריק סמית, וגם ממלא את התפקיד הראשי, זה של תמרי הנגר.

● **השבוע יומן אירוי עים (8.20).** מגיש התוכנית, חיים יבין, טוען כי הופעתו של דניאל פאר לפני שבוע כמגיש השבוע, היתה חד־פעמית. יבין אינו מתכוון, לפי שעה, לוותר על ההגשה, וטוען: „עדיין לא מצאתי מישהו שיוכל לזגיש את התוכנית על רמה, ושיתקבל גם על דעתי וגם על דעתה של העורכת, יעל חן.“ עד שיבין יגלה מגיש כזה, הוא ימשיך להגיש את התוכנית כאשר בהופשותיו ימלא פאר את מקומו.

● **די׳שראלי (9.20).** כמה מהסצנות בפרק השני של הסידרה צולמו בביתו של ד׳־ישראלי בלונדון, שהפך בימים למוזיאון, ובכנסיית סנט ג׳ורג׳ בכיכר האנובר בלונדון, שם נשא ד׳ישראלי את מרי־אן לאשה ב־28 באוגוסט 1839. נישואין אלה התאפשרו אחרי שוונדהאם לואיס, בעלה של מרי־אן, נפטר. ד׳ישראל חושד בעצמו בתחילה כי הציע נישואין לאשה המבוגרת בשנים רבות רק ביגלל כספה, אולם העובדה שהיא דוחה את הצעתו במשך שנה מגלה לו שני דברים. האחד: הונה של מרי־אן אינו כה גדול. השנייה: הוא מאוהב באשה, לא בכספה. ד׳ישראלי נכנס לפרלמנט, ונוחל כמה אכזבות. נאומו הראשון נכשל והמלכה ויקטוריה, שבינתיים עלתה על כס המלוכה, אינה ממעריצותיו. רק ברט פיל מקים ממשלה, וד׳ישראלי אינו מוזמן להשתתף בה. יריב אחר שלו הוא ויליאם גלאדסטון. אולם אט־אט משתנה התמונה. המלכה משנה את דעתה עליו וכך גם הלורד סטנלי, שהיה ממתנגדיו. ממשלתו של פיל נופלת כעבור זמן קצר, והלורד סטנלי מרכיב ממשלה שבה מכהן ד׳ישראלי כשר־האוצר.

דישראלי: לטש ומקשין
יום שישי שעה 9.20

4. 11

שבת

● **חידושים והמצאות (6.30).** לפני שנים רבות היו תושבי העיר קלייטון שבניו־מכסיקו, מראשוני המתיישבים בארצות־הברית שהקימו טחנות־רוח כדי לשאוב מים. היום בונים תושבי אותה עיר טחנות־רוח שוב. הפעם, כדי להפיק אנרגיה מהרוח.

אחרי הניסיונות שנעשו בקלייטון, שם הצליחו לספק חשמל ל־60 יחידות דיור מטחנת־רוח אחת, מהכנגים עתה טורבינת־רוח שתופעל בשנות ה־80, שגובהה יהיה 70 מטר והפקת החשמל שלה תגיע לשניים וחצי מיליוני ואט. בתחתיתה של הטורבינה יימצא מיתקן מיוחד שבו אפשר יהיה לשרוף אשפה ולהפעיל את הטורבינה בעת שלא תנשוב רוח. נושא נוסף בתוכנית הוא עצירת המידבריות. כיום, שליש מכדור־הארץ מורכב מידבריות ומידבריות־למחצה, ואם לא תיעשה פעולה מהירה ומקיפה, יכסה המידבר את מחצית אדמות המירעה והחקלאות בעולם כבר בשנת 2000.

● **מבט לחדשות (8.30).** במחלקת החדשות שוקדים עתה על מציאת מתכונת חדשה להמהדורת מבט של מוצאי השבתות ומוצאי החגים. המתכונת החדשה תצטרך להשיב על שתי בעיות מרכזיות. האחת: כיצד להתגבר על מחסור בחדשות, תופעה מוכרת אחרי שבת ובעיקר אחרי חג, והבעייה השנייה: כיצד להחיות את המהדורה הקצרה במוצאי השבת והחג ובערבי שבת, לעומת הציבוניות של כמעט חצות בשאר ימי השבוע.

● **רוח רפאים מהוי ליווד (10.10).** סרט־מתח על הוליווד. חברת־סרטים גדולה רוצה למכור אחד מאתריה הצילומים הגדולים שלה לקונה פרטי. סידרת רציחות נעלרכת במטרה למנוע את העיסקה. המעורבים בפרשה נזכרים באגדה על רוח־רפאים המתרוצצת דווקא באיזור זה, מאשימים את הרוח ברציחות

רוח רפאים

רוצחת בהוליווד

ומתחילים לחפש אחריה. בסרט משתתפים ג׳ק קאסידי, ג׳קי קוגן וגיסו של הנשיא ג׳ון קנדי פיטר לופורד.

5. 11

יום ראשון

● **מסע בין כוכבים (5.30).** כדאי לערוך הכרות עם כוכבי סידרה זו, שכבשה מקום נכבד בליבות הילדים והמבוגרים גם־יחד. מפקדה של האנטרפרייז, ג׳יימס קירק, הוא השחקן הקנאדי ויליאם שאטנר, שהופיע בטלוויזיה כבעלה של מארג׳ורי בסידרה על פי שניים יקום דבר, ובסרט־הקולנוע מישפטי נירנברג. עד לסידרה זו היה ידוע שאטנר כשחקן אופי בסרטים רציניים. „רק בבגרותי למדתי לירות. להשליך חבלים ולטפס, כפי שהתפקיד במסע בין כוכבים ובמערבונים שהתחלתי לשחק ב־

מסע: נימוי
שעה 5.30

הם באחרונה מחייב,“ סיפר. ד״ר ספוק, שאותו מגלם ליאונרד נימוי, הוא השחקן הטוב ביותר בסידרה והיה מועמד לקבלת פרס אמי, האוסקאר של הטלוויזיה, על משחקו בסידרה זו. נימוי החל משחק בגיל שמונה וזכה בהצלחה גדולה בהצגה הנזל וגרטל. מאוחר יותר השתתף במחזות שלושת המוסקטרים, חשמלית ושמה תשוקה וחתולה על גג פח לוהט. דה־פורסט קלי הוא הרופא החביב של החללית, ליאונרד מקוי. הוא מוכר לצופים הישראלים מתפקידי־אורח בקוג׳אק ובבארנבי ג׳ונס. הדמות של הסידרה היא השחקנית הכושית מישל ניקולס, המגלמת את האחראית על התיקשורת בספינה, אהארה. זהו תפקידה הראשון על המסך, אולם בעיקבות הצלחתה הוצפה הצעות לסרטים.

● **הכל נשאר במישפחה (8.00).** ארצ׳י באנקר

ארצ׳י בנקר

חוזר למסך

חוזר, עם ההעוויות שלו, בסידרה מיספר שניים של הכל נשאר במשפחה, שבה משתתפות אותן הדמויות של הסידרה הראשונה. בפרק של הערב מקים ארצ׳י עסק חדש ולכודו מעניקים לו שעה שלמה של הקרנה, אם כי החל מן השבוע הבא, יהיו פירקי הסידרה בני 25 דקות בלבד.

● **תיאטרון הבורסה (10.30).** סרט שבו משתתפים רק שניים. עולם ומלואו בחדר אחד. לבן וכושית, ובעיותיהם עם עצמם ועם החברה הסובבת אותם. סרט זה היווה השראה להצגה שכנים המוצלית עתה בארץ, בתיאטרון פרנוד, שבה נסב הסיפור על ערבי ויהודית.

6. 11

יום שני

● **סקפינו (9.30).** עיבוד חופשי, בנוסח הקומדיה דל־ארטה, של תעלולי סקאפן למולייר, בביצועו של תיאטרון היאנג וויק. סקפינו נחלץ לעזרתם של שני צעירים שהסתבכו בפרשיות־אהבים אולם הוריהם מבקשים להשיאם לנערות אחרות. את סקפינו מגלם השחקן ג׳ים־דל, ואת שני המסובכים באהבים: אוליווין יאן וליאונרד ג׳רמי.

● **הבוישת חוקרת (10.30).** שמו של הפרק: סמוך על רד. אולם הבעייה האמיתית של הבולשת חוקרת היא בעיותיהם האישיות של שני כוכבי הסידרה, ג׳ון תאו, המגלם את ג׳ק ריגן, ודנים ורסמן המגלם את ג׳ורג׳ קאר־טר. לתאו יש בעיות רבות: „אני שונא כשמזהים אותי ברחוב. האנשים הניגשים אלי במקומות ציבוריים מקווים לגלות את הדמות הקשוחה מסווינג, ומתאכזבים כשהם מגלים אדם שקט וביישן. האכזבה שלהם מעצבנת אותי. אני מופיע כשחקן כבר 20 שנה, והמישחק בשבילי הוא פרנסה. כמו כל פרנסה אחרת. פתאום בגלל הסווינג, הפכתי למעין גיבור תרבות, סמל, ואיני בטוח כלל שאני אוהב מצב זה. היחידה שעוזרת לי להתגבר על

שקט: ברונשטיין
שעה 5.30

ביישנותי היא אשתי.“ תאו נשוי לשחקנית שיילה הנקוק. נישואיו הקודמים של תאו היו כישלון, ובין נישואין לנישואין אין הוא התגורר יחד עם ידיד. השחקן הבריטי המפורסם ניקול וויליאמסון. ויליאמסון היה כוכב, עם כל מה שכרוך בכך, ואילו תאו היה שחקן כושל עד בינוני. לדניס ורטמן אין הבעיות של תאו. הוא נולד בפרבר לונדוני קשוח ופרקים רבים מהסידרה מזכירים לו את שכונת מגוריו. אולם, שלא כתאו, החל ורטמן את הקאריירה שלו בשלב מוקדם, וכבר בגיל 14 הוזמן לארצות־הברית להופיע בסיד־

הבלש הקשוח

נחגלה כביישן

רה אמריקאית שזכתה בהצלחה. ורטמן נשוי לשחקנית פט מיינארד, ואף לו אלה הם נישואין שניים. כישלונו בפעם הראשונה גרם לו להחליט שלא להינשא בשנית. הוא חי עם מיינארד ללא נישואין ונולד להם ילד, ורק אחר־כך הפר את נידרו ונשא אותה לאשה.

7. 11

יום שלישי

● **למישפחה (7.00).** כוכבת המגאזין המישפחתי בערבית היא נועה אשכול, בתו של מי שהיה ראש הממשלה לוי אשכול. נועה, הידועה כמי שהמציאה את כתב־התנועה, עוסקת עתה בעיצוב וייצור שטיחים, והתוכנית סוקרת את תערוכת השטיחים שלה. פרקים נוספים: בפעם הבאה מי יודע

נועה אשכול

עושה שטיחים

כמה — סידור פרחים בכדי־חרס, טיפול בעורב בעודו ברחם, תרגילי זריזות לילדים ופינת האופנה. נראה כי ראוי להטיל על מפיקת התוכנית, מיקה רביד, תוכניות נוספות, ואולי אף תוכנית מסוג זה בטלוויזיה העברית.

● **די גראנט (11.00).** את הסידרה בארטה מחליפה סוף־סוף התוכנית החדשה, שאינה בלשית אלא קורותיו של עיתונאי, עם הרבה צדק והומור אמריקאי מתקתק. הפרק הראשון מספר על לו גראנט, השחקן אדוארד אשנר, אדם בסביבות ה־50, החוזר ללוס־אנג׳לס שאותה עזב 18 שנה קודם־לכן, כשבידו תיק ובכיסו 30 דולאר. הוא מחליט לחזור לעולם העיתונות שעזב בצאתו את העיר, ופונה ללוס אנג׳לס טריבון, שם מכהן כעורך ידידו משכבר הימים, צ׳ארלי הום. הום זקוק לכתב מקומי ומקבל את גראנט לעבודה. כוכב הסידרה, אשנר, הוא תושב טיפוסי של עיירה אמריקאית. הוא נולד בקנזאס־סיטי, וגילה כישרונות בשעורי הדראמה הדרייפונית בבית־סיפרו, כשם שגילה כישרונות בספורט. המשיך את לימודיו באוניברסיטה של שיקאגו, ואז גם קיבל את תפקידו הבימתי הראשון, זה של תומאס בקט ברצח בקתדרלה. השלב הבא היה, כמובן, ניו־יורק, שם השתתף בכמה מחזות, ביניהם לצידו של ג׳ק

די גראנט: אשנר
שעה 11.00

למון. מניו־יורק — להוליווד, שם שיחק בסדרות טלוויזיה רבות כאירונסייד, הרופאים, שם המישחק וגם בסרטים שונים. מלבד הצלחתו בלו גראנט, סידרה הנחשבת עד היום אחת הפופולאריות באר־צות־הברית ושעל ארבעה מפרקיה קיבל ארבעה פרסי אמי, זכה אשנר גם בפרס אמי על הופעתו בעני ועשיר, כאביו של רודי ג׳ורדאש.

ההולכים על המים

אחד הנימים המופלאים שעליהם הלך ישוע הנוצרי לפני כאלפיים שנה, על פני המים. נס מרשים זה, שנעשה לעיני חסידיו של ישוע, הפך את אגם הכינרת לקדוש עבור מיליוני נוצרים מאמינים ברחבי תבל.

משה („מושיק") גנזי הבת־ימי, עשה זאת בדרך קצת שונה, אך גם לו מנבאים פיר־סום בינלאומי. גנזי (20) הפליא את אלפי הצופים בהופעתו המרהיבה בתחרות על אליפות ישראל בסקי מים, בהישגיו ה־ספורטיביים המרשימים. בין היתר זינק משה גנזי למרחק של 48.75 מטרים מעל למקפצה צפה שהונחה על מימי הכינרת, תימרן בזריזות בין מצופי ה„סלאלום" וביצע שורת פעלולי מים („טריקס") עוצ־רי נשימה.

אך הוא לא היה שם לבד.

יחד עם גנזי, שהוא גם אלוף אירופה בקפיצה עם מגלשי סקי, התחרו על גביע האליפות בספורט הגלישה על המים, עוד עשרות צעירים וצעירות, שחלקם הוכיחו מיומנות ברמה בינלאומית שמעוררת תיק־וות בלב חובביו של ענף ספורט זה. „זהו ג'וק שמצריך התמדה. טכניקה שבעת אלפים לירות ומחליקי „טריקס" שלושת אלפים לירות).

בנוסף חייב המחליק להצטייד במיכנסי ברמודה מיוחדים מגומי להגנת אגן ה־ירכיים ואלה עולות 800 לירות, חגורת הצ־לה שעולה אלף לירות ועוד אי־אילו אבי־זרים „פעוטים" יותר.

„אבל לא רק זה," מוסיף דוד ספקטור, שאביו, דוב ספקטור, הוא בעל מיפעל ספקטרוניקס לציוד כיבוי־אש אוטומטי, „האימונים מצריכים נסיעה שבועית לכינ־רת, קיץ וחורף, וזה עניין של מאות לירות דלק." לדוד ספקטור אין בעיה. לאחר שיח־רורו מהצבא הוא נכנס לעסקי אביו, וכיום הוא מנהל מיפעל מקביל לציוד כיבוי־אש ואת שעות הפנאי הוא מבלה בכינרת.

הצצה חטופה בשמותיהם של שאר ה־מיתחרים מגלה שגם הם שמות ידועים ב־עולם הכלכלה והעסקים בישראל.

יעקוב („ישכה") גנזי, אביהם של המתח־רים משה, עפר ועינת גנזי מבת־ים, הוא בעל מיפעל אורגון לתריסי פלסטיק. אב־והרבה כסף," הסביר דוד ספקטור מסב־יון, אחד ממשתתפי התחרות, את תמציות ענף ספורט הסקי.

ספקטור התכוון לציוד המינימלי, שבל־עדיו אי־אפשר להתחיל לחשוב על הסקי כמיקצוע ספורטיבי.

„צריך אבא מיליונר"

צ יוד זה כולל בראש ובראשונה סירת מירוץ משוכללת המיועדת להחלקה ספורטיבית. סירה כזו צריכה להיות בעלת מנוע רב עוצמה וגחון שטוח, כך שכמות הגלים שהיא משאירה מאחוריה, תהיה מו־עטת ככל האפשר. סירה מסוג זה, בעלת מנוע של 8 צילינדר והספק של 260 כו־חות־סוס, עלתה לספקטור 250 אלף לירות.

כמו כן חייב העוסק בספורט הסקי, להצ־טייד בשלושה סוגים שונים של מגלשיים. — זוג עבור כל ענף תחרותי. שלושת מיק־צועות התחרות העיקריים הם:

● סלאלום — החלקה בזיג־זאג במס־לול שסומן במצופים.

● „טריקס" (פעלולים) — המתחרה מב־צע סידרת פעלולים בזמן קצוב תוך כדי החלקה על המים. כל פעלול מזכה אותו במיספר מסויים של נקודות.

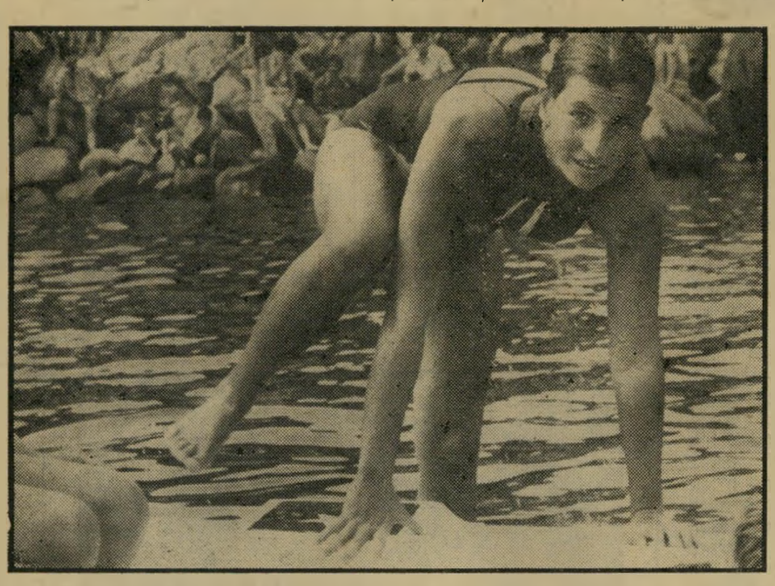
● קפיצות — המתחרה מחליק לעבר רמפת עץ משופעת, קופץ מעליה, נוחת וממשיך בהחלקה.

שלושת סוגי המיגלשיים, לשלושת מיק־צועות התחרות עולים יחד כעשרים אלף לירות (זוג „ג'מפרים" לקפיצות עולה עש־רת אלפים לירות, זוג מחליקי „סלאלום" רחם קרת, אביו של איתן קרת שתפס את המקום השני בתחרות, הוא קבלן בת־ימי אמיד.

מתחרה אחר, יצחק ספקטור (אין קשר עם דוד ספקטור) הוא בנו של אליהו ספק־טור, יבואן גדול לכלי בית ואחד מגדולי התורמים לוועד־למען־החייל. אביהם של טלי קוך, שתפסה את המקום השני בסיכום הכללי של הבנות, ואורי קוך, הוא יוסק'ה קוך מבעלי חברת המטייל. יששכר מרשנ־סקי, אביהם של גיא וארז מרשנסקי, אף הם מתחרים בולטים, הוא קבלן מצליח מגבעתיים, ואילן גלאון הוא יהלומן חולוני ואביו של גיר גלאון בן ה־12, אחד מצעירי המתחרים.

אולם אין להסיק מכך שאנשי הסקי מרו־צים מהאכסלוסיוויות שלהם. ההיפך הוא הנכון.

כמו הרבה דברים אחרים, כך גם ספורט סקי המים בישראל, החל מ־קומץ משוגעים לדבר. תחילה היתה זו קבוצה מצומצמת של חובבי סקי שהתאס־

„טריקס"

טלי, בתו של יוסק'ה קוך, מפגינה שליטה באומנות סקי המים בשורת פעלולים שהיא מבצעת תוך כדי החלקה (למטה). כאן היא נראית מסתובבת הצידה ומחליקה ומפנה את צידו הרחב של הגלשן לכיוון ההחלקה. בתחרות ה„טריקס" צריך המתחרה לבצע מיספר רב ככל האפשר של פעלולים במשך 20 שניות. מהסירה מונצחים תרגיליו במצלמת „וידיאו". למעלה טלי בצאתה מהמים.

בת הקברניט מאל־על, שני כהן, היא אחת מן המשתתפות הצעירות בתחרות הסקי.

פו בעיתות הפנאי שלהם בחוף שלדג ה־סמוך לטבריה. בשלהי שנות ה־60 נסעו כמה מאותן מישפחות לאליפות העולם ש־התקיימה בספרד. הם פגשו שם באקראי ביהודי בריטי בשם דויד ניישן שהוא יושב־ראש התאחדות הסקי האירופית, מאמן ואמרגן של אליפויות סקי. ניישן, שהוא אוהד ישראל מושבע, היה מעוניין להכניס את הסקי אל בין ענפי הספורט הישראליים.

רעיון אנגלי — מספרד

ב ין מאמן הסקי הבריטי וחובבי הסקי הישראליים נקשרה ידידות, וניישן ביקר בארץ ולקח את משה גנזי ואחיו עפר וכן את שני האחים גיא וארז מרשנסקי, לסידרת אימונים באנגליה. באותה עת נסע גם עמנואל („מנו") גרינברג לאנגליה ועבר השתלמות בנושא הקמת התאחדות סקי, אירגון תחרויות, שיפוט ואירגון מועדון. התוצאה — לקראת סוף שנות ה־60

עשרות ישראלים בני כל הגילים חזרו השבוע על הנס של ישוע הנוצרי: הם הלכו על פני הכינרת

הוקמה התאחדות הסקי הישראלית. החל מ־1967 מתקיימת אליפות ישראל בסקי באופן קבוע. היוזמה לכך באה מצד בני מישפחת ולד מכפר־סבא. רמי ולד היה רב־סרן בצנחנים שנפל במילחמת ששת הימים. הוא נהג לבוא למושבה כינרת ולעשות סקי בחוף שלדג. לאחר מותו יזמה מישפחתו את התחרות המסורתית שבה מוענק גביע נודד על שמו של רמי.

עד עצם היום הזה, לא זכתה התאחדות הסקי להכרה רישמית מצד רשות הספורט ומצד גורמים אחרים שחולשים על מקורות המימון של הספורט הישראלי. לכן חייבים כל המתחרים לרכוש את כל הציוד מכספם, לנסוע לתחרויות האירופיות על חשבונם, ולארגן בעצמם תחרויות בארץ.

עובדה זו גורמת להתמרמרות רבה בקרב המיתחרים, ששניים מהם, משה גנזי ואיתן קרת נמנים כיום עם חמשת הטובים בעולם, ותופסים את שני המקומות הראשונים באירופה בקפיצות.

„התחלתי להתאמן בגיל תשע", סיפר איתן קרת בן ה־18. „ב־1971 הגיע לארץ מאנגליה דויד ניישן, אחרי שהורי פגשו אותו קודם לכן באליפות העולם בספרד.

האלוף משה גנזי (20) מבתי־ים, אלוף אירופה בקפיצת־סקי, ואחד המועמדים הטובים לזכות בכתר אליפות העולם בתחרות במונטריאול.

הוא הביא עימו סירה, מגלשי ספורט מיקצועיים ומדריכים. מאז התחלנו לקחת את העניינים ברצינות והתוצאות לא איחרו.

„העבודה היא קשה. כל רגע פנוי מוקדש לאימונים. באים לכינרת 4 פעמים בשבוע. נסענו לבתי־ספר לסקי בארצות־הברית ובאנגליה. יש להם שם תנאים פנטסטיים. לרשות מועדוני הסקי בחו"ל עומד אגם מלאכותי שהוא תמיד שקט ורוגע, נהגי סירות מיקצועיים (הצלחת המתחרה תלויה לא מעט במשיט הסירה), ציוד משוכלל ומדריכים מיקצועיים. לעומת זאת בארץ, אנחנו תלויים בכינרת ובמזג האוויר. כל אימון מצריך נסיעה של 300 קילומטר לכינרת וחזרה, את המיתקנים אנחנו חייבים לארגן בעצמנו, אין מדריכים מיקצועיים ואנחנו מאמנים איש את רעהו.

„קבוצת כדורגל מליגה ג' מקבלת יותר תמיכה כספית מאשר התאחדות הסקי הישראלית", מסכם קרת בהתמרמרות.

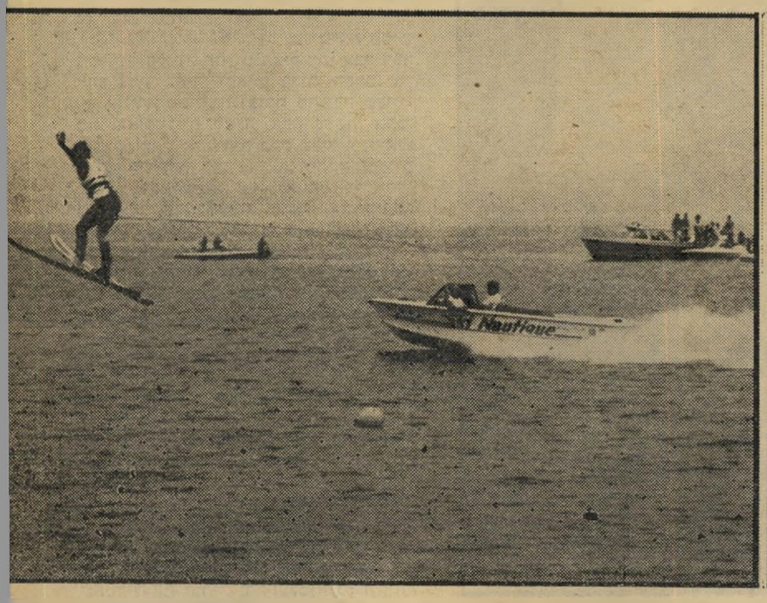
לא פחות ממורמר היה „מנו" גרינברג, האיש שמאחורי אירגון התחרות הארצית: „סע למכון ויינגייט ותראה כמה כסף ומרץ משקיעים באתלט, או בקבוצות של ענפי ספורט כושלים, שהישגיהם בעולם ירודים זה שנים. בסקי, יש השנה סיכוי לאלוף עולמי בדמותו של משה גנזי, וההשקעה מצד רשות הספורט אפסית."

עופר קוך ■

דור העתיד יובל לדובסקי בן 11, אחד מצעירי המשתתפים בתחרות, שניות ספורות לאחר שעלה לסירה שמשתה אותו מהמים בגטר חלקו בתחרות. באליפות ישראל בחוף טבריה בלטה השתתפות בני־עשרה.

קפיצת הניצחון שתי תמונות המראות את קפיצתו של משה גנזי מבתי־ים, בשלב הקפיצות של אליפות הסקי. גנזי ניצח כשקפץ למרחק של 48.75 מטרים. בתחרות על אליפות אירופה הוא קפץ למרחק של 53 מטרים, שלושה מטרים פחות מהשיא העולמי. אם יקבל ספורט הסקי בישראל הכרה רישמית של מוסדות הספורט, צפויים למדינה הישגים עולמיים בענף זה. אל המקפצה הצפה הגיע משה גנזי במהירות של 120 קמ"ש בקירוב. צילם: **שלמה פתר**

קולנוע

סרטים

הפירחחים שחררו

במשך קרוב לארבע שנים שכב סרט צרפתי בשם הפירחחים בצנזורה ולא הותר להצגה, כמוקצה מחמת מיאוס. אפילו הקיצוצים שהוצעו על־ידי המפיצים, כדי להכשיר את הסרט עבור עיני העם הקדוש היושב בציון, לא שיכנעו את אבירי המוסר האבסולוטי שבוועדה לביקורת מחזות וסרטים. הסרט נחשב תועבה בלתי־נסבלת פשוטו כמשמעו, ונאסר להצגה.

אלא מאי? מסתבר שמהפכות גדולות חלו ברמת המוסר של עם ישראל בשנים

פירחחים ופרחים
תועבה בלתי־נסבלת

האחרונות, ואחרי שהוחלט לחסן כל תינוק גם בחיסון אנטי־תועבה, הותר הסרט להצגה אחרי כמה תפרים פה ושם, המיועדים להמתקת הגלולה, והוא יוצג בקרוב על בדי ישראל.

כל המהומה קמה משום שבמאי צרפתי צעיר יחסית, בשם ברטראן בלייה (בנו של שחקן הקולנוע ברנר בלייה) עשה בצרפת, בעיקבות התפוד המכני, סרט על אלימות־השווא של הדור החדש, אלא שתחת הסיגנון והעידון העילאיים של קוריק, הוא השתמש דווקא בשפה ריאליסטית ביותר, שגרמה לרבים אי־נוחות, מאחר שנראתה קרוב מדי למה שרואים מדי יום ברחוב.

סיגנון עיתונאי. על מה שיצא מסיגנונו של בלייה, תחליט הביקורת. אבל דבר אחד צריך לומר, ובאופן ברור. הסרט שיקף אווירה מסויימת וצורת מחשבה מסויימת, האופייניות לשנה שבה נעשה. הדברים שנאמרו או, והיה בהם צליל אקטואלי נוקב, דורשים היום מן הצופה התבוננות מתוך פרספקטיווה. מה שהיה אמור לעמוד, בסיגנון כמעט־עיתונאי, על תופעה של הרגע, הופך לסרט היסטורי במידה מסויימת.

בלייה, שהחל מביים סרטים כבר לפני שנים, גילה תמיד התעניינות רבה באוירחות המחשבה של הנוער בארצו. לפני 16 שנים, משולהב מגל „קולנוע האמת", עשה סרט באורך מלא בשם היטלר, אינני מכיר כזה. הסרט כולו היה סידרה של ראיונות עם בני 20־16, שהוזמנו לאולפן סרטים, לשבת שם בין כמה מצלמות שכוונו אליהם, ועמדו בחקירות על חיי המישפחה שלהם, על הבילויים והעיסוקים השיגרתיים שלהם.

היו בסרט רגעים מעניינים לא מעטים, כשהמסקנה העיקרית שאליה רצה בלייה להוביל היא שהנוער של 1962 אינו יודע, אינו רוצה לדעת ואינו מתעניין בכל מה שהטריד את הוריו. וההתעלמות מן השואה ומהיטלר היו סמל לכך.

מורדים מושלמים. בפירחחים, ניסה בלייה לערוך, הפעם בצורת סרט ריגל,

דפארדייה, מיאו־מיאו ודוור ב„פירחחים"
שניים שהגיעו ל„מארש הניצחון"

דפארדייה ודוור באמבטיה
האם לא טוב לנו כך?

בריז'יט פוסה והפירחחים
לפרוק כל רסן

חשבון־נפש של הנוער בתחילת שנות השיבעים. כאשר התקשה בתחילה למצוא מימון לסרט, הוא כתב את הסיפור כרומן שהפך רב־מכר ולאחר־מכן, מובן שעשיית הסרט נעשתה קלה הרבה יותר. גיבוריו הם שני פירחחים החיים רק למען רגע ההנאה וההתרגשות שאפשר לסחוט מכל שניה בחיים. הסיסמה של אחד מהם, שעליה הוא חוזר ללא־הרף, היא: „האם לא טוב לנו כך?"

ומאחר שההנאה היא המטרה המקודשת ביותר, מותר לעשות למענה הכל. לגנוב מכוניות, לאנוס נערות, להכות, להשתולל ולפרוק כל רסן. בלייה ניסה, בדרך כלשהי, להציג את שני פירחחיו כמורדים המושלמים נגד המוסר הזעיר־בורגני, והיחידים שמבינים לרוחם הם אלה שהחיים הותירו בהם את חותמם (כדוגמת ז'אן מורו, ב־

מיאו מיאו ב„פרחחים"
אחד אחרי השני

תפקיד אורח, כאסירה הנהנית מעזרת הנשים), או בני־גילם. כסף, מין, נאמנות, טוב ורע — בלייה מנסה להקנות לכל המושגים הללו ערכים חדשים, שאותם מייצגים השניים, לעומת הערכים המיושנים של הדור הקודם.

הוא אינו מנסה אף לרגע להציגם כחביבים או כצודקים במעשיהם, אבל הוא בכל־זאת מבדיל ביניהם לבין הפושע המועד, זה שהפשע לגביו אינו רק צורת חיים, אלא גם הנאה בפני עצמה.

אשה במתנה. בלייה, שקרא לסירטו במקור לה ולסז' (כינוי סלנג לאשכים),

כתב דיאלוגים, מן הסוג המפולפל ביותר שנשמעו באותה עת בקולנוע, והצליח למצוא עבור התפקידים הראשיים שלושה צעירים שהדהימו בטיבעיות שבה התנהגו, דיברו ועשו את הדברים הנועזים ביותר.

הסרט שימש קרש־קפיצה לשלושה, שהפכו בינתיים כוכבים ידועים. ז'ראר דפארדייה הוא, כיום, היורש החוקי־למחצה של בלמונדו בצרפת; מיאו־מיאו מופיעה בסרטים בזה אחר זה, בצרפת ובאיטליה (באחרונה נראתה במארש הניצחון) ועימה גם מי שהיה ידידה במשך שנים אחדות, פאטריק דוור (שהופיע גם הוא במארש הניצחון, וכמו־כן בסרט בשם הדרך הטובה בה הלכנו).

בינתיים המשיך בלייה, השנה, והכין פרק נוסף בהרפתקות של פירחחיו, שהתבגרו בינתיים. לסירטו החדש הוא קורא הכינו את המימחטות. ובו מגיש אחד הפירחחים לרעהו את אשתו במתנה. דפארדייה ודוור מופיעים בשני התפקידים הראשיים, ואילו מקומה של מיאו־מיאו בשלישיה המקורית נתפס על־ידי השחקנית הקנאדית הצעירה קארול לור.

ישראל

הכסף מתקרב לכחובה

למעלה ממחצית השנה מסתובבים בארץ הזאת שנים־עשר מיליון לירות המחפשים כתובת. במקור נועדו לעודד את הקולנוע הישראלי־האיכותי, כך לפחות קבעה ועדת־הכספים של הכנסת, כאשר דנה בתקציב מישרד־החינוך־והתרבות, אלא שמאז יושב הכסף, מעלה אבק, מאבד את ערכו במהירות ואין איש משתמש בו עד היום.

הסחבת במישרד־החינוך־והתרבות היא דוגמה מאלפת לדרך הטיפול השיגרתית בקולנוע בארץ, שכל ענין אחר חשוב ממנו ואילולא ניסה מרכז הקולנוע הישראלי, המסונף למישרד המתחרה של התעשייה המיסחר והתיירות, להשתלט על הכסף בשלהי־הקיץ הזה, מי יודע אם הכסף היה מגיע אי פעם לידי עושי הקולנוע עצמם.

אחרי אותו ניסיון שלא הצליח, הורכבה סוף־כל־סוף הנהלה לקרן החדשה, והוכן לה תקנון ובימים האחרונים נפגשה ההנהלה לראשונה. כפי שמצטייר המצב היום יהיה מנהל הקרן, לפחות למשך השנה הבאה, פרופסור הרצל שמואלי והתסריטים שיוגשו לקרן יועברו לידי שני שופטים שיצטרכו להחליט מי ראוי לתמיכה זו שתתבטא בסכום של מיליון לירות לסרט. באם אחד השופטים יפסול תוכנית, תהיה למגיש האפשרות לפנות אל השופט השני.

פרטים נוספים על הנדרש מן המועמדים לא נקבעו עדיין, מי השופטים לא הוחלט עדיין, אבל כאשר עוקבים אחרי הרכב ההנהלה בה חברים אנשים כמו אברהם שריר ועדי אמוראי (שני השושבינים שבזכותם קיימת הקרן) ולידם אנשים כמו חבר־כנסת יהודה בן־מאיר או פרופסור בן־שלמה, מן המגישים של התוכנית מורשה בטלוויזיה ואין אפילו איש אחד הקרוב לקולנוע, מותר לחשוש לגורלו של הכסף או ליעילות שתהיה לו, לפחות בעבור הקולנוע האיכותי.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — רוקמת התחרה, אלגרו נון טרופו, אשה לא נשואה;
ירושלים — אשה לא נשואה;
חדרה — חייל בכחול.

תל־אביב

**** **ריקמת התחרה** (מוזיאון, שווייץ—צרפת) — ספרית קטנה מאמינה שמצאה את אושרה במחיצתו של סטודנט למדעי הרוח, ומוצאת שהפער במעמד גדול מן העוצמה של הרגשות. סרט מעודן, מבויים ברגישות ומשוחק להפליא.

*** **אלגרו נון טרופו** (פארים, איטליה) — שש יצירות מוסיקליות מוכרות משמשות רקע להפלגות דמיון עשירות ומרעננות של הצייר ברונו בוצטו. מעין פאנטסיה למבוגרים.

*** **אשה לא נשואה** (פאר, ארצות־הברית) — אשה מנסה לעמוד על רגליה אחרי 17 שנות נישואין, שבהם היתה פונקציה של בעלה. קומדיה מפוקחת, לעתים קצת חלקלקה, משוחקת היטב על־ידי ג'יל קליבורג ומבויימת ברוח טובה.

לאנו ובראסר — בדיחות קטנות

חטא נמחסד ומאובק

כולנו נגיע לגן־עדן (צפון, תל־אביב, צרפת) — סרח־עודף ללהיט צרפתי בשם „על רווקים, נשואים ו...בוגדים", המנסה לסחוט בכוח מה שנשאר מן הניחוח של התבדחות המין הצרפתית הקלה, שאיפיינה את החלק הראשון.

ארבעת הידידים שבמרכז הסיפור ממשיכים במעלליהם גם הפעם. ז'אן רושפור מקנא לאשתו, אחרי שהיא קינאה בו בסרט הראשון. ויקטור לאנו רועה בשדות זרים, כי אשתו עזבה אותו בסוף הסרט הקודם. גי בדוס ממשיך לסבול את שתלטנות אמו, אך למד בינתיים לבדוק את החולות שלו לא רק בעזרת מכשיר רנטגן. וקלוד בראסר כימעט ונגמל מן ההומוסכסואליות שלו במחיצת הבורסית הגברית שלו. הארבעה רוכשים בצוותא בית בכפר, שנראה כמציאה ומתגלה כאסון, ומעורבים במעללים קטנים, כולל הצגת־חובבים שבה דניאל דלורס, אשתו של במאי הסרט איוו רובר, נהנית מהדרכת בעלה הקודם, דניאל ג'לן, המופיע בסרט לשניות מיספר.

הבעייה היא, שכל הבדיחות הקטנות הפזורות לאורך הדרך, נפתרו בגסות. הכתיבה, העריכה והבימוי מדיפים ריח של מיקריות, ואותו קורטוב של חטא, שהיה הסימן המיסחרי של הקומדיה הצרפתית, נראה מתחסד ומאובק בהשוואה למה שנעשה היום בקולנוע.

חבל על צוות השחקנים, שכל אחד מהם הוכיח בעבר כי הוא מסוגל להרבה יותר, המתבזבז כאן בכל מיני תנועות רחבות ודיבורים רמים, בהיעדרה של יד מכוונת.

ז'יראר־דו והילל — מזוייף ביותר

חטיפה היסטרית

כתובת לגורל (לימור, תל־אביב, צרפת) — אנדרה קאיאט היה פעם פרקליט שעשה סרטים על בעיות מישפטיות, שאותן העמיד מול הצד האנושי של המעורבים בבעייה.

היום הוא עדיין פרקליט, אבל הבעיות המישפטיות, הצדדים האנושיים וכל שאר המרכיבים התחברו יחד לרומנים של משרתות, ביניהם מוצלחים יותר ומוצלחים פחות. סרט זה נמנה על הסוג השני.

מעשה בהורים המוכים בהלם כשילדתם נחטפת על־ידי אלמונים. הסרט מתחיל בביקורת על הסקרנות החולנית של ההמון, ממשיך בקטנוניות של בני המישפחה, שסופרים את המעות הנדרשות ככופר, מתקשט בכמה נוצות מתח וזוועה, בדרך לניהול משא־ומתן עם החוטף, אינו שוכח להתריע נגד היחס האלים והאדיש של המישטרה, ומסתיים בפיתרון־פסיכולוגי־בגרוש.

על כל אלה צריך להוסיף את הבימוי הכבד וחסר הרגישות של קאיאט. הוא משחק בצילצולי טלפון, בצעקות ההמון, ובעוד תרגילים מסוג זה, זמן רב אחרי שאינם מפתיעים או מעוררים איש מן הצופים. צוות השחקנים שאסף סביבו הפעם מורכב מאנשים מנוסים, שהופיעו ביותר מדי סרטים, ומשום כך אינם יכולים להתלהב יתר־על־המידה, אלא כאשר הבמאי מצליח לעורר בהם התעניינות. במיקרה זה הנס לא קרה.

אני ג'יראר־דו, בתפקיד האם הנשואה בשנית, שבתה נחטפה, מגישה את המישחק ההיסטרי והמזוייף ביותר שלה. ברנר פרסון, כבעלה בסרט, אובד־עצות לכל אורכו ואינו יכול אלא להראות מודאג כל הזמן — קשה לדעת אם מאופי התפקיד או ביגלל דרישות הדמות. פרנן לדו, שהיה פעם אחד השחקנים הגדולים של התיאטרון והקולנוע בצרפת, נאלץ לשחק חותן קטנוני וקמצן, מן הסוג הבנלי והשטחי, והארדי קרוגר, כמפקח מישטרה קשוח, מוצא את עצמו באחד התפקידים הפחות הולמים אותו.

אדג'אני ודיטרון — בילבול ערכים

על הכל בלא כלום

לא הבטחתי לך נישואין (מקסים, תל־אביב, צרפת) — קודם כל, שם הסרט. במקור קוראים לו „ויולט ופרנסואה", כשמם של שני הגיבורים. אלא שהשם נשמע בעיני האחראים להפצתו בארץ כבלתי־מגרה. וכדי לפתות צופים שיבואו לקולנוע, ולו בטענה־שווא, החליטו לקרוא לו בשם אחר, שיזכיר אולי הצלחות־קופה קודמות, גם אם אין להן שום קשר לסיפור זה.

ייקרא סרט זה כפי שייקרא, הוא אינו יכול להיחשב ליותר מניסיון כושל לומר כמה דברים בעת ובעונה אחת, מבלי לדעת בעצם מה הוא רוצה לומר. זהו סיפור על שני צעירים החיים יחד בפאריס. הוא מתחיל לגנוב, משום שאין לו כסף לניהול משק הבית. היא מצטרפת אליו, למען איחוד הלבבות. הצורך הופך למאניה, וכל זה אינו יכול, כמובן, לחובילו לסוף מאושר.

זה צריך אולי להיות סרט על הנוער החדש, שבוחל במוסכמות של חלוץ הקודם. אבל אין מניחים לו לחיות כך, ולא ברור כלל איך הוא רוצה לחיות. זה יכול להיות סרט על מי שמנסה לשאת דברו לעולם ואינו מוצא אמצעי לכך (פרנסואה מנסה, לאורך כל הסרט, להוציא לאור עיתון). אלא שלמראה אורח־חייו, לשמע מחשבותיו ולפי מעשיו, קשה להניח שיש לו מה לומר.

וזה יכול גם להיות סרט על קלפטומניה דוהרת, על הצורך הסמוי והחולני של האדם לגנוב. אבל בתור שכזה של יד מכוונת.

מתקשה הסרט להציג את מניעי הגנב או לפרט את פעולותיו באותה דקדקנות קפדנית של ברסון ב„כייס".

חבל שבכל הגימגומים הללו של הבמאי ז'ק רופיו, מתבזזים רגעים יפים של בימוי אילם, וכמה שחקנים בעלי יכולת, כמו אזיבל אדז'אני, ז'אק דיטרון ולאה מאסארי.

במדינה

(המשך מעמוד 38)

לט המבוקש ביותר בישראל (העולם הזה 2147), העבירה אשתו של החשוד ברצח שני מיכתבים אל העולם הזה.

במיכתב הראשון שמסרה יפה דהרי כתב דהרי כי ברח מבית־הכלא, כיוון שלא רצח את אלי בדש, כפי שטוענת המישטרה, וכל הסיפור כולו הוא עלילה של המישטרה, כיוון שלא הצליחה לפתור את מעשה הרצח.

רב־פקד יהודה כוכבי, שהיה ראש צוות־החקירות במיקרה־הרצח שאירע בנתניה לפני חצי שנה, כשרכב הנרצח על סוסו ברחוב רבי עקיבא בנתניה, ונורה לעברו צרור־כדורים מתוך מכונית נוסעת, אישר כי המיכתב שבידי העולם הזה אכן נכתב על־ידי דהרי.

המיכתב השני שנמסר על־ידי יפה היה אמור לשמש כאמצעי כדי לוודא שהמיכתב הראשון הוא אותנטי, אולם השוואת כתבי־היד הוכיחה בעליל ששני המיכתבים נכתבו על־ידי אנשים שונים. המיכתב השני לא נכתב על־ידי דהרי, אלא, כנראה, על־ידי אחד מחבריו בכלא, ולא ברור לשם־מה העמידה האשה פנים כאילו הוא נכתב על־ידי דודו. המיכתב, הנושא את התאריך 22 ביוני 1978, נשלח מכלא רמלה שם היה דהרי עצור עד לתום ההליכים נגדו.

מכות כפני האב. אמו של דודו דהרי, מזל, בת 45, שיש לה עוד שמונה בנים ובנות, מעידה על עצמה כי היא משוגעת. בביתה בשכונת־הרצל בנתניה נתגלה מחזה נוגע־ללב של אב חולה סכרת ולב, שרעד בכל גופו, בכה וצחק לחיילופין. כשניסה האב לדבר היכתה אותו אשתו בפניו ובגופו, גררה אותו מהחדר ואמרה לו לסתום את פיו.

חיים טוויג, חברו של דודו דהרי, שבילה אתו בבתי־כלא שונים מגיל תשע, סיפר כי השוטרים עורכים בבית הוריו בנתניה חיפושים מדי יום. „הם לא מתביישים לעמוד בפני אבא זקן בן 70 ולהפוך את כל הבית?" שאל טוויג. „זה ברור שדודו לא עשה את מה שמייחסים לו. הוא לא היה צריך שום דבר. מאז שהשתחרר מהכלא בפעם האחרונה פתח חנות־דגים בשוק, והלך לו על הכיף כיפאק. אז בשביל מה שיסתבך עם צרות כאלה?

„חוץ מזה, לפני ארבע שנים חזר דודו בתשובה, ומאז הוא מתפלל ומניח תפילין כל יום. דודו עשה טובות להרבה אנשים, והחזיר גם אותי אל הדת. מאז שהוא חזר בתשובה, גם אני לא מעשן ולא נוסע בשבת.

„אני יודע שהמישטרה אומרת שכל החזרה בתשובה של דודו זה שטויות, והוא סתם עובד על כולם בעיניים. אבל תאמין לי, מילה של גבר, הוא באמת מאמין ונהיה אדם טוב."

לטענת המישטרה, מסוכן האסיר הנמלט ביותר, וקרוב לוודאי שהוא חמוש בנשק חם. בעיקר חוששים במישטרה מפני קשריו המסועפים של דהרי בעולם התחתון בכל רחבי הארץ, ובכנופיות־הפשע בנתניה.

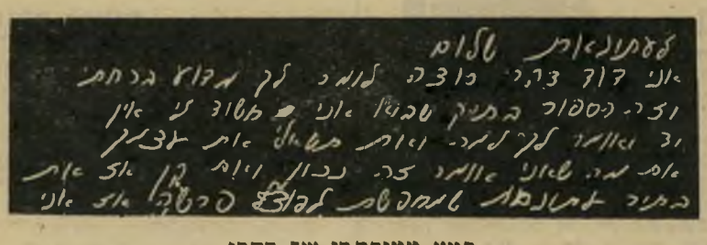
בימים האחרונים נשמעה בנתניה ביקורת קשה על מישטרת מרחב השרון, על כך שלמרות חודש החיפושים אין המישטרה מצליחה לשים את ידה על האסיר הנמלט. אולם ראש צוות־החיפושים המיוחד במרחב השרון, המפקח יהודה וייס, אמר כי אל לו לציבור לדאוג: „אם אני שם את ידי על משהו, אתה יכול להיות בטוח שיהיה בסדר!"

אסיר־נמלט דהרי
„הם לא מתביישים!"

חורים אברהם ומזל דהרי
„אני משוגעת!"

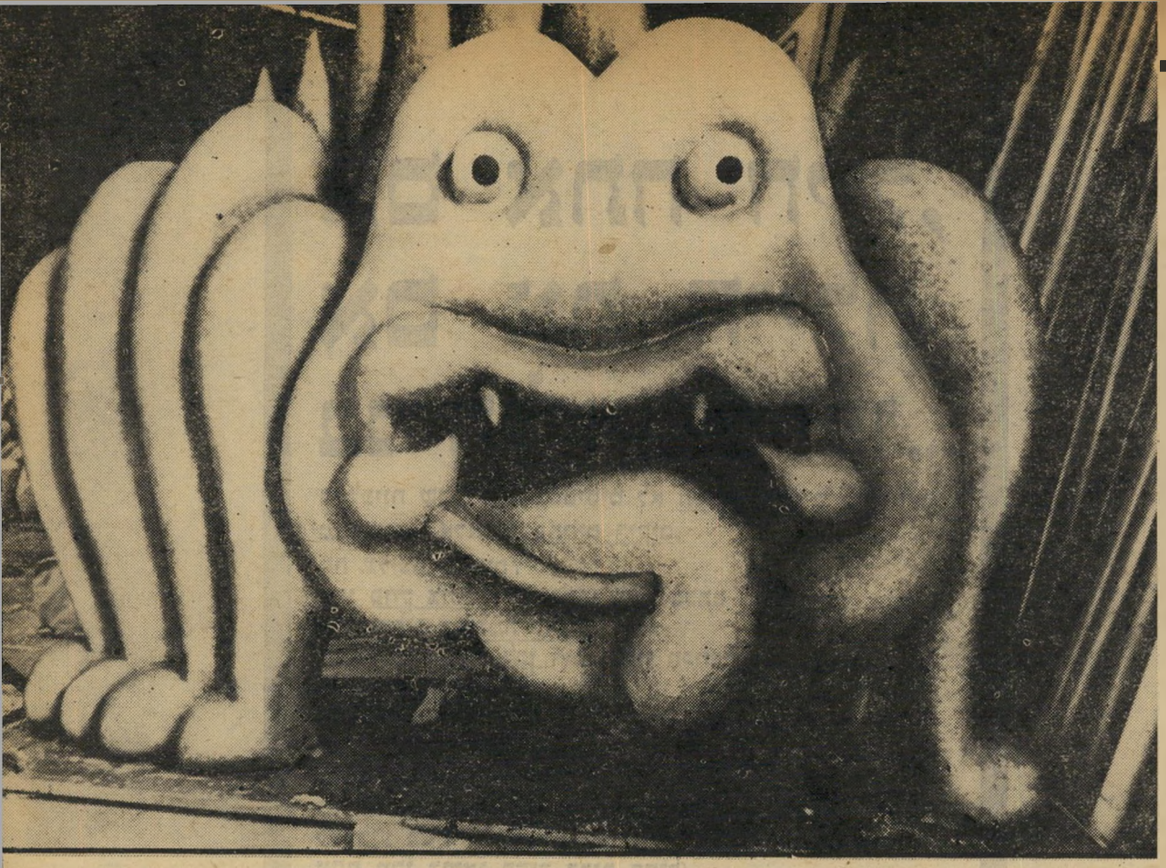

קטע ממיכתבו של דהרי
„הוא באמת מאמין!"

הסוכן בישראל בלמון בע"מ המפיצים חברת נורית בע"מ

עכשיו מייצאת ישראל

גם חלומות־בלהה

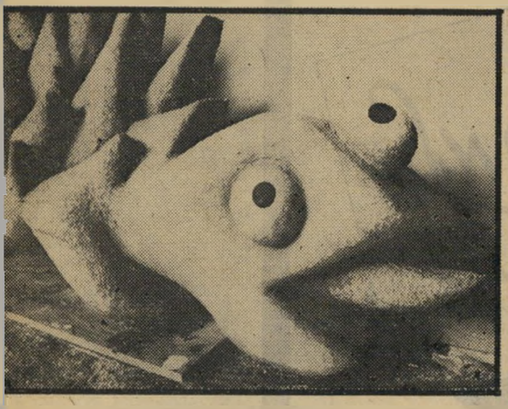
סיוט בסרט נע

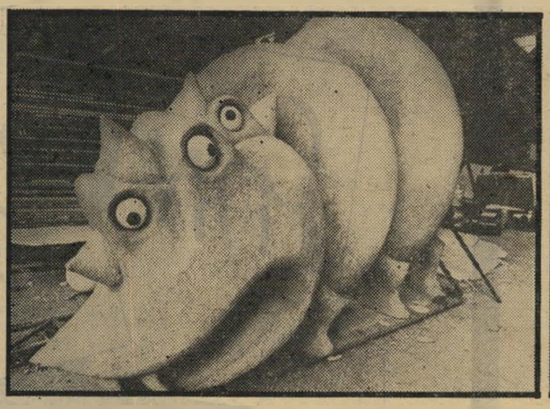
שיש המכוונות העניקות שחנו ב־רמת־השרון, ליד בית־המלאכה של אירגונית, **הועמסו בעצייער בגובה של**

העכביש המוראי

הנקרה בדרכם של הנזל וגרטל, מפחיד אותם מאד. מי ראה אי־פעם עכביש גדול כזה, עם שתי שיניים חדות כל־כך?

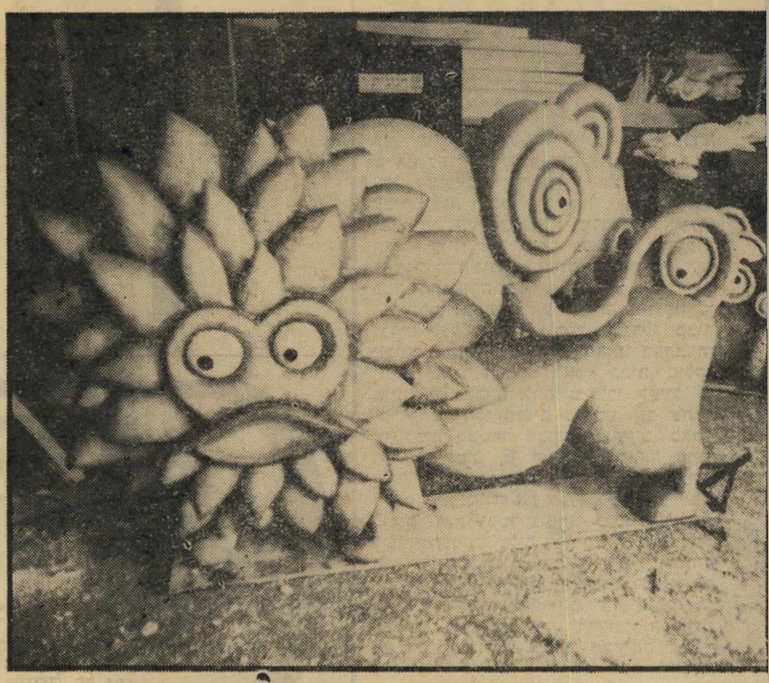
האמן דויד שריר ראה זאת בדימיונו, ומציג את הדברים לפני קהל הילדים שיבוא לראות מה עלה בגורלם של הנזל וגרטל, כיצד עלה בידם להחלץ מכל מיכשול ולשוב מאושרים מן ההרפתקה.

פיל, קרנף וצב, פרי דימיונו של דויד שריר, בדרך לארצות־הברית

היוצר דויד שריר, שאינו טירון בהכנת תפאורות, עמד הפעם בכל־זאת בפני אתגר עצום־ממדים.

מפחיד או לא? האריה המפחיד־מקסים שבו פוגשים הילדים ביער הגדול, גורם להם בהלה. הם מחפשים מקום להסתתר ומגיעים לבית המכשפה. הגוונים הוורודים, הכחולים והכתומים שובים לב כל ילד.

שישה וחצי מטרים, עשויי מתכת, דיקט וקל־קר (חומר־בידוד חסר־מישקל), בחיות־ענק דימיוניות עשויות מאותם החומרים. בכלוב־ציפורים מקושט ומצועצע, ובבית של מכשפה רעה.

יעדן של המכוונות: נמל חיפה ומשם, בית־האופרה של בוסטון שבארצות־הבריית. כל האביזרים הללו עתידים לקשט את בימת האופרה בהצגתה החדשה שתועלה בחודש נובמבר, הנזל וגרטל, שאותה מביימת המוסיקאית והמנצחת האמריקאית הנודעת שרה קולדוול.

מה הקשר בין בית־האופרה האמריקאי לבין חברת אירגונית — שהיא חברה לאירגון אירועים, תערוכות ותפאורות? — הצייר דויד שריר.

תחילתו של עניין בתערוכת ציורים של שריר שנערכה בבוסטון לפני חודשים אחדים. אחת המבקרות בתערוכה היתה הגברת הראשונה של הניצוח באמריקה, שרה קולדוול. היא התלהבה מעבודתו של הצייר הישראלי עד־כדי כך שמייד הציעה לו להכין עבורה תפאורה לאופרה המבוססת על סיפור־הילדים הידוע הנזל וגרטל. שריר קיבל את ההצעה, חזר אל־צה והחל מתכנן את הדגם לתפאורה.

הגברת קולדוול הגיעה ארצה ליומיים, כדי לראות את הדגם, ונתנה הוראה מיידית להתחיל לבצע את התפאורה עצמה. הצייר, שעבד בעבר על תפאורות פרי תיכננו עם אירגונית, פנה אל החברה גם הפעם, הציג את הדגם וכך נפתח מירוץ נגד הזמן; ביצוע מהיר של תפאורות־ענק, על־פי הדגם.

(המשך בעמוד 48)

סיוט בסרט נע

(המשך מעמוד 47)

„עשינו עבודה אשר היתה צריכה לקחת כחודשיים ימים, בשלושה שבועות", מספרים שניים מבעלי אירגונית, זאב („שמן") הלפרין ואדם מישורי. „במשך כל חמש־עשרה שנות קיומנו לא התנסינו במיבצע מהיר וגדול כמו זה. כבר עשינו תפאורות רבות, לתיאטראות שונים בארץ, אך עדיין לא הגענו לייצוא של תפאורות כמו הפעם."

המיבצע כולו עלה כרבע־מיליון לירות, סכום שאותו מממנת האופרה בבוסטון. מדוע היה המיבצע כה מסובך? כיוון שהתפאורות אינן רק ענקיות, אלא גם משתתפות בהצגה באופן פעיל.

בשלב מסויים באופרה צריכים העצים לפחק, לרקוד ולהסתלק מעל הבמה. כמו־כן הציפורים צריכות לצאת מקיניהן ש־בראשי העצים ולצייץ. גם החיות הענקיות צריכות לעלות על הבמה ואחרי זמן קצר להסתלק ממנה — וכל זה, לעיני הקהל.

כדי לבצע כל זאת, עבדו חמישה־עשר

העצים של הנזל וגרטל
לפחק, לרקוד ולהסתלק

פועלים של החברה בפיתרון הבעיות הטכ־ניות הכרוכות בהפעלת תפאורות כאלה.

מחשבה רבה הושקעה בתיכנון כל ה־פרטים, כולל בעיית הניידות. ככלות הכל ההצגות תיערכנה לא רק בבוסטון אלא בערים רבות נוספות באמריקה, ולשם כך יש צורך בתפאורה המתפרקת לחלקים קטנים, וקלים יחסית לנשיאה.

„שמן ומישורי, שניהם יוצאי קי־בוץ סאסא. הם הקימו את החברה שלהם לפני 15 שנים, עם עוזבם את הקי־בוץ. התפאורה הראשונה שביצעו היתה עבור הצגת תיאטרון הקאמרי, מלאך האבן, ומאז הם ידועים בארץ כיוצרי תפאורות. הצייר דויד שריר יסע גם הוא לבוסטון, להצגה הראשונה לפחות, ויפקח על הר־כבת התפאורה שם.

האופרה מספרת את האגדה הידועה ל־ילדים, על הנזל וגרטל שגדלו בבית אביהם העני, עושה־המטאטאים. באחד ה־ימים, כאשר הפריעו לאמא בבית, סילקה אותם זו ואמרה להם שיילכו לטייל ב־יער. הם החלו תועים בדרכם, עד שהגי־עו לבית מכשפה מכוסה ממתקים. כאשר החלו טועמים מן המעדנים, יצאה המכ־שפה הרעה והכניסה את שניהם לביתה.

שם היא נעלה את הנזל בכלוב של צי־פורים, ואת גרטל ניסתה להכניס לתנור. לבסוף הערימו עליה הילדים, והצליחו לד־חוף אותה לתנור. הנזל וגרטל, שמחים וצוהלים, ברחו מבית המכשפה ומצאו את הוריהם שחיפשו אחריהם. זהו סיפור ה־מעשיה. הבמאית שרה קולדוול, המכוונת את ההצגה לילדים בלבד, הבטיחה שמבו־גר שאינו מלווה בילד לא יוכל להיכנס.

חבל רק שילדי ישראל לא יזכו לר־אות אופרה מרהיבה זו, עם התפאורה שהיא מלאכת־מחשבת של אמן ישראלי.

אם אתה חייל, אם את חיילת בני תל־אביב־יפו...

בקלפיות שבמחנות ובבסיסים לא תמצאו פתקים מודפסים מראש — אלא רק פתקים ריקים.
מה עליכם לעשות?
קחו פתק צהוב ריק וכתבו עליו בכתב ידכם את המלים "שלמה להט".
עכשיו קחו פתק לבן ריק ועליו תכתבו את האותיות מחל.
את שני הפתקים הכניסו למעטפה שלכם ומסרו אותה לוועדת הקלפי.
שימו לב!
גם אם אתם בחופשה בתל־אביב־יפו — עליכם להצביע באחת הקלפיות הצבאיות (מקומן יפורסם, אבל אחת מהן בוודאי תהיה בבית החיל).
להתראות ביום שלישי ה-7 בנובמבר 1978
ליד הקלפי!

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים לעש, תולעי עץ וחרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18. ת ד 2272
טל 790114-5-6 רש מס' 21 עסק 481/75
איתן עמיחי - הדברה עדיפה

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

במדינה

בנקים

חת על חטא

האוצר תבע לדין סוחרי־מניות, ואחד ממנהליו הבכירים לשעבר העיד שגם הבנקים עוברים על אותו החוק

„ידוע לי על פעולות של בנקים, שרצו לייצב שער בצורה לא־חוקית לפי דעתי...“ העד שניצב על הדוכן, בבית־משפט ה־שלום בתל־אביב נראה שלו ובוטח. אילו היה העד סוחר מניות בבורסה, יועץ פי־ננסי או ברוקר, אפשר היה להתייחס לדב־ריו כאל עדות בלתי אובייקטיבית מפי אדם שהוא יריב פיננסי של הבנקים. אולם האיש שעל הדוכן, באולמו של שופט ה־שלום אהרון כהן, היה לא אחר מאשר הד״ר מאיר חת, לשעבר המפקח על הבנ־קים מטעם בנק ישראל והיום יושב־ראש חבר המנהלים של הבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

ההיסטריה. דבריו החמורים של ה־ד״ר חת לא נאמרו במישפט של בנק מיס־חרי כלשהו, אלה צצו ועלו, כבדרך אגב,

יו״ר דירקטוריון הבורסה חת
גם הבנקים עוברים על החוק

במישפט פלילי שמתנהל נגד הכלכלן יע־קוב לוינקוף.

תחילתה של הפרשה בחודש יוני 1977, בתקופת הגיאות הגדולה בשוק המניות בארץ, כאשר מאות אלפי אזרחים ישרא־לים השקיעו את מיטב כספם במניות זב־ניירות־ערך בצורה שגבלה בהסטריה המו־נית. באותה עת הילכו שמועות שונות ב־ציבור, על מניפולציות בלתי־חוקיות של גופים פיננסיים ושל סוחרי מניות גדולים.

היו שהאשימו את הבנקים הגדולים ב־יצירת מצבים מלאכותיים בבורסה ובהט־עיית ציבור המשקיעים הקטנים. גם מדורו הכלכלי של העולם הזה, „אתה והלירה“, התריע לא פעם על פעולות בלתי הוגנות שבוצעו בידי הבנקים.

על רקע שמועות אלה הגישה הנהלת ה־בורסה תלונה אל הרשות לניירות־ערך ב־אוצר, נגד סוחר המניות יעקוב לוינקוף. על־פי התלונה ביצע לוינקוף מניפולציות במניות בית־הרכב.

התלונה נחקרה, לוינקוף נעצר לחקירה ושוחרר. מאוחר יותר הוגש נגדו כתב־אישום.

עורך־הדין אמנון רודה, סגן בכיר ראי־שון לפרקליט מחוז תל־אביב, האשים את לוינקוף בכך שב־14 וב־15 ביוני 77׳ גרם לעליה מלאכותית בשער מניות בית־הרכב, על־ידי בקשת קניה גדולה. על־פי כתב ה־אישום הניח לוינקוף שלא יימצא מציע למניות בסכום שהוא דרש, 400 אלף לי־רות, כך שהוא אפילו לא ישקיע אגורה. אך, לעומת זאת, נקבע למניה שער של קונים בלבד וערכה עלה אוטומטית ב־5%. התביעה טוענת עוד, שמטרתו הסופית של לוינקוף היתה ליצור שוק טוב למניות בית־הרכב שבהן החזיק, וכך לקבל עבורן שער טוב בבוא היום, לכשימכור אותן. פעולה כזו, שנועדה להשפיע על שערי המניות בבורסה ולהעלות את ערכן בניגוד למתבקש מחוקי ההיצע והביקוש, היא בל־תי־חוקית.

היתה זו הפעם הראשונה בקורות המיש־פט הישראלי, שאדם הועמד לדין על־פי ה־סעיף הדן בגרימת מניפולציות.

העיקרון. סניגורו של לוינקוף, עורך־הדין יעקוב וינרוט, ניסה להוכיח לבית־המישפט שלא רק הנאשם נהג כך, אלא גם בנקים מיסחריים גדולים. לפיכך הוא חקר ארוכות את הד״ר מאיר חת, שהוזמן להעיד בעניין זה.

בתשובה לשאלות הסניגור אמר חת דב־רים שהטילו צל כבד על פעולות פיננ־סיות של הבנקים בבורסה לניירות ערך. בין היתר אמר: „אם בנקים מגישים בי־קוש גדול, במטרה להעלות את שערה של מניה שהיה ביריד לפני כן, הרי שהם עושים מעשה שהוא בניגוד לחוק לדעתי. בעיני, ייצוב שער לגיטימי היא פעולה ה־באה למנוע תנודות שער חריפות ומיקריות במניה. כל פעולה שבאה להעלות שער היא בעיני פעולה מניפולטיבית. פעולת ייצוב היא, כאשר יש ביקוש או היצע מק־רי גדול ובנק קולט את הביקוש הנ״ל כדי לייצב את השער. ידוע לי על פעולות של הבנקים, שרצו לייצב שער בצורה לא־חוקית לדעתי.“

„זו אינה אותה העבירה שעשה הנאשם, במידה ועבר אותה,“ הוסיף הד״ר חת, „שכן כאשר נעשו פעולות לא רצויות לדעתי, על־ידי הבנקים, הרי שהבנק קלט את המניות ובפועל קנה אותן, ואילו ה־נאשם לא קנה אותן.“

אם ביצע לוינקוף מניפולציות או שהיה חף מפשע, זאת יקבע השופט כהן. אך מה שברור כבר עתה, הוא שעדותו של הכל־כלן הבכיר, הד״ר מאיר חת, מחייבת חקירה ובדיקה של פעולות הבנקים, על פי העקרון של שיוויון הכל בפני החוק.

צרכנות

סופר־מארקט של טעויות

השופט קבע: המוכר הוא האחראי לאמינות המישקל שנרשם על מיצרכים ארוזים, ולא היצרן.

לחברת שופר־סל אין הרשעות קודמות, והיא גם לא התכוונה להטעות את עקרות־הבית שקנו פירות בסניפיה. כך טען פרק־ליט החברה, שהועמדה לדין בבית־מישפט השלום בתל־אביב. לעומתו, דרש נציג מישרד המיסחר והתעשייה והתיירות לה־טיל על החברה עונש הולם.

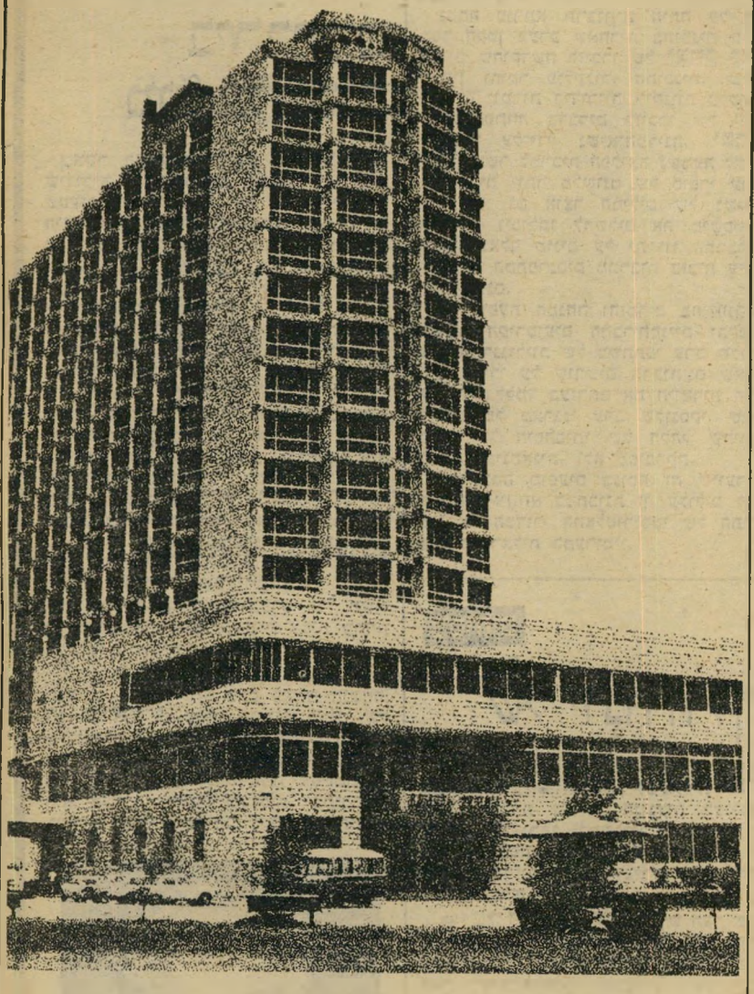
הכל החל בביקור־פתע של מפקחי ה־מישרד באחת מחנויות רשת השיווק שופר־סל, השוכנת בקרן הרחובות אבן־גבירול—שדרות־נורדאו בתל־אביב. הפק־חים שקלו את אריזות התפוזים שהוצבו באחד הדוכנים. בתשע אריזות נתגלה חסר, שנע בין 130 גרם ל־400 גרם. בממוצע גילו הפקחים חסר של כ־7% במישקל האריזות, הנמכרות כבנות 4 קילוגרם כל אחת.

דרושה תוויה. שקיות הרשת, המ־כילות תפוזים, משווקות באופן סטנדרטי על־ידי המועצה לשיווק פרי־הדר. הן נמ־כרות בעיקר ברשתות השיווק הגדולות ובתחנות־דלק. בנוסף על חסר־במישקל בוצעה עבירה נוספת בעצם שיווקן של האריזות ללא ציון מישקלן. צו־סימון־מוצרים משנת 1950 קובע, שעל המוצר חייבת להתנוסס תווית שעליה רשום ה־מישקל.

אולם פרקליט החברה טען, שחברת שופר־סל לא הפיקה רווחים מעצם הטעות במישקל, שכן היא אינה אורזת את התפו־זים אלא קונה אותם באריזות מוכנות במחיר קבוע. נהפוך הוא, לרשת־השיווק נגרם נזק כלכלי בכך שנאלצה להציב, לאחר הביקורת, עובד מיוחד ששוקל את כל האריזות הנמכרות.

אולם נציגי מישרד התעשייה והמיסחר לא התרשמו מטענות אלה. לדיבריהם חיי־בת חברת שיווק גדולה לדאוג, שכל מו־צריה יהיו תקינים, גם כשמדובר בעניין של מה בכך. שופטת השלום מרים פורת קיבלה טיעון זה והרשיעה את שופר־סל ואת מנהלה, אך התחשבה גם בנימוקיהם של פרקליטי החברה והטילה עליה קנס של 2,000 ל״י.

גבירתי,
מלון רמדה שלום ירושלים מארח אותך
על חשבון המלון!

לזוג המתארח במלון רמדה שלום-ירושלים בתקופה מ-78-11-1 עד 79-2-15, בחצי פנסיון-
אירוח בת הזוג על חשבון המלון!*

בכל אחד מחדרי המלון העומדים לרשותכם תמצאו נוף נפלא, ריהוט מודרני ויפהפה, טלויזיה, רדיו, מיזוג אויר והסקה מרכזית.
בחדרי האוכל והקפיטריה מוגשים מטעמים מעשה ידיו של אשף מטבחנו. חדר הגריל המפורסם שלנו, פיאנו-באר על גג המלון, הצופה אל הנוף הליליי המקסים של ירושלים, ומרכז קניות - לרשותכם ולהנאתכם!

* לילד עד גיל 16 - 50% הנחה

מלון רמדה שלום ירושלים
בית וגן, טלפון (02) 422111

נאום של עיר

נשיא שלשונו טובה מלשון סופרי הארץ הזאת ✶ יונה וולך: „שלום... זה התחלת הגזע שלנו..." ✶ פליטים פלסטינים ניצלים במיכלית ✶ הסופרת שחלתה בעגבת

החוויה הישראלית

בירבורים מול שורשים

כאשר החלה הטלוויזיה הישראלית ב־שידוריה, לפני כעשר שנים, היו רבים שטענו כי היא תשנה את פני הפוליטיקה הישראלית, מאחר שהאישים השונים יו־פיעו בה כמות שהם ובמידת־מה במערו־מיהם, בחינת בגדי המלך החדשים. בתה־ליך חישוף פומבי זה לא נפקד מקומה של התרבות הישראלית.

בהפרש של 24 שעות, בחג הסוכות, ניתנה הדגמה מדהימה של ההתלהיך.

הקרנת הערב ה„בידורי" שנערך לזיכרו של המשורר **אברהם שלונסקי**, ב־צוותא, תל־אביב, היתה סימפטום מאפיין. כל מי שצפה בתוכנית ראמן על שירתו של שלונסקי, עשוי לחשוב שהמשורר היה מעין ליצן שוטה של בתי־קפה ותי־לא. מלבד המשוררת **דליה רביקוביץ** ש־שמרה במידת האפשר, באווירה הסובבת, על כבוד השפה והסיפרות, הלהג המי־לולי של **חנוך ברטוב ויורם קניוק** (שקרא דברים ספונטאניים מתוך הנייר) תרם לפיחות טלוויזיוני בערכו של משו־רר ולקבורתו הפומבית ת"ק אמות מתחת למקלטי הטלוויזיה.

שביעות רצונו של הקהל התל־אביבי המפוטם, שצחק מדי פעם כאשר המנחה, **דן בן־אמוץ**, ציטט מניבולי־לשונו של שלונסקי — עוררה בחילה. מפיקת התוכ־נית, **דליה גוטמן**, שהתאמצה להוכיח במדיום הזה ששלונסקי היה „פיזמונאי" ולא משורר, דאגה להשמיע בתוכניתה פעמיים את לא אורחת גמלים... בתוספת אינפנטילי זה, שלא לדבר על פגיעה בטעם הטוב וגימוד ערכו של משורר, שהיה ראוי ליותר.

נחמה פורתא תרבותית היתה על ה־מסך הקטן בערב שאחריו, בתוכנית מיוד־מורים שהוקדשה לזיכרו של **יצחק לוי**, מלחין וחוקר פולקלור. התוכנית, שלא היו לה יומרות בידוריות ריקניות כלקוד־מתה, נפתחה בדברים לזיכרו של לוי, שנאמרו על־ידי נשיא־המדינה, **יצחק נבון**, אשר למרבית הפליאה נשמעה לשו־נו עברית יותר מלשונם של סופרי ערב שלונסקי. גם אוצר המילים של נשיא־המדינה, ויכולתו להשלים את מישפטיו, העידו כאלף מונים על יתרונו התרבותי על אלה המדור־הנסים מתרבות בזכות עיל־גות לשונם.

גם הופעת המנחה והזמרים במיזמורים לעומת הקירטועים החבר'המניים והקפי־צות התרנגוליות של משתתפי ערב שלונ־סקי העידו על שורשים תרבותיים שאפ־שר היה ללמד בעזרתם את היומרות הע־לובות של מארגני ערב שלונסקי, שלא לדבר על היסחפותו של הקהל שהיתה הפעם ספונטאנית, ולא מפוברקת.

עוד כמה מופעים בנוסח זה שייערכו במועדון צוותא במתכונת זו, עלולים לה־ציג את המדור החאלטוריסטי של התר־בות הישראלית במערומיו.

ניסוחים

של יונה וולך

בתוכנית־הרדיו שאלות אישיות הציג המראיין, **יעקב אגמון**, למשוררת **יונה וולך**, סידרת שאלות הנוגעות לעולמה הפנימי והיצירתי. בתשובותיה הביאה ה־משוררת טפח מעולמה הסגור, המוכר ל־קוראיה אך־ורק מתוך שיריה. בין שאר דבריה אמרה יונה וולך:

● **על חומרי השיר:** יש הצד שבו אתה מייצר את החומר, והצד שבו אתה מעריך אותו. אנחנו כפולים. יש כפילות. הצד היצירתי והצד הביקורתי. ואתה קו־רא חומרים בשיר, יאתה יודע כמה אתה משתמש. אם אתה משתמש בהפרדת־הרשויות, בביוגרפיה שלך, או בחומר שקורה עכשיו, או בחומר שמשותף לכל האנשים. אז איך זה קורה אצלי? כאשר אני משתמשת בחומר שמשותף לכל האנ־שים, יש בזה איזון ושיווי־משקל, שאני יודעת, פחות או יותר, מה אני עושה לגביו. מהו המרחק של ההערכה ההים־טורית שלי? בדרך־כלל אני בודקת דב־רים של התרחשויות פנימיות, פרספציות. דברים שאני מכניסה אותם כרגע לקט־גוריה פארה־פסיכולוגית — ואני הישבת שזה הרבה יותר רחב מזה. זה גם לא עונה על הצרכים שלי, בעצם. אם אני מדברת על מרחב היסטורי, על ממדים, על שינויים, על כל החומר הפנימי שאני מנסה בעזרתו להבין מה זה בן־אדם. איך הוא רואה? איך הוא שומע? ולפתח את החושים בכל המובנים. את כל המיב־נה שלי, כדי שאוכל להשתמש בו יותר מאוחר, יותר טוב, יותר מאוחר מבלי להבין, ולקרוא לדברים בשמם. זהו דרך מפוייסת של ניצול חומרים מפוייסים, אי־לתת לדברים לקרות באופן מבוקר.

● **על מיליס:** הניסוחים שלנו הם ניסוחים שמחוללים תנועות נפשיות. כל ניסוח כזה גורם התרחשות מדעית... אמירה יש כה כוח פעולה... שאנחנו מפ־עילים על־ידי מילים. אם לא היו מילים, אז כל המנגנון של התרחשויות לא היה קורה... היינו הופכים רם...

● **על התבודדות:** היתה לי תקו־פה של חמש שנים, שכמעט שלא פגשתי כה נפש חיה. ניתקתי טלפונים, שלחתי מיכתבים גפי־רוח... כל מה שלמדתי, למדתי באותו זמן. מה שאני עושה עכ־שיו זה לפתח את מה שלמדתי. ניפיתי להכין כל מיני דברים שנתתי להם להי־פתח, דברים שלא היה לי שילטון עליהם.

יונה וולך
5 שנים כימעט שלא פגשתי נפש חיה

תמיד יקרה לי משהו רע. או תמיד יקרה להורים משהו רע, אבל יש סיכויים שזה משתנה. מבחינה היסטורית כל מה שקרה, השיחרור מדתות, פחות פאשיזם, זה טוב... סוף הדת הגיע! סוף הדת הגיע, או להרכה דברים יש התחלה, כמו לקיום הגזע. אנחנו לא קיימים בתור גזע, אלא בתיר דת. יאם אנחנו מתחילים להתקיים בתור גזע, או מקבלים את זה בעולם: שיש קיום לכל גזע שישנו. אני חושבת שזו התחלה של איזשהו דבר... אני מאד אופטימית. אני חושבת שיהיה שלום... זו התחלת הגזע שלנו. זו התחלת הלאום שלנו, ולהיות משוחררים מדת, ולדעת, שזה נכס תרבותי שאנחנו משפיק אחראים כדי לטפל בו טוב. לא צריכים פשביל זה איזה מישמר דתי, מישמר־כבד כזה כמו מישמר המלכה האנגלית — כדי לשמור. אני חושבת שזו התחלה של דב־רים. ואם אין דת — אז אני חושבת שיהיה שלום. אני חושבת שדת זה הדבר הכי רע שיכול להיות בין העמים....

מסך החוץ

„גברים בשמש"

ההתבוננות הרעבתנית והריקנית של חלק מעולם הסיפרות הישראלי, לעבר כל מה שנעשה בסיפרויות אירופה ואמריקה — למטרות העתקה ותו'לא — משכיחה ממנה את הסיפרות הניכתבת על סף הבית הלאומי היהודי בארץ הזאת.

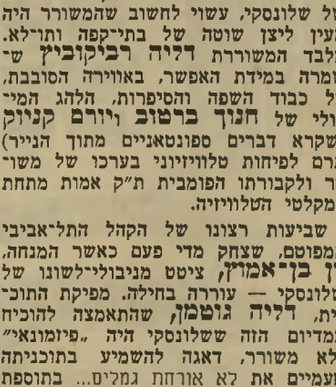
בימים אלה ראה אור ספר ראשון מתורגם לעברית של **רסאן כנפאני**, תחת הכותרת גברים בשמש*, שהוא בגדר סנונית ראשונה למגע סיפרותי מחודש עם האומה השנייה החיה בארץ הזאת. רסאן כנפאני** שימש, בראשית שנות ה־70', כדובר החזית העממית לשיחרור פלסטין — בבירות, ושילם על כך בחייו, כאשר נהרג על־ידי שירותי הביטחון הישראליים בפיצוץ שאירע במכוניתו.

ספר מתורגם זה של כנפאני מכיל שתי נובלות, גברים בשמש ומה שנותר לכם. בנובלה הראשונה מתאר כנפאני את עו־למו וגורלו של פליט פלסטיני חסר תעו־דת־זהות, משהו נוסח אוניית המתים של ב. טראוון, הנע ונד בארצות־ערב כש־הוא מחפש אחר עבודה, שתביא לו ולמש־פחתו רווחה כלשהי. עיקרו של הסיפור שלושה פליטים פלסטינים המשלמים שו־חד לנהג מיכלית־מים (אף הוא פלסטי־ני — המייצג את ההנהגה הפלסטינית), על־מנת שיובילם אל אחת מנסיכויות־הנפט בחצי־האי ערב.

שלושת הפליטים הפלסטינים מסתתרים במיכל הריק. שורר בתוכו חום תופת. הם עוברים בשלום את תחנת־הגבול הראשו־נה, התחנה העיראקית אך בתחנת־הגבול השנייה, בשל התעכבות נהג המיכלית אצל שומרי־הגבול שחוקרים אותו על חיי־המין שלו בבגדאד (למרות שנפגע ב־אשכיו במילחמת 48') — מתים השלושה בחום.

הנובלה השנייה, מה שנותר לכם, מצמ־ליצנים ששמו את „עוץ לי גוץ לי...", שהצליחו להפוך את שלונסקי אפיזודה בידורית.

תוכנית זו של בירבורים, בדיחות וזיכ־רונות נטולי־ערך של סופרים, שנאמרו בעברית מגומגמת ופגומה, מעידים על תופעה תרבותית הרווחת בשנים האח־רונות: התזת נוסטאלגיה מתקתקה ועק־רה לכל עבר, כתחליף לדברים משמעותיים ומוצקים. זו הגיעה לאחד משיאיה בערב

נשיא יצחק נבון
יתרון תרבותי על המתפרנסים מתרבות

---

* רסאן כנפאני, „גברים בשמש", תיר־גמו לעברית: דניאלה ברפמן ויאני דמיא־נוס, ערך ד"ר שמעון בלס, „מ־פרש" הו' צאה־לאור" — סידרת ספרים בעריכת ד"ר שמעון בלס, פרופ' צבי לם, פרופ' דן מירון, פרופ' דניאל עמית, אלי שאלתיאל. 141 עמודים (כריכה רכה).

** בכתיב: ע'סאן, האות הראשונה היא הרי"ש הערבית הגרונית.

ציטוטון

ע י מ ו ת

בנובלה מה שנותר לכם מאת המספר הפלסטיני **רסאן כנפאני**, שראתה אור בתירגום לעיברית בספר גברים בשמש, מצוי תיאור העימות בין הפליט הפלסטיני הצעיר לבין שבויו, החייל הישראלי:

„...בתוך המרחבים העצומים ישבו כצללים דמויניים אשר רק להב־סכין מפריד ביניהם, כאילו רוח־המוות חצוננת מרחפת סביבם והם מצפים לרגע־האמת אשר דומה כי רחוק היה מכתפיהם הקרובים כל־כך זה לזה. דומה כי גורל מוזר ואולי אף מיקרי זימן אותם, גורל שאין מנוס ממנו, והם ישבו זה לצד זה מנסים לתפוס את משמעותו. לבסוף שאלתי אותו: „היכן היית ז׳" הרים את ראשו מנסה לראות אותי מבעד לחשיכה, אך זו היתה אטומה מדי, והוא החל לועס מילה אחת ויורק. האצתי בו בלהב־הסכין הצמוד למותניו ושאלתיו שוב: „היכן היית ז׳" שתק רגע מהורהר, אחר־כך פרש את ידיו נכחו בייאוש והניד את ראשו; פלט מילה מקוטעת וניסה לקום. הושבתי אותו בתקיפות והוא ציית וידיו פרושות נכחו שוב במבוכה. ניסיתי לשמור על קור־רוחי ושאלתיו שוב: „האם אלד׳היה רחוקה מאד מכאן ז׳" אך הוא משך בכתפיו ופרש שוב את ידיו. לפתע ניזכרתי בכדור־התאורה. ודאי מצפה לפטרול כלשהו בקירבת־מקום. התחרטתי על שהשלכתי את תת־המיקלע, אם כי לא ידעתי כיצד משתמשים בו; ואולי מוטב שלא אשתמש בו, כי קולו ירעים בתוך הדממה המוחלטת הזו, ועלול להגיע עד קצות המידבר. אני מחזיק עתה בנבך־ערובה, איני יודע לאן אקח אותו ואיני יודע כיצד לנצלו. אולי מוטב היה לו שחטתי אותו מייד בעת היאבקותנו הקצרה. עתה זה בלתי־אפשרי, מעל לכוחי וחסר־תועלת. חשתי אותו לצידי ועקבתי אחר נשימותיו; דומה שהיה עייף, אובד ונבוך, אבל דרוך לקראת כל הפתעה שתצוף מבין רגליו...

...אולי אינך יודע אלא עיברית, אבל זה לא חשוב. רק שמע; האין זה מדהים ממש שניפגש בשממה הזאת בפתאומיות ובצורה שניפגשנו, ובסופו־של־דבר איננו יכולים לשוחח? פניו היו עדיין מופנים אלי, סתומים. מהססים וחשדניים כלשהו. הוא היה שרוי בפחד, בלי כל ספק. אשר לי, כבר עברתי את מחסום־הפחד והייתי נתון לתחושה מוזרה ובלתי־מובנת..."

צמת את הקונפליקט הישראלי־ערבי לעימות בין פליט פלסטיני העושה בגניבה דרכו מרצועת עזה (בימים שקדמו למל־חמת 67׳) לכיוון ירדן, ונתקל בחייל יש־ראלי. הפלסטיני אורב לישראלי, מפיל אותו ופורק מעליו את נישקו (ראה: צי־טוטון). שני היריבים שרויים בעלטה, הם אינם רואים איש את אויבו, ואינם מסו־גלים להבין זה את זה ולהגיע לכדי מכנה־משותף לשוני. באור ראשון של שחר, מחטט חאמד בניירותיו של היש־ראלי, ומגלה את השם „יפו" מוטבע באו־תיות לאטיניות באחת מתעודותיו. חמתו עולה. כאשר מרחוק נשמעות נביחות כל־בים וקול אנשים, נועץ חאמד את הסכין בליבו של הישראלי, כמשל לאי־מוצא ואי־פתרון לקונפליקט בין שני העמים.

רסאן כנפאני הוא „סופר מגוייס", באו־בחינה האידיאולוגית משרות יצירותיו של כנפאני תחושה שהיו מוצאות מקום של כבוד בחזית־הסירוב־התרבותית, נוסח ד״ר **אידד** ומשה שמיר.

רסאן כנפאני
חזית הסירוב התרבותית

כתבי־עת

התוודעות

אחד המדדים לאיכותו של כתב־עת ל־סיפרות בארץ, הוא תהליך הווידוע שהוא עורך בין עמודיו, עבור קהל הקוראים שלו, עם יוצרים מודרניים לא־ישראליים שטרם תורגמו לעברית. כיתבי־עת כמו עכשיו ועיתון 77 מעודם לא הצליחו לעצב מדיניות תירגום איכותית, ובתרגומיהם או שניסחפו באופנות, או שנכשלו והכשילו.

אחת ממעלותיו של כתב־העת סימן קריאה טמונה במדורו „התוודעות", מדור שהביא בפני קהל הקוראים־בכוח גלריה של סופרים ומשוררים מודרניים וחדש־נים, בתירגומים מניחים את הדעת בעב־רית. תהליך של התוודעות, שהסתיים ב־דרך כלל בתירגום של יצירות רחבות יותר של אותם סופרים או משוררים, והוצאתן לאור של עבודותיהם בספרים מתורגמים. מעשה זה יש לזקוף לזכותו של עורך סימן קריאה, **מנחם פרי**. בחוברת מס׳ 8 מובאת התוודעות ראשונה בעברית לסופרת **איזאק דינסן** (קארן בליקסן), שהיא מן הדמויות המופלאות של סיפרות המאה ה־20.

הקטע דרכים סביב פיזה המתפרסם ב־חוברת סימן קריאה, בתירגומו של **מאיר ויזלטיר**, מביא ולו רק מזעיר מכוחה התיאורי והסיפורי של **איזאק דינסן**. וכמינהג מדור „התוודעות" של כתב־עת זה גלווית רשימה לסיפור, תחת הכותרת „איזאק דינסן: החיים כסיפור" מאת **תמר יעקובי**, שבכוחה לתת תמונה מקיפה מעט על חייה וכתיבתה של הסופרת.

איזאק דינסן נולדה למשפחה דנית אמידה בשנת 1885, ומאז ילדותה שלטה באנגלית ובצרפתית. היא למדה אנגלית באוכספורד, וציור בפאריס. את כתיבתה החלה בגיל מאוחר יחסית, וזו כנראה הסיבה לאלמוניותה בטרקליני הסיפרות. בשנת 1914 נשטה את אירופה ויצאה ל־אפריקה, שם נישאה ל**בארון בריקסן־פיאנקה**, ובמשך שבע שנים סייעה בידו בניהול מטעי־הקפה שלו שליד ניירובי. ידידה הקרוב ביותר היה הטייס הבריטי **דנים פינץ׳־האטון**, שהיה אהבת חייה. דינסן לא נישאה לו בשל מחלת־העגבת, שבה נדבקה מבעלה הבארון, שקיבל אותה מן הנשים הילידות. בשנת 1931 נהרג פינץ׳־האטון בתאונת־מטוס, ואיזאק דינסן קיבלה זאת כמהלומה ושבה לדנמרק, שם החליטה להיעשות סופרת. בקובץ מתוך אפריקה היא מתארת בבהירות את כפי־לות חייה באפריקה. ספריה הידועים ביו־תר, שבעה סיפורים גותיים ואגדות חורף, חושפים את שני הקטבים של רגישותה וגישתה לחיים.

אתיקה

מי מילמל

לפני כמה שבועות שלח לי עורך־הדין יואב חייק מפתח־תיקווה מיכתב „רשום" ו„בלי לפגוע בזכויות".

הנחו כשונו:

בשם מרשי, מר חיים נגיד, הריני לפנות אליכם כדלקמן:

במדורו של מר דן עומר מתפרסמים, מדי פעם, פרטים בלתי־מבוססים, שיש בהם כדי לפגוע במרשי, ובמיקרים מסויי־מים הם אף מהווים משום לעז והשמצה, והעלולים לשים את מרשי לבוז וללעג בעיני הזולת. להלן אמנה חלק מהפיר־סומים הרלוואנטיים:

(א) נכתב על מרשי „הוא זכה לשמש בהיכל־הספרות כסגן העורכת של ביטאון גדע״עים, על ים. (העולם הזה 2023).

(ב) באותו גיליון כונה מרשי „שול־ייתו" של משה שמיר.

(ג) באותו גיליון גם נכתב שמרשי „המיר חיש־קל את דיעותיו היזניות... בעבור נזיד־עדשים, והחל משמש כצי־פורניו של הנץ משה שמיר."

(ד) בגיליון אחר (העולם הזה 2136) נכתב „...חיים נגיד מצא דרך לרצות את האיש שאת מקומו הוא ממלא, ח״כ משה שמיר. דרכו של נגיד היא: עיקביות בפירסום השם המפורש של שמיר במדור הסיפרות..., אלא שהשם שמיר מתפרסם כך: זיווה שמיר... כאשר נשאל משורר העובד במעריב על המתרחש בין כותלי המערכת הסיפרותית שלו, השיב „שמיר, שית ונגיד...".

העולה מכל הציטטין לעיל, כאמור, הוא שמר דן עומר, בכוונה רבה, ומטעמים השמורים עימו, שם לו למטרה להשפיל את מרשי.

אם לא די בכך, בגיליון העולם הזה (2137) פירסמתם את הדברים הבאים: „לדיברי משורר המשמש כעורך כתב־עת, ניראה באחד האמשים מ״מ עורך הדף הספרותי של מעריב, חיים נגיד, יוצא מבניין מעריב כשהוא ממלמל לעצמו: „ז׳ק יושב לי על הראש...".

תוך שמירה על זכויותיו של מרשי למ־מש את זכויותיו כפי שניתנות לו על־פי החוק, ובכלל זה דרישה להתנצלות ולתש־לום פיצויים, אני פונה אליכם בזה ומבק־שכם להבהיר לנו תוך 10 ימים מי הוא המשורר המשמש כעורך כתב־העת אשר, לטענתכם, פירסם את הדברים שציטטתי.

עד כאן מיכתבו של עורך־הדין כלי שונו. על כך יש לי להעיר:

כל הציטוטים הנ״ל נלקחו מתוך תקופה בת שנתיים וחצי (מגליון 2023 ועד לחודש האחרון). הציטוטים הנ״ל אינם מגיעים אף לכדי שליש הפעמים שבהן הוזכר נגיד, ולעיתים גם באורח חיובי.

נגיד, כעורך מדור מקביל במעריב (ה־כוונה למדור „ציפורי שיר"), חייב להיות מודע לאופי הפירסומים הזהה. למשל: באחרונה הוא פירסם ידיעה, שמתוכה אפ־שר היה להסיק בברור כי המחבר ריקי קלר (שחיבר ספר בשם קונצ׳רטו לנער צורם ותזמורת) אינו אלא הסופר ראובן קריץ.

חיים נגיד אכן שימש במשך תקופת־זמן כ„סגן העורכת של ביטאון גדנ״ע־ים..." הסופרת נעמי פרנקל.

בתקופה שבה ערך ח״כ משה שמיר את מדור־הסיפרות במעריב, שימש נגיד במדור זה כעוזרו. המילה „שוליה" אינה בעלת קונוטאציה שלילית.

הקביעה לגבי שינוי דיעותיו של נגיד מסתמכת על מודעה, שפירסמו אנשי מע־רכת עכשיו בגנות נגיד, ונובעת מניתוח רשימותיו העיתונאיות (שהיו יוניות) בת־קופה הטרום־שמירית שלו, ורשימותיו (הנייציות) כפי שהחלו מתפרסמות בתקו־פה שבה החל עובד במחיצת משה שמיר.

צר לי על חוסר חוש־ההומור של נגיד. הבדיחה „שמיר, שית ונגיד..." רווחת ומ־קובלת בבניין מעריב.

אין בכוונתי להשפיל את נגיד. איני מכיר אותו. מטיבעו של תת־המדור „ב־חטף" שהוא מוסר מידעים שונים, וחלקם עוסק בנגיד. נגיד מתעלם מאותן הודמ־עויות שבהן לא „הושפל" בתת־מדור זה.

לא רק אותו משורר (שמו שמור אצלי) שמע את נגיד אומר את המישפט „זק יושב לי על הראש..." אלא שנגיד עצמו נוהג לומר זאת. באורח עיקבי, לכל מיני אנשים המעוניינים לפרסם חומר במדור הסיפרות של מעריב, ושלהם הוא מסרב בתירוץ „זק יושב לי על הראש...". מאחר שבדקתי את הדבר קודם פירסומו, הריהו אמת, וזק הוא הערך האמיתי של המדור לסיפרות במעריב, והוא נוהג לפנות ב־נוכחות אנשים, סופרים ומבקרים אל נגיד, בסיגנון שההגדרה „זק יושב לי על ה־ראש..." היא עדינה לגביו.

אגב, עורך־הדין יואב חייק הוא גם משו־רר, שחיים נגיד מפרסם מעת לעת משיריו.

בחטף

פאשיזם יהודי לא שווה פאשיזם

לא־יהודי ★ מיתוס שיקרי על אוצר אמנות

● בראיון שערכה אחת מכתבות מדור הסיפרות של דבר עם מנהל הוצאת־הספרים של הקיבוץ־המאוחד, **אלכסנדר פנר**, הוא הביא דוגמות לשיקולים הסיפ־רותיים של ההוצאה שבראשה הוא עומד: „רציני להוציא אנתולוגיה של שירה גר־מנית: כאשר קיבלנו את החומר מ**שמעון זנדבנק**, קם החבר **יצחק צוקרמן**, סגן מפקד גיסו וארשה — מחברי המערכת — והציע שלא לגעת בזה בכלל. הוא אמר: אם חסרות לשירה הגרמנית שלושים שנה, זהו סימן־שאלה שמוטב ל,קיבוץ המאוחד׳ לא לגעת בו בכלל. והרי דוגמה שנייה: הוצע לנו לתרגם ספר של **(פרדיננר) סאלין**, מסע אל קצה הלילה, ומתוך שיקול עיברי הוחלט לא לקבל. מצד שני, הוצאנו את **אצ״ג** (כלפי תשעים ותישעה). מפני שיש אלמנטים שהם מעבר לוויכוח הפוליטי; אין ספק שיש לנו ויכוח פוליטי עם אצ״ג..." הגיב על דברים אלה משורר ירושלמי, שאמר: „פאשיזם יהודי הוא, מעבר לוויכוח הפוליטי,' בניגוד לפאשיזם לא־יהודי... סאלין, כפאשיסט וכסופר, שם את **אורי צבי גרינברג** בכיס הקטן..." ● עורך מדור הסיפרות של הארץ **בנימין תמוז**, הקדיש את סיפרו האחרון, רקוויאם לנעמן, לאוצר האמנות היהודית לשעבר במוזיאון ישראל, **ישי שחר**, שמת בגלות מרצון, ממחלה ממארת. בשבוע שעבר פירסמו במדורו של תמוז **דויד וינפלד** ו**שלמה רוזנר** רשימה תחת הכותרת „לדמותו של חוקר, היהודי על פי מראהו" לזיכרו של ישי שחר. מאחר שאיני גורס שהמוות מלבין חטאים והופך רשעים לצדיקים, הרי שימוש בביטויים כמו „הקפיד על יושר אינטלקטואלי..." ושאר יפויים, עם כל הכבוד לכישרונותיו המיק־צועיים של המנוח, אינם מטהרים מעשה של העלמת כמה ניכסי תרבות יהודיים עתי־קים ממוזיאון ישראל, שהביאו את מישטרת ישראל להכריז על המנוח כעל עבריין־נמלט וכו'. כישרונותיו של המנוח ראויים אולי, לשיר־הלל, אך לא דמותו בכללה ● הספרדי אפוף־המיסתורין **רמזן מרקאדר**, שרצח את מנהיג המהפכה הרוסית הגולה **ליאון טרוצקי** במכסיקו, מת בהוואנה ממחלת הסרטן. לפני כמה שנים פירסם הסופר הספרדי **ח׳וריחה סאמפרון** (המסע הגדול, המילחמה נגמרה) ספר תחת הפותרת מותו השני של רמון מרקאדר, המתאר בסיגנון של „זרם התודעה" את המתרחש במוחו של רוצחו של טרוצקי, במהלך הרצח ● איש הספר הירושלמי **ד״ר אברמסקי**, ציין בפני כמה מידידיו, עם הישמע הבשורה על הענקת פרס נובל ל**יצחק בשוויס־זינגר**: „הרי בשוויס־זינגר הוא ממשיך מסורת הרומנים השונדיסטים, שהיו נדפסים בהיינט ובמומנט באידיש, בווארשה, בשנות ה־30'. ספריותו הרי מזכירה את גיבעת הערלות שעליה מל **יהושע בן־נון** את ערלות בני־ישראל בצאתם ממצריים... כפני הדור, פני סיפ־רות הערלות שלו...״

מאת דן גומר

בתו של ט"ים חיל־האוויר הגרמני שנהרג במילחמת־העולם השנייה היא כיום דוגמנית־צילום מצליחה בישראל

הגרמניה האחרת

בגרמניה הצלמים בגרמניה. בעת שעסקה בדוגמנות עברה גם קורס דיילות־אוויר.

רנאטה נולדה בברלין והתגוררה בה עד שמלאו לה 18 שנים. שם גם החלה בקאריירה של דוגמנית־צילום ועבדה עם כמה מבכירי

היא נראית הרבה יותר צעירה מ־שלושים ושמונה שנותיה. עור פניה חלק, עיניה תכולות וגדולות, שיערה, בצבע חול בהיר, נופל על כתפיה בריכשול. וכשהיא מסתובבת במכנסיים קצרים, היא מהווה בת־תחרות רצינית לכל „בעלות הרגליים".

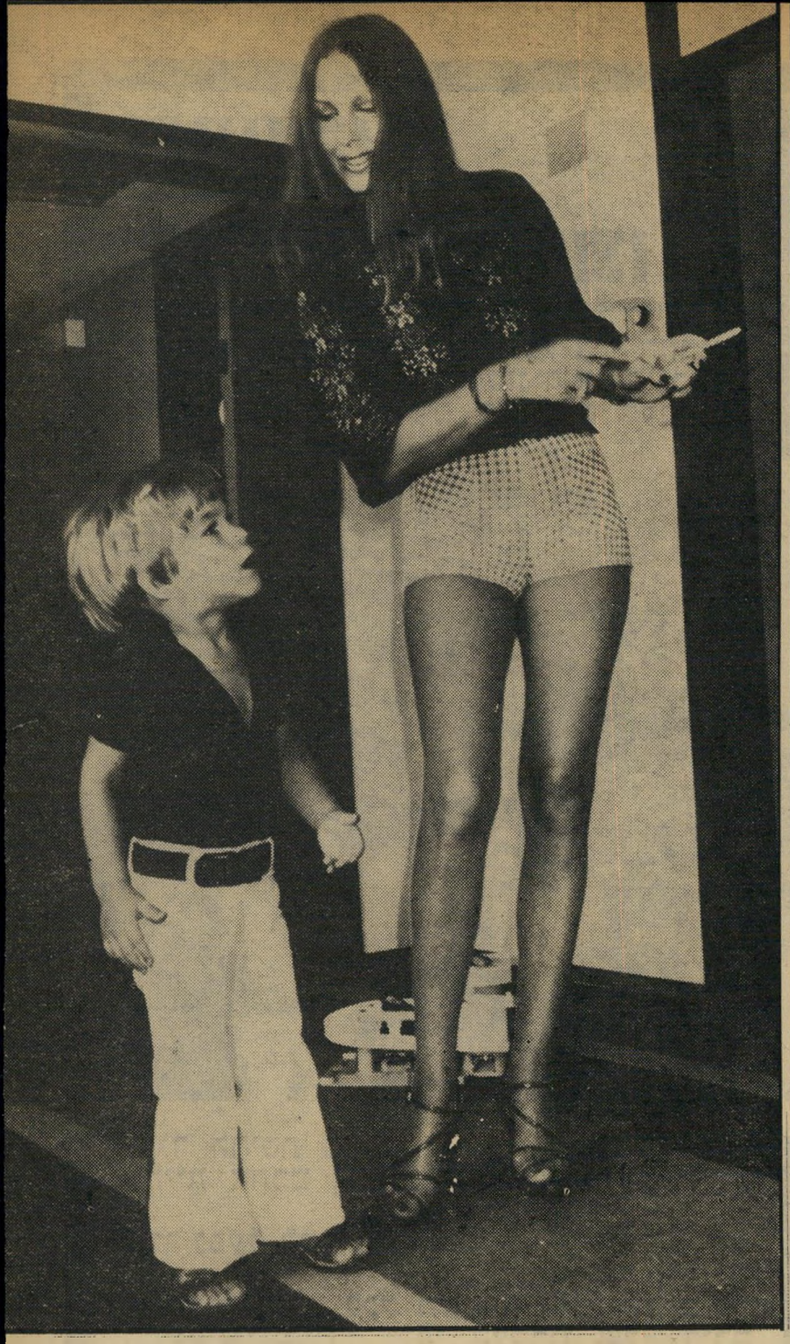
זוהי רנאטה דיי־רימון (מקלר), שהגיעה לארץ מאוסטרליה לפני חודשיים, והיא כבר מעוררת את תשומת־ליבם של הגבי־רים הישראלים בכל מקום שבו היא מו־פיעה. הם מטרידים אותה כאשר היא מש־תרעת על החול בשפת־הים, ופונים אליה, ככה סתם, כשהיא עושה סיבוב ברחוב. מה שמפליא אותה זה שהם לא מוותרים. היא תמיד דוחה אותם, והם תמיד חוזרים, ומחזרים. היא באה לישראל כדי להצטרף אל בעלה, ישראלי בשם יגאל, המתגורר כאן כבר חצי שנה ומנהל את הדיסקו־טרון שלו, שלוק, בעיר המכוניות, ליד תל־אביב.

רנאטה נולדה בברלין והוטבלה לנצ־רות כדת וכדין. את אביה לא זכתה לה־כיר מעולם. הוא נהרג במילחמת־העולם השניה, כטייס חיל־האוויר הגרמני. אמה היתה מזכירתו של ראש עיריית ברלין, ויל בראנדט, שהפך, מאוחר יותר, לקאנצ־לר גרמניה. עד גיל 17 התגוררה בברלין. אחר כך החליטה לנסוע לאנגליה, כדי ללמוד אנגלית, ושם גם עברה קורס של דיילות־אוויר ונתקבלה לעבודה בחברת תעופה בריטית. בד בבד עם עבודתה כ־דיילת החלה גם לעסוק בדוגמנות צילום. חיי הזוהר קסמו לה, ובהיותה בת 23

באוסטרליה כשנישאה לאוסטרלי בשם מייקל היקי התגוררה זמן מה בארצו. שם המשיכה לעסוק בדוגמנות־צילום עד שהרתה. אחרי שיילדה רנאטה את בתה, רבקה, פרשה לשנה מעולם הדוגמנות והזוהר.

הילדים שלך, שלי ושלנו

פירסומת (**בתמונה מימין**). רנאטה עם ראול, בן השלוש וחצי, ילדם המשותף של רנאטה וינגאל (**בתמונה משמאל**). שתי בנותיו הגדולות של יגאל מנשואיו הראשונים (**למטה משמאל**): מימין ליאת בת ה־15 ולידה אירים בת ה־18. שתי הבנות מתחנכות עתה בקיבוץ יזרעאל, בעמק יזרעאל. שתי בנות אחרות של יגאל מתגוררות עדיין באוסטרליה עם אמן.

בבריטניה כך נראתה רנאטה כשעזבה את ברלין והפכה דיילת־אוויר בחברת־תעופה בריטית.

רנאטה עם רבקה, בתה **מנישואיה הראשונים, בתצלום**

נישאה לצעיר אוסטרלי מחוג־הסילון בשם מייקל היקי. בעלה היה שותף של ברני קורנפלד, איש העסקים היהודי, שהיה בעל חברת־נאמנות להשקעות בשם אי־או־אס, שהתמוטטה ברעש גדול.

„אני אשה חופשייה"

אחרי הנישואין נסע הזוג הצעיר לפרו שבדרום־אמריקה, שם הקים הבעל, מייקל היקי, סניף של חברת־הנאמנות, ורנאטה עבדה כדוגמנית צילום. כאשר הרתה חזרו השניים לאוסטרליה, ושם נולדה בתם רבקה.

כעבור שנתיים עקרו רנאטה ומייקל לטורונטו שבקנדה, ושם השתלמה רנאטה בעיצוב פנים, נוסף על עבודתה כדוגמנית. גם הטלוויזיה הקנדית האירה לה פנים, והיא הופיעה בה כדוגמנית פירסום. מקנדה היו רנאטה ומייקל „קופצים" למסיבות הפאר של ברני קורנפלד, בלוס־אנג'לס ובמקומות אחרים, ומבלים בחברת אנשי־עסקים ונערות־זוהר בינלאומיות. רנאטה זוכרת כיצד התרשמה אז מעושרו ומדרך חייו של קורנפלד, שהיה תמיד פזרן כספים המציג את עושרו לראווה.

אחרי חמש שנים בקנדה עברו רנאטה ומייקל לברמודה, שבאיי בהאמה. אך כאן התברר להם, כי המסיבות וחיי הזוהר אינם סגולה לנישואין מאושרים. אחרי תשע שנות נישואין התגרשו בני הזוג ורנאטה חזרה לאוסטרליה עם בתה. בינתיים פרש גם מייקל מעסקיו של קורנפלד, והקים חברת־השקעות משלו, ומנהלה באוסטרליה. באחד הערבים, כאשר הלכה עם חבריה לבית־הקפה, הכירה רנאטה את יגאל דיימון (מקלר), ישראלי שהתגורר באוסטרליה וניהל שם חברת־השקעות משלו, שעסקה בבניין, ביטוח והפצת־ספרים. יגאל, שהיה באותה עת בעיצומו של תהליך גירושין מאשתו הישראלית, אם שלוש בנותיו, התאהב ברנאטה ממבט ראשון. הם החלו לחיות בצוותא ורק לאחר הולדת בנם, ראול, נישאו. למה ילדה בטרם נישואין? אומרת הדוגמנית: „כשאני עם גבר, אני מרגישה כנשואה לו. לא חשובה לי התעודה או הטכס. אני אשה חופשית בעניין זה, והלידה מחוץ לנישואין לא הטרידה אותי בכלל."

אחת־עשרה שנים בגלות הספיקו לו ליגאל, והוא רצה לשוב הביתה, אך הרעיון לגור בישראל לא קסם לרנאטה. היא

(המשך בעמוד 54)

תושבי תל־אביב־יפו!

אל תתנו קולכם ללהט־בגין של צווי ההריסה
אל תתנו קולכם למערך שהזניח את השכונות
שלחו לעירייה נציגים הנאמנים לענייניכם
היינו יחד בהפגנות נגד היוקר

ונגד הריסת בתים
נהייה אתכם גם כנציגות לוחמת בעירייה

אנו נפעל למען:

- **דיור הולם לכל משפחה ולכל זוג צעיר ופינוי מיידי (לפי העקרון של „דירה תמורת דירה") של מבנים מסוכנים;**
- **שיפור השירותים העירוניים בשכונות ובשיכונים;**
- **תקציב עירוני־ממשלתי לתחזוקת השיכונים ולשיפור הסביבה; הקמת ועדי שכונות נבחרים ופעילים שישותפו בניהול ענייני העיר;**
- **העלאת רמת החינוך בשכונות.**

בראש רשימת חד"ש: עו"ד אברהם מלמד
מוסטפא סייף
שולמית חינין

חזית דמוקרטית לשלום ולשוויון
המפלגה הקומוניסטית הישראלית (רק"ח).
פנתרים שחורים וחוגי ציבור יהודים וערבים

הגרמניה האחרת

(המשך מעמוד 53)

מעולם לא ביקרה בארץ וחיי הנדודים נימאסו עליה. היא רצתה להישאר באוסטרליה ולגדל בשקט את שני ילדיה. אך יגאל, לעומתה, היה נחוש בדעתו.

כשהגיע לארץ בגפו, התגורר במלון בהרצליה והחל לחפש תעסוקה. ואז נפלה לידו מציאה: אפשרות לרכוש את הדיסקוטרון שלוק, שהיה שייך למתופף זהר לוי. יגאל חשב וחשב, עד שהחליט כי זהו זה, ורכש את המקום. זמן קצר לאחר מכן הגיעה רנאטה לארץ ועימה בנם. את בתה מנישואיה למייקל לא הורשתה להוציא אל מחוץ לגבולות אוסטרליה, בהתאם לי־הסכם הגירושין.

„אני אהיה ישראלית"

ב ינתיים מתגוררים רנאטה ויגאל במלון, ומחפשים בית בסביבות הרצליה. רנאטה מרוצה מחייה בישראל.

היא עדיין לא מכירה כאן הרבה אנשים וגם למיקצוע הדוגמנות עדיין לא נכנסה, אך היא אופטימית ומקווה להצליח. התוקפנות של הגברים הישראליים אמנם מפריעה לה, אך היא מבינה שצריך ללמוד לחיות איתה. רנאטה רוצה להפסיק לנדוד ולאמץ את ישראל לבית. את מיקצוע עיצוב הפנים שרכשה בקנדה היא מתרגלת עתה, באמצעות תיכנון ועיצוב־מחדש של מועדון־הלילה של בעלה.

ראול הולך לגן־הילדים וקולט עברית במהירות מפתיעה. אמו מדברת אליו גרמנית, אביו מדבר אליו אנגלית, והזאטוט עונה בשלוש שפות, כרצונו. אמו מקנאה בו ומתכוונת ללכת לאולפן וללמוד עברית. בינתיים, בימים הספורים שיגאל משרת במילואים, מנהלת רנאטה את המועדון בעצמה. הכושר שלה, לנהל מועדון־לילה, שנתגלה עתה הפתיע לא רק את יגאל אלא גם את רנאטה עצמה.

רנאטה בתפקיד
אשה חופשיה —

רנאטה וראול
— ללא תעודה —

רנאטה מספרת, שכאשר כתב לה יגאל על מועדון־הלילה שרכש בישראל, ראתה בדמיונה מועדון מפואר עם קהל לקוחות מובחר, כמו במקומות רבים ברחבי תבל, בהם הרבתה לבלות. כאשר ראתה בפעם הראשונה את המועדון של בעלה, התאכזבה מצורתו ומקהל מבקריו. „בא קהל שלא היה מוכר לי. אנשים נהגו בתוקפנות רבה וברעש גדול. היום כבר התרגלתי לזה, את צורת המועדון אשנה, ואל הקהל הישראלי אצטרך להתרגל."

חיי הזוהר כבר לא קורצים לה. הקשר המישפחתי חשוב לה היום יותר מאשר אי־פעם בעבר. היא מקווה שבתה תצטרף אליהם כאשר תסיים לימודיה באוסטרליה.

בטיוליה הספורים בארץ הספיקה להתאהב בירושלים. מכל הערים ישראתה ב־חייה, ירושלים היא היפה מכולן. גם את־רים היסטוריים חביבים עליה והיא אוהבת לבקר ביפו, בקיסריה, בעכו ובצפת.

על יגאל עצמו עוברים חבלי־קליטה, כמו על כל ישראלי־חוזר. קשרים ישנים מתחדשים, וניהול המועדון מפגיש אותו שוות לעצמה לקום ולנסוע לכל מקום שתחפץ. היא אינה תלויה בגבר כלשהו, ואין לה שורשים עמוקים בישראל או בכל ארץ אחרת. היא לא הצטרפה מעודה לתנועה לשיחרור האשה, כי הנשים בתנועה זו נראות לה תוקפניות מדי בדרישותיהן.

למרות שאינה דתית, היא רוצה לחגוג את חג המולד בעיר הולדתה, ברלין, ולבקר באותה הזדמנות את אמה. אחרי סיור קצר באירופה, בדעתה לחזור לישראל, לרכוש מכונית ולהפוך „ישראלית לכל דבר. אומנם נהיגה בארץ עדיין מפחידה אותה, אך היא מקווה להתגבר על הפחד. „כדי להיות „ישראלית," אומרת רנאטה, „צריך להתגבר על הרבה בעיות ועל פחדים. אבל החלטתי נחרשה: אני אהיה ישראלית!"

רנאטה ויגאל
— ובלי טכס

החודש יהיה לך כסף מסף ביד

מלוות ברירה של המדינה מגיעות לפדיון

קח את הכסף שתקבל והפוך אותו ל-

כסף טוב

הצטרף לאחת התכניות:

כח ח"י כפליים

במסלול החד פעמי
מענק מידי בשעור 10%
ריבית והצמדה למדד על הקרן והמענק
הכל פטור ממס

במסלול החסכון החדשי
מענק מידי בשעור 5%
ריבית והצמדה למדד על הקרן והמענק
הכל פטור ממס

כח ברירה דולרית

במסלול החד פעמי
מענק מידי בשעור 6%
ריבית והצמדה על הקרן והמענק
הכל פטור ממס

במסלול החסכון החדשי
מענק מידי בשעור 3%
ריבית והצמדה על הקרן והמענק
הכל פטור ממס

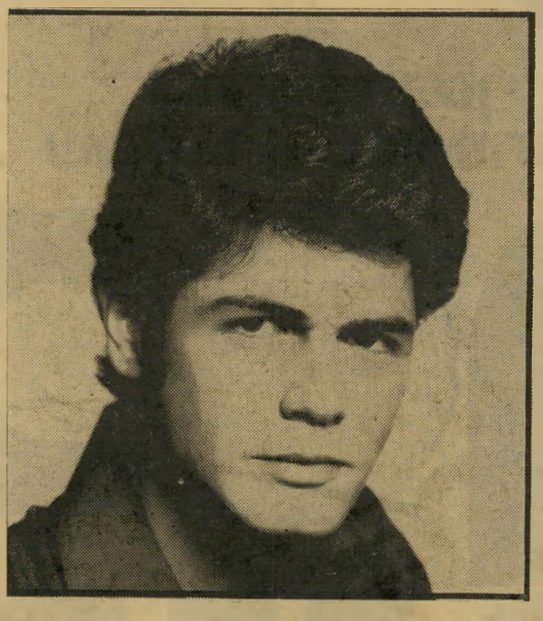
בשני המסלולים ההצמדה למדד או לדולר
תשולם לך לפי ההכנסה הגבוהה יותר

פרטים נוספים בכל סניפי בנק לאומי, בנק איגוד ובנק ערבי ישראלי

בנק לאומי

רחל מרחלת על כל העולם

עוד יפהפה אחד

חיים צ'רנינסקי
מערד — לאמריקה

רווק השבוע הזה בא לי בקלות, בלי להתרוצץ ולחפש עבורכן אחד כזה מושלם ומבוקש. פשוט ישבתי לי לתומי בבית־קפה דיזנגופי ידוע, שתיתי קפה קר, כרגיל, ופיתאום מתייצב לידי גבר גבה־קומה ויפה־תואר ואומר: „שלום, שמי חיים, אני יכול לשבת לידך ולדבר?" עניתי „כן", כי מי אני שאגיד „לא" ליפה כזה, ועוד שמבקש לדבר, ואולי אפילו יהיה לו מה להגיד.

מתיישב לו הצעיר יפה־התואר, שולף תמונה ואומר „זהו זה, אני יפה וגם רוצה לצאת לאוויר הפירסומת, ובכוונתי להיות דוגמן ואולי אפילו להגיע למשאת חיי האמיתית — המישחק."

ואיך מגיעים לעיתונות, אם לא בזכות הצורה החיצונית ועוד במדור רווק השבוע, שחייב להיות בסטייל אמיתי? תפס יוזמה ואומץ, וביקש בפירוש להיות הרווק התורן, למה לא, בעצם, עם נעורים ועלומים כשלו?

הילל, בן ה־22 הוא בן ערד, שהגיע לעיר הגדולה לחפש בה את עתידו. הוא משמש מעצב־פנים בחנות רהיטים גדולה, ועובד שעות נוספות, כדי לעשות די כסף ולצאת לעולם הגדול.

ערד, שהיתה קטנה עליו, פינתה את מקומה לתל־אביב שכבר מתחילה להראות סימנים של קטנה עליו. אמריקה — זה הקו המנחה שלו.

לשאלתי מה הוא אוהב בחיים, חוץ מאשר את עצמו ואת הדוגמנות, ענה לי בכנות שהוא פשוט עדיין לא די משופשף ועוד לא למד לשקר, והוא אוהב בחורות רזות, חטובות ויפות. כשאמרתי לו שזה אף פעם לא בא עם שכל, התבלבל לרגע, וענה שבעצם חשוב לו שיהיה לו עם מי לדבר.

חוץ מזה הוא אוהב רכיבה על סוסים, ובעלי חיים שאותם הוא מגדל ומטפח בדירתו שברמת־גן, בה הוא מנהל חיי רווקות מושלמים. בבקשה, ילדות, צאינה וראינה מה הגשתי לכן הפעם. ולדבריו של **חיים צ'רנינסקי**, „יש בי משהו," אבל זה כמובן מתגובות של אחרים. אז אחרי שתראוהו, תגידו לי מה דעתכן האישית עליו.

סיפור לא־צ'ימחוני

לא מזמן סיפרתי לכם על הפיצוץ שחל בין ד"ר **כנימין פרומר** לאשתו **בטי**, איך הוא תפס יום אחד יוזמה, עזב את האשה, הבית וארבעת ילדיו, וברח לו לתל־אביב עם המורה ליוגה **חיה אשר**, שגם היא עזבה את בעלה ושלושת ילדיה למענו. גרו להם שני אלה ברחוב אבן־גבירול בדירה שכורה, פתחו קליניקה צימחונית וקורסים ליוגה, ובינתיים התחילו ההליכים המישפטיים, והגיטים החלו מגיעים.

ובכן, רבותי, היום יש לי בשבילכם בשורה חשובה. השניים נישאו להם, ובשקט מופתי, החתונה נערכה בסודי־סודות, ב־מיבצע צבאי ממש, בעיר העתיקה בירושלים, וכל זאת כדי להסתיר את העיקר מפני בני־הזוג הקודמים של בני־הזוג. השניים החליטו לחזור בתשובה, אבל השריד היחידי שנשאר מהניסיון הנ"ל הוא הזקן הצימחוני שגידל פרומר. הם עקרו מדירתם בתל־אביב, ועשו זאת לטובת עיר־גנים ונראים מאושרים מאד מ־מצבם הנוכחי.

לעומתם: בטי, אשתו הקודמת של פרומר, נשארה לשמור על מיפעל חייהם, בית־ההבראה לצימחונים באשקלון, ומנופ־שים וקייטנים שמעתי שהמקום מנוהל

חיה אשד־פרומר
חתונה במחתרת

בדיוק כקודם, על הצד הטוב ביותר, כך ששום דבר לא השתנה בעצם.

לעומתה, **דויד אשד**, בעלה הקודם של חיה, שנשאר עם שתי בנות ובן, ממשיך לעסוק ביהלומים ומשמש טרף טרי לכל הרווקות־גרושות־אלמנות וכו' שמסתובבות בשטח. אבל הוא בררן גדול, כידוע, ולכן עדיין אין לי חדשות בענייני הלב באיזורו.

רואים? כל סיפור, אפילו הרעשני ביותר, מתייצב לבסוף ומסתדר, וכולם מסיכים לחיות את חייהם. מה שהיה היה — ועכשיו, אל החיים החדשים.

סצנות

ייבוא מאנגליה

יום בהיר אחד, בזמן שתיית הקפה המסורתי בקפה דיזנגופי, הזדמן לי להכיר דרך חברים, יפהפיה בלונדית אנגלית ש־הגיעה לפני ימים ספורים מלונדון הקרה. **וירג'יניה נואל** בת ה־18 באה עם חברה הצמוד מזה שנה, **נתן קרן** בן ה־25,

וירג'יניה נואל ויוחנן קרן
מכות בדיזנגוף

ושניהם התכוננו לבלות בעיר את החו־רף. אבל כנראה, הארץ ומזג־האוויר שלה לא־כל־כך התאימו לזוג, שכן כבר ביום השני לשהייתם בבית־המלון, צילצל ה־טלפון ובחור ביקש לדבר עם וירג'יניה. יונתן חשב שזאת ממש חוצפה, ומייד נכנסו השניים לריב שהסתיים רק באר־בע לפנות־בוקר. בסוף זרק יונתן את וירג'יניה מחדרם שבמלון.

לזו, הקטנה, לא היו בעיות. לקחת מו־נית, ומייד מצאה את עצמה בביתו של ידידה החדש.

הכניסה אסורה

רומנים יש הרבה, כידוע. בכל יום מתפתח אחד ונסגר אחד. אבל אחד הרו־מנים הכי הכי כיום בעיר שייך לזוג יפים ונחמדים על באמת. כוונתי לצייר החתיך **דויד שווינסקי**, ולחברתו מזה כמה חודשים **טלי אריאל**.

השניים מתגוררים להם להנאתם בדירת הרווקות של שווינסקי, ששוכנת אחר כבוד ברמת־אביב. טלי אמרה שלום זמני לחו־ריה שבצלאלה, והיא ודויד שלה פשוט מפרגנים לעצמם הכל. אפילו איי יוון כבר היו אצלם בתוכניות.

רק למקום אחד לא הולכת טלי עם דויד, וזה לסטודיו הפרטי שלו, כי כשהוא מצייר, רבותי, העולם כולו מת. אין יום ואין לילה, אין ארוחות ואין חברות, רק מיכחולים ובדים, עטים וניירות.

כי דויד, שאומנם עוסק בעוד כמה דב־רים, מודה בפה מלא כי האמת האמנותית שלו התגלתה לו לפני כשלוש שנים, ומאז הוא מטפח אותה, הוא לומד שיטות וטכ־ניקות חדשות, ורצונו העז בחיים הוא להיות צייר מן השורה הראשונה.

דויד, שהוא בוגר מכון ויינגייט, משמש כמורה לשחייה וזה יותר תחביב ממיק־צוע, כי הים והבריכות הם הדבר החשוב השני בחייו מייד אחרי הציור.

ואם כבר התעכבנו על חייו הפרטיים, כדאי להזכיר כמה רומנים גדולים שהיו לו מעולם. **רינה מור**, למשל. אומנם עוד לפני היותה מיס יוניברס ועוד בימי הצבא, אבל השם בכל־זאת אומר משהו. לחלום לראות כל אחד לחוד. הם הפכו זוג בל־ייפרד. לכל מקום היו באים יחדיו ואחריה, כמובן, הגיעה הזמרת **מרי ברונשטיין**, שהרומן שלה עם דויד נמ־שך זמן רב. וכמובן גם הרומן בה"א הידיעה שהיה לו, הלא הוא עם **דפנה אלדובי**, בתו של מנהל מכון ויינגייט, שהיא בעצמה מורה להתעמלות.

כיום, כפי שאתם מבינים, לבחור לא משעמם. ההיפך הוא הנכון. הוא אוהב את החיים ויודע לחיות אותם על־הכיפאק, וזה לא רע במחיצתה של טלי.

אבל יונתן לא היה מוכן לוותר על וירג'יניה שלו בקלות שכזו. הוא הגיע לבית־הקפה בצהרי יום, מצא אותה יושבת ונהנית מהחיים כשחתיכים אחדים יושבים סביבה ועושים לה עיניים, וכל אחד בטוח שהוא או־טו־טו זוכה בה.

אבל ליונתן היו תוכניות אחרות בש־בילה. הוא ניגש לשולחן, התנצל יפה־יפה לפני שאר הבחורים, תפס את וירג'יניתו בכוח בזרועה, והכריחה לקום ממקומה ולדבר איתו בפינה. אבל וירג'יניה, השומרת טיגה מטיבעה, סירבה, והתנגדה בכוח.

כאן נכנסו לתמונה מהלומות, ולגנד עי־ניהם המופתעות של יושבי בית־הקפה נכ־נס הזוג לריב רציני עם מכות, קללות וכו'. מה שהוכיח שהאנגלים אולי נראים קרים ומנומסים, אבל הם בשר־ודם כמו כל אחד אחר ומאבדים את קור־רוחם בהז־דמנות הנאותה.

בקיצור, מובן שוירג'יניה עזבה במהרה את הזאבים הצעירים והלכה לה, בלית־ברירה, עם יונתן, מי יודע לאן. ההמשך בא למחרת היום במועדון בנתניה, שם נערכה תצוגת־אופנה. וירג'יניה ויונתן הגיעו שלובי זרוע ואוהבים כאילו כלום לא קרה, והכל חזר על מקומו בשלום. הקטנה רק סיפרה שהיא כבר לא כועסת על יונתן, כי הוא עשה לה את הסצנה פשוט מרוב אהבה וקינאה, והיא בסך־הכל נהנתה מזה.

טלי אריאל ודויד שווינסקי
רומן בתורנות

לה ולי - הדיאודורנט לאוהבים להיות יחד

משהו חדש לאוהבים להיות יחד.
דיאודורנט "לה ולי" בניחוח האהוב על שניכם.
לאחר הרחצה בסבון "לה ולי" - תנו לגופכם
את הדיאודורנט החדש. "לה ולי" שמור על רעננות
ועל ריח נעים ואחיד בכל שעות היום.
בכל פעילות, בכל תנועה.

"לה ולי" - סבון וגם דיאודורנט
לאוהבים להיות יחד.

חדש מעץ הזית

"שרתון"
לגברים כמוהו

פול מייקל גלזר (סטרסקי)
נהנה מסיגריות "שרתון" בביקורו בישראל.

"שרתון" היא סיגריה עם אישיות.
התערובת המשובחת שבה הוכנה
בקפרנות מעלי וירג'יניה מובחרים,
כמיטב הסיגריות האנגליות.
אם עדיין לא ניסית
– קח "שרתון" עוד היום.

מוקד 53

רחל מרחלת על כל העולם

כשנופל פיתאום אביב

אחד הרווקים היותר־מבוקשים בתל־אביב הוא התמלילן **אילן גולדהירש.** מבט אחד מעיניו הכחולות הגדולות, התמימות משהו, יבהיר מייד מדוע. לכן, אין פלא שבספר שיריו החדש, שיצא לאור, מוקדש פרק נכבד לשירי־אהבה.

מסיבות השמורות עימו, העדיף אילן לשמור את סיפורי־האהבה שלו בשקט וב־צינעה והרחק מן הכותרות, ודווקא משום כך גדולה הסקרנות אצל בנות המין היפה, לעלות דרך שיריו משהו על הבנאדם, ואולי קצת גם על עצמן, דהיינו שירים שנולדו מחוויות משותפות.

מעטים בלבד יודעים שאילן, חוץ מ־תמלילן הוא גם פקיד בכיר במישרד־האוצר בתל־אביב, ועל כך הוא אומר מפעם לפעם: „במישרד אני טיפה בהתמי, ובבוהמה אני טיפה מרובע...״

אולי ביגלל זה הוא מסתדר כל־כך טוב בכל מקום. פשוט לא קיים בן־אדם שהוא מיישהו או משהו באיזור המרכז, שאילן לא מכיר היכרות קרובה.

הבחור רק עובר ברחוב, לוקח לו פי־שלושה זמן מאשר לכל בנאדם אחר, רק מלהגיד שלום לכל המכרים. שני הדברים הללו משלימים זה את זה בצורה יוצאת מן הכלל, מה שלא מפריע לו להיראות מדי יום בכל מקומות הבידור והבילוי האופנתיים.

מעטים גם יודעים שהנ״ל הוא בעל תואר שני בתיקשורת מאוניברסיטת ירושלים וחומם מתישהוא, אולי כשייפול עליו אביב, לנסוע לארה״ב לעשות את הדוקטורט.

נוסף על שלאגרים ידועים שלו, משמש אילן בתור מלך הג׳ינגלים, כלומר ה־פירסומת, ודווקא כאלה שנקלטות מייד ומהשמעות נון־סטופ.

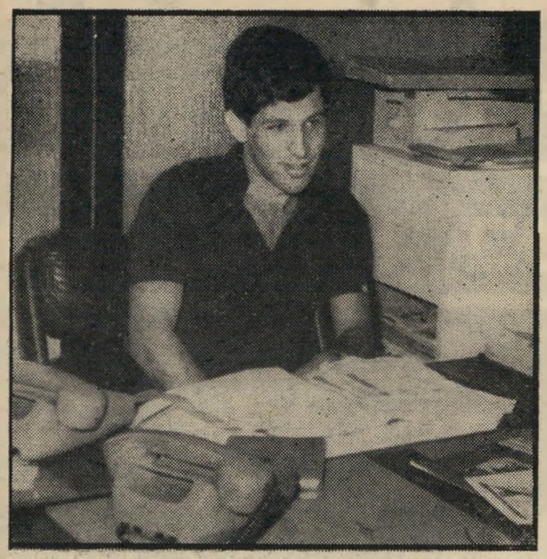
אל ספר־שיריו הראשון מתייחס אילן ברצינות נוראה כיוון שספר הוא, למעשה, כרטיס־ביקור של הבנאדם, כך הוא אומר, וספר בשביל תמלילן זה כמו תקליט אריך־

איך גולדהירש וידידה
ערד שלחה

נגן בשביל זמר. ואשר לרכילות, ובכן: אולי בר־זמנית, כשנפל עליו האביב באמ־צע הסתיו, נפלה עליו גם **ניוה,** נערה צעירה ומתוקה שבאה מערד לעיר הגדר־לה לחפש את מזלה, ומצאה אותו ביניתיים בדמותו של **אילן כחול־העיניים.**

הג׳נסים של רפי

רמי פרר
הכסף זורם

מסתובב לו חופשי נער־חמד, שבקושי מלאו לו 24 אביבים, עם עיניים בהירות וחיוך שובה־לב, אחד כזה צנום, שתקן ועוד מעלות למיניהן.

רמי פרר, שהוא ילד טוב ירושלים, הסתובב עד לפני כשנה וחצי בלי גרוש בכיס, עשה עיניים לעשירים, ואמר לכל המא־זינים לו שיבוא יום והוא יהפוך מיליונר בזכות עצמו, ולבד־לבד יגיע למעמד רם ונישא.

ובכן, רבותי, איני יודעת אם הוא הגיע כבר למעמד הרם והנישא, אבל לעושר אכן הגיע. כי עכשיו, אחרי שנה וחצי של עבודה קשה מדלת לדלת, הוא מצהיר על עצמו בפה מלא כעל מיליונר.

רמי תקע שתי רגליים מבוססות מאד בשוק האלקטרוניקה, ומאז הוא על המפה בשטח ואי־אפשר להתעלם ממנו.

יש לו אולם־תצוגה מהודר ומפואר בחיפה העיר, שם הוא מתהולל כל ערב עם חתיכה אחרת. למה לו להיות רווק השבוע אל תשאלו אותי. עם כזאת הצלחה ועוד הכל לבד, לשם מה לו עזרה?

נוסף לכל, ידוע שהבחור משוגע על להקת־הקצב ג׳נסיס, ויום אחד הוא טס לאמסטרדם לראותם בהופעה חיה סתם כך. כי הוא, רבותי, כבר לא עושה חשבון לכסף.

מי שיש לו מחזור של 24 מיליון לירות בבנק, כפי שהוא טוען, ומערכת־סטריאו ששווייה 300 תלפים, יש לו כבר הכל.

אנאבל לא מתגרשת

לפני כשבועיים ערכתי לכם היכרות עם הדוגמנית האמריקאית המקסימה **אנאבל תמיר,** ואז סיפרתי לכם שהיא עומדת להתגרש מבעלה, **אלי.** נו, רבותי, הרי החידושים לפניכם.

הם אומנם עמדו בפני גירושין, אבל כרגע יש כבר התפתחויות.

אלי חזר מחו״ל, והעמיד אולטימטום: או שמתגרשים, או שהגברת מפסיקה עם

אנאבל תמיר
הבעל דרש

הדוגמנות. ישבה אנאבל הנאווה, ישבה ותשבה, התייעצה עם אמא של אלי שהיתה לה לעזרה גדולה ולחברה נאמנה, והחליטה שאלי ובית ישראלי חם, שווים מיליון מונים קאריירה של דוגמנית־צמרת.

ינוקא משה להחלים מחקשה

אולי שכחתם, אולי לא ידעתם, אבל הבחור שכמעט שלא רואים אותו בשטח באחרונה, לא נעלם מהנוף.

תל־אביב אומנם אינה זוכה לצלם במלוא תשומת־הלב ההראויה, אבל זה רק זמני, כי הוא פשוט עבר דירה.

ינוקא משה העובד תמיד קשה, וש־תמיד הוא על־הכיפאק, ממשיך להצחיק ולבדר, אבל את הנופשים באילת.

נכון שבכל יום הוא חוזר ואומר שהוא עוזב את אילת וחוזר לעגון בתל־אביב, אבל זה כנראה קשה. כי לבוא לאילת ולא לראות שם את ינוקא, זה כמו לא לבוא לאילת בכלל.

ינוקא, שבמשך שנים רבות התגורר באותה הדירה השכורה בתל־אביב, החליט לסדר לו קן חדיש ואוריגינלי. הוא החליף, לקח לו דירת־רווקים מפוארת בצפונה של העיר, דירת־גג שממנה אפשר לראות נוף של עיר חיה וקיימת.

ועכשיו לסקופ האמיתי של הסיפור. **אלי** („פפי״) **פפרשדו,** בעל מלון גדול באילת וחברו של ינוקא עוד מימי המנדאט, בונה כיום בית־מלון חדש באילת, אחד כזה של חמישה כוכבים. ועל הגג הוא בונה פנטהאוז בשביל ידידו, ינוקא. פשוט מתנה, העיקר שלא יחזור לתל־אביב ו־יישאר באילת.

מה תהיינה ההתפתחויות איני יודעת, אבל עם מתנות שכאלה קשה לי להאמין שהנ״ל יוותר על השמש וכו׳. אולי הוא פשוט יגיע לפשרה עם עצמו, יגור באילת וימשיך להצחיק חברים ותיירים, ואילו את תערוכותיו יוסיף להציג בתל־אביב.

במיקרה שלא ידעתם, הוא מצייר הרבה מאד, ועומד לפני עריכת תערוכה בקרוב. רק זיכרו, אם אתם רואים אותו במיקרה בעיר, תשאלו אם הפעם זה לצמיתות.

אמרה — ועשתה. היא התיישבה למשך שעות ליד הטלפון, ביטלה את כל התצו־גות שבהן היתה צריכה להשתתף וכיום, רבותי, היא יושבת־בית, מגדלת את בנה הקטן ונראית נהנית בהחלט.

מי אמר שאי־אפשר ליישב הדורים? תלמדו מהם: אסור לאבד תיקווה עד לרגע האחרון.

סבתא שקשה להאמין

לא תאמינו את מי ראיתי באילת בשבוע שעבר, כשהיא משתזפת בבריכה של אחד המלונות הגדולים. לעולם לא תנחשו. אז כדי לעשות לכם את החיים קלים, אספר שפגשתי במלכה הלא־מוכתרת של חיפה דפעם, **ציפי רום,** לשעבר **שמיזוביץ.**

ובכן ציפי, שצבעה את שערה אדום־לוהט, לא סתם באה לאילת לתפוס שמש. היא פשוט הפכה סבתא. קשה להאמין, כי מי שרואה אותה לא ינחש זאת לעולם. אבל עובדה.

שרה גרום, בתה הצעירה המתגוררת עם בעלה באילת, ומנהלת יחד איתו חנות למוצרי ספורט, היא־היא האחראית לתואר החדש של ציפי. אבל כל זה לא משנה לציפי כהוא־זה. היא פשוט ממשיכה כרגיל, אצלה אין אפס.

סבתא או לא סבתא, היא עדיין ברומן הסוער והממושך שלה עם רואה־החשבון הקטן עליה, **אבי פרדמן.**

אבי, שעזב את ישראל לטובת איראן, עשה זאת מטעם סולל בונה, ונראה שיישאר שם כשנתיים. לציפי זה דווקא טוב, כי היא נוסעת מדי חודש בחודשו לבקר אצל בחיר־ליבה באיראן ומבטוחה מהעניין עד הגג.

אבל אפילו בין כל הטיסות התכופות הללו היא מוצאת זמן להצליח בעסקים, ונוסף על הבוטיק שיש לה כיום, היא מתכוננת לפתוח גם חנות־ספרים. וזה מוכיח שהבחורה משיגה לבסוף כל מה שהיא רוצה כי, לדבריה, חנות־ספרים היתה החלום שלה משכבר הימים.

ולא יעבור זמן רב, ותושבי חיפה המעטירה יוכלו להשכיל באמצעותה.

א' חשון תשל"ט, 1.11.78 שנה 43 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2148

העולם הזה

סיפורה האישי של רינה נידם, אשתו של החשוד בשיתוף־פעולה עם האוייב

ז'וז'ו
ורינה
נידם

בשבי ז'וז'ו